

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

O

T

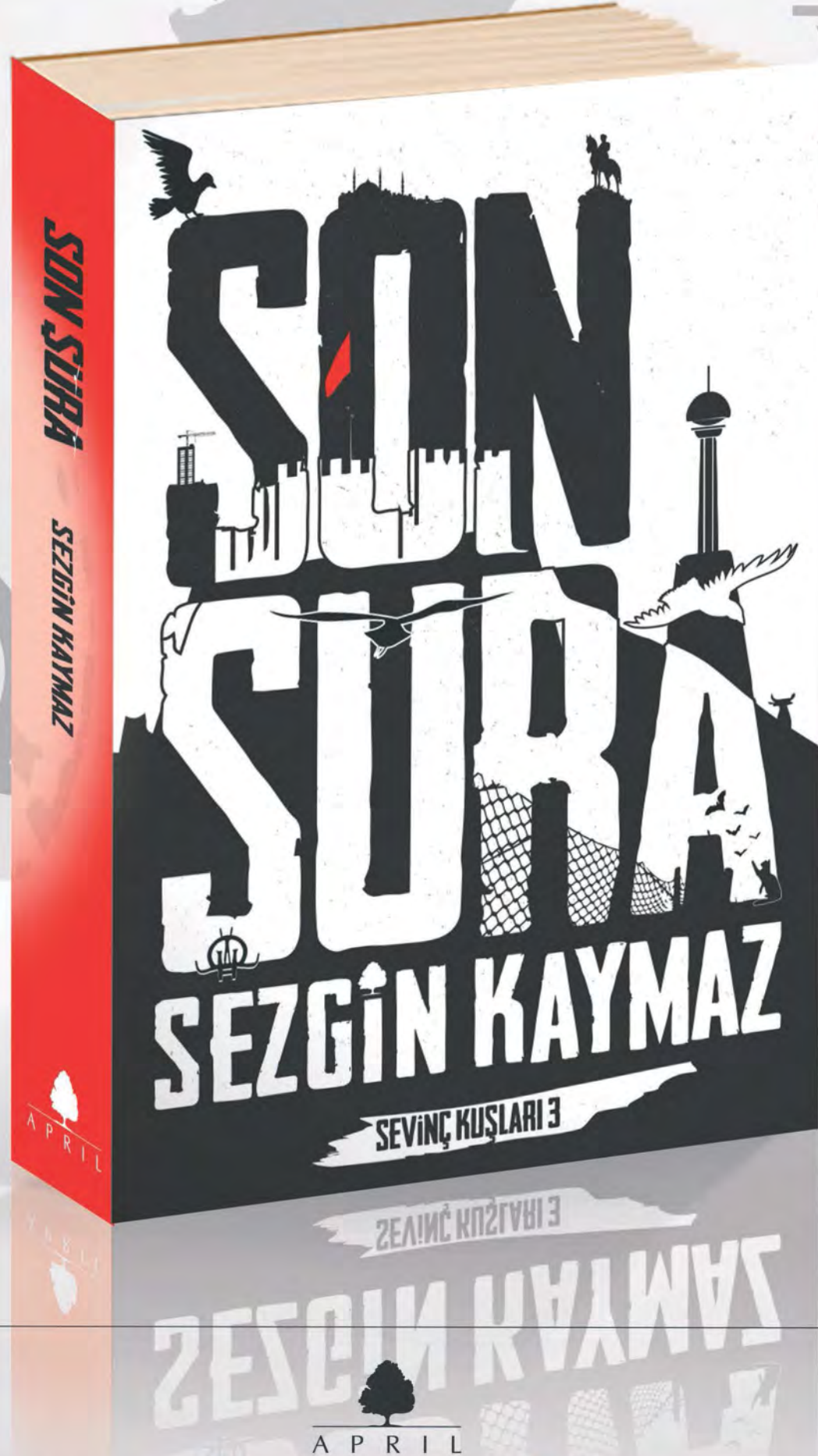
SAYI 34
ARALIK 2015
FİYATI 6 TL
KKTC FİYATI 6.75TL

ISSN 1308-450-X

9 771308 450002

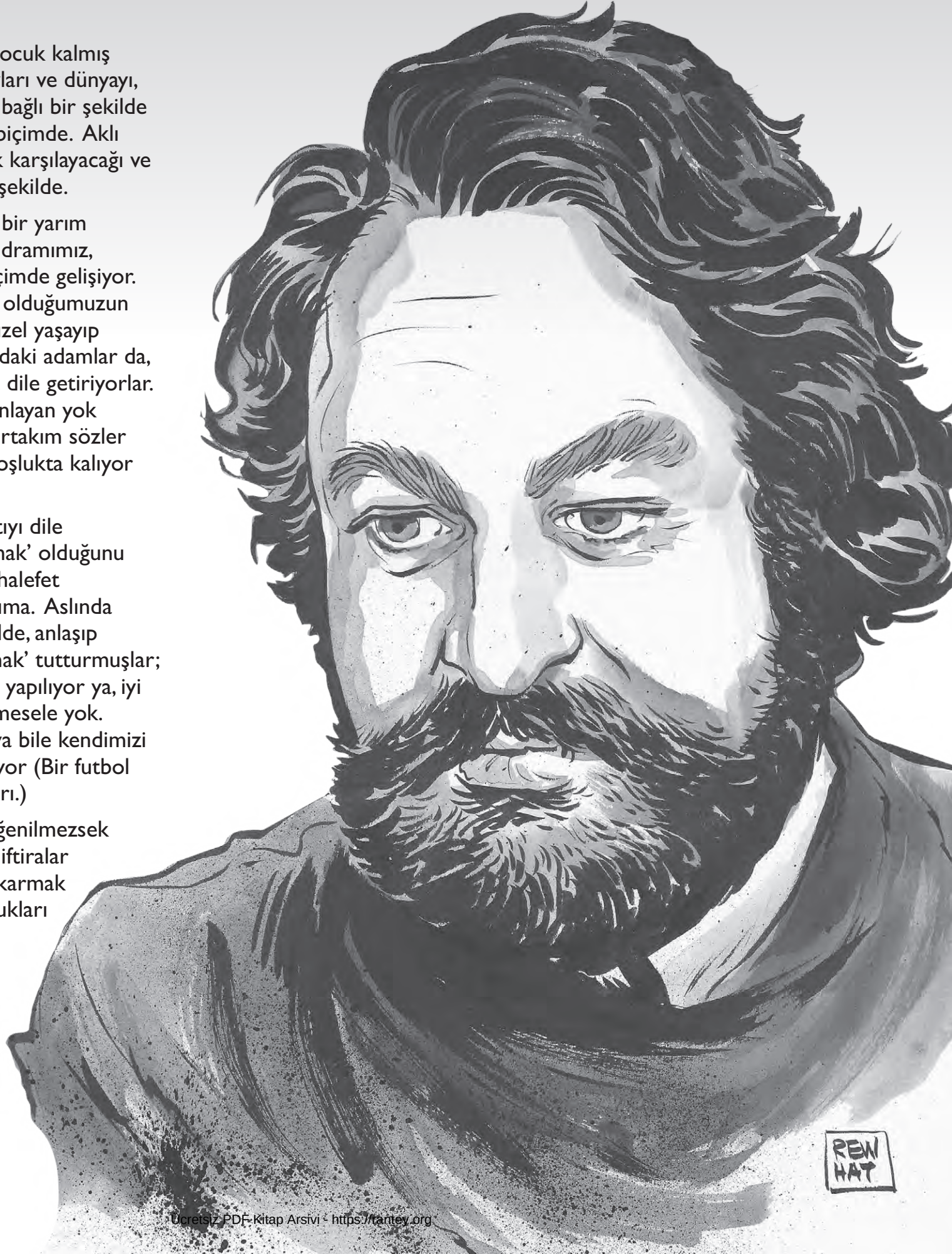
ÇOK GÜZEL YAŞAYIP GİTTİĞİMİZİ SANIYORUZ

Bana öyle geliyor ki biz çocuk kalmış bir milletiz ve daha olayları ve dünyayı, mucizelere bağlı, 'myth'lere bağlı bir şekilde yorumluyoruz en ciddi bir biçimde. Akli başında bir Batılının gülerek karşılayacağı ve bize ölesiye ciddi gelen bir şekilde.

Bir başka nokta daha: Öyle bir yarım yamalaklığımız var ki, bizim dramımız, trajedimiz, akıl almaz bir biçimde gelişiyor. Ayrıca, bir trajedinin içinde olduğumuzun farkında bile değiliz. Çok güzel yaşayıp gittiğimizi sanıyoruz. İktidardaki adamlar da, bu sanıyı bütün millet adına dile getiriyorlar. Birkaç aydın dışında bunu anlayan yok gibi. O aydınlar da, sosyal birtakım sözler ediyorlar. Psikolojik yönü boşlukta kalıyor bu meselenin.

İnsanlarımız, bu kötü yaşantıyı dile getirmenin, 'muhalafet yapmak' olduğunu sanıyorlar. Yapanlar bile 'muhalafet yaptıklarını' sanıyor bir bakıma. Aslında bir yanlış anlama olduğu halde, anlaşıp gidiyorlar. Bir 'mış gibi yapmak' tutturmuşlar; arabalar yürüyor ya, ekmek yapılıyor ya, iyi kötü suyumuz geliyor ya... mesele yok. Bir taklit yapıyoruz ve Batıya bile kendimizi kabul ettirdiğimiz anlar oluyor (Bir futbol maçında yeniveriyoruz onları.)

Ya çocuksu gururumuz! Beğenilmezsek hemen alınıyoruz, Batılılara iftiralar ederek kendimizi temize çıkarmak için didiniyoruz. İyi aile çocukları arasında, onlara çamur atan mahalle çocuğu gibiyiz... ❀

REN
HAT

ŞİDDET

Gözlerini kapamazsan göremezsın!

Yaşamı bir *araç* olarak değil, bizatihi *amaç* olarak kavramak, hikmet ve irfan'ın özümsemesi en güç mertebesidir.

Yaşamın iki amacı vardır:

a. yaşamak (yaşamda kalmak)

b. iyi yaşamak (yaşamın hakkını vermek)

Şehir kültürü ikinci aşamada ortaya çıkar.

Köylü doğa'ya (zorunlu'ya) karşı savaşı, şehirli ise insan'a (olanaklı'ya) karşı. Zekâyı incelten insanın benzeriyle savaşımasıdır: kendisiyle.

An insanın kaybedeceği tek şey, çünkü hakkını vermesi koşuluyla sahip olduğu tek şey.

İnsan bilinçsel varoluşunu unutma (ihmal) yetisine borçludur: nesne ve olguları dilde, dili ise düşüncede unuttur. Unuttuğu daima yaşamdır.

İrfan itirafla başlar; eksiklik, yetersizlik ve günahlarını boş büyüklenmelerle telafi etmeye almış zekâlar için suçlu hep başkalarıdır.

Erdem bir değere sahip çıkmak değil, o değere sahip olmaktır.

Gerçekte erdemli devlet, erdemli toplum olmaz, erdemli kişi olur: insan erdemli olur, bir erdem ki hayvanı insana dönüştürdüğünde erdem ola.

Yaşama başkalarınca ve önceden verilmiş bir anlamı üstlenmek zor değil, zor olan ona kendince ve yeniden anlam verebilmek.

İnsan yaptıklarıyla değil, asıl yapmadıklarıyla, yapamadıklarıyla insandır.

İnsanın trajedisi nereden gelip nereye gittiğini bilememekten değil, kabullenememekten kaynaklanır.

Kendini nerede kaybettiysen yine orada bulabilirsin, aklında veya kalbinde, ancak orada!

Bazı şeyler öğretilemez, ama eğer istenirse öğrenilebilir.

Vaktini ziyan etme, hakikat belki öğrenilebilir, ama asla öğretilemez.

Düşünmenin eşlik etmediği her inanç şiddet yüklüdür. Şiddetin zekâsı vardır, akı ve vicdanı yoktur, o yüzden irfanı da yoktur. Savaş için belki zekâ, ama barış için akıl gerekir.

Bilgisizlik bilmişlikten yeğdir, çünkü ilkinin çaresi vardır, ikincisinin yoktur.

yalanın adı:

felsefede: *safsata*

edebiyatta: *mecaz*

siyasette: *propaganda*

ticarete: *reklam*

gazetecilikte: *haber*

gençlikte: *aşk*

Gücü kendisinden çıkarsayabileceğimiz bir zayıflığa ihtiyacımız var, yaşam karşısında bize mütevazı olmayı öğretecek yenilgilere.

Sürahi eğilir, bardak değil; derin olan, dolu olan, usta olan boyun bükür, çırak değil.

İhanete uğraman seni hain yapmamalı, zulme maruz kalman seni zalim kılmamalı, hiçbir haklı gerekçe hakikate bağlılığını zayıflatmamalı.

Sanılanın aksine, insanlar birbirlerini pek anlamazlar, bu âlemde öğrenilemez diller vardır çünkü.

Değişmez yasadır, sloganlar ve klişeler güçlendikçe zekâ geriler.

Hırs ve ihtiras güçlendikçe zaman ve mekâna mutlaklık atfetmek kolaylaştığı için o mertebede her zavallı kendini *tanrı* gibi hissedir.

İnancı zayıfladıkça müminin hoşgörüsü azalır, horgörüsü artar.

Sakin olduğun gibi görünme, görüldüğün gibi de olma, yoksa incitirler seni!

Şükretmenin hakkını verirsen, bu âlemde kimseye eyvallahın olmaz!

Uzlaşmaz karşıtlıklara düşkünlük zekânın zayıflığındandır.

Düşünmenin eşlik etmediği her inanç şiddet yüklüdür.

Şiddet incitir, incinmişlik kırılğanlığa, kırılğanlık öfkeye, öfke şiddete yol açar ama yine de şiddetin gerekçesi şiddeti aklamaz.

İnsan için, hep haklı olduğuna inanmak kadar büyük zavallılık düşünülemez.

Şiddetin zekâsı vardır, akı ve vicdanı yoktur, o yüzden irfanı da yoktur. Savaş için belki zekâ, ama barış için akıl gerekir.

Ülkemizde siyasal özeleştirici tevbesi olmayan bir günahtır.

Savaştan korkmayıp kitap okumaktan, film seyretmekten, düşünmekten korkmak için geçerli tek neden: ufuksuzluk.

Hep bir olağanüstü hâl içinde, daima bir acil durum düzeyinde, sürekli bir varlık-yokluk kavgasının ortasında nasıl düşünebilir insan?

Yalnızlığa hazır değilse, bu gök gürültüsüne, bu yağmura, bu doluya, bu fırtınaya, bu karanlığa nasıl dayanır insan?

Düşte dua eder gibiyim, uyanmaksa ölümden beter.

Vicdanı insana ne düşünmesi gerektiğini söylemez, ne yapması gerektiğini söyler.

İrfan, kişinin kendi yolunda yürüyebilme becerisidir.

Mahzun olma, Cenab-ı Hak sadece fillerin, kurtların, çakalların değil, karıncaların, arıların, kuşların da rabbidir.

Yürümeye devam et, yol insanı terbiye eder. 🌱

Vermeer, "Astronome" (1668) ve "Geographer" (1669)

ÇEKİLMEMİŞ FOTOĞRAFLAR

REWHAT

Paranın çıktığı ama çok da çıkmadığı, ucu ucuna yettiği zamanlar. Sevgiliyle ilk market alışverişimiz. Kokulu mum, kokulu çöp poşeti almışız; alışveriş sepetimiz taze aşk kokuyor. Kasada fazladan poşet araklayıp, sevgiliye zorda kalsa bile evini geçindirmenin bir yolunu bulan erkek intibası yaratmaya çalışıyorum. Sevgili “n’apıyorsun ya, zaten çöp poşeti aldık” diyor... Olsun olsun, lazım olur diye babacanlıkla diretiyorum... Sevgilin kredi kartıyla öderken.

Paranın çıkmadığı zamanlar, yediğimizin içtiğimizin ayrı gitmediği bir arkadaşımın yine yiyip içiyoruz. İki pide döner almışız, ayrıları paylaşıyoruz. Sıra bana geldiğinde, arkadaşın içtiği yere yapışmış ve bir hayli yumuşamış bir pide artığı fark ediyorum. Çıplak gözün yakalayamayacağı hünerli ve ince bir bilek hareketiyle ayrıanın temiz tarafını kendime çevirirken.

Hırsızlığa yeni başladığım yıllar... Lisedeyim. Babam her gece balık getiriyor. Biz de babam düzenli işe girdi diye mutluyuz. İşin mahiyetini soruyoruz, bir şey söyleyemiyor. Habire balık getiriyor... Annem şikayetçi bir tek. “Bari şunları ayıklat da getir be adam” diyor. Babam sessizliğini koruyor... Bir gece, sigara araklamak için babamın ceketinin iç cebine el atıyorum. Acıyla kıvranıyorum... Elimi çekince avuç içime saplanmış misina iğrenisini görüyorum. Yıkılıyorum, fosfor yüklü gözlerim dolarken.

Çok Belirtili İsim Tamlamaları

PINAR ÖĞÜNÇ

OT

Özel graffiti harekat birliği

Devlet, neyin yasal, neyin yasadışı olduğunu tespitini, yerine göre yasadışılığı da bizatihi üstlenen teşkilattır. İnsanların ekserisi evinin dış cephesinde, tanımadığı şahısların mesajlarını ihtiva eden yazı, resim v.s. görmekten imtina eder. Böyle hallerde iki yıl evvel arka balkon demirlerini boyamaktan kalan çeyrek kutu kahverengiyle, “Bu duvara yazı yazmak yasaktır” nakşedip, tam da o duvara felsefi bir girdap deliği açarlar. Ama semtteki tüm nalburları, aynacıları, kasapları bir sabah aniden kafeye çeviren o kutlu dönüşümle eşgüdümlü graffiti dokunuşlarına yekten “hayır” demezler. Bu ayrı bir konudur.

Teşkilatların, sistemlerin değiştirilebildiği sokakların yüz hatları duvarlarıyla şekillenir. Sokaklardan korkanlara mesajı, halklar duvarlardan verir. Bu tarihin cılalı, cilasız her evresinde böyle olmuştur.

Graffitinin toptan yasaklandığı ülkeler vardır. Suç oranı düşük kuzey ülkeleri aylıklığındaki asayiş polisi, “Nereden geliyor?” diye apartmanların havalandırma borularından spreylere bora koklamaya, içinden boyalı bez çıkmış çöpün sahibini aramaya vakit yaratabilir. Konu bu da değildir.

Devletler, halkları ezerek büyüklüklerini göstermeye çalışırken ne hazin, ne küçük hallerde düşerler bazen. Bir ilçede sokağa çıkmayı toptan yasak edip, ağır silahları eşliğinde sokakların sahipleri gibi duvarlara yazı yazmaya kalkarlar. Özenmişlerdir. Çekememişlerdir. Eziklerdir. Görmemişin oğludurlar.

“Bu devletin gücünü göreceksiniz” yazarlar, bakanın gülmesi gelir. “Türksen övün, değilsen itaat et” der, Türkçe’yi de pek iyi bilmediklerini göstererek “Kurdun dişine kan deydi korkun” yahut “TC her yer de” spreyleler. “Kızlar geldik, ininize girdik”. Bravo, 13 yaş erkekler kategorisinde bir numarasınız. “Devlet geldi” yazmışlardır belki bir de, hani anlamayana mesaj olsun diye. Bu kadar da tıknafesdir devletin akli.

Dile düşünce, “81 ile tez yayla” diye telaşla bir ferman yayınlanır sonra. İçinden itibar rengi geçer. Gülmesi gelenler gülebilir. O taraftan bakınca mesele daha çok yine 13 yaş heyecanıyla tüm bunların kayda alınmasıdır. “Profesyonellikten uzak davranışlar” tamlaması geçtiğine göre bu işin de özel harekatını çekirdekten yetiştirmek farzdır. Devletin sefil halklardan aşağı kalır yanı mı vardır? Est...

Çok iyi bir hal olarak erkeklik

Muhterem beyler, kıymetli baylar, sayın erkekler... Sizin bir kısmınız, aslında kimbilir belki de çoğunuz... Küçük bir öneridir bu.

Şimdi kimi talihsiz anlar yaşanıyor. Dediginize göre bunu siz de istemiyorsunuz, bir saliselik öfkenin esiri oluyorsunuz. Öyleymiş, her nasılsa. Sizin kıskançlık diye bildiğiniz bir şey varmış mesela, duruşma salonlarında öyle diyorsunuz, o gözüne bir perde çekiyormuş, olduğunuzdan başka bir canlıya dönüşüp, sizin ifadenizle, şuurunuzu kaybederek bir kadını öldürüyormuşsunuz. Sevdığınız kadın oluyormuş bu, sevgiliniz mesela, karınız mesela, artık sizi sevmediğini, sevmeyeceğini söyleyen bir kadın.

Örneğin bir insanı bıçaklayarak öldürmek çok zordur bayım, kararlılık ister. Siz yılmıyor, çabalıyor, nihayete erdiriyormuşsunuz. Ölüyormuş. Mahkemelerde de başarılısınız beyler, çok iyi tamlamalar icat ediyorsunuz. “Kıskançlık duygusuyla” diyorsunuz, “erkekliğime laf ettiği için” diyorsunuz. Siz bu “Çok

Belirtili İsim Tamlamaları” köşesinden daha yaratıcısınız, tebrikler. Neden öldürdüğünüzü anlatırken “şerefimi eksiltti” diye bir cümleyi bulduruyor size erkekliğiniz. Şeref eksiltmek...

Mahkemeler, ki toplumsal cinsiyetleri erkektir ekseriyetle, size eşlik ediyor ve öldürdüğünüz kadının arkasından “sadakat yükümlülüğüne riayet” diye bir tamlamanın arayışa girebiliyor. Bu, katil erkeklerle ceza indirimi olarak dönecek. Saygın tutumunuz, mahkemede “Ehe ehe hakim” bey deyişiniz, yalandan bağlanmış kravatınız, 28 kez bıçaklayıp sonra ambülans çağırarak kadar iyiniyetli olunuz ve dahi bu cinayete nasılsa “haksız tahrik” edilişiniz, bir sanık olarak lehinize işleyecek.

O yüzden anlaşılm, kafamız net olsun. Bu toplumda erkek olmanın bizatihi kendisi “iyi hal”dir, kadın olmak “kötü hal” bu durumda. Kayıtlarda değiştirilsin, indirimler otomatige bağlansın. Hukuken manası olan ve adalet için ihtiyaç duyduğumuz bir “iyi hal” vardı, onu da cinsiyetçiliğinizle gasp ettiniz. Tebrikler. 🌟

**Bu toplumda
erkek olmanın
bizatihi kendisi
“iyi hal”dır,
kadın olmak
“kötü hal”
bu durumda.**

PARİSLİLER HEMŞEHRİMİZ Mİ?

Paris'e git ey efendi akl ü fikrin var ise
Âleme gelmiş sayılmaz gitmeyenler Paris'e
[HOCA TAHSİN EFENDİ]

Doğdun da büyüdün ama yaşamadın sen...
[AHMET KAYA]

Eğer baban işe yaramaz herifin tekiyse, kendine bir tane bulmalısın.
[NIETZSCHE]

Her suç, topluma sorulmuş bir sorudur.
[JACQUES VERGES]

ÖNCE ÖZETLER

10 Ekim 2015: IŞİD, Ankara Garı önünde bombalar patlattı ve 102 vatandaşımız öldü. Polis, yaralıları gaz sıktı.
31 Ekim: Mısır'da Rus yolcu uçağı IŞİD tarafından düşürüldü. 224 yolcu öldü.
3 Kasım: Diyarbakır'ın Silvan ilçesinin üç mahallesi, polis ve asker tarafından kuşatıldı. Mahallelere tanklar girdi.
12 gün sokağa çıkma yasağı uygulandı. PKK'dan arındırma operasyonu boyunca 4 asker, 4 polis şehit oldu.
"10'dan fazla terörist, etkisiz hale getirildi."
12 Kasım: Beyrut'ta bir alışveriş merkezinde iki 'canlı bomba' patladı. 50 kişi öldü. Saldırıyı IŞİD üstlendi. Kimse kınamadı, anmadı, oralı olmadı.
Ertesi gün... Paris'te 7 ayrı yerde gerçekleştirilen saldırılarda 132 kişi öldü. Olayı IŞİD üstlendi. Filistin ve İran'da vatandaşlar mum yakıp çiçek bırakarak kurbanları andı. Suudi Arabistan, Mısır, Kuveyt, Katar, Ürdün, Fas, Azerbaycan... tüm dünya saldırıları kınadı.
17 Kasım... Türkiye-Yunanistan dostluk maçında, Paris kurbanları için yapılan saygı duruşunu kimi taraftarlar ıslıklarla ve "Şehitler ölmez!" sloganıyla sabote etti.
Daha önce de [13 Ekim] Konya'da taraftarlar tekbir getirerek Ankara Katliamı kurbanlarının anılmasını protesto etmişti.

SAYGI DURUŞUNA KARŞI DURUŞ

Neler oluyor? Niçin Parisliler ölünce İranlılar, Filistinliler gözyaşı döküyor da; Ankara'da, Diyarbakır'da, Beyrut'ta ölenler kimsenin umurunda değil? Çünkü... Ankara'da ölenlere Konya'da saygısızlık ediliyor. Çünkü... kendi liderlerimiz bile, bizim için bir damla gözyaşı döküyor, yazılı açıklama

yapıp geçiyor, fakat Fransız öldü mü gece yarısından sonra ekrana çıkıp dil döküyor. Yapayalnız. Kedimize saygımız yok. Birbirimize merhamet etmiyoruz. Dahası bu çağın öznelere olamadık. Tüketici asalaklar olarak yaşıyoruz. Bilimde, sanatta, üretimde yokuz. İstedik kadar şehit ol. Yetmiyor. Din kardeşlerimiz, "ümme" bile ardımızdan bir dua okumuyor. Birbirimizi, her şeyin en kötüsüne mahkum ettik. Ölümün bile. Bunu da "zafer" sanıyoruz!

HİKAYEMİZ DE YOK, HAYATIMIZ DA

Judith Butler, Savaş Tertipleri adlı kitabında, savaş kurbanlarıyla ilgili olarak "yası tutulabilir"lik diye bir ölçüden bahseder. Her ölenin yasını tutamıyoruz. Diyelim bir sinek öldürdünüz. Onun anısına saygı duruşunda bulunmazsınız. Halbuki o da bir canlıydı!

Batıların duyarsızlığını eleştirebiliriz. Sığınmacıları kabul etmedikleri; Ortadoğu'da, Afrika'da öldürülen insanları umursamadıkları için kızabiliriz. Nitekim birçok yazar, haklı olarak "Batı'nın ikiye bölünmüşlüğü" bahsediyor. Bizim vahşetimiz, Batı'nın ikiye bölünmüşlüğü hem destekliyor, hem de tamamlıyor.

TERÖRÜN ÖNCELİĞİ "ÖLDÜRMEK" DEĞİL, "KORKUTMAK"

"Milletimizin bölünmez bütünlüğü" diye söze başlayanlar, niçin sürekli iç ve dış düşmanlardan dem vuruyor? "Düşmansız" bir hayat olabileceğini anlamıyorlar. Yönettikleri toplumu bir bütün olarak algılamıyorlar. Demokratik siyasete kafaları basmıyor. Haklarına rıza gösteriyor, liyakati esas almıyor, hukuk tanımıyor. Sonra da kendi vahşetini meşrulaştırmak için yalandan bir tarih uyduruyor, halkını kışkırtıyor. Zekayla, bilgiyle değil, kin ve öfke gibi negatif duygulardan "haklılık" temin etmeye bakıyorsun. 40 milyon insan, diğer 40 milyondan nefret ediyor. İşte, Türkiye idari olarak bir bütün, fakat psikolojik olarak paramparça. Yasın Börü ile Berkin Elvan, vahşice öldürülmüş bu melek kadar masum çocukların ruhları, neden ikide bir kavgaya tutuşturuluyor? Terörün özü öldürme değil, korkutmadır. Halkımızın yarından fazlası dışlanmaktan, işten atılmaktan, fişlenmekten, mimlenmekten... korkuyor.

10 MİLYON YOKSUL GENÇ

Çocuklarımız terör örgütlerine, cemaatlara koşuyor. IŞİD'e katılanların % 60'ı, 20 yaş altındaki gençler. PKK'da gençler çoğunlukta. Cemaat, çocuklarla ortaokuldan itibaren "ilgileniyor." Peki, bu terör örgütlerine yalnızca psikopat gençler, vatan hainleri mi katılıyor? Cemaatlara yönelenler silme geri zekalı mı? Hayır. Türkiye'de 14-24 yaş arası tam 10 milyon yoksul çocuk var. 10 milyon. Zenginleri saymıyorum. Onlar da 2 milyondan fazla. Bu 10 milyon genci anne-baba anlamıyor, öğretmen anlamıyor, devlet hiç anlamıyor. Bu çocuklar hepimizden daha gururlu ve hassas. Hayatın "ilkler dönemini" yaşıyorlar. İlk takım elbise, ilk aşk, ilk bisiklet, ilk iş, ilk seyahat, ilk öpücük... Ergenliğin temel çelişkisi içindeler: "Artık çocuk değilim" diyerek saygı bekliyorlar. Kimse onlara saygı duymuyor. Beri tarafta, aslında hâlâ çocuk oldukları için de şefkat ve destek arıyorlar. Kimse onları sevmiyor. Bu gençler tüm dünyaya meydan okur, babaya, devlete isyan eder, kendilerini çok üstün görebilir. Öte yandan kara kuru bir kız veya erkek

HALKIN ÖĞRETMENLERİ

Öldürülen her insan, tüm insanlığın ortak kaybidir. Bunu neden bir türlü anlayamıyoruz? Niçin ölümleri tasnif edip sayıyoruz? Çünkü halkın öğretmeni konumundaki yöneticiler, ünlü sanatçılar, kanaat önderleri, ruhani liderler... halkı bölüyor ve birbirine düşman ediyor. Siyasetçiler bağırırsa, halk da bağırır. Gazeteciler ekranda herkesi tehdit ederse, halk da sokakta tehdit eder. Sanatçı geçinenler çemkirirse, halk da çemkirir. Kefen giyer, sağı solu taşlar, adam bıçaklar. Ünlülerin hastalıkları bulaşıcıdır. Cehalet, yalancılık, hırsızlık, kavgacılık, haydutluk... topluma ünlülerden, öncülerden bulaşıyor.

DİN SÖMÜRÜSÜNÜN DERECELERİ

Dincilik, diğer ideolojilere kıyasla çok daha avantajlı. Çünkü, doğar doğmaz hepimizin kulağına ezan okunuyor. Biz ezanı, namazı, orucu... Bir tabiat olayı gibi, kuşların uçuşu, rüzgarın esmesi gibi benimsiyoruz. Din, sorgulanamaz bir nitelik taşıyor. Hayatımızın değişmez bir parçası. Dolayısıyla, dinci terör daima yüksek bir ikna gücüne sahip. Çatışmacı kültür içinde yaşayan dindarlar, dincilerle aralarına mesafe koyamıyor. Siyasetçiler din sömürüsüne devam ettikleri, laiklik ve demokrasiyle barışmadıkları sürece, dinci teröre duyulan sempati artacaktır. Kafa kesenlerin getirdiği tekbir, minarelerden yükselen tekberi bastıracaktır. Fransız Devrimi'nin yapıldığı, İnsan Hakları Bildirisi'nin yapıldığı başkentteki... konser salonlarına, kafelere yani "uygar yaşam tarzı"na yönelik saldırılar; Müslümanların tümünü töhmet altında bıraktı. Bir tane bile demokrat Müslüman ülke yok. Bu koşullarda, dünyanın bizi yanlış anladığını söylesek de, inandırıcı olabilir miyiz?

"BARİŞ DİNİ" NİN SAVAŞÇILARI

"İslam barış dinidir" diyen, "Benim adıma cinayet işleyemezsiniz" diye kampanya yürüten Müslümanların yanı sıra, ABD'li tarihçi Jouan Cole da "20. yüzyılda Hristiyanlar 100 milyon insan öldürdü. Sadece 2 milyon insan öldürmüş Müslümanlara 'vahşi' demeye hakları yok" diyor. Gelgelelim "İslam barışçı bir din" deyip konuyu kapatmak kimseye fayda sağlamaz. Müslümanları öldüren Müslümanlar, bunu ayet ve hadislerle dayandırıyor. Biz de yolsuzluğu, adam kayırmayı, ötekileştirmeyi, ayrımcılığı, dışlamayı... her türlü kötülüğü Kur'an ve sünnetten kanıtlarla meşrulaştırıyoruz. "İnsanlık" ve "yurttaşlık" gibi ortak paydaları reddettiğimiz ölçüde İslamlaştığımızı düşünüyoruz. Sade Müslümanlık, bir iç zenginlik olarak yaşanan inanç da ilgi görmüyor. Dincilik yapmıyorsan, kameralar önünde namaz kılan, miting meydanlarında Kur'an sallayan kimselerin peşine takılmıyorsan öteleniyorsun. Peki siyasi hareketini, ticari faaliyetini din ekseninde kurarak çıkar elde eden kimselerin; şiddet eylemlerini dine dayandıranlara söz söyleme hakkı var mıdır? Aralarında sadece derece farkından başka ne var?

için ya da saçma sapan bir "dava" uğruna canını verebilir. IŞİD, PKK, Cemaat... işte bu çocukları kuşatıyor, kandırıyor, yakalıyor, avlıyor, kaçırıyor... Çünkü bizim moruklar yalnızca kendilerini düşünüyorlar. Çocuklarına değer ver-e-miyor, onları kişilik sahibi, özgür bireyler olma imkanı sunamıyorlar. Ortada hukuk devleti, ahlaki toplum ve ilkel bireyler olmadığı için çocuklarımızın istikbal belirsiz. Geleceğe umutla, güvenle bakamıyorlar.

GENÇLERİN BAŞARISIZLIĞINDAKİ PAYIMIZ

Bir çocuk, matematikten zayıf not alıyorsa, 12 sene ders gördüğü halde bir yabancı dil konuşamıyorsa, bu yalnızca onun kabahati değildir. Öğretmenin, ailenin, müfredatın, öğretim tekniğinin; baştan savma yapılmış, hapishaneye benzeyen loş okul binasının, eğitim sisteminin, aydınların, medyanın, millî eğitim bakanının ve devletin başarısızlığıdır. Aynı şekilde bir çocuk "terörist", "vatan haini", "bölücü", "isyankar" ise bütün suçu çocuğa yıkamazsınız. Kendi öz evlatlarını öldürüp cesetlerini yollarda sürükleyen, onlara "leş" diyen, "geberdi!" diyen toplumu aklamazsınız. Vcdansızlığımız, bilinçsizliğimizle başa baş yarışıyor.

FOBİ LOBİSİ

“Paris saldırılarından sonra, Batı’da İslamofobi yükselecek” deniliyor. “İslamofobi” ne demek? Fobi rasyonel temeli olmayan, yersiz korkudur. Yüksekten korkmak, palyaçodan, örümcekten korkmak gibi. İslamofobi deyince, “İslam’ın korkutucu versiyonları, yorumları yok, fakat birileri evhamlanıyor” demiş oluruz. Halbuki Arabistan’da kadınlara uygulanan baskı, vahşet mesabesinde. IŞİD’in kafa kesme şovları, tüm dünyayı dehşete düşürüyor. İslam radikalleşmiyor artık, radikaller Müslümanlaşıyor.

KUTSAL ÖLÜM

Öte yandan IŞİD ve diğer radikal gruplar en çok, kendi benzerlerini tehdit ediyor; öldürüyor. Yani Ortadoğuları, Ezidileri, Şiileri, demokrat Müslümanları... Terör eylemlerine girişmek, aslında zayıflığın itirafıdır. Zekan yetmiyor; psikolojin bozuk, bilgisizsin, yoksulsun ve katliam yapıyorsun. Hayattan değil, ölümden yanasın. Ufkunda yalnızca kendi ölümünün kutsal sayılması beklentisi var. Bağlamından koparılmış bir şehitlik anlayışıyla, kan dökerek ölüme koşuyorsun.

YAŞAM KALİTESİ vs ÖLÜM KALİTESİ

Rusya, Fransa, Amerika gibi ülkelerin petrol politikaları, Ortadoğu’daki kargaşanın başlıca sebeplerinden biridir. Kimi uzmanlar, IŞİD gibi örgütleri, Amerikalıların eğittiğini belirtiyor. Fakat bu konuda da tüm suçu Batı’ya yıkamayız. Bizim suçumuz da, çocuklarımızı koruyamamak, politikamızı, dinimizi, düşüncemizi, tüm hayatımızı zıtlasma, çatışma üzerine inşa etmektir. Bununla birlikte uzlaşmayı reddediyor, demokratlaşmıyor ve yaşam kalitemizi yükseltmiyoruz. Onun yerine, “ölüm kalitesini” arttırmaya, mümkün olduğunca çok şehit vermeye odaklanıyoruz! Çünkü iktidar saplantısından ve hırsızlık iptilasından vazgeçemiyoruz. Batı bizi dolandırıyor belki. Unutmayın ki, dolandırılanın katkısı olmadan dolandırıcılık gerçekleşmez. Bizim açgözlülüğümüz, ikiyüzlülüğümüz ve dirayetsizliğimizin sonucu bunlar. Ölü çocukların kıyıya vurması, Ortadoğu’da kanın bir türlü kesilmemesi, şehirlerin yerle bir edilmesi... Hepsinde bizim payımız var.

“GERÇEK İSLAM” NEREDE?

İslamcıların işlediği suç ve kabahatler hakkında “Gerçek İslam bu değil” denilmesi, artık sosyal medyada alay konusu oluyor. Çok sayıda insan “Gerçek İslam nedir, hangisidir?” diye ısrarla soruyor. Din, bir masumiyet, huzur, denge arayışıdır. Kimi entelektüeller, imanın bir inanç değil, bilgi olduğunu söylüyor. Yani çok sağlam bir olgu. Kimileri de dinî inancın aslında “inanmak gerektiğine inanmak” olduğunu söyler. Yani sadece bir kabuldür. Çok fazla İslami ekol, mezhep, meşrep, tarikat, kültür, yorum... var. Sadece Kur’an’ın muhtevasını esas alsak bile, odaklandığımız, bize öncelikli görünen ayetler yine farklı eğilimlere yol açar. Önemli olan, “İslam’ın yeri”dir. Yani “Gerçek İslam ne veya hangisi?” diye değil “İslam’ın yeri neresi?” diye sormak gerek. İslam’ın yeri, İnsanların kalbidir. Sen onu siyasete, ticarete bulaştırdığın zaman... Şekle şemale indirgediğin zaman İslam canlılığını yitirir. Gösteriye, gösterişçiliğe dönüşür. Sonra da suçun kılıfı olur.

BİZİM IŞİD’DEN NE FARKIMIZ VAR?

Rahmetli Ahmet Kaya, nasıl solcu olduğunu şöyle anlatır: “13- 14 yaşındaydım. Üniversiteye giden solcu abiler vardı. Onlar bana ‘siz’ diye hitap ederdi, ‘kardeş’ derdi. Hayatımda ilk defa birileri bana ‘siz’ diyordu. Normalde ‘Lan oğlum şuradan iki çay getir, çabuk!’ denirdi. Ben o abileri, ablaları çok sevdim...” Çocuklara kimse saygı göstermezse, onlar da saygıyı başka yerde arar. Bu kadar basit. Öz evlatlarımızı bizim aptal, siğ, dandik yaşam tarzımıza ayak uydurmuş, açgözlü, avantacı, cahil, korkak şebeklere çeviriyoruz. Soru soran, eleştiren, kitap okuyan gençlere şüpheyle bakıyoruz. İsyen edenleri de “hain” diye damgalayıp “etkisiz hale getiriyoruz.” Neden bu ülkede gençler terörist oluyor? Öz evlatlarımız niçin bize karşı ayaklanıyor? Niye yoksulluğun sonu gelmiyor? Çünkü hukuk yok. Yani hayatımızın meşru bir temeli yok. Çalışsan da kazanamıyorsun. Ortaya koyduğün eserin kıymeti anlaşılmıyor. Birey olmaya, şahsiyet kazanmaya giden yollar tıkalı. Kötülük ve suç sistemleşmiş durumda. Onurlu bir hayat isteyen, kimseye evvallah etmeyen, el etek öpmeyen gençler otomatikman dışlanıyor.

KA-LAŞ-Nİ-KOF! KA-LAŞ-Nİ-KOF!

Peki siyasette, kamusal alanda İslam’a yer yok mu, olmasın mı? Elbette Müslümanların bulunduğu her yerde İslam’ın alametleri olacaktır. Mesela Süleymaniye Camii, İttri’nin kurban tekberi bizde benzersiz duygular uyandırır: İslam artık zorla yayılacak bir inanç değil. İslam’ın “cazip” olması, insanları çekmesi icap eder. Yama gayreti hakikaten manasız. Ezan, soylu, derin bir davettir. Fakat sesi sonuna kadar açılmış hoparlörden okunduğunda, insana saygısızlıktır: İslam’ın teşhirciliğe, şamataya hiç ihtiyacı yok. İlle “Herkesi Müslüman yapacağım” dersin, Kalaşnikof’u pekala uygun bir araç olarak görürsün. İnsanları yüceltmeyi değil, aşağılamayı ve öldürmeyi “dava” sanırsın.

HEPİMİZ, TUZAKLARDAN ÇIKIP GELDİK

Hepimiz örgütlerin, cemaatlerin, legal görünümüne bozuk yapıların tuzakları arasında dolaşıyoruz. Çoğumuz bu antidemokratik, faşist, bölücü, saplantılı... gruplara elimizi, kolumuzu kaptırıyoruz. Mesela bir Alevi ile Sünni’nin oturup dostça sohbet etmesi, ancak ideolojik tuzaklardaki ağları yırtıp kafesleri parçalamalarıyla mümkün. Çünkü bizim adımıza liderler konuşuyor. Kendi sözümüzü söyleme, hayatımızı yaşama imkanı bulamıyoruz. Ondan sonra da “Niye bizim yasımız tutulmuyor?” Hayatımızdan vazgeçmişiz, fakat cenazemizde gözyaşı dökülmemesine güceniyoruz! Size bir şey söyleyeyim mi, Parisliler bize, birbirimizden daha yakın. Sünni ile Alevi arasındaki mesafe, onlarla Parisli arasında yok. Türk ile Kürt, birbirlerinden ziyade Parisliye yakınlar. Çünkü ne kadar eleştirsek de, Batı’daki hayat, ilkesel olarak bizdeki gibi “düşmanlık” üzerine kurulu değil. Ayrıca, yüzyıllardır Batı’nın romanlarını, filmlerini, hikayelerini takip ettiğimiz için, onlarla kolayca özdeşleşiyor, duygusal bağ kuruyoruz.

“BÜYÜK DAVA” OKYANUSUNA SU TAŞIYAN TROLLER

Dikkat edin, bizim legal, resmî, makbul görülen teşkilat ve kurumlarımız da mafya mantığıyla işliyor: Hepsi “ötekine” düşmandır. Lidere tapmak mecburidir. Emirleri sorgulama, söyleneni yap, bilmediğin işe karışma, kefen giy, slogan at... Bir gencin, üstelik iktidar partisi adına Twitter’da trollük yapması, onurlu bir iş midir? Gençlere verilen değer, çocuklarımıza biçtiğimiz rol bu mu olmalı? İnsanlık, evlat sevgisi bu mudur?

ŞEREFLİ, FAKAT HAYSIYETSİZ

Schopenhauer “Onur korunur, şeref kazanılır” der. Türkiye’de ancak haysiyetinden taviz veren veya vazgeçenler şeref kazanıyor. Saygınlık, şöhret ve paraya kavuşuyor. Nezaket, esasen, başkalarının onurunu kırmamaya yönelik hassasiyettir. “İstanbul beyefendisi” yaşıyor mu? Nesli tükenmediyse bile modası geçti. İstanbul beyefendisini tanıtan romanlar, hikayeler, filmler, heykeller nerede? İstanbul beyefendisinin makamını Recep İvedik ve arkadaşları gasp etti.

Parisliler hemşerimiz değil, fakat anlayalım artık, bu dünyada hemşerilikten, hatta dindaslıktan daha önemli şeyler var. Üzülerek söylüyorum, biz “benzerler arasındaki düşmanlığı” normal sanacak kadar ilkelleştik. Farklı kimselerin beraberliğini, yani medeniliği ise asla tasvip etmiyoruz.

KRAL GİYİNİK, FAKAT DELİ

Arabistan Kralı ve ekibi Antalya’daki G-20 zirvesine özel uçaklar, lüks otomobil filosuyla geldi. 500 odalı oteli kapattılar. Bu kadar lüks düşkünlüğünün nedeni ne olabilir? Tek açıklaması var: Delilik. Cehalet aptallığa, aptallık deliliğe dönüşüyor.

DÜNÜN MAZLUMLARI BUGÜN NEDEN ZALİM OLDU?

Radikal örgütlerdeki aşırı gaddarlığın, legal yapılarındaki dinmez öfkenin sebebini de anlamak gerek. Lidere tapan, onu kutsayan, sürekli boyun eğen kimseler; fırsat buldukları anda gaddarlaşırlar. Çünkü otoriteye teslim olmayı meşru sayarlar. Otoritenin de ezme, aşağılama hakkı olduğunu düşünürler. Dikkat: Fırsat bulunca intikam almazlar; tanıdıklarını, benzerlerini ezerler. Ne yazık ki gaddarlığın, acımasızlığın en yaygın olduğu bölge İslam coğrafyasıdır. Çünkü zulüm, saltanat, suç, diktatörlük bizim coğrafyamızda hüküm sürüyor. Ezilen halklar yalvarmaya, boyun eğmeye olduğu kadar, şiddete, yıkmaya, öldürmeye de eğilimlidir. İtidal, denklik, eşitlik bilmezler.

UMUTSUZ EV DEMOKRATLARI

Demokrasi, toplumun katkısıyla biçimlenen, oluşum halinde bir sistemdir. “Düşmansız” yaşama yoludur. Farklısın, tamam, bu normal. Niye düşman olasın? Neyi paylaşamıyorsun? Emeğinle, eserinle değer üreterek yaşa işte. Suç işleme. Kabileci, cinsiyetçi, dinci olma. Normal bir hayat sürmek zor mu? Komşuyla selamlaşmak niye problem olsun? “İnsanlık” ortak paydasını ne diye reddedelim? Kendi mizacımıza uygun, değerlerimizle zenginleştirdiğimiz bir demokrasi inşa etmekten başka çaremiz yok. IŞİD liderlerinden biri “Demokrasi bir dindir, oy vermek de onun ayinidir” diyor. Der tabii. İşte, Meclis’te bile demokrat olmayan kimseler çoğunlukta! Dinciler de Kemalistler de, milliyetçiler de demokratlıktan uzak. Onlar da bölüyor, ayrıştırıyor, adam kayırıyor, ötekini düşman olarak görüyor, yalan söylüyor ve terör uyguluyor [korkutuyor]. IŞİD’den tek farkı, doğrudan öldürmüyor. Herkes demokrat olmak zorunda mı peki? Bu soru, “Herkes barıştan yana olmak zorunda mı?” sorusuyla aynı anlama gelir. Demokrasi bir din değil, mezhep değil. Demokrasi konusunda IŞİD lideriyle aynı fikirde miyiz yani, bu mudur? Çocuklarımız yalnızlıktan delirdi. Çocuklarımız katil oldu. Biz de “demokrasi” diye, “barış” diye, “terbiye” diye bir şeyler anlatmaya çalışıyoruz. Özgürlük istemeyen insanlar, saygı görmekten, insan gibi yaşamaktan umudu kesmiş yoksul gençler demokrasiyi neresine ne yapsın? İlk iş, örgütlere, cemaatlara yazılıyorlar.

HATIRSIZ, HATIRASIZ...

Özgürlük esasen ikiyüzlü olmamak, onurunu koruyabilmek, utanç içinde boğulmamaktır. Ekonomik bağımsızlığın yoksa, garibansan, demokrasi senin için lükstür. Seçme şansın yok. Ekmek verenin hizmetine gireceksin. Mecbursun. Ve bu halini tutarlı, makul göstermeye bakacaksın... Sonuç: Bu ülkenin sokaklarında kimse gülümsemiyor çünkü toplumsal barış yok. Toplumsal barışı tesis etmek, siyasetçilerin birinci vazifesidir. Siyasetçi çıkıp “Biz ve onlar” diye konuşarak toplumu böldüğü sürece bu halk sokakta gülümseyemez. Kadınlar dövülür, çocuklar korkar, gençler öldürülür, gazeteler yalan söyler, siyasetçiler de habire saraylar yaptırır. Tüm krallar çıplaktır. Bu çağda artık krallara, liderlere, önderlere ihtiyacımız yok. Eşitliğe, adil paylaşım, bilgiye, evlat sevgisine, merhamete ihtiyacımız var. Tüm dünya Parislilere rahmet ve başsağlığı diliyor, dua ediyor. Bizim ise “şehitlerimiz”, evlatlarımızı apar topar gömülüyor ve unutuluyorlar. Hatta cenazeleri lanetleniyor, yuhalanıyor! Artık kendimize gelelim, demokrat, eşit olalım ki hayatımızın bir değeri, anlamı olsun. Ölümümüzün bir tesiri olsun. Hatırimız, hatıramız olsun. Olsun artık. 🌸

GÜLHANE PARKI

“Soğuk olan hava değil Mahsun, insanlar soğuk, hayat çok soğuk. Keşke bu kadar soğuk olmasaydı da dünya, sen de bu kadar üşümeseydin diye bağırarak oluyorum arkasından.” (Tabutta Rövaşata filminden)

“Ben ölüyorum biliyor musun?”
Birbirimizi görmeyeli yedi sene geçmişti, bir arkadaşla haber yollamıştı buluşmak için, haberi aldığımda kendi kendime nazar değdirmemek için buluşacağımız güne kadar bu güzel haberi hiç düşünmemeye çalıştım; görüşeceğimiz günden önceki gece önce oturup neredeyse sabah ezanına kadar Selahattin Özdemir’in “Esrar Perdesi” ve “Ardında Yaralı Bir Kalp Bıraktın” şarkılarını ardı ardına dinledim, çift kasetçalarlı teypte şarkılar çalarken Gülhane Parkı’nda birlikte çektiğimiz fotoğrafa bakıp durdum; sabah Kapalıçarşı’nın hemen arkasındaki bir handa sahte Diesel kot ve Levi’s gömlek satan kotçu Serkan’dan bir kot pantolon bir de gömlek aldım, dönerken Beyazıt’ta bir pasajın en alt katında kaçak parfüm satan dükkandan çakma bir Pino parfüm alıp üçte birini üzerime boşalttım, o gelmeden iki saat evvel Fatih’te PTT’nin karşısındaki Tadım Pastanesi’ne gidip oturdum, iki saat sonra o geldi karşıma oturdu ve ağzından çıkan ilk cümle bu oldu:

“Ben ölüyorum biliyor musun?”

Ölmek ne Bahar? Ölmek ne? Senin ölmekle ne işin var? Sen güzelsin, güzele ölüm yakışır mı? Ben seni buradan gittiğin günden beri bekliyorum, ölmek ne demek? Sen Bahar’sın adının yanına ölüm koyunca oluyor mu, denesene bir kere. Şu fotoğrafta onca yıldır gülümseyip dururken ölmenin sırası mı? Aşk olsun Bahar bir daha ağzından böyle sözler çıkarsa. Aşk olsun! Kuşçu Hüseyin’in oğlu Murat öldü ama sen ona niye bakıyorsun? Bizim okuldan Özgür kendini öldürdü de sen onunla bir misin? Nedim’in ablasıyla kız kardeşi lodoslu bir gecede öldüler ama şimdi lodos mu var? Oğuzhan’ın yanına gittiği kadının kocası dövüp sonra da pencereden atıp öldürdü, sen niye ölesin? Mehmet Ali’nin annesi Yıldız abla dertten öldü, ölecek ne derdin var Bahar? Müfit abiyi ibretiâlem olsun diye öldürdüler ama senin ne meselen olacak ki ölesin? Bahar, ölmek ne demek?

Salep söylemişim, garson salepleri getirip önümüze bıraktı, gitti. Ben, Bahar ve ölüm baş başa kaldık yeniden.

“Ölüyorum ne demek Bahar?”

“Öyle işte, ölüyorum ben.”

Bahar, benim çocukluğumda ve ilk gençliğimde bizim mahalleden Balat’a inen yolda artık tek tük kalmış eski ahşap binalardan birinde, anaannesi ve annesiyle birlikte yaşıyordu. Ben okula gitmek için Unkapanı’ndaki durağa Fil Yokuşu’ndan değil, onların evinin önünden geçip Salihpaşa’yı dolaşarak Zeyrek Kulübü’nün önünden gidiyordum. Benden üç yaş büyüktü. O üniversitede okurken ben liseye gidiyordum ve bir an görmek umuduyla sekiz yıldır her sabah evinin önünden geçen

birine değil, abuk subuk tiplere yakınlık gösteriyordu. Bir keresinde akşam saatlerinde evine kadar eşlik eden bir herifi, onların sokağını döndükten sonra çevirip “bir daha bu mahalleye girersen bıçağı böbreğinden sokarım” dedim. Önce bir hareket edecek gibi oldu ama etrafa bakıp bir şey söylemeden gitti.

Bahar’ın babasını hiçbirimiz görmedik. Annemin söylediğine göre adam İtalyan Levantenlerindenmiş, Bahar’ın annesinden boşanıp İtalya’ya yerleşmiş. Epeyce bir süre anaannesinin üç katlı ahşap evinde oturduktan sonra annesiyle birlikte başka bir yere taşındılar. Annesi üç, dört dil biliyordu ve bir turizm şirketinde yönetici oldu, Reşitpaşa civarlarında sahil yoluna yakın bir yere taşındılar. Bahar bir süre daha bizim mahalleye gidip gelmeye devam etti. O gelişlerinden birinde, Gülhane Parkı’ndaki halk konserlerinden birine gittik. O fotoğrafı da aynı gün çekti miştik; Bahar’ın sürekli gülümsediği fotoğrafı.

Bahar’ın evinin, çalıştığı yerin önünden geçmeye devam ettim. Reşitpaşa’daki evlerinin önünde, Levent’te çalıştığı şirket binasının civarında dolaştım iki sene boyunca. Bir kere bile karşılaşmaz mı insan? Karşılaşmadık. Ben İstanbul’da sokakta Zuhul Olcay’la, Nazan Öncel’le bile karşılaştım ama Bahar’la karşılaşmadım. İşim olmadığında saatime bakıyordum, gün içindeyse Levent’e, akşam vaktindeyse Reşitpaşa’ya gidiyordum. İki sene sonra Bahar evlendi biriyle. Ne kiminle evlendiğini merak ettim ne evlendikten sonra nerede oturduğunu ne de ne iş yaptığını. Evlilik haberi geldikten sonra yedi sene hiç görüşmedik.

O arada anaannesi öldü, ahşap ev yıkıldı, yerine yeni bina yaptılar, annesi başka bir adamla birlikte yaşamaya başladı, biz Bahar’la yine de karşılaşamadık.

Önündeki salepten bir yudum aldım. Gözlerinin içine bakamıyordum. Çok özlemiştim ama bakamıyordum işte.

“Biz görüşmeyeli beş sene olmuştur değil mi?”

Yedi sene Bahar, birbirimizi görmeyeli yedi sene üç ay oldu.

“Oldu, evet.”

“Aslında bazen mahalleye geleyim diye aklımdan geçti ama bir türlü kısmet olmadı. Annemi, kız kardeşini de özledim. İnsan çalışınca eve yorgun argın geliyor, yiyecek bir şeyler hazırla, otur, ye zaten gece oluyor, o kadar yoruluyordum ki yastığa bir karış kala uykuya dalyordum. Bir de çocuk olsa nasıl olurdu hiç bilmiyorum. Çocuğu olan arkadaşlar var şirkette, yorgunluktan canları çıkıyor ya da çocuğu bakıcıya

terk ediyorlar. Benim olsa çalışmazdım gerçi. Kendi çocuğuma kendim bakardım.”

“Bence de öylesi daha doğru. Çocuğun annesiz büyümesi iyi değil.”

Konuşma böyle devam etsin istiyordum. Böyle meseleler uzayıp gitsin ve kalkalım. “Ben ölüyorum biliyor musun?” kısmına hiç geçmeyelim.

“Alper’le dört buçuk sene evli kaldık, sonra ayrıldık. Aslında kötü bir çocuk değildi ama olmadı. Aslında ikinci seneden sonra ayrılacağımız belli oldu ama ailesinde öyle erken boşanma iyi karşılanmaz diye biz iki sene daha evli kaldık. Bok vardı sanki. Bende de salaklık var, ne işin var kızım çek git işte. Yok aramızda bir hatıra var, nasılsa öyle dayak mayak gibi şeyler olmuyor, ne olacak idare ederim dedim. Ayrıldık, annemin birlikte yaşadığı adamdan hiç hoşlanmıyordum zaten. Tek başıma yaşamaya başladım. İş güçten zaten başımı kaldıramıyordum. Deli gibi çalış çalış nereye kadar? Bir gece banyodan sonra göğsümde bir şey fark ettim. Önce, bana öyle gelmiştir deyip umursamadım. Sonra zaman geçti o şey öyle duruyordu, bu genç yaşta ne ilgisi var dedim, yine umursamadım. Sonra yine dayanamadım ve kontrole gittim. Umursamam lazımmış, o zaman öğrendim.”

“Şimdilerde epeyce ilerledi bu tedaviler. Göğüstekileri hallediyorlar.”

Gülümsedi, salepten bir yudum daha aldı.

“Ben onlardan hızlı çıktım. Yetişemediler.”

“Ne alakası var Bahar?”

Niye öyle söylediğimi bilmiyordum. Söylediğine itiraz etmem gerekiyordu, ettim.

“Onca zaman geledim bari ölmeye yakın geleyim dedim.”

İnsan, tanıdığı, bildiği yerlerde ölmek istiyor. Yere düşerken, gözlerini yumarken, toprağa başını yaslarken etrafında bilindik yerler, tanıdık yüzler olsun istiyor. Hangi kapıyı çalsa mütebessim, müşfik bakışlarla içeriye buyur edecek, bir bardak su, bir bardak çay ikram edecek ve hiç yabancılamayacak yüzler. Çok uzak yerlerden eve dönmenin tatlı telaşı gibi olsun istiyor ölümüne yürürkenki telaşı. Gidiş değil de dönüş bavulunu hazırlar gibi düşünmek istiyor. İnsan, aşına olduğu sesleri duymak istiyor ölümüne yakın; teselli veren tanıdık sesler.

Aradan onca yıl geçmesine rağmen tuhaf bir şekilde karşılaşma arzusunu bir an olsun kaybetmediğim o güzel kadın, mahalleye nihayet bir gün geri döndü ama ölmek için. Bunu anlatmak çok kolay değil. Bunu anlamak da hiç kolay değil.

“Beni gezdirir misin arada bir?”

“Olur, gezdiririm. Nereye gitmek istiyorsun?”

“Gülhane Parkı’na. Duruyor değil mi?”

“Duruyor.”

“Konserler oluyor mu?”

“Yok. Bu aralar soğuk olur ama.”

“Olsun.”

ALOVA'DAN ANTİK ÇAĞ ANADOLUSU'NUN “İNSAN MANZARALARI”

Birinci Çoğul Şarkı

Alova, *Birinci Çoğul Şarkı*'da Kibele'den Mithras'a, Anadolu gizemlerinin etkili olduğu bir coğrafyada yaşanan gizli tarihi resmi tarih karşısında şiirle deşifre ederek, özel adların ve tarihlerin yer almadığı bir karşı tarih yaratıyor.

Birinci Çoğul Şarkı
Alova
292 sayfa
Karton kapak 20 TL
Sert kapak 30 TL

SONUÇTA KÂĞIDA DEĞİL ZAMANIN AVUÇLARINA YAZIYORUZ

Tanımadan sevdiğiniz, takip ettiğiniz bir sanatçıyla tanışmayı, konuşmayı ister miydiniz? Hiç düşünmeden, sere serpe “evet!” diyemiyor değil mi insan? Öyle ya; kimselere ödünç vermeye kıyamadığınız, göz mesafenizden uzak tutmaya bile tahammül edemediğiniz bir romanın yazarıyla tanışmak tedirgin edici olabilir. Dil ile ilişkisine meftun olduğunuz o yazar, ya hayal ettiğiniz kişiye hiç benzemiyorsa? Ya aklınızın, kalbinizin duvarına dizelerini kazıdığınız bir şair, vehmettiğinizin uzağında bir karaktere sahipse? Alimallah süttten kesilir insan!

Aksini düşünelim. Hakkındaki olumlu tahmininizi taçlandırarak bir sanatçıyla tanışacaksanız diyelim. Fırsatı tepmek talihsizlik olmaz mı? Ben ikisini de yaşadım. Bir çok defa. “İyi ki tanıdım da dünya gözüyle iki satır konuşabildim” dediğim sanatçılar da oldu, üç beş cümlede üç günlük yola kaçacak kadar soğuduklarım da...

Şimdi gençliğimin Ankara’sına çok uzak, çok beton, çok çelik ve pek asık yüzlü başkentin mutena bir semtinde, muteber bir kafede onu beklerken hiç gergin değilim. İlk kez Gölgesizler adlı romanından uyarlanan filmde oynadığım sırada sette tanışıp, kısa da olsa sohbet ettiğim, sonraki yıllarda görüşmemek de kelimelerinin arasında kaybolmaktan müthiş haz duyduğum Hasan Ali Toptaş’ı bekliyorum. Hacı bekler gibi! Bir çay, bir çay daha...

Nihayet karşıdan belirdi! Dalda sallanan hazan yaprağı gibi yürüyen, dostlarının “Evkuşu, oda böceği”

Dersin ilk cümlesi buydu: “Sakin not almayın, burada öğreneceklerinizi unutmak için öğrenin.” Yani bilginin kendisi değil, buharını not ederdik sanat söz konusuydu.

Gezegene fena bir şey yapacaktıysın gibi.

Belki yazmak odur aynı zamanda, bilmiyorum. Sularla, taşlarla, ağaçlarla, otlarla, böceklerle, bulutlarla, yağmurla sevişmektir aslında.

“Yazmak, bildiğini okumaktır” demişsin bir defasında.

Evet. Onu gençlere sık sık söylüyorum. “Yazmak bildiğini okumaktır.” Hani bazı gençlere “şöyle yazacaksın, böyle yazacaksın” diye kurallar öğretiyor ya, yani kurallar geçerli olsaydı, hepimiz yazardık.

Belirgin bir yazma disiplini ve bazı biçimleri öğrenip unutmak iyi değil midir? Benim dediğim o.

Ama öğrenelim değil mi? Tabii unutmak üzere.

Evet unutmak için öğrenelim. Ben böyle kazara bir arkadaşımın ısrarı ile Ankara’da -bu yaratıcı yazarlık dersleri yorular ya, niye yaratıcı kelimelerini oraya koyuyorlar onu da bilmiyorum da- işte arkadaşımı kıramamıştım, altı saat ders vermişim üç ayrı gruba ikişer saat.

Atölye çalışması.

Atölye çalışması evet. Orada dersin ilk cümlesi buydu zaten: “Sakin not almayın, burada öğreneceklerinizi unutmak için öğrenin.” Yani bilginin kendisi değil, buharını not ederdik sanat söz konusuydu. Yani bilgiyi öteki avcumuzda tutarsak, öteki elimize de kalemi alıp öteki avcumuza baka baka hiçbir şey yapamayız. Elimiz ayağımıza dolanır.

diye tarif ettikleri, kelimelerle arasında okuyanda hayranlık uyandıran bir ünsiyet kurabilmiş bir güzel adam. Sahiden sahici bir selamlaşma. Yüzünde serin bir gülümseme, belki biraz da yazmak varken konuşmak zorunda oluşunun hafif tedirginliği var. Bugün ikimizi de konuşmak kurtaracak. Şu boş üçüncü sandalye sizin, buyrun...

Hâlâ battaniyeye uzanarak mı yazıyorsun?

Evet. Temmuzda bile yazıyor olsam, ille battaniye örtünüyorum.

Üstüne uzanmıyorsun, örtüyorsun öyle mi?

Kanepeye uzanıyorum zaten kurbağa gibi. O bende bir güven duygusu oluşturuyor. Bir yere sığınmışım hissini...

Sırtını sağlama mı alıyorsun battaniyeyle?

Belki. Öyle bir şey var galiba. Vücut alışmış, öyle düşünmeye alışmış. O hali almayınca olmuyor. Masa başında iyi düşünmem yani. Bir abimiz vardı, Sabahattin Yalkın diye, bizden çok çok yaşı büyüktü. 1989, 90, 91, o yıllarda biz Ankara’da bir dergi çıkarıyorduk, o da gelip aramıza katılmıştı. Ruhü gençti, böyle bayağı gün görmüş bir abimizdi. Ben böyle yere uzanarak yazdığımı söyleyince, çok şaşırmıştı. Önce, sırt üstü uzanıp yazdığımı sandı, böyle nasıl tutuyorsun demişti.

Tavana bakarak...

“Yok abi” dedim, “öyle değil yere uzanarak”. “Hasan Ali çok tuhaf bir yazma şekli. Yeryüzünün, gezegenin üstüne abanmışsın gibi” dedi. “Bu insanın aklına başka şeyler getiriyor” dedi. (Gülüşmeler)

Günün hangi saatlerinde yazıyorsun. Bir rutini var mı?

Yok, yani hayat ne zaman izin verirse yazıyorum.

“İlham” diye bir şey var mı?

Yok, yani ona hiç inanmıyorum. Öyle bir şeyin varlığını hiç görmedim, hiçbir romanımı da öyle ilham perisinin üflemesiyle yazmadım. Öyle bir şey olmadı. Adorno’nun bir sözü vardır, çok severim. İki kelimeliktir ama aslında yeni yazmaya başlayan her gencin, aklının duvarına büyük harflerle yazması gerekiyor. “Deha zahmettir” der. Hepsisi bu kadar, “deha zahmettir”. Yani geceler boyu, günler boyu o cümlelerin çevresinde dönüp duracaksın, yeniden kuracaksın, yeniden kuracaksın. Esin budur aslında, ilham perisi odur, içimizdir. Hayat ne kadar ne zaman izin verirse o zaman yazıyorum. Geçmişte bir 25 yıllık memuriyet var. O yıllarda ister istemez geceleri yazıyordum. Şimdi on yıldır emekliyim, içimden ne zaman yazmak gelirse, hayat ne kadar fırsat verirse o zaman yazıyorum. Ama ben şeyim, çok ücrada küçük bir göl gibiyim ben, küçük bir esintide acayip bulaniyorum. Ne bileyim Facebook üyesiydim eskiden, onun da bir limiti varmış beş bin arkadaş, o doldu ve bir hesap daha açtım, bir beş bin daha oldu. Sonra gençler akıl verdiler, dediler ki; “Takip edilebilir konum ayarlarını takip edilebilir haline getir.” Geçti, 13 bin 14 bin oldu ama baş edemedim. Orada küçük bir yorumdan, tatsız bir yorumdan, bir hafta on gün kendime geledim, evin içinde dolaniyorum. Çok dert ediyorum ben. Yani ben şey olsam, yani yeterince param olsa, evin çevresine muhafızlar dikip, “beni koruyun” diyeceğim. (Gülüşmeler) Üzerime bir çakıl taşı bile düşmesin, çabuk bulaniyorum. Bunu iyi bir şey olduğu için demiyorum, keşke böyle olmasa!

Vazgeçemiyor musun bu hassasiyetinden?

Yok, bu böyle gider artık yani.

Kontrolün dışında bir durum.

Evet, evden çıkmamak da çözüm değil. Dışarıya eve giriyor zaten.

Senin için Doğu’nun Kafka’sı denmesi canını sıkıyor mu?

Sıkıyor evet. Kafka’yla bir ilgimiz yok aslında. Belki benim onu çok seviyor olmamın dışında, bir bağlantımız...

Seviyor musun?

Kafka’nın algı şeklini seviyorum. Hatta onun için halamın oğlu demişim bir yerde. Sonra bir yerde başka bir yazıda benim için, Kafka’nın dayısının oğlu dediler. (Gülüşmeler) Çok seviyorum ama onunla hakikaten metinlerimizin bağlantısı yok. Bir kere Kafka’nın dili, telgraf dilidir, kurudur, nettir. Benim dilim daha romantiktir, daha şiirseldir, farklıdır. Çevirilerde de sürekli “Turkish Kafka” falan diye tanıtlımlarda çıkıyorum. Acayip rahatsız ediyor.

Hiçbir tanıtım, öznesini tam örtüşmez.

Serbest piyasa koşulları! Bırak ne diyorlarsa desinler. Nasıl olsa okurla arana giremezler. Okurunla aranda başka bir sıfat dizgesi var, reklam cümleleriyle bozulmaz ama kitabın da okunması için satılması lazım.

Yani ben bir romanı bitirdikten sonra, onun başına gelecek

Fotoğrafları: Ali Saltan

olan şeyler bana çok dünyevi şeylermiş gibi geliyor.Yani sahnelenmesi, filme çekilmesi, çevrilmesi vesaire, bunlar beni o kadar sevindiren şeyler değil. Benim için aslanan ilk cümle ile son cümle arasındaki hayati alan. Ne alacaksam orada alıyorum, ne vereceksem orada veriyorum. Ondan sonrası yalan dünyanın işleri. Olsa da olur olmasa da olur.

Kafka'nın dışında hala oğlu, hala kızları var mı?
Pek yok. Bir ara Borges'e çok bağlanmışım ama bu yirmi beş yıl önce falan.

Son çeyrek yüzyılda bir bağım yok mu diyorsun?

Yok.Yani Borges'ten önce de Bekir Yıldız, daha öykülerim yokken, yayımlanmamışken, bir Bekir Yıldız'a tutkum vardı, hatta tıpkı onun gibi yazıyordum. Bunu sonradan anladım, onun gibi yazdığımı.

Öykündün mü?

Ya ben Bekir Yıldız'ın aslında her şeyiyle okumuştum ve cümlelerine, anlatımına hayrandım o yıllarda ama 16-17 yaşımıdaydım. Yani şapka çıkarırdım, diz çökardım onun cümlelerinin karşısında.

Şimdilerde de onu okuyup heyecanlanıyor musun?
Yok.

Geçiyor değil mi?

Şimdi okusam aynı tadı almam.

Okuru bir yerlere götürüp geri getirmediğin tespitine katılır mısın? Bizi tekinsiz alanlarda yalnız bıraktığın konusunda ne düşünüyorsunuz?

Bunu tam olarak bilemiyorum tabii. Metin yazarken okuru düşünmediğim için, ki okuru düşünmenin okura ve edebiyata kötülük olduğunu... Yazarken okuru düşünmemin, okura kötülük olduğunu düşünüyorum.

Ama diyorsun ki; "İlla ki çok beğendiğiniz bir yazar vardır, ona yazar gibi yazın."

Özellikle gençlere söylüyorum. Mesela diyelim ki,Vüsat Bener'i seviyorsunuz, öteki odada Vüsat Bener oturuyor ve ben sadece onun için yazıyorum. Bu yazdığım metni onun dışında kimse okumayacak ya da Oğuz Atay ya da Ahmet Hamdi diye düşünürseniz, "bunu Ahmet Hamdi anlar zaten niye açıklıyorum ki?" diye o gereksiz cümleler otomatik olarak arınmış olur. Böyle basit bir yöntem olarak söylemişim onlara.Yoksa okuru düşünmek! İdeal okur, yazarın kendisidir.

Yazmanın bir amentüsü var mı?

Olmamalı, asla olmamalı. O yüzden "yazmak bildiğini okumaktır" cümlesi o olmamanın tezahürü aslında.

Peki başlama noktası? Yazmanın başladığı nokta?
Okumak. Tek kelimeyle okumak, yazmaya başlama noktasıdır.

"Makul" nedir usta?

Makul hiç iyi bir şey değildir.Yani ortak aklın bütün sinyallerinin kesiştiği noktadır ve makul...

Onun için mi "Makul hissediyorsanız yazmaya kalkışmayın" diyorsun?

Evet evet. Bunu 100 cm bir cetvel olarak, dikey bir cetvel olarak düşünürsek, diyorum ki, ya o 100 cm'nin üstünde olun, her şeye gücünüz yetecek kadar kendinizi iyi, güçlü hissedin ya da sıfırın altında olun.Yani böyle kendinizi mikroskopla bile göremeyecek kadar küçük hissedin. İkisi de aynı şeydir aslında.Yani ya hiç ya hep olun.

Zanaatla yetinmeyin!

Tabii. Aklı aşan bir şey olmalı. Aklın menziline yapılan bir şey olmamalı.Aklı bile geride bırakan bir şey olmalı.

Yazarken de okuyor musun?

Tabii tabii okuyorum. İnsan bazen kendi yazdığı metnin içinde böyle hapsoldüğünü, zihninin giderek daraldığını falan düşünüyor. Bunu, kurduğumuz cümlelerin yapıları da oluşturabilir, öyle bir duyguyu, hissi yaratabilir. İnsan farklı şeyler yapıp yeniden o metne dönmeli, yani müzik dinlemeli, yeniden o metne dönmeli, resim sergisine gitmeli, yeniden dönmeli ya da bir film izlemeli, yeniden dönmeli ya da kitap okumalı, şiir okumalı.Velhasıl buna benzer şeyler.

Filtreleme var mı okumada? Seçerek okurum, şöyle şöyle şeyler. Yani her eline geçirdiğine oburca saldırır mısın?

Hayat her şeyi okumaya yetecek kadar uzun değil bir kere.Tabii ki gençlere, özellikle roman sanatına, onlar ne yazdıysa bakmaya çalışıyorum.Ama dili konusundaki hassasiyetim, dile bakışım nedeniyle, -eğer tat vermiyorsa dil- devam etmiyorum tabii ona. Eskiden, 70'li yıllarda belki bize çok yanlış öğrettiler.

"Bitirmeden bırakma" klişesi değil mi?

Evet evet. Emeğe saygı vesaire.Yok, böyle bir şey düşünmüyorum. Benim ömrüme de saygı göstermem gerek, kendime de saygı göstermem gerek.

Ne güzel söyledin. Şu ara ne okuyorsun?

Şimdi Semih Gümüş'ün... Semih Gümüş eleştirmen ve şaşırttı herkesi, roman yazdı. *Belki Sonra Başka Şeyler de Konuşuruz* diye bir romanı çıktı Can Yayınları'ndan, onu okuyorum şimdi.

"Has edebiyat" nedir? Nesinden tanırız?

Onu zaten okurken hissederiz. "Bizim için" yazılmamıştır, "bize" yazılmıştır.Yani okura yazmakla okur için yazmak arasında çok fark var. Okur için yazmak, okurun hassasiyetlerini, bugün neyi seviyor, bugünkü kuşak neyi seviyor diye bunun menüsünü hazırlayıp, o menüye göre servis tabağı hazırlamak gibi bir şeydir.

Bunlar çok iyi satıyor ama.

Ha biraz erotizmdir, bir Kürt meselesi, biraz şu, biraz bu, bugünlerde ne tutuluyor vesaire, biraz mistik bir hava. Edebiyat bütün bu hesapların, hatta her türlü hesabın dışında yapılan çok özel bir uğraştır. O bizim için yazılmamıştır, bize yazılmıştır yani yayımlatıldığına göre, yayımlattığımızı göre okura yazıyoruz ama okur için yazmıyoruz.

Çalışkan bir yazar olduğunu söyleyebilir miyiz?

Çalışkanım. Belki birçok yazardan daha fazla ter döküyorum ama çok pımpirikli biriyim, elimden kolay kolay dosya çıkmaz. Biraz da şeytan galiba "Bitirme, bu dosyanın içinde kal, kal orası rahat!" diyor kulağıma. Bir taraftan da bitirip rahatlamak istiyorsun.

Zor bir coğrafyada yaşıyoruz. Neşeye, şefkate, humora rastlamak çok zor, çok az yardım görüyoruz bu ülkede. Nereden besleniyorsun yazmak için, yazmak ağır işçilik. Hele senin türünden olanlar. Hep dumanı tüten birisin. Ateşi nereden geliyor, nasıl böyle tıkırdıyor tenceren?

Yazmak başlangıçta benim için bir kaçıştı. İçinde bulunduğum fiziki dünyadan bir kaçıştı. Çocukluğumda,

ilk başladığımda da. Okumak da öyle aslında. O da bir kaçış. Kısa süreliğine, içinde bulunduğumuz fiziki dünyadan kopup, kelimelerle inşa edilmiş bir dünyanın içinde gezinip, rahatlayıp nefes alıp geri dönmek değil midir? Sait Faik, "Yazmasam çıldıracaktım" diyor. Ben yazmasam çizerdim herhalde. Resim çizerdim, başka bir şey yapardım.

Yazmanın kendisi mi besleyici? Ben "Yazmak için beslenmek" demiştim ama sen; "Yazmanın kendisi zaten beslenmektir" diyorsun.

Bir vazgeçemeyiş var. Bu yazma eyleminden vazgeçememek gibi bir şey var. O beslenme; insan nereden beslendiğini tam olarak bilemiyor aslında.Yani hayatımız boyunca okuduklarımız, yaşadıklarımız, tanık olduğumuz şeyler vesaire. Bunları mı yazıyoruz? Hayır. Bunların bizde oluşturduğu kuvvetle ya da bir mercekle, kamerayla başka bir şey yapıyoruz. Ama bütün yaşadıklarımız, gördüklerimiz, işittiklerimiz yaptığımız işin içinde vardır. Biraz şekil değiştirmişlerdir, başka bir kıvama girmişlerdir, başka suretlere bürünmüşlerdir ama illa ki vardır. Mesela bana diyorlar ki, icra memurluğunda yaşadıklarını hiç anlatmadın. Anlatmadım, çünkü, hani "bu yazdıkların gerçek mi" denir ya. Belki o dışarıdakini dışarıda görmüşüzdür, gerçektir, görmemişsek yazıyorken onu yaşamışızdır, yine gerçektir.

Yazarak gerçekleştirmek!

Evet, yani icra memurluğunda yaşadıklarımı niye yazayım? Yaşıyorken acı çekmişim zaten. Şimdi yazarken kelimelerin kuvveti başka bir şeydir ve o yaşadığından daha beter acı çektirir.

Yazmak dışında bir rehabilite olma yöntemin var mı? Mesela ben, deli gibi yemek yaparım. Yok gerçekten.

Zamanın mı dar? Yazılmayı bekleyen sürüyle hikaye vardır önünde.

Yok, öyle bir acelem yok. Sonuçta kâğıda değil zamanın avuçlarına yazıyoruz. Zaman bunu ya avcunda uzun süre tutar ya buruşturur atar; o önemli değil.Yazmak ama iyi geliyor. Her şeyden önce o şey. Hakikaten iyi yapıyor.Yani kelimelerin arasından başka rahat edebileceğim bir yer düşünemiyorum. Oradayken rahatım. Bazen şiir okumayı severim, sesli. Şiiri çok seviyorum ve belki iddialı olduğum tek şey varsa yeryüzünde, ben iyi bir şiir okuruyumdur.

Sevdiğin şairlerden birkaçının ismini verirsin belki.

İkinci Yeni'yi çok seviyorum; hatta zaman zaman da söylerim, İkinci Yeni'nin benim dil terbiyemde ve algılarımda, hayatı algılayış şeklimde çok katkısı vardır. Cemal Süreya'nın, Turgut Uyar'ın, Edip Cansever'in, çok katkısı vardır.

Aşkla aran nasıl? Üç defa evlendin.

Evlenirken insanın aklı başında olmuyor biliyorsun.

Evlenirken mi severken mi?

Evlenirken olmuyor.

Severken aklı başında oluyor mu?

Yani sevmek...

Âşıkken mi desek acaba?

Aşk desek daha şey olur.Yani aşk hakikaten bir olağanüstü hal insan ruhunda. Mantiği yok, tanımı yok, bir delilik hali.

Patolojik bir şey değil mi aşk? Bir işgal zamanı.

Evet bir işgal zamanı evet evet. O yüzden sonuçlarının da pek hayırlı olacağını düşünmüyorum. (*Gülüşmeler*) Yani hiçbir aşkın sonucu hayırlı değildir. Ben sanmıyorum ya da bilmiyorum. Ben bu konuya çok uzağım, gerçekten.

Aşk hayırlı bir şey olabilir ama sonu her vakit hayırlı olmayabiliyor galiba...

Bazen derim, birisine sarılıyorsun böyle ağlayacak kadar, hani içkide ağlayacak kadar derler ya, öylesine bağlanmayı çok isterdim ama hiç öyle bir şey olmadı. Ben kelimelerle sanki, gerçekten... şey yani... ona zarar verecek her şeyden korkuyorum, her şeyden. Ben... yazma ortamı kalmazsa dünyayı yakarım.

Konuşmaya hevesli biri olmadığını biliyorum. Ama bu halin yapabilirliklerinin değil, tercihleriyle ilgili olduğu çok açık. Sadece okunası değil, dinlenesi bir yazarsın da. Benimle konuştuğun için teşekkür ederim. ✿

BODRUM'DA YAŞAMAK

Bodrum'da yaşamak;

- 48 İnsanların servet harcayarak tatil için geldikleri yerde yaşayıp, tatilcilerden şikayet etmektir.
- 48 Büyük şehrin konforlarından uzaklaşmadan köyde yaşamaktır: Fiber internetinle 'surf' yaparken önünden tavukların geçmesidir.
- 48 Sıradan bir hayat yaşarken, büyük şehre "bohem yaşıyor" görüntüsü vermektir.
- 48 Dünyanın en çirkin mimarilerinden birisine, uzaktan mezarlıklara benzeyen sitelere maruz kalmaktır.
- 48 Yaya olarak beş para etmemek, hükümsüz olmak, kaldırımsız yollara, kaprisli ve yavaş hareket eden minibüslere rıza göstermektir.
- 48 Ne kadar çalışırsan çalış, büyük şehirdeki arkadaşının "İyi tatiller" diye telefonu kapatmasıdır.
- 48 "Milyonlarca" insana göre hazırlanmış bir bölgede, sezon dışında birkaç yüz bin kişi konfor içinde yaşamaktır.
- 48 Günübirlik Kos'a, Datça'ya, Marmaris'e, Selçuk'a bin türlü harikulade yere gidebilmektir.
- 48 Her köşesinden boş ev fışkırırken, bir avuç Suriyeliye ev bulamamak demektir.
- 48 Ölüm ilanlarını belediye hoparlörlerinden dinlemektir.
- 48 Bir liraya çay içebileceğin yerlerin tükenmekte olmasıdır.
- 48 Deniz kenarındaki bir örnek meyhanelerden, balık lokantalarından biraz uzaklaşıncı muhabbetin kralına erişim sağlamaktır.
- 48 İki ay boyunca bitişik nizam şezlonglara, fondöten - pareo - selfie çubuğu işgaline maruz kalmamak için belli saatlerde evde oturmadır.
- 48 Yazları çok fazla Sözcü gazetesi görmektir.
- 48 Harikulade sokakları, dağları kumsalları bırakıp AVM'lerde gezen insanlara hayret etmektir.
- 48 Yazları şöyle bir uğradığı esnada ortamların karşı konulamaz sahibi gibi davranan İstanbullulardan ürkmektir.
- 48 Bodrum-Turgutreis arasında 19 km boyunca her durumda 15 dakika kırmızı ışıkta beklemek, 10 kere filan "mavi dalga, 60'la gidin kırmızı ışık görmeyin" kuyruklu yalanını okumaktır.
- 48 "Serpme kahvaltı" diyerek serpilmiş market mamüllerinden kahvaltı demektir.
- 48 Her gün daha fazla bir örnek olan mönüler demektir.
- 48 Türkiye'nin en çok yağış alan yerlerinden birisinde yaşayıp, su sıkıntısı çekmektir.
- 48 İnsan ilişkilerinde, esnafta, çarşıda, pazarda, her yerde nezaket, zerafet, saygı demektir.
- 48 Türkiye'de araçların yaya geçidinde kendiliklerinden durdukları tek şehir, memleketin en medeni şehri Muğla'ya bağlı olmak demektir.
- 48 Sürekli bir emlak muhabbeti dinlemektir.
- 48 Sürekli bir "buralarda tek bir ev bile yoktu" muhabbeti dinlemektir.
- 48 Büyükşehirden büyük hayallerle gelip, takıcı tokacı kahvaltıcı meyhane filan açıp batırma oyunlarını seyretmektir.
- 48 Bazı bölgelerinde kişi başına bir art direktör, iki fotoğrafçı, üç metin yazarı, dört editör düşebilmesidir.
- 48 Cenazelerin toprağı bol olsun, neredeyse sürekli bedavaya lokma yemektir.
- 48 Gebora, nedipdurun, gelipdurun, gidipdurun, geldi gari, gitti gari şivesini kullanarak biraz geyik yapayım derken kendini kaptırmaktır.
- 48 Bodrumlu olmayan Bodrumluların "Bodrum'da da Bodrumlu kalmadı aga" muhabbetlerine maruz kalmaktır.
- 48 Yerlere dökülen mandalinalara portakallara üzülmeektir.
- 48 Dünyanın en pahalı yatları ile pancar motor balıkçı teknelerinin arasında yüzmektir.
- 48 Zeki Müren, Halikarnas Balıkçısı, Neyzen Tevfik, Nejat İşler, dondurma, begonvil, kuzine-şömine-soba, mor salkım, narenciye, rakı, Mutlu Keçi ilkokulu ve tabii deniz demektir.
- 48 Çok havalıdır. 🐌

"Gelecek yazılmadı.
Kimseninki yazılmadı.
Geleceğinizi kendiniz
belirleyeceksiniz."

Dr. Emmett Brown
Geleceğe Dönüş

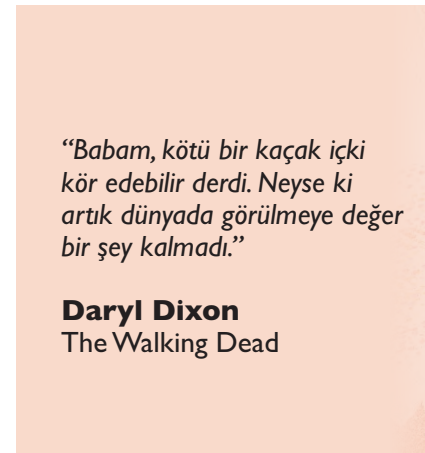
"Vatandaş
cart curt yok
sayın abim!"

Yavuz
Bizimkiler

"İstiyorum veriyor musun?
Ağlıyorum veriyor musun?
Seviyorum veriyor musun?
Cevap ver veriyor musun?
Peki öyle olsun!"

Vecihi
Gülen Gözler

"Babam, kötü bir kaçak içki
kör edebilir derdi. Neyse ki
artık dünyada görülmeye değer
bir şey kalmadı."

Daryl Dixon
The Walking Dead

ONUR SAYLAK
SOFYA KHANDAMİROVA MUSTAFA UĞURLU

YÖNETMEN
ÖZCAN ALPER

RÜZGARIN HATIRALARI

"RÜZGARIN HATIRALARI" ONUR SAYLAK SOFYA KHANDAMİROVA MUSTAFA UĞURLU TUBA BÜYÜKÜSTÜN MENDERES SAMANCILAR EBRU ÖZKAN MURAT DALTABAN NİHAT İLERİ
SENARYO ÖZCAN ALPER AHMET BÜKE YÖNETİM ADREAS SİNAVOS YÖNETİM GAMZE KUŞ YÖNETİM ENGİN ALTINTAŞ YÖNETİM BAPTISTE GACON ÖZCAN ALPER YÖNETİM ANDREW BIRD YÖNETİM ARIZONA PRODUCTIONS (FRANCE) RIVA FILM (GERMANY) ABK STUDIOS (GEORGIA)

YAPIMCILAR NAR FİLM MOST PRODUCTION İSTANBUL DİJİTAL YÖNETMEN ÖZCAN ALPER

11 ARALIK'TA SİNEMALARDA

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

www.ruzgarinhatiralari.com.tr

GÜLTEN AKIN FOTOĞRAFLARINDA NEDEN ‘DEVİRİMCİ BİR MAHCUBİYET’ SAKLIDIR?

BİR: Çünkü; Gülten Akin, ‘şairimizin yaz ikindileri kadar dingin bir ablası’, gülüşü hüznle ağarmış onurlu bir bilgesidir.

İKİ: Çünkü; Gülten Akin, özetleme gücü yüksek “Göğü gördüm imkâna tutundum düşü sevdim” dizesiyle poetikasını altı sözcükle yazan bir ‘Kırmızı Karanfil’dir.

ÜÇ: Çünkü; Gülten Akin, kimi zaman konuştuklarının değil, sustuklarının daha doğru olduğunu anlatırcasına, şiirini olmasa da kendisini geri çeken bir ‘Sessiz Arka Bahçe’dir.

DÖRT: Çünkü; Gülten Akin, okula gidinceye dek isminin Zeynep olduğunu zanneden; dağ çiçeklerinin, derelerin, oyunların, gizli sevdaların imgesi gibi duran, yüreğinin kuytusunda sakladığı sevdayı ‘Zeynep’ diye seslendiği torunuyla paylaşan bir dedenin ‘seçilmiş’idir.

BEŞ: Çünkü; Gülten Akin, yazın bahçeler içinde, yaz odalarında; kışın kış odalarında, tek bir sert söz davranış görmeden, özgürce büyüyen, çokça dinleyen, çokça şaşırın ve farkında olmasa da çokça incinen bir anı biriktirme telaşıdır.

ALTI: Çünkü; Gülten Akin, aşkı, gurbeti ‘hece’leyen dayısının, amcasının şiir yazdığını öğrenip dayısının tavanarasındaki eski bavyalarında bulduğu kitaplara sığınan bir uzaklıktır.

YEDİ: Çünkü; Gülten Akin, Dostoyevski, Tolstoy ve birçok klasiği, Nâzım Hikmet’i, bir zamanlar Yozgat’ta öğretmenlik de yapan Sabahattin Ali’yi çok erken tanıyan, uzun süre, eline ne geçerse durmadan okuyan, sokağa atılmış bir gazete parçası bile saldırısından kurtulamayan, yazılı her kâğıt parçasını kutsal sayıp yerden kaldırıp bir duvar kovuğuna koyan babaannesinin peşinden ayrılmayan bir meraktır.

SEKİZ: Çünkü; Gülten Akin, babasının, 1946 ve sonrasında, Demokrat Parti’nin kuruluşundaki coşkusunu hiç unutmayan, karneler, üç metre Sümerbank basması için sıralara geceden girmeler bitti diye sevinen ama 1950’lerden sonra babasının sönen coşkusuna, umuduna tanıklık eden, çevresinde insanları gözleyen, ilişkilerindeki, davranışlarındaki, konuşmalarındaki çelişkileri sezen, gündelik hayatın çarpık sosyolojisini fark eden bir kederdir.

DOKUZ: Çünkü; Gülten Akin, kuytu konuşan, çokça susan babasının kendisini kucığına aldığı, sevdiğini hiç hatırlayamasa da ilkokula başladığı, yani yün hırkasının nakışları kardan kalıbına geçtiği o günlerde, kızına alfabe ve kırmızı kalem getiren o suskun adamın, o akşamki gülümseyişini hiç unutmayan bir sevinçtir.

ON: Çünkü; Gülten Akin, yemek yerken babasından eline küçük kaşık vuruşları da yiyen, sağ eliyle yemeyi öğrense de sofradan, yemekten nefret eden, öfkesini yemeğe tepki biçimine dönüştüren, öyle, ince ipince, ufacık kalan, Atatürk İlkokul’na, Cebeci Ortaokulu’na bir gölge gibi gidip gelen, solak bir çocuktur.

ON BİR: Çünkü; Gülten Akin, yaşlılığı yüzünden işini yürütemez olan, İkinci Dünya Savaşı sonrası Türkiye’inde yıkıma uğrayan, yoksullaşan bir dedenin

yanından kopup geldiği Ankara’nın biraz mutsuz, daha çok şaşkın, sıkıntılı ortaokul döneminden sonra, lisede oldukça toparlanan, yine de yalnızlığı, iç yolculuğu seven, edebiyat öğretmenlerince fark edilen, Ankara Kız Lisesi’nin resmi şairi sayılan bir genç kızdır.

ON İKİ: Çünkü; Gülten Akin, liseyi bitirdiği yıl, iş arayan, tıp fakültesine gitmeyi düşünen, Çapa Yüksek Öğretmen Okulu sınavlarını kazanan, edebiyat okumayı düşünen, ancak maddi sıkıntılar sebebiyle Ankara’dan çıkamayan, kukuka yazılan, İç İşleri Bakanlığı’nda bulunduğu işle hem okuyup hem çalışan, kendisine benzeyen bir adamla, “Çünkü beni sevdiğim kendini tanıdın” dediği Yaşar Cankocak’la tanışıp evlenen; annelik, iş hayatı, aşk ve şairliği iç içe yürüten bir ‘uzağa bakma delisi’ genç bir kadındır.

ON ÜÇ: 1958’den başlayarak yaklaşık 14 yıl, eşi Kaymakam Yaşar Bey, bir oğlu dört kızıyla ‘Gurbet nere sıla nere?’ diye karıştırarak Kumluca, Şavşat, Alucra, Gevaş, Haymana, Kumru, Gerze, Saray, Maraş, İstanbul ve Ankara’da dolaşıp duran; deli yeşil denizin uğultusuyla yol alan; ormanları, bulutları eteklerinde biriktiren dağları tanıyan; alımlı Giresun’u, haşmetli Trabzon’u, sevimli Rize’yi, insanı güzel, aydınlık Ordu’yu fark eden; Akdeniz’e, Doğu’nun ulaşılmazlığına, ülkenin güzelliğine, bunca görkemine hayranlıkla bakan; Borçka üstünden, dağları tuta tuta vardıkları Artvin’le büyülenen; yükseldiğinde sağda ışıltılı ipek bir ip kalınlığında Çoruh’u; ormanların ortasına yerleşmiş küçük topraksız Şavşat’ı tanıyan ve bütün bunlarla şiirinin coğrafyasını hem şiirlerarası hem şehirlerarası çizen bir ressam-şairdir.

ON DÖRT: Çünkü; Gülten Akin, yaz akşamları bile soba yakılmadan oturulmayan Alucra’ayı 1960’ta

tanıyan, kışın ellerin kapı tokmaklarına yapışıp kaldığı, her yere en uzak bu ilçede, köylere giden köylerden dönen eşini bekleyerek geçen ağır ve uzun akşamlarda çokça kitap okuyan, okuma bilmeyen kadınlar için kurs açan, ortaokulda Türkçe okutan, oyunlar sahneye koyan, bir umudu çoğaltmanın peşindeyken bir akşam evlerine bomba atılan, kocasına yazılan “Sen çalışkan, dürüst bir kaymakammışsın, çok gördük senin gibileri” diye başlayan tehdit mektupları okuyan, günlerce yastığının altındaki tabancayla yatan güçlü bir yoldaştır.

ON BEŞ: Çünkü; Gülten Akin, Hakkari’ye 170 km uzaklıkta, Van Gölü’nün güneyinde, Süphan’a karşı bir Artos dağına yaslı, yazları çiçeklerin rengi kadar süren, askere giden erkekler dışında Türkçenin bilinmediği, unutulmuş ilçelerden Gevaş’ta; yoksulluğun onurlu yüzüyle karşılaşan, o güzel insanlarla çaresizliğe katlanmayı öğrenen bir inceliklidir.

ON ALTI: Çünkü; Gülten Akin, düşünde sinema afişleri gören, kitap kokusu duyan, sadece bu koku için bile Ankara yolculuklarını göze alan; tayinle Haymana’ya geldiklerinde, her hafta sonu Kızılay’a gidip kitaplarla dönen, tam mutlu olduk derken umutsuzlukların, küskünlüklerin, kırgınlıkların yeniden başladığı gören fakat her şeye rağmen sabrı ve umudu unutmayan, ‘sabır bile sabırlı’ olan bir umuttur.

ON YEDİ: Çünkü; Gülten Akin, Haymana’da bir yanda avukatlık, bir yanda öğretmenlik yapan, Hazine ve köylüler arasındaki haksızlıklara karşı çıkan, Haymana’daki bir miting konuşmasının ardından Ankara’nın en büyük ilçelerinden birinden, Karadeniz’in 250 nüfuslu bir dağ kasabasına iki gün içinde toplanıp gitmek koşuluyla sürülen, dağınık bir coğrafya atlasına, kalemiyle ırmaklar işlemeye devam eden bir avukat-öğretmendir.

ON SEKİZ: Çünkü; Gülten Akin, Haymana’dan Kumru’ya, bir topraksızlar kalabalığına uğurlanan; sıcak, çok sıcak bir yaz günü, ter ateş içinde, eşi ve üç çocuğu, kamyondan bozma otobüslerde Fatsa’yla Kumru arasındaki otuz kilometreyi iki saatte alan, yine davalar, yine topraksızlık, yine yoksullukla karşılaşan, kira evinin altında bir boş yer bulup avukatlık yapıp köylülerin sürgün ‘Paşa Abı’ olan, kendi toprağında yarıcı olanların davalarını izleyen, para almadığı için baro tarafından uyarılan, İlk yaz şiirinin mekânı Kumru’da tahtaları oynayan evde durmadan kırırdayan bir soba üstünden dökülen sıcak sularla dizleri yanan, yirmi gün ateşler içinde yatan, sağlık görevlisinin, odanın kapısından yaptığı tariflerle yanıklarını iyileştiren, bütün bunların arasında, gittikleri öteki ilçelerde olduğu gibi burada da TİP’in kurulmasına öncülük eden, yönetenlere göre, ayak bastığı her yerde ‘rahat durmayan bir solcu’dur.

ON DOKUZ: Çünkü; Gülten Akin, ‘Uzun Yağmurlardan Sonra’ 1972’de Ankara’ya dönen, sürgünlerle, davalarla, baskılarla atlatıldıklarını, artık

atlatılamaz olan, mahpushane acısından sekiz yıllık bir pay alan, ilahiler ve 42 Gün'ü o günlerden -Mamak Cezaevi kapısında oğul beklediği günlerden- çıkaran bir annedir.

YİRMİ: Çünkü; Gülten Akın, Deli Kızın Türküsü başlıklı üç yazsa da Deli Kızın Türküsü'nün bir bölümü, Sezen Aksu tarafından bestelense de şiirlerinin hiçbirinde türkü formunu kullanmayan; türkülerdeki, ağıtlardaki edayı şiirine taşıyan, folklordaki dil tadını yeniden üreten, folkloru, hazır duyarlılığı dile getirmek için değil, bu duyarlılığı inceltmek, daha ileriye taşımak için kullanan bir ustadır.

YİRMİ BİR: Çünkü; Gülten Akın, beğendiklerini övmekten çekinmeyen, büyük bir şair olarak başkalarının yazdıklarına hayranlık duymayı bilen ve öğreten, bir metin karşısında saflığını koruyan, Murathan Mungan'ın Omayra kitabındaki Armalar şiirindeki iki dize için şunları söyleyen bir tevazu örneğidir: "Keşke bu dizeleri Murathan Mungan değil de ben yazsaydım: 'Bazı sözler karanlıkta söylenir / Bazı sözler hiçbir zaman' Hani, değiş tokuş mümkün olsa, ben bütün şiirlerimi versem; o, bana bu iki dizeyi verse." Oysa, Mungan'dan yıllar önce, "Hüzün geceler mahsustur / Arsız otlar gibi büyür gider Geceyarısından sonra yalnızlık" gibi dizeler yazmıştır.

YİRMİ İKİ: Çünkü; Gülten Akın, ömür adanmış inceliklerin ardından "Roman kadar uzun bir tümce - Sonra işte yaşlandım" gibi roman değerinde dizeler yazan ve bu dizelerle aslında hiç yaşlanmayan, şiiri hep genç kalan, "şiiri düzde kuşatan" bir şairdir.

YİRMİ ÜÇ: Çünkü; Gülten Akın, "Hüznümle vedalaşmayı bana öğretmediler" dizesiyle son yıllarını, yani haftada iki kez diyalize girdiği zorlu günlerini yakınmadan sessizce, 'gülümseyen bir hüznün'le anlatan bir ermiştir.

YİRMİ DÖRT: Çünkü; Gülten Akın, İlhan Berk'in "Her gördüğümde bana görmediğim denizleri anlatan kadın yüzü" dizesini yazdığı, 'saçında uykusu kaçmış çiçekler sulayan' bir sûrettir.

YİRMİ BEŞ: Çünkü; Gülten Akın, kıymeti zamanla anlaşılan, sabırla büyütülen, bu sebeple de 'kalıcı' bir şiir mimarıdır.

YİRMİ ALTI: Çünkü; Gülten Akın, kimseler söylemeden söyleyen, kimselerin söyleyemediği zamanlarda söyleyen, kimseler sezmeden sezen, kimler olduğunu herkesin bildiği "onların dilini giyinmeyen" bir 'öncü'dür.

YİRMİ YEDİ: Çünkü; Gülten Akın, şiir gibi, roman gibi, masal gibi, düş gibi ama en çok gerçeğin ta kendisi gibi görünen seksen iki yıllık bir ömürdür.

YİRMİ SEKİZ: Çünkü; Gülten Akın, herkesin hayatına yetecek bir söz söyleme erdemini, ayrılcılığını yaşayan 'özel' bir isimdir: "en ağır sınavdan en saf olan geçer"

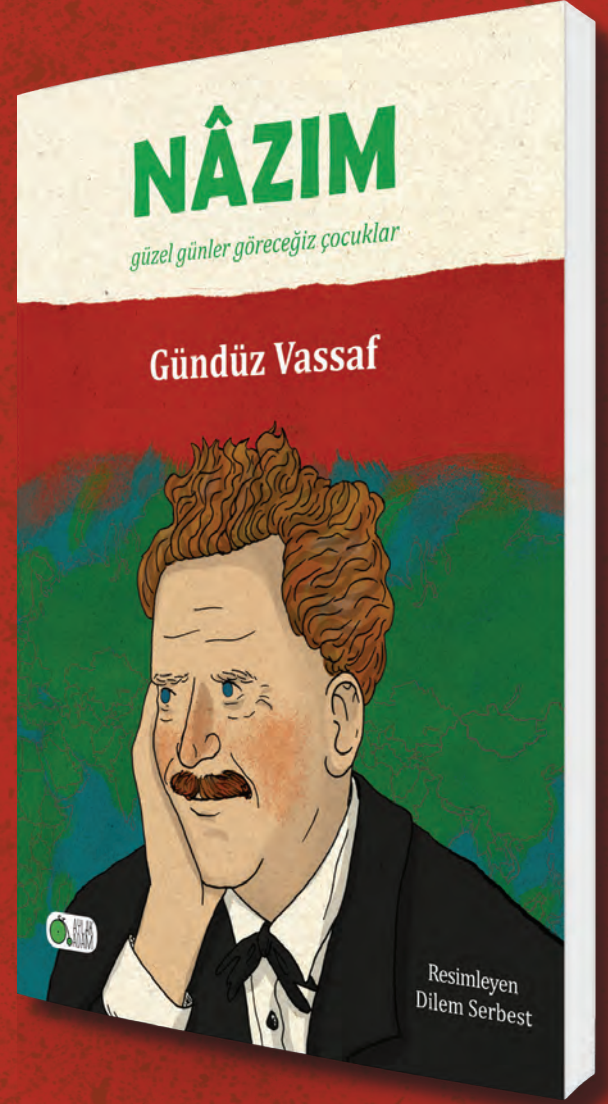
YİRMİ DOKUZ: Çünkü; Gülten Akın, öfkesi yoğun fakat ince, itirazı derin ve sürekli olan bir aydındır.

OTUZ: Çünkü; Gülten Akın, her dizesinde hayatından bir öykü saklayan, bu dizelerin öykülerini yazmak istediğini söylese de hayatın buna izin vermediği şiir adımlı bir yolcudur.

OTUZ BİR: Çünkü; Gülten Akın, 'iktidar' fikrinden duyduğu tiksinti karşısında, 'devrimci bir mahcubiyet'e çekilen suskun bir tirattır.

OTUZ İKİ: Çünkü; Gülten Akın, "Ah kimselerin vakti yok / Durup ince şeyleri anlamaya" gibi, kitaplarda kalmayıp başka yerlerde de okunması, okutulması, göz önünde bulundurulması gereken; otobüs duraklarına, parkların girişlerine, vapur iskelelerine, tren garlarına, otobüs terminallerine, havaalanlarına, üniversite kapılarına, stadyumlara, sinemalara, tiyatro perdelerine, pankartların köşelerine yazılabilecek muhteşem dizelerin sahibidir. 🌟

GÜNDÜZ VASSAF'ın KELİMELERİ DİLEM SERBEST'İN RESİMLERİYLE ÇOCUKLARA GÖRE BÜYÜKLER BÜYÜKLERE GÖRE ÇOCUKLAR İÇİN NÂZIM HİKMET

Yaşamı mücadelelerle ve umut yolculuklarıyla sürmüş olan "tepeden tırnağa insan" Nâzım Hikmet, Gündüz Vassaf'ın şiirsel kalemıyla yeniden hayat buluyor.

Genç Nâzım'la karşılaşmak, baba Nâzım'la buluşmak, şair Nâzım'ın dizeleriyle yaşamı bir kez daha renklendirmek... Tüm bunlar için size yalnızca sayfaları çevirmek kalıyor.

Aylak Adam Yayınları
www.aylakadamyayinlari.com
facebook.com/aylakadamyayinlari
twitter.com/aylakadamyayin

EL

O kul kitaplarında insanı diğer canlılardan ayrı kılan özelliklerin, akli, zekâsı, el becerisi ya da gülme yeteneği olduğu yazılı. Keşke bunlar doğru olsaydı ama hayır, öyle değil. Belki ilk çağlarda yaşayan türdeşlerimiz için kısmen de olsa geçerliliği olan bu tanımların, artık hükümsüz hale geldiğini kabullenmeliyiz. Çok uzun bir süredir insanı diğer canlılardan ayrı kılan asıl özellik, içine yuvarlandığı her koşula uyum göstermesinden geliyor ki bu manada bukalemundan çok da farkı yok. Ve bu uyumu, akli ya da zekâsıyla değil, aksine korku, açlık, acı, endişe gibi güdüler sayesinde gerçekleştirerek, diğer canlılardan ayrıcalıklı sanılan konumunu da belirsiz hâle getiriyor.

İnsan, üzerinde tahakküm kurmuş, onu tutsak kılarak büyük bir makinenin dişlisine dönüştüren, yeri geldiğinde ölüme bile sürükleyen; kendi yaratmış olsa da kendine yabancılaşmış büyük bir güç karşısında, varsayılan aklını, zekâsını ya da el becerisini yitirmiş gibi ve çoktan beridir gülmeyi de unuttu. Yani, binlerce yıl öncesine benzer şekilde doğayla mücadele eden ve onu alt ettiği oranda ilerleme kaydeden insan modelinin soyu epeydir tükenmiş durumda.

Çağımız insanının mecbur kılındığı yaşam ilişkilerinin alâmetifarikasının tanrısal bir nedeninin olmadığını biliyoruz elbette. Fakat üretim bantlarında, piyasalarda ve zenginliklerin üleştirilmesinde geçerli kuralların dışına çıkılmasını önleyen, sanki tanrı gibi her şeyi belirleyip dengeleyen bir güç de var ki, bütün insanlığı kazdığı çukurun dibine doğru çekmeye aday.

Adam Smith, arz-talep ilişkisinin dengesini keşfettiğinde, bunun tanrısal bir güç olduğunu düşünse de kilisenin tepkisini çekmemek için adını ‘tanrının eli’ değil ‘görünmez el’ koymuş ve bu dengenin, insanın ekonomiye müdahalesini gereksizleştirdiğini söylemişti. Gerçekte ise bu el, Maradona’nın 1986’daki dünya kupasında İngiltere’ye attığı ve itirazlar üzerine zikrettiği ‘tanrının eli’ gibi değildi. Çünkü ne onun kadar zararsız, ne onun kadar zekiceydi. Aksine sonuçları itibarıyla dünya çapındaki eşitsizliğin ateşleyicisiydi ve çok daha hileli, üstelik şeditti.

O günlerden bu yana, hayli zaman geçti. ‘Tanrının eli’ tarafından düzenlenen piyasa, zenginle yoksulun arasındaki mesafeyi açtı. Yoksulu zenginle sadece kölesi değil aynı zamanda askeri de yaptı ve daha fazla zenginlik için çıkarılan bütün savaşların getirdiği onulmaz acılar, adına tarih denilen yalan külliyesinin içinde kaybolup gitti. Yazarlar, üniversite kürsülerinin hocaları, politikacılar, kime, neye karşı elde edildiği hiçbir zaman anlaşılmayan zaferleri

herkesin üzerine höykürürken, bizzat çelik ve barut marifetiyle ya da açlık ve yoksulluk yüzünden açılan derin yaraları gizleme konusunda da muhteşem bir maharet sergilediler. ‘Tanrının eli’ eşitsizliği artırmış, yoksulluğu derinleştirmişti ama yine de tanrı, ezilenler ve yoksullar arasında fazlasıyla rağbet görmeye devam etti. Bu dünyada sığınılacak yer kalmamıştı ki umut bundan sonra, “ba’s-ü ba’d-el mevt” olabilirdi ancak.

İnsanlık, kazanıldığı ilan edilen ama kendi hayatında çok da büyük değişikliklere sebep olmayan zaferlerin ne anlama geldiğini, akıp giden çağlarla beraber sonuçlarını tartarak gördü ama artık yapılabilecek bir şeyi kalmamıştı. Zira türünün hızla yok olmasının önüne geçemediği gibi, varlığını koruyacak güçten de yoksundu. İnsanlık, dün doğaya karşı verdiği varlık - yokluk kavgasını, artık kendi türüne karşı vermek zorundaydı ama fark etti ki kendi eli mahsulü olmasına karşın dört yanını kuşatmış olan otoriter yapılar, bırakın mücadele etmeyi, kimsede kımıldayacak takat bırakmamıştı.

**Geçen
her saniyede,
kurt dalmış
sürü misali,
parça parça
can veriyor
insanlık.**

Büyük insanlığın çilesi giderek daha da katlanırken, parmakla sayılacak kadar az nüfusu olan bir kesim, zaten içine doğduğu zenginliklerin tadını çıkarmakla meşguldü. Dahası, onlara gerçek hayatta rastlamak bile mevzubahis değildi. Ancak Hollywood filmleri ya da televizyon dizileri sayesinde bazen taklitlerini görmek mümkün olabiliyordu.

Bir eli yağda, bir eli balda yaşamaya alışmış, lüks villalarda mukim, para zırhının ardındaki dokunulmazlıklarının konforuna sığınmış kadın ve erkeklerin, beyaz camın arkasındaki resmigeçidinin hayranları hayli boldu.

Parayı nasıl harcadıkları çok iyi görünen fakat nasıl kazandıkları asla anlaşılmayan bu seçkin insanların hayatını, gözümüzün içine öylesine soktular ve zorlama senaryolarla yoksulun hayatıyla kesiştirmeye çabaladılar ki, gerçek olsa mutlaka eğlenceli olurdu. Örneğin kendi ‘habitat’ından habersizce çıkan zengin kız ya da oğlanların yollarını şaşırp, içinden akan lağımları ve bebelerinin üzerine konan hastalıklı sinekleriyle meşhur kenar mahallelere düşebileceğine inanmamızı istediler. Eğer buna inanırsak, çamurun içine park ettikleri uzay aracına benzeyen ciplerinden büyük bir şaşkınlıkla inen bu yaratıklarla, bizlerin hayatının aslında birebir olmasa da benzer olduğuna, aynı duyguları yaşayabilme ihtimalimizin bulunduğu ikna olacaktık. Zaten bildikleri için yapmıyorlar mı? Yoksulun başka bir eğlencesi yok ve o yüzden ne çıkarsa bahtına, kurulacak aptal kutusunun karşısındaki tahtına... Çünkü yoksul, kapkara hayatında hiçbir çıkış yolu bulamasa da, televizyon

kanalları çiçek dürbünü gibi, renkli düşler üretmeye birebir.

Sadece televizyon dizileri değil, cıvı cıvı reklamlar, ışıklı vitrinler de, içimize kadar giren hizaya sokma araçları olarak her daim emrimize amade. Spotlar, tabelalar, yüzlere gülümseyip, herkese göz kırparak, ‘Gel, neyin eksik? İstersen alabilirsin,’ diye sürekli bağırıyor ki, bu şehvetli çağrıya direnç gösterene aşk olsun. Oysa bizim asıl mükellefiyetimiz, geçmiş kuşaklardan miras aldığımız sefaleti çekmekten ve çocuklarımızı da tıpkı kendimiz gibi çukurun dibine müdavim etmekten ibaret değil mi?

‘Görünmez el’, yeryüzünde yaşayan milyarlarca insanı her sabah tatlı uykusundan uyandırıp, yataktan hızla kalkmasını sağlayarak ya da bir lokma bir hırka fiyatına ömür tüketmesine neden olarak mutsuz kılıyorsa, her sabah kalkma zorunluluğunu yok eden işsizlik de mutsuzluk nedeni. Herkesi orta çağda kırbaça çalıştırdıklarından çok daha beter bir girdabın içine sokmayı, çoğu kez bir kırbaç darbesi bile indirmeden başarıyorlar. Büyük insanlık her sabah, hem de çok büyük bir gönüllülikle gayya kuyularının içine giriyor ve orada sonsuza dek debelenmeye ant içiyor.

Çünkü ziyadesiyle eğitilmiş durumdayız, biliyoruz: Eğer çalışmazsak aç, çıplak kalırız. Bebelerimize süt, sevdiklerimizin bedenlerini koruyacak bir sac altı bile bulamayız. Ama öte yandan tüm bu sefalet toplamının tek sorumlusu olduğumuzu, bu iğrenç çarkın sadece ve sadece biz çalıştığımız için dönmeye devam ettiğini çoktan unutmuşuz. Sanıyoruz ki çalışmazsak eğer, çocuklarımızı okutup, ‘büyük adam’ olmalarını sağlayamayız. İnsanlık son derece halisane duygularla, üstelik varını yoğunu da ortaya dökerek çocuklarının eğitimlerinin tamamlanmasını sağlamak için çırpınıyor ama bunu yaparken sisteme kalifiye köleler yetiştirdiğini düşünmüyor bile. Görünmeyen o el, kuşaklar boyu sistemin ihtiyacı olan kölelerin eğitimini de, bizzat kölelerin üzerine yıkmış fakat buna karşı durmaya, hiç kimsenin mecali de yok, niyeti de...

Kurgusu ilânihiye bozulmayacağı varsayımı üzerine oturtulmuş olan bu sistemde, canıyla, kaniyla, bakışlarıyla, ruhuyla varsaydığımız insanı görmemiz pek olanaklı değil. Çünkü bankaları, uluslararası şirketleri, sanal hesaplarıyla dünyanın imparatorları bir yanda, bu zenginlikler sayesinde çenesini yoran züğürtler öte taraftalar. Bu iki dünya arasında küçük bir geçit bile yok, bütün köprüler yıkılmış, bütün yollar kapalı.

Öteki, gündüzleri önünden hızla geçen üretim bandından, geceleri ise karşısına kurulduğu aptal kutusundan bakışlarını çevirdiği anda her türlü şiddete, gebermenin envai çeşidine açık hale gelirken; beriki, limitsiz kredi kartlarının, açılmayan

turnikelerde yeşil ışığı yakma ayrıcalığı olan manyetik anahtarların, el, yüz, göz tanıma sistemlerinin yalıtıldığı bir seçkinlik toplamının içinde yaşıyor. Ve sadece yaşamakla da kalmayıp, durup dinlenmeden ötekinin sırtından sopayı eksik etmeyeceği ve daha da trajik olanı yoksulu yoksula kındıracağı bir dizi savaş oyununun kurallarını belirliyor. Çünkü biliyor ki “biri yer biri bakar, kıyamet bundan kopar.” Henüz kıyamet bile kopmadan, kıyametler koparması, eşitsizliğin dayanılmaz hale geldiği bu dünyanın şiddet olmadan dönmeyeceğini bilmesinden geliyor. Çünkü çok uzun süredir fasit bir daire içinde debelenip duran insanlığı, akli, zekâsı, el becerisi ya da gülme yeteneği değil; ‘görünmez el’in tuttuğu sopa ve o sopa marifetiyle soluk almadan yaratılan şiddet toplamının doğurduğu kaos yönetiyor.

İnsanlığın yaşadığı bu saçmalık toplamını bilsek de biz, kendi ülkemizde bir seçimden diğer seçime, toplam beş ay içinde beş milyon insanın tercihinin nasıl bu denli sert biçimde yön değiştirdiğini tartışmaya devam ediyoruz. Topluma zulmeden, öldüren, yaptıkları haksızlıklar diz boyunu aşmış, sabır sınırlarını zorlayıp bıçağı kemiğe dayamış, yoksulluk gırtlakları işgal ederken, hırsızlığın, yüzüstülük ve arsızlıkla muhteşem bir koalisyon sürdürdüğü bir yerde, bu iğrençlik yığınının müsebbiplerini iktidar eden gücün ne olduğunu soruyoruz. Ve o sopayı binlerce kez sırtımızda hissetmiş olsak da, o sopayı tutan ‘görünmez el’in gerçekte kime ait olduğunu bir türlü anlayamıyoruz.

Bütün duygularımızı tahrip ederek beynimizin kıvrımlarına kör düğüm atan bu büyük dehşet, hafızalarda sümüklü böcekler misali görünür izler bırakıyor ve korkuyu gelecek nesillere devrediyor. Mesela 24 Aralık’ta üzerine çarpı işareti konulmuş Alevi evlerindeki bebelerin bedenlerini ikiye yaran katillerden hesap sorulmak bir yana, bazılarının yıllar sonra milletvekili yapılması hangi vicdana sığıyor? Bu vicdansızlığı yaşamış bir Alevi’nin kendi çocuğuna verdiği öğüt, intikama mı, yoksa korkup, kaçmaya mı davet eder? Ya da 19 Aralık’ta demir parmakların ardında oluk oluk kan akıtıp, bu vahşeti ‘hayata dönüş’ diye yutturmaya çalışanlara hiç mi hiç dokunulmaması nasıl bir adalettir? Hapishaneler, o ülkedeki yönetimin aynası gibidir ya, sakın o pervasız vahşet gecesi öldürülen, sadece 34 kişi değil, insanlığa dair hasbelkader ayakta kalmayı başarmış cesaret kırıntıları olmasın? 28 Aralık’ta gece yarısı havalanan F16’ların çoluk çocuk demeden köylülerin üzerine bomba yağdırdıktan sonra, ama “onlar da kaçakçıydı,” diye gerekçeler üretenlerin hesap vermezliği, herkesi biat etmeye zorlamak için değilse, nedir?

Görüldüğü üzere, insanlığı sonu gelmeyen krizler marifetiyle açlığa, sefalete, yoksulluğa, sürüklemiş olmasına rağmen; hizaya sokma becerisini yitirmeyen ‘görünmeyen el’in gazabından kimse azade değil. Adına Yeni Dünya Düzeni dedikleri bu sistem, tıpkı tanrı gibi ‘ol’ deyince öldürüp, ‘öl’ deyince öldürüyor; sana, bana, ona, buna, hepimize, ‘el’ edip, neslimizi diri diri çukurlara gömüyor...

O yüzden kimsenin ‘beli’ne karışmak haddimiz olmasa da, Suruç’ta, Ankara’da, Paris’te, Ortadoğu’nun dört bir köşesinde, hatta dünyanın her yerinde, hepimizin canına kastetmiş olanlara karşı herkesi ‘elini ve dilini’, hatta aklını, zekâsını, gülme yetisini özgürleştirmeye davet etmek evrensel bir görevdir artık. Çünkü geçen her saniyede, kurt dalmış sürü misali, parça parça can veriyor insanlık...

İnan! Geçmiş Zaman

SEX AND DRUGS AND ROCK AND ROLL

7 YAŞINDAYIM

Mr. Spock, Son Mohikan, Tarzan ya da Robin Hood olabilirim büyüyünce. Tom Braks ve Kaptan Swing de olabilir... Gülümhan ve Müge. İkisi de benden çok uzun. Onlar benimle konuşunca heyecandan ölüyorum. Onları etkileyecek bir kahramanlık yapmanın hayalini kuruyorum. Hayalimde cesurum ve iyi dövüşüyorum... Koca okulda bir tek benim annem öğlenleri geliyor. Beni o yediyor. Koroya aldı beni öğretmen... Anneannem 'kulhüvallahu ehad'ı öğretiyor bana... Halamla annem hep babamı konuşup ağlıyorlar... Türkmen teyze bana bakkaldan bira aldırıyor. 25 kuruş bahşış veriyor her seferinde. 'Kimseye söyleme' diyor... Tekin amca Türkan teyzeyi apartmanda dövüyor. Türkan teyze çığlık atıyor. Tekin amca küfrediyor, "Orospu!" diyor... Mukadder abi bana flamenko dans yapmayı öğretiyor... Annem bana robdöşambr diyor, "Evde pijamayla dolaşmak yok" diyor... Yusuf amcam kalpten ölüyor. Anneme anneannem söylüyor. Annem 'abi' diye ağlıyor... Ders yılı sonunda teşekkür alıyorum, annem yine ağlıyor. Annem hep ağlıyor... Müsamerede altıma yapıyorum.

10 YAŞINDAYIM

Ajan olabilirim. Langelot gibi. MİT'e girerim. Kadın casuslarla aşk yaşarım. Tabancam olur... Gazetede "Rock and Roll Kralı Elvis öldü" yazıyor. Annem şaşırıyor öldüğüne. "Deli deli dans ederdin" diyor. "Serseriymiş biraz" diyor. "Ben onu değil, James Dean'i beğenirdim, o da çok genç gitti yazık, Elvis biraz patates suratlıydı" diyor... Pal Sokağı Çocukları'nda Nemeçek zatürreden ölüyor. Çok üzgünüm... Halama giderken Pertevniyal Lisesi'nde bedavaya tekvando dersleri verildiğini görüyorum. Anneme yalvarıyorum. Halamın oğlu Ertuğrul, "Pertevniyal faşistlerin!" diyor. Komandolar ders veriyormuş. Ertuğrul oradan geçerken yolu değiştirip arkadan gidiyormuş. Tekvando yatıyor... Diğer halamın oğulları Giresun'da MHP'li. Anlatıyorlar; büyük amcam gidip evlerindeki bütün üç hilalli posterleri yırtıp atmış... Solcuyum, CHP'liyim. Ecevit kibar biri ama Erbakan da çok tatlı. Komedyen gibi. Girgır Dergisi'nde hep onla dalga geçiyorlar... Annemin sinirleri bozuk. İlacı ve doktoru var. Geceleri uyumuyor... Tükürüğümü yere kadar uzatabiliyorum... Bacaklarımda hâlâ kıl çıkmadı. Şeyimde de yok... Sihirbaz mı olsam ileride? Hipnotizma öğrenmeliyim... Büyük kuzenim Mustafa kanserden ölüyor. 33 yaşında, babam gibi. Mezarlıkta kardeşi Ali sinir krizi geçirip Allah'a küfrediyor. Yere düşüp kalıyor... Anneannem de ölüyor. Allah'ın beni sevmediğinden eminim. İncirli'ye kadar koşup araba sesleri arasında ağlıyorum. "Neden hep ben?" diyorum. Hayat iğrenç bir şey.

13 YAŞINDAYIM

Saçımda Necipbey briyantınları, vicık vicığım. Wella yağsız briyantın daha çıkmamış. Elvis'e benzemiyorum, burnumun çok büyük oluşundan dolayı, üzgünüm... Asker

yönetime el koyunca, komşuların hepsi "çok iyi oldu" diyor. 'Her gün bir sürü çocuk ölüyordu, asker bizi kurtardı' diyor annem. Kenan Evren "çünkü" diyor 'çünkü'ye. Sürekli televizyonda, çok sıkıcı biri, akıllı biri olmadığı da belli. Kenan Evren televizyona çıkınca, Hayriye Hanım "benimki çıktı" diyor. Annemler her seferinde gülüyorlar... Grease oynuyor sinemada. Elvis gibi dans ediyor, Travolta gibi yürüyorum. İleride deri ceket alacağım... Annem "siyah deri ceket almam sana hayatta, ne o öyle şöför gibi" diyor. Siyah olmadıktan sonra kıymeti yok ki... Pantolon paçalarını annem daraltmıyor, ben onun dikisi makinasında kendim daraltıyorum çaktırmadan. Genişliği 15-16 cm yapıyorum... Sahafalarda 50'li yılların Hayat dergileri içinde Elvis resmi arıyorum... Yatağa yatıyorum, kendimi konser verirken hayal ediyorum. Şarkıcıyım, etrafımda güzel kızlar, bana hayranlar. Çok güzel dans ediyorum... Gökçeada'daki çocuklara 31 çekmeyi öğretiyorum. Çok şaşırıyorlar, çok seviyorlar... Fuat'la Bakırköy Yeni, Aksaray Güneş'e gidiyoruz. 3 film, devamlı. Parça koyuyorlar. Parça biter bitmez sinema boşalıyor. Fuat sesini kalınlaştırıp konuşuyor biletiyle. Sigara da içiyor büyük göstereyim diye. Bazen bizi kovuyorlar, bazen giriyoruz... Edebiyat kitabımda "Han Duvarları" diye bir şiir var. Hocayı dinlermiş gibi yapıp o şiiri okuyorum her ders... Annemin kuzenlerinin çocukları Yugoslavya'da yaşıyor. Bir tanesi Belgrad'da tıp okuyor. Orada Sırp kızlarla sevişiyormuş. İstanbul'a geldiğinde bizde kalıyor. Kaçak çay getiriyor. Ona hep Belgrad'daki kızları anlatıyorum. Onu ziyarete gitmeyi hayal ediyorum. Acilen büyümem lazım.

Elvis gibi dans ediyor, Travolta gibi yürüyorum. İleride deri ceket alacağım... Annem "siyah deri ceket almam sana hayatta, ne o öyle şöför gibi" diyor.

14 YAŞINDAYIM

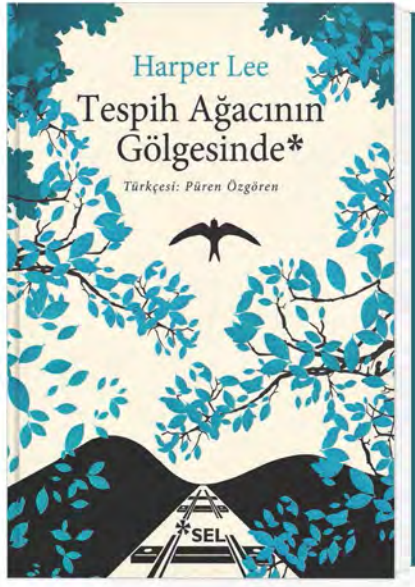
Yaz tatilinde annemle teyzemleri İsviçre St. Gallen'de ziyarete gidiyoruz. İki günde otobüsle. 3 ay kalacağız... Eniştem bir plastik fabrikasında işçi... Marketlerin önünde rengarenk gençlik dergilerini seyrederim, içlerine bakıyorum. Bravo Dergisi'ndeki fotoromanlarda kızların göğüsleri çıplak bazen. Yakışıklı çocuklar, güzel kızlar var. Zengin ve temizler, sık sık öpüşüyorlar, çok güzel giyiniyorlar... Mağaza kataloglarında iç çamaşırılı kadın resimlerine bakıyorum... Temiz yollar, temiz binalar, temiz otomobiller, temiz insanlar... Arabalar yaya geçitlerinde duruyor, yayalara yol veriyorlar... İnsanlar sokakta birbirlerine selam verip gülümsüyorlar... Parklarda güneşlenen kızlar var. Banka oturup onları seyrederim... Kuzenim "otobüs 6 dakikada bir geliyor" diyor. Biletçi yok, kart basıyorsun. Her zaman oturacak yer oluyor... Elvis posteri alıyorum. Bir de Greatest Hits plağı. Para azalıyor... Yollarda bir sürü güzel kız. Her yerde, otobüste, mağazada, parklarda, havuzda. Eniştem, "lottomu kazanırsan burada kalabilirsin" diyor. Lotto oynuyorum her hafta. Cumaları çekiliyor, 6 yapan zengin oluyor... Kazanmalıyım! Türkiye'den, İstanbul'dan, Topkapı Garı'ndan, Türk Sanat Müziği'nden, türkülerden, tıklım tıklım otobüslere binerken başkalarının önüne geçmek için çabalamaktan, folklardan, futboldan, kuyruğa girmeyi bilmeyen insanlardan, çamurdan, mahallelerinden geçtiğimde sataşan çocuklardan, ter kokusundan, din ve turizm derslerinden, sokak kapılarının önündeki ayakkabılardan, masrapadan, köylülerden, minibus muavinlerinden, tığ işinden, gül suyu kokusundan, başörtüsünden, alaturka tuvaletlerden, seccadeden, elektrik ve su kesintilerinden, bağlama ve zurna sesinden, yemek yemekten, blok flütten, halay çekenlerden, göbek atanlardan, yemek kokan apartmanlardan, kalabalıktan, babasızlıktan, fakirlikten, sıkalığımdan, sevgilim olmamasından, utangaçlığımdan ve Türk olmaktan nefret ediyorum. Midemi bulandırıyor... Lottomu kazanmalı ve burada kalmalıyım!

İsviçreli olmalıyım! Burada Elvis gibi biri de olabilirim... Havuza giderken kuzenimin sınıf arkadaşı iki kız bizle konuşuyor. Sonra bir tanesi beni havuzda suya itip gülüyor. "Ben burda yaşasam, o kızla sevgili olabilirim" diyorum kendime. Her gece onu düşünüp dayanılmaz acılar çekiyorum. Lottomu kazanmalıyım. Almanca öğrenirim hemen. İngilizce sonra... Türkiye'ye dönerken otobüste ağlıyorum. Türk olmak istemiyorum.

15 YAŞINDAYIM

Bakırköy Piccatura'da makyajlı erkekler görüyorum plakların üzerinde. Upuzun saçları var... İsmail bana Deep Purple plağı veriyor. O solist gibi çığlık atmak istiyorum... Lise bitince saçlarımı uzatacağım. Yırtık pırtık giyineceğim. Özgürlük felsefem olacak. Bana kimse posta koyamayacak. Kulacağımı deldireceğim... İngilizce şarkılar ne kadar güzel... Paul Stanley'e benzemek istiyorum... İsmail'le grup kuruyoruz. O illa Fransızca olsun diyor grubun ismi, Galatasaray'da okuduğu için. Bana fark etmez, bir gruba gireyim de... İsmail'le kağıda bir rock grubu çiziyoruz tükenmezle. Gitarist benim, o klavye çalıyor. Resmimin üstüne ismini yazıyoruz. Saçlarımı uzun yapıyoruz... Gitar almalı ve çalmayı öğrenmeliyim... İsmail'le geneleve gideceğiz. Hep onu konuşuyoruz. Birkaç yıl içinde Türkiye'den gitmeliyim. Lisan öğrenirim, ismimi "Teo" yaparım, küstah, hazırcevap ve popüler biri olurum, çok güzel sevgililerim olur. Espirili biri olur, sevgililerimi güldürürüm. İyi giyinen arkadaşlarım olur, onlarla diskoya giderim. Büyüyünce utangaçlığım kalmaz. Motosiklet alırım, parfüm sürerim, ara sıra annemi görmeye gelirim... 🌟

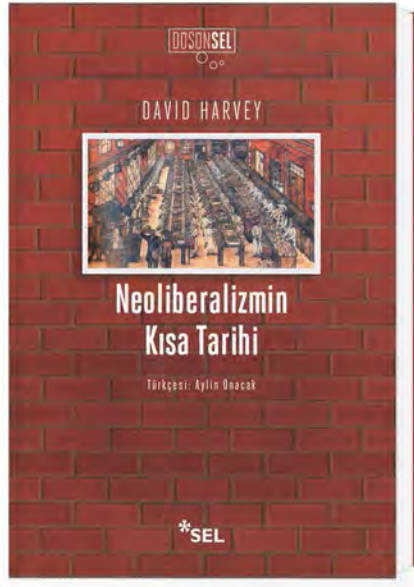

Tespîh Ağacının Gölgesinde

Harper Lee

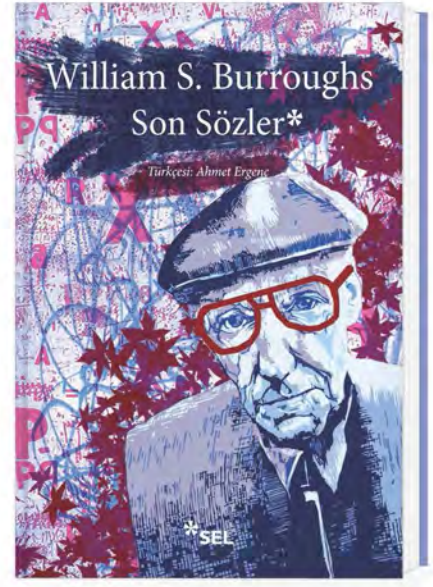
Türkçesi: Püren Özgören

Neoliberalizmin Kısa Tarihi

David Harvey

Türkçesi: Aylin Onacak

Son Sözler

William S. Burroughs

Türkçesi: Ahmet Ergenç

Bülbülü Öldürmek'in ardından Harper Lee'den unutulmaz bir roman daha **Tespîh Ağacının Gölgesinde**, çok sevilen **Atları Bağlayın Geceyi Burada Geçireceğiz**'in ardından Melisa Kesmez'den yeni öyküler, edebiyatımızda taze bir soluk Özgür Çakır'dan **Yükşehir**, gücünü samimiyet ve gerçekliğinden alan yeni bir J. Winterson kitabı, William Burroughs'un yazdığı en mahrem ve özel metin **Son Sözler**, neoliberal saldırganlığa karşı çaresiz olmadığımızı bir kez daha gösteren David Harvey'den **Neoliberalizmin Kısa Tarihi** ve ufuk açıcı bir rehber **Freud'dan Hayat Dersleri**, Kasım'da Sel'de...

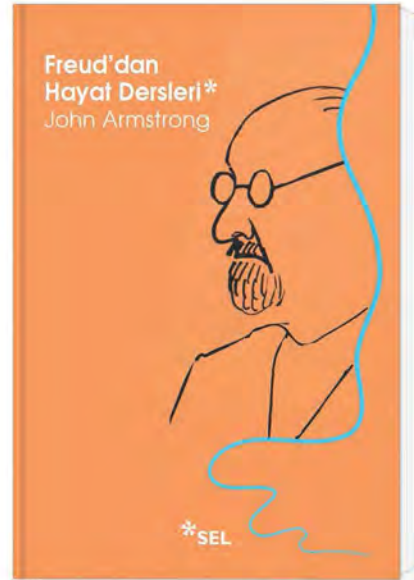
Bazen Bahar

Melisa Kesmez

Yükşehir

Özgür Çakır

Freud'dan Hayat Dersleri

Brett Kahr

Türkçesi: Şeyda Öztürk

Normal Olmak Varken Neden Mutlu Olasın

Jeanette Winterson

Türkçesi: Püren Özgören

***SEL**
YAYINCILIK

selyayincilik

SelYayincilik

selyayincilik

*www.selyayincilik.com

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

ZULMÜN YAPICI ELEŞTİRİSİ OLMAZ

Gidişatın değişmesi gerekiyorsa, statükonun 'yapıcı eleştirisi' olmaz. İktidarın yapıcı eleştirisi olmaz. Zulmün yapıcı eleştirisi olmaz. Katliamın yapıcı eleştirisi olmaz. Ve devlete yapıcı eleştirisi olmaz.

Bununla yetinmediyseniz, okumaya devam edin lütfen.

Okur-yazarlar, insanları alelade olanın ötesinde etkileyen şeyleri alelade kavrayışın üstünde hissedebildikleri zaman; verili olanın, kurulu olanın, değişmesi gerekenin değişmesi için umudun da sesi olma ihtimali elde ederler. Cehaletin egemen olmasına ise, asla razı olamazlar. Okuyup yazabilmenin en asgari refleksidir bu. Bu refleksi dumura uğramış okur-yazar, cahillerin safındadır. Okur-yazarlar gidişatı sorgular, değişimin sesi olurlar. Şartları belirleyenlere itirazları vardır. Gidişattan beslenenler için, oyun bozucudurlar. Oyunun bozulması gerektiği anda, daha iyi bir oyun kurma kudreti olmayan okur yazarın, 'yapıcı' olmama sorumluluğu vardır. Korunmaya değer olanı eleştirme hakkını korur, yıkılması gerekeni ise eleştirme görevini idrak eder. Çünkü gidişatın değişmesi gerekiyorsa, statükonun yapıcı eleştirisi olmaz.

Zulmün 'yapıcı eleştirisi' olmaz. Zalimlerin itiraz yükseltebilenlerden yapıcı eleştirisi istemesi, itiraz edenleri hapsetmesinden daha arsız bir davranıştır. Çünkü zalimler, en az her kişi kadar iyiyle kötüyü ayırtedecek melekelerle sahiptir. En az diyorum çünkü zulme kudreti olan, eylemlerinin ve kararlarının etkilerini ölçme, ve zulümle adalet arasındaki tercihleri değerlendirme konusunda senden ve benden daha çok imkan ve takat sahibidir. Ve ellerindeki imkan ve takat oranında da sorumluluk sahibi olmalıdırlar. Ve ben zulmettiklerine kani olduğum anda, yapıcı eleştirisi yapma hakkımdan vazgeçmek zorundayım. Zalim istedi diye siparişle de eleştiremem. Zulmü yıkıcı, teşhir edici, çıkarabileceğim en gür sesle işaret edici olmalıyım. Tutabileceğim en ılımlı yol, zulme elimin, dimağımın, dilimin yettiğinde net bir tanıklık yapmaktır. Kişinin görevi budur. Zulüm, amme gücünü eline geçirmişler tarafından işlendiğinde, 'amme'nin yani kamunun üzerine düşen, iradesini geri almaktır. Kamu iradesini elinde bulunduranlara karşı, azınlıkların, bireylerin kendini savunma gücü yoktur. Mesela, kamu iradesini temsil edenler, en değerli hak olan yaşama hakkına tecavüz ettiğinde, ona hata denmez, katliam denir. Katliamın eleştirisi olmaz. Katliamın hesabı olur. Katliamın hesabı sorulur. Hesabı verilinceye kadar. Zulüm eleştirilmez. Zulümle

**'Ya çözüm sun
ya da sus' diyenler,
çözüm değil
susmanı isteyenlerdir;
'daha iyisi yok'
diyenler, daha iyisini
istemeyenlerdir.**

mücadele edilir. Lanetlenmekten daha azını hak etmez zulüm.

İktidarın yapıcı eleştirisi olmaz. İktidarın yapıcı eleştirisi ancak iktidarın içinden olur ve sınırlı sayıda kullanılabilecek bir haktır. Tek kullanım en idealidir. Eleştirilmeyi hak eden iktidar, içinden eleştirildiğinde, kendini düzeltmediyse, içinde kalmak, hatanın parçası olmaktır. İktidarın yapıcı eleştirisi olmaz. Çünkü iktidar, yapıcı kudretin sahibi olmaktır. Çünkü iktidar övünebileceği eylemlerini övdüğünde onu herkes duyar. Ve itiraz edebilenler, iktidarı övdüklerinde, sadece övgülerini iktidarın kendini övme gücüne ve etkisine eklemiş olurlar; itirazlarının sesi de böylece duyulmaz hale gelir. Övgüye bulaşmış iktidar eleştirisi, iktidarsızdır. İktidarın hataları, senin benim hatalarım gibi değildir. Hesabı sorulmayan her küçük hata, kaçınılmaz olarak bir sonraki hatayı büyütür ve zulmeder. Eleştirilmeyi hak eden iktidarın hataları sadece ve gür sesle

reddedilmeli, teşhir edilmeli, lafı dolaştırmadan, eğip bükmeden işaret edilmelidir. İktidarın hatalarının kahir ekserisi, kahredicidir.

Hükûmetin yapıcı eleştirisi olmaz. Hükûmetin yapıcı eleştirisi ancak, hükûmetin içinde yer aldığı yapı içinde örgütlenmiş muhalefetten beklenir. Modern devletin hangi hükûmeti yapıcı eleştiriyi davranışını düzeltti? Değişmesi gerekene yapıcı değil, değiştirici olmak gerekir. Şurası kesindir: 'Ya çözüm sun ya da sus' diyenler, çözüm değil susmanı isteyenlerdir; 'daha iyisi yok' diyenler, daha iyisini istemeyenlerdir. Örneğin, bu ülkede hükûmetin son beş yılda eleştiriye kulak verip bir yanıltan adam gibi geri adım attığı bir tek örnek veremezsiniz. Ferdin eleştirisi, yapıcı olmamalıdır. Ferdin veya halkın eleştirisi sonuna kadar eleştirisi, mümkünse ve degecekse, isyan olmalıdır. Hükûmetin kendini savunmak için tahsis ettiği memuriyetler vardır. Balkonlardan mazlumlara bakıp, 'ne güzel balkonlar inşa edildi, keşke bu balkonları inşa ederken bu kadar insanı mutsuz etmeseydik' demekle yetinenlerin yaptığı, sadece korkaklık değilse, ahlaksızlıktır. Hükûmetin doğrudan memuru veya (parlamento gibi) hükûmet etme aygıtlarının içinde olmayanların yapıcı eleştirisi, hükûmete yağcılık yapan ulufe dilencilerinin yaptığından daha doğru veya daha dürüst değildir. Aksine, daha aşağılık bir şeydir o.

Devlete yapıcı eleştirisi olmaz. Çünkü devlet hata yapmaz. Çünkü devlet hata kabul etmez. Devlet ya herkes için güvenlik içinde hukuku uygular ya da zulmeder. Zulmeden devlet eleştirilmez. Devlete isyan edilir. Elle, dille, hiç olmazsa buğzla. Eleştiriyi değil. Hele yapıcı eleştirisi, asla. ❀

Fotoğraf: Utku Sarıöz

Gerçekle bir bağım varsa, o da düşlerimdir...

Bana güzel şeylerden bahset N'olur!

Ne olur yani bir çiçeğin, açarken çıkardığı gürültüyü anlatsan
Uyandığın gündüzlerin hafifliğiyle uçuşun, evinin buldan perdelerini
Kızaran ekmeğin demlenmiş çaya karışan geleneğini
Odalardan gelen bir anne sesini
Üflemeyle hazırlandığın mumlar için mutfakta pasta kesişini
Göz kapaklarında izi kalmış şarkının iç ürpertisini
Kahkahayla gülerken tanıştığın adamın ismini tam anlayamayışını
Ve ona her gün yeni isimler uyduruşunu...
Uyuyuşunu...
Yüzünde dehşeti taşıyanları değil, bir hikâye yaşayanları
Çocukluğunda çokça emmişse başparmağını
Sol eli diğerinden daha endamlı

Bana güzel şeylerden bahset N'olur!

Ne olur yani ona sarılırken avucunun içine saydığın, omzundaki çillerini anlatsan
Kalçalarının inceliğini, göğüslerinin süt toplamasını
Bayram sabahı bandoda taşıyacağın dövizin anlamsızlığını
Genç kızlığında taktığın yün şapkanın "hava sıcak" demelerine rağmen
fütursuzca başında duruşunu
Her yemeğe serpilen limon kabuklarını ve pirincin beyaz kalışını
Yeni taşındığın evin tutkal kokuşunu
Ve salonuna Pazar sabahları ilistirdiğin Muzaffer Tema'yı...
Karşı komşun Çam Apartmanı
Nedense yanmıyor geceleri, vitray camları

Bana güzel şeylerden bahset N'olur!

Ne olur yani babanın pantolon askılarını anlatsan
Kahvesini içerken giydiği orta sınıf robdöşambrını
Onunla ilk kez rakı içmeye gittiğinde sesinin içine düşüşünü
"Sana nerden gönül verdim, Ahh keşke vermez olaydım"
Tangonun adabını, annenin sırtındaki iki parmağı ve kızıl saçlarını
Suçiçeği çıkardığın yılları, okuldan kaytarmanın doğasını
Metin'i arayıp, telefonda elma yiyeşinin izahını
-İlkokuldaki sınıfın altmış üç kişi ve elli yedincisidir Metin,
en iyi bildiğin sıra arkadaşı-

Bana güzel şeylerden bahset N'olur!

Ne olur yani gelincikler dolaşsa damlarında şehrin
Ve gelmiş olsalar buraya, hayvan yemi yüklü bir kamyonun sırtında
Sadece böyle şeyler olsa
Ve gazeteler yazsa:
"Üç çiçek açtı karayolunda
Arabalar feragat etti yoldaki ilk şeritten
On iki kişi birbirini sevdi dün
Sayılamadı sayıları bugün
Sur içinde ele ele dolaşan yüz yirmi sekiz kişiydi
Mısır çarşısındaki böreklik peynir sırası, tam da şimdi bitti"

Olmaz mı?

Olmaz mı ben seni sevsem dondurmacı kuyruğunda

Ve üzülsek ikinci vakti

Bir arabanın şerit ihlaline, sundurmada oturan çocuğun üşüyüşüne

Balkondaki çamaşır ipinin kısalığına

Ve yolların sabunla yıkanamayışına

Ne yani?

Toplasak hepsini

Senle ben olmaz mı?

Sardunyalari sarkıt pencereden

(B)aşka bir hayat dileyelim,

Kimseye el etmeden

Ne olur yani? ❀

BİRİNCİ TABLET

Ia

Dünyanın yörüngesinde, öyle uzayda asılı duran görkemli mi görkemli, pahalı mı pahalı bir teleskop var. Bir uzay teleskobu. Adı Hubble. Çeyrek asırdır altı yüz kilometre uzaktan bize nefis uzay fotoğrafları gönderiyor. Milyonlarca yıl uzaklıktaki, belki de ferî çoktan kaçmış yıldızların, galaksilerin ışığını resmedip dünyaya taşıyor. İşte bu Hubble'ın yaptığı deneylerden biri var. Ortalama bir belgesel kanalı izleyicisinin bile en az iki üç kez rastladığı türden bir deney. Bilimden uzak, cahilane bir dille söyleyecek olursam, bu teleskobu, uzayın hiç yıldızı, mıldızı, galaksisi olmayan, küçücük görünen karanlık bir noktasına kilitliyorlar bir seferinde. Deneyin sonunda görülüyor ki Hubble o küçücük, karanlık aralıkta beş bin civarında galaksinin fotoğrafını çekmiş. Göktaşı, gezegen, yıldız demiyorum, basbayağı beş bin koca koca galaksi. Tırnağın ucu kadar bir aralıkta. Her galaksinin de aşağı yukarı yüz milyar yıldızdan oluştuğunu hesap edersek şöyle bir fotoğraf çıkıyor ortaya. Patara Plajı vardır Antalya'da. Kumsaatlerine yakışacak kadar ince kumuyla upuzun serilen 18 kilometrelik bir plajdır bu. 200-300 metreye ulaşan da bir genişliği var. İşte bizim yıldızımız olan Güneş, muhtemelen ki bu plajdaki bir tek kum taneciğidir, evren ölçeğinde düşününce. Kaldı ki Güneş bile, dünyadan bir milyon kat daha büyüktür. Diyeceğim şudur kısacası. Bu dünyada, gözümüzde büyütüp uğrunda gamlı hastalıklara, kanlı veremlere düştüğümüz dertlerimiz hep nafiledir. Ölüm dışındaki tüm dertler bir soluk boyudur. Her solukta bile olsa. Çünkü bizim içinde yaşadığımız bu gerçeklik yereldir. Dünyadan Hubble'a çıkıldığında bile anlamsızlaşır. Yalnız ölüm evrenseldir. Her gerçeklikte, içinde girdiği her denklemde aynı sonucu verir. Çünkü ölüm kainattaki tüm hesaplarda yutan elemandır.

Ib

Genç bir kuzenim, yattığı yer nur olsun, bundan seneler önce bir gün, artık yaşamamayı seçti. Buna lafım yok. Belki ölmeyi evet, ama yaşamayı kimseye emredemezsiniz. Akıl, kalp, ruh bundan vazgeçmişse, geri döndüremezsiniz. Hayat sizi pek çok yöne savurabilir ama ölümün bileti tek yöndür. Seneler önce dediğime bakıp çok uzak bir geçmişten söz ettiğim sanılmasın. Öyle ki hala internet hesapları, son etkinlik tarihi gittikçe eskiyen bir donuklukla öylece durup duruyor. Arada açıp fotoğraflarına, gülüşüne bakıyorum. Gülümseyen bir insan ölemezmiş gibi geliyor, geride bıraktığı güleryüzlü fotoğraflarına bakınca. En çok, gülen insanların yüzleri acıtıyor yokluğunda. Böyle gülerken nasıl olur da ölüyor diye diye yaralıyor. Çaresi yok fakat. İnsan ölüyor. Her gün biraz daha, bir adım daha yaklaşıyor hem de. Ama internette yarattığımız kendimiz ölmüyor o kadar çabuk. Hala dürtülebiliyor, hala, belki bir yerlerden görülebilir umuduyla

mesaj atılabiliyor, fotoğrafları hala beğenilebiliyor. Ölüme karşı duyulan o kanırtıcı isyan, o gülen fotoğrafların altına yazılabiliyor, sanki yaradana iletilmesi böylece daha kolaylaşıyor gibi. Giden geri dönmüyor ama o Facebook hesabının orada kanlı canlı durması cılız bir ışık veriyor insanın içine. Sanki bir gün tüm mesajları okuyacakmış, bütün yorumları "beğenecek", gülen profil fotoğrafını bir yenisiyle değiştiriverecekmiş gibi. Çaresizlik insanın gerçeklikle bağını zayıflatıyor. Kendi yarattığımız yalan dünyaların, sahte cennetlerin kapısında nöbet tutuyoruz. Ölüyoruz. Ama sanki gerçek bir ölüm gibi bile değil bu. Hepimiz Facebook'ta ölüyor, twitter'da anılıyor. Tüm kayıplarımıza bir tık uzaktayız, oradan bakıyoruz gerçekliğe. Kendi "yerel" gerçekliğimize.

Ic

Üniversite yıllarım falandı. Bir arkadaşım, "Dün o kadar yalnızdım ki ben bile yoktum," demişti. O zamanlar çok havalı bulmuştum bu sözü. O da havalı görünsün diye söylemişti açıkçası. İnsan üniversite yıllarında havalı görünme fırsatlarını hiç kaçırmamaya çalışıyor. Geçenlerde yine düşündüm bunu, hakkı varmış, olabilmemiş gibi geldi. Çünkü yalnızlık şahit gerektirir. Yalnız olduğunuzdan bu dünyada en az bir kişinin haberi olması, en az birinin fark etmesi lazım, bunun yalnızlık olduğunun onaylanabilmesi için. Yalnızlık birine acıkmak, yoksunluğunu hissetmek, insandan yana noksan olmaktır. Ama yakın ama uzak, ucunda ışık görünen bir tüneldir yalnızlık. Birilerinin varlığıyla, dönüşüyle, birden bire belirişiyse aniden buharlaşıp silinebilir. Yüzü hep bir umuda doğru bakar. Oysa kimsesizlik öyle değildir. İnsan kimsesiz kaldığında tünelin ucunda ışık yoktur, tünel bile yoktur artık. Kimsesizlik bir can havlidir. Kimsenin ilaç olamayacağı bir iltettir. Kimsesiz kalan ölür.

Id

İnsan, rahme düştüğü andan itibaren, öldüğü ana kadar sürekli hücre yeniler. Bütün organlar, farklı periyotlarla, kendilerini yeniden yaratacak kadar hücre yeniler ve sayacı sıfırlar. Öyle ki, on yılda bir bütün vücut tamamen yenilenmiş olur. Kalbin bile yirmi yılda bir kendini yenilediği varsayılıyor. Yani yirmi yıl önce yaşanmış aşkların, heyecanların, sevinçlerin, acıların hepsinin üstüne yeni bir kayıt çekilmiş bu geçen sürede. Zamanla yavaşlıyor hücre yenilenmesi. Ama bebeklikte, çocuklukta neredeyse gözle görülecek kadar büyük bir hızla yenileniyor hücreler. Bu öyle bir hız ki bunun insanın zaman algısını bile etkilediği düşünülüyor. Çocukken bir türlü akşam olmuyor. Bir türlü okul bitmiyor, bir sonraki doğum günü öyle hemencecik gelivermiyor, bir türlü on sekiz yaş doldurulup reşit olunmuyor ya hani, işte bunun bile bizim hücre yenilenme hızımızla ilgili olduğu sanılıyor. Kendi adıma bu işin doruk noktasının yirmi beş yaş olduğunu söyleyebilirim. Yirmi beş yaşına kadarki kısım üçgenin "b" kenarı, ağır ağır, sindire sindire tırmanılıyor. Açısı dar mı dar. Oysa yirmi beşten sonrası "c" kenarı. Yokuş aşağı inmeye başlıyor. Bir bakıyorsun otuz, derken hop kırk olmuş, ne ara elli oldum, derken bir de farkına varıyorsun ki parkurun sonu burnunun dibine kadar gelmiş. Hücrelerin öyle yavaş yenileniyorlar ki. Bir tek beyin, sinirler ve gözler yenilemiyor kendini. Kendimize yeniden beyin yapamıyoruz. O yüzden gözlerimiz ve beynimiz bizimle birlikte yaşıyor. Kalp her zaman, en fazla on dokuz yaşında kalıyor oysa.

Ie

Bir yılın daha sonu geldi. 2015 çok kötü geçti, 2016'dan 100 bekliyorum. ✱

KUYU

İhtişamlı duygulardan birer birer vazgeçtin. Ne göğsünü parçalayan heyecanlar, ne kaçışsız yağmurlara yakalanma saadeti, ne de örümcek ağını izlemenin hayreti, hepsi bitti.

Şimdi sen dipsiz bir kuyunun başında sessizce bekliyorsun. Sarı fırtınalar esiyor, kum taneleri yapıyor yüzüne. Kuyu ne derin, sen ne sığsın, Allah'ım.

Düşsen kurtulacaksın. Düşsen iyileşecek bütün yaraların. Uzun bir bitiş çiçeklenecek içinde. Düşsen diyeceksin ki düştüğün yerden, "işte artık düştüm ben."

Kuyu ne serin, oysa senin yapış yapış kolların.

Bir ahtapot nezaketiyle kendine dolandın. Severken öldürdün kendini, boğdun, parçaladın. Kuyu ne şefkatli, sen ne zalimsin, Allah'ım. Düşsen iyileşecek bütün yaraların. Düşsen çiçeklerin tohum savurduğu yerde hoş kokulu uzun bir uykuya dalacaksın. Düşsen baygın bir rayihada kaybolacaksın.

Kuyu ne sessiz, sense gürültülere battın.

Bir ses diyor ki "madem gördün ve duyuyorsun, öyleyse anlatmalısın." Oysa kelimelerden umduğun medetler hep boynuna dolandı. Hangi harfe dokunsan parmaklarına bulaştı sızısı. Çünkü burası dışarı, her şeyin dışarı. Ruhunu kemiriyor dışarının iç kanaması. Korkunç vaveylası, şamatacı kargaşası, geveze teması... Yaralı hayvanlar gibi böğürmek istiyorsun: "Çıkarın! Beni bu dışarıdan çıkarın!"

Kuyu ne sessiz, sen ne gürültücüsün, Allah'ım. Düşsen ince bir sessizlikte arınacaksın. Düşsen ılık rüzgârlarla temizlenecek göğsün, aklın. Bildiğin bütün anlamların boşluğundan usulca kopacaksın. Düşsen, en nihayet kendi anlamını bulacaksın.

Kuyu ne vakur, oysa sen histerilerle yıkandın.

Aynalar dahil, her yerde güvenecek birini aradın, bulamadın. Herkes mi kötü, sen de mi, sende mi? Bazı geceler uzun kirpiklerinin arasından kanlı gözlerini ovuşturup "peki ben kime yaslayacağım bu kalbi o zaman" demedin mi?

Kuyu ne geniş yürekli, sen ne sevgisizsin, Allah'ım. Düşsen, kesilmiş bir bacak gibi atılacaksın. Düşsen kesmeyi bilen bir bıçak gibi zehirli yaraları oyup atacaksın. Akacak damardaki zehir, akacak, akacak. Emip tüküreceksin kendini, rahatlayacaksın.

Kuyu evet karanlık, ama sen de ışısız bir aydınlıktasın.

Kafanda kenarları eprimiş hasır şapka, gözlerini kırptırarak güneşe bakmak istemiştin, olmadı. Bir balıkçı çizmen olmadı, bir bahçıvan pantolonun. Gene de hep güneşe bakarmış gibi, balıkçıymış, bahçıvanmış, hani sanki yaşayacak bir gezegenin varmış gibi davrandın. Kuyu ne gerçek, sense koca bir yalansın, Allah'ım. Düşsen hiç bilmediğin bir hakikate kavuşacaksın. Düşsen bir gerçeği, belki de tek gerçeği anlayacaksın.

Kuyu ne huzurlu, sense kaygılara bulandın.

Dünden pişmansın, yarın için sızlanmaktan bıkmadın. Düşsen takvimler eskiyecek birden. Geçmiş günler ve

gelecek olanlar, birer birer yırtılacak orta yerinden. Düşsen günler ve geceler, haftalar ve aylar ve yıllar hatta, eriyecek mumlar gibi. Tütsülenecek âlem, ah bir düşsen. Kuyu ne sevimli, sen ne korkunçsun, Allah'ım. Düşsen, kendinden bile kurtulacaksın.

Düşsen kendinden bile, kurtulacaksın.

Belki başlamaya da inanacaksın o zaman. Düşsen "kurtarın beni" diyebileceksin. Çığlık atacaksın mesela. "İmdat" diye bağıracaksın. Düşsen yardım istemek için vesilen olacak. Utanmadan ağlayacaksın, uluyacaksın, hırlayacaksın, inleyeceksin ve dirhem suçluluk hissetmeyeceksin. Düşsen utanmayacaksın düşemediğinden. Düşsen düşüşün rüzgârında ıslak yaralarını kurutacaksın. Kimse gelmeseyse de, sesini duyan olmasa da, düşsen kurtulmak için bir umut taşıyacaksın. Umut öyle eşsiz hazine ki, düşsen kendini talihli sayacaksın.

Düşsen bağışlayacaksın, bağışlanacaksın. Olduklarından emekliye ayrılıp olamadıklarına öfkelenmeyi bırakacaksın. Düştüğün yerdeki toprak kadar bir şeydir dünya dedikleri, anlayacaksın.

Düştüğün yere ve o yerde düşmüş yatan kendine merhametle bakacaksın. Bu kalbi kırık, bu yaralı minik hayvan kimdir, nedir diye dokunacaksın bedenine şefkatle. Kendinden tiksilmeyi bırakacaksın. Düşsen anlayacak ve ağlayacaksın. İyi gelecek bu sana, zehrini akıtacaksın.

Çok zaman önce bırakmıştın çevrendeki yüzleri seyretmeyi. Ne zaman ve nerede başladı bilmiyorsun ama galiba bir süre önce herkes mumlar gibi eridi. Eridi umutlar, heyecanlar eridi, vaktiyle kurulan hayaller, o hallerin utangaç hayaletleri... Düşsen karanlık yardım edecek eski yüzleri ve düşleri hatırlamana, düşsen unuttuklarına sarılacaksın.

Şimdi... Saatler karanlığı gösteriyor, günler umutsuz perdelerin ardından aralanıyor. Bütün hayaletler emekli olup bir sahil kasabasına yerleşti. Bütün hayaletler gitti, hepsi, hepsi. Sen de gittin. Uzun zaman önce ayrıldı ruhun bedeninden, biliyorsun değil mi?

Çünkü... İhtişamlı duygulardan birer birer vazgeçtin. Ne göğsünü parçalayan heyecanlar, ne kaçışsız yağmurlara yakalanma saadeti, ne de örümcek ağını izlemenin hayreti, hepsi bitti.

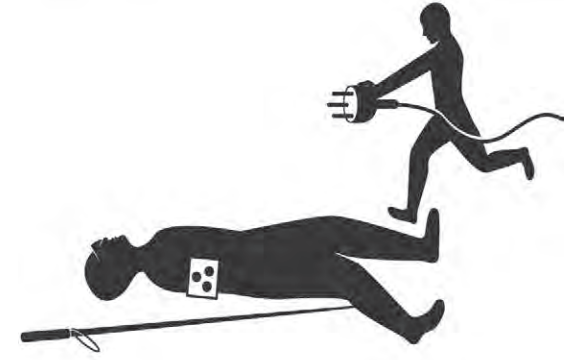
Şimdi sen dipsiz bir kuyunun başında sessizce bekliyorsun.

Düşmekten korkmayı öğretiler sana. Korkuyorsun.

Oysa başlamanın bir yolu da bitirmek bazen bir şeyleri. Zordur ve kalbi parçalayacak adar korkutur tabii. Ama belki de düşsen düşmekten korkmayı bırakacaksın. Seni düşmekle, düşürmekle tehdit edenlerden kurtulacaksın. Düşsen kendinden, düşsen kendinden bile kurtulacaksın.

Korkma kuyulardan, korkma düşmekten. Düşmek kalkmak içindir, anlayacaksın. Sonunda elbet gene doğrulacaksın.

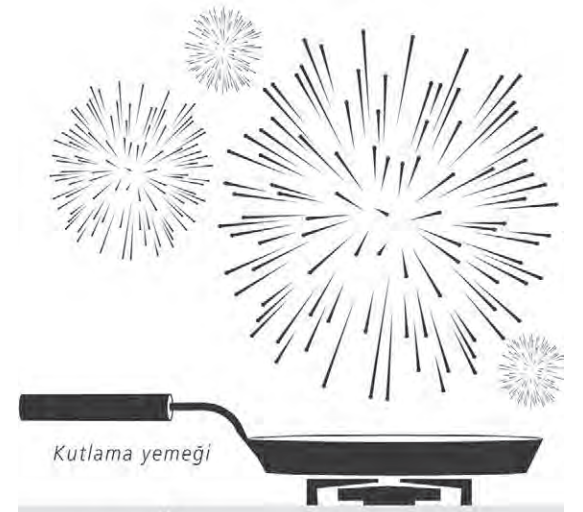
Doğrulacaksın. 🌱

Yaşam enerjisi

Veda

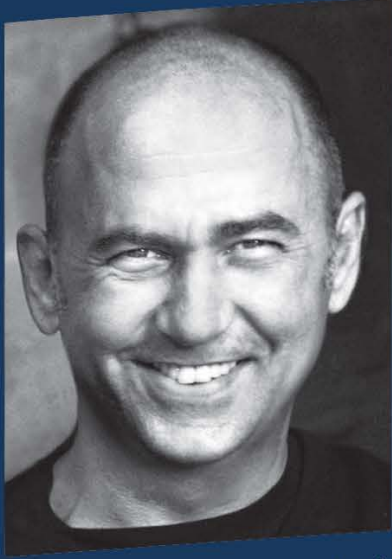
Kutlama yemeği

Zor hasat

FERZAN ÖZPETEK

*Sana bir aşk hikâyesi anlatacağım...
ve kendi gençlik yıllarımı*

Hayatın tüm renklerine tutkuyla bakışlarıyla beslenen ilginç karakterler, santral operatörü, narsist bir trans, mış bir kasiyer, kleptomani bir prebenlikleriyle olumlayan bu kahramanmış ünlü bir yönetmen... Her enca bir aşk... ve Roma...

Ferzan Özpetek'ten gerçek sevginin dere başkaldırı romanı.

Çünkü "sadece çığırına âşık olmak demek olduğunu bilir".

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinlari

Çeviri: SEMSA GEZGİN

ŞİMDİLİK ÖLÜMÜNE KADAR HAYATTASIN!

Ne zaman yıllık temizlik için kütüphaneyi, dolapları indirip kaldırsam hayatım gözlerimin önünden bir film şeridi gibi geçer. Hatırası var diye yıllardır kıyıp da atamadığımız bir sürü kâğıt tozunda, çul çaputta çocukluğumuz yatar.

Atsam mı diye elime aldığım klasörlerden birinden el işi kâğıdından yapılmış bir kardan adam...

Kış mevsimi ama güneşli bir gün:

Anaokulundayım. Gündüzleri hiç uyuyamam. Niyeyse kendimi yetimhanede gibi hissediyorum. Belki anaokulu müdürü Haşmi Baba fazla iyi bir insan olduğu içindir. Belki bize o zamanlar pek bulunmayan, bizim Haşmi Baba şekerı tabir ettiğimiz üstü toz şeker kaplı jelibonlar veriyor diyor. Belki, onun bize şefkatinde fazladan bir acıma duygusu var diyor.

Bir öğle uykusu saati... Benim uyuyamamam anaokulu öğretmenleri arasında sıkça konuşulan bir konu. Hırs yapmışlar diyeceğim, başımda iki saat masal okuyorlar ki uyuyum. Yok... Öğretmenlerin patıranmasından yılmışım, biraz da 'uyuyamıyor'u bir beceriksizlik addedip gurur meselesi yaptığımdan pes edip uyuyor taklidi yapmaya başlıyorum.

Öğretmenler birbirine soruyor; uyudu mu? Yok, uyuyor taklidi yapıyor. Top patlasa uyanmaz taklidi yapmaya başlıyorum. Annem geliyor. Koridordan sesini duyuyorum. Beni soruyor. Sesliyorlar. Uyku taklidinden uyanmıyorum. Annem gidiyor. Niyeyse hep buruk hatırladığım bir anı. Sanki terkedilmişim gibi bir duygu. Yıllarca aklıma bir ağlama hissiyle geldi.

Zaten biz çocukken çok dertlenirdik. Belki bize okunan çocuk kitaplarındaki, masallardaki bütün çocuklar bahtsız olduğundandır. Şeker Portakalı'ndaki Zeze, boyunbağı takım elbise giyinebilsin diye annesi günlerce fazladan çalışıyor. Zeze'nin yerine, bütün yeni elbiselerden utanıyoruz. Küçük Prens çok yalnız. Fakat o gül'ün de Allah belasını versin! Küçük Deniz Kızı garibim, sevdiği adamın yanına yeryüzüne gitmek, kuyruğunu bırakıp bacak kazanmak için dilsiz olmayı kabul ediyor. Sonra ölüsü sahillere vuruyor. Güzel Kız ve Canavar'daki Güzel Kız, aylarca takım elbise giyinmiş bir canavarı eyliyor. Bezelye Prenses'in müstakbel kaynanası presenin döşəğinin altına bezelye koyup kıza isilik döktürüyor. Kibritçi Kız donarak ölüyor. Çocuğuz ulan biz!

Samanyolu TV'nin ibret dizilerini izleyip evladına 'acaba beni huzur evine postalar mı?' diye kuşku bakışlar atan yaşlılar gibi, masal dinleyip dünyadan çeşitli acıklılıklar çıkarıyoruz. Kim bilir başımıza neler gelecek...

Defterlerin arasından meşin kaplı eski bir defter çıkıyor. İzci defterim:

İlkokul birinci sınıfın yaz tatili. İzci kampına gitmişiz. Öyle çadırı falan değil, Çanakkale'de bir tesis. Ben biraz dağınığım. Kayıp eşya kutusu benim bavulum gibi. İçindekilerin hemen hepsi benim. Annem izci defterimin arka sayfasına başım sıkışırsa okuyup ferahlıyım diye notlar yazmış. Her sabah kayıp eşya kutusundan defterimi alıp okuyorum. Yüzümü yıkadıktan sonra kayıp eşya kutusundan aldığım gözlüğümü takıyorum. Geceleri kamp ateşi alanına gitmeden önce el fenerimi kayıp eşya kutusundan alıyorum. Benimle biraz dalga mı geçiriyorlar ne... Zaten çok kalabalıkta kimsesiz gibi hissedirim. Hem çocukken herkes biraz öksüz. Her şeyim kayıp. Her şeyimi kaybetmişim! Gece liderler geliyor yatakhane. Bu çorap teki kimin? O kadar da

değil! Bütün kampı çorapsız geçiriyorum.

Kolilerin dibine bir klasör... Kartondan yapmıştım yıllar önce. Üstünde değişik fontlarla Ağır Roman filminin aynı replğini yazmışım. "Tıbi, sen harbi hayalet, sağlam gariban!" Üstüne de filmdeki Salih'in usturasını çizmişim:

Orta iki, 97 senesinin 27 Kasım'ı olacak. Metin Kaçan'ın Ağır Roman kitabından uyarlanan film vizyona girdi. Film müziği klibi televizyonda yayınlanmaya başladı. Cem Karaca söylüyor; Resimdeki Gözyaşları. Haftasına filme gittim; Aralık. Filme girişte yaş sınırı var. Büyük görünmek için krem rengi bir pelerin buldum. Başıma ressam şapkası takıp boynuma fular bile bağladım. 13 yaşımdayım.

Film başladı; "Zamanı kim okşayabilir ki" sözünü...

Karate filmlerinden 'hıyaaa hey!' diye uçan tekme savurarak çıkan

çocuklar gibi, Ağır Roman'dan çıkar çıkmaz büfeye gidip ilk sigara paketimi alıyorum. Şükür içtikleri şeyi yanlış anlamışım da 13 yaşında ot aramaya çıkmamışım.

Ne manaya geldiğini tam da anlamadığım 'zamanı kim okşayabilir ki' sözünü büyüme karar veriyorum.

Ezgi Müzik var Aksaray'da. Oradan Ağır Roman'ın film müziği kasetini alıyorum. Filmle daha çok ortak yönümüz olsun diye çabalıyorum. Cem Karaca'nın diğer kasetlerini de alıyorum. Ben 84'lüyüm ama odam 70'li artık. Ev gitgide Tina'nın filmdeki evine benzemeye başlıyor. Perdeler, yatak örtüsü... Bir Salih üç nala Tina'yım. Arkadaşlarla Ağır Roman replikleri konuşmaya başlıyoruz, "ört cebine koy!" Hâlâ boyum uzamış mı diye duvara çizik atıyorum ama büyümüşüm. Orta üç boyunca sadece Ağır Roman'ı, lise bir boyunca Kaçan'ın diğer kitabı sadece Fındık Sekiz'i okudum. Jargonu bilmediğimden pek bir şey anlamasam da döne döne okuyorum. Bir hayata değil, bir filme, bir hikâyeye layık olmaya çalışıyordum. Bazı sevgiler öyle oluyor.

Ders çalışır gibi.

Sonraki yıllarda filmi kaç kez izlediysem artık, bir play tuşum olsa da bassanız, bütün filmi replikleri ve aralarda müzikleriyle ezbere söyler, 115 dakika sonra susarım...

Beş yaşındayken babam bana çatalca panayırından bir darbuka almıştı. Çocuğum ama biliyorum, banyoda çalarsan yankı yapar. Yıkanırken darbukayı yanıma alıyorum. Banyo taburesine oturup başlıyorum çalmaya. Bakıyorum banyo taburesi ve darbukanın formu aynı.

Banyo taburesini çalmak üzere elime alıp darbukaya oturuyorum. Patttt! Darbukaya gerili filmin patlamasıyla müzik hayatıma erken bir jübile yapıyorum.

Ağır Roman'ı izledikten sonra filmdeki gibi 9'luk ritim çalmak istiyorum... 5 yaşında yaptığım jübilenin ardından, geçen yıl Mısırlı Ahmet'ten darbuka dersi almaya başladım. Bekledim ki 9 kompozisyonuna geçelim. Bu yaz geçtik. O hevesle tatile de darbukayla gittim. Tatil beldesinde bu işler zor. Elinde darbukayı gören "bize bir Kibariye çalsana" diye yanına koşuyor. Tenhadır diye antik tiyatroya gidip 9 kompozisyonunu çalışmaya başladım.

Birden beynimde Ağır Roman'da "oğlunuzu ibne olmaktan nasıl kurtarırınız" kitabını çıkarma fikrini bulduğu an Gaftici Fethi'nin tepesinde yanan misali, bir ampul yandı.

Ağır Roman'ın bir müzik zamanına işaret ettiğini zaten öğrenmişim de... Genelde roman havası diye bildiğimiz ritmin zamanı 9-8'dir. Onun daha şerbetli, rahvan çalındığı hali ise 'ağır roman' tabir edilir. Adam bir müzik zamanı olan 9'u kitap adı yapıp ona da "zamanı kim okşayabilir ki" diye başlamış.

Aklım uçtu. 18 yıl sonra şifreyi çözmüştüm!

Ne zaman yıllık temizlik için kütüphaneyi, dolapları indirip kaldırsam, hayatım gözlerimin önünden bir film şeridi gibi geçer. O film de genelde Ağır Roman'dır.

Ağır Roman'ı izleyip büyümeye karar verişimin ardından Beyoğlu pasajlarından koştur koştur aldığım bir sürü rozeti, duvara asmakla olgunlaşacağımı sandığım bir sürü entelektüel sözlü kartpostalı... "yarın geri kalan hayatının ilk günüdür" de get! Yıllar yılı bütün harçlığını verip, tüy küpeli püsküllü etekli bir kızılderili yahut birazdan inek sağmaya gidecek divitin etekli yurdu kızı giysileri, filmdeki Salih'in giydiğinin aynısı şeker pembesi bir erkek gömleğini yine çöpe atmaya kıyamayıp, seneye atarım diye dolaplara tekrar kaldırırken...

Yılsonu muhasebeleri, insanın raflarla birlikte içinin de tozunu kaldırmasıdır.

Bize masal diye anlatılanların gerçek olduğunu gördük de öyle büyüdük. Evet Küçük Deniz Kızı gibi yalnız olmamak için dilsizleşirsek bir biçimde ölücez. Evet dünyada çocuğu yeni kıyafet giysin diye fazladan çalışan anneler var. Evet, takım elbise giyinmiş çok canavar var.

Ve Ağır Roman'da da dediği gibi... "şimdilik ölümüne kadar hayattasın!"

Bir yılı daha geride bırakırken... Zamanı kim okşayabilir ki? Rum ka ruka ta ita dum ka rum rum ruka tatıtıta dum ta! 🌸

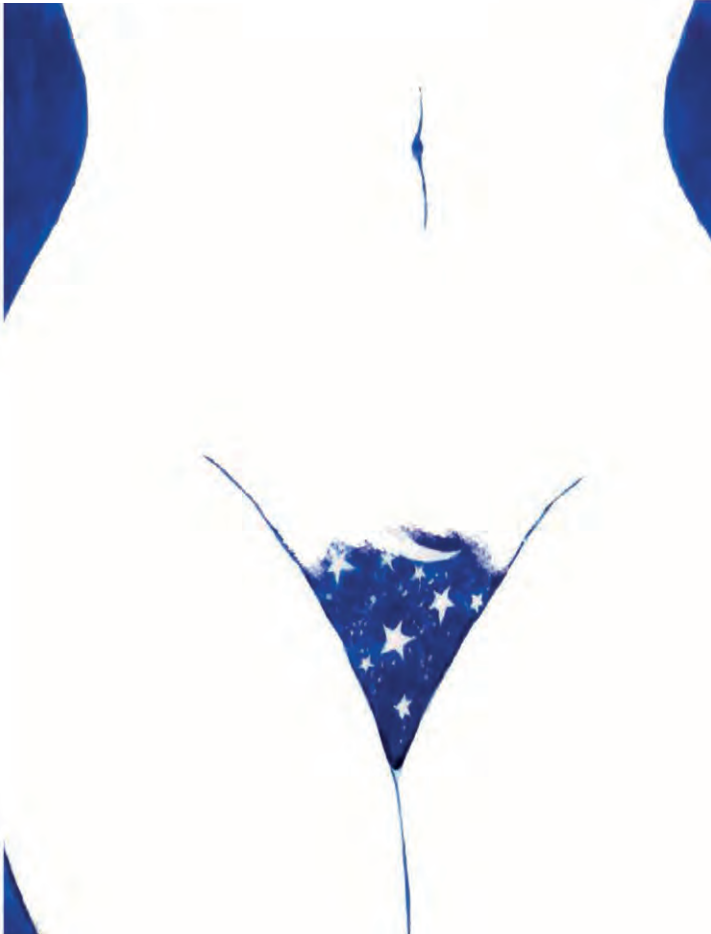
DERS: EDEBİYAT

ŞENOL
BEZCİ

KONU: “Şiir Nasıl Yazılır?”

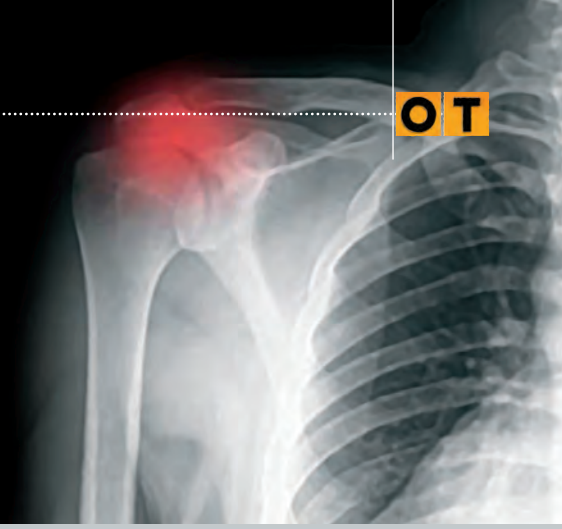
KONU: Erotizm

Bilmem Nereden Bildiriyorum?

SİNEM SAL

MERHABA ÜMRANİYELİLER

Geçtiğimiz ay kolum çıktı. Hem de olduğu yerde, olduğu gibi çıktı. Yürüyordum. Birdenbire kolumun yerinde olmadığını hissettim. Sanki bedenimden ayrılmış, bir başına yol alıyordu. Kendisini geri çektim. Tak diye bir ses geldi. Gitmek isteyen önünde dağ olsa parçalanırmış. Çıkan kolumu yerine sokmak isteyince, omzum kırıldı.

Neyse olay benim bir tarafımın göçmesi değil; sonrasında iş yerime yakın bir hastanede fizik tedaviye başlamam. Bu sıralar hayatımın yönetmen koltuğunda Zeki Demirkubuz oturuyor. Ona göre izleyin. Hastanenin beşinci katındayız. Genişçe bir yer. Ben dördüncü odadayım. Oda dediysem oda değil. Perdeyle birbirinden ayrılan bölümlerden sadece biri işte. İçeri giriyoruz. İki tane teyze, bol yağlı ve çok katmanlı popolarını benim oturduğum sandalyeye doğru çevirmiş, yüz üstü yatıyorlar. Bellerinde zıvıvıvıvı diye ses yapan bantlardan takılı. İki sedyenin arasında pembe havlular var.

Fizik tedavimi yapan hemşirenin adı Sebahat. Göğüs kısmımda oluşan çöküntülerdeki ağrıyı dindirmek için elektrikli bantlar takıyor göğsüme. Bu sırada elindeki telefondan facebook'a filan giriyor. Like bile bastı. Gördüm. Arada gözlerini telefondan çekip anası ağlayan omzuma bakıp acıttım mı diyor. Acıttıyor da. Ama öyle güzel acıttım mı, diyor ki “Yok” diyorum. Devam ediyor. Fıtı fıtı fıtı fıtı diye kaslarının derinlerine ses dalgası gönderen aleti sürüyor omzuma. Alet dediysem, alet değil. Bildiğin demir kütlesi. Sanırım beş dakika sonra yanımdan kalkıp tam karşımda duran pembe havlulardan üç tane alıyor. Omzumun üstüne boca ettiği buz yığını, pembe havluyla sabitliyor. Sonra bir pembe havlu daha atıyor çıplak omuzlarıma. En son pembe havluyu da üşümeyim diye sırtıma koyup içeri gidiyor.

Önümde teyzelerle kalıyorum. Sanırım ikisi de bel fitiği bu teyzelerin. İçeriden onlarla ilgilenen hemşire geliyor. İsmi Emine. Emine Hemşire, asla düz cümleler kuramıyor. Sürekli, TSM şarkılarının sözlerini okuyarak iletişim kuruyor. Şarkıyla verecek bir karşılığı yoksa, sessiz kalmayı tercih ediyor. Emine Hemşire, Zuhal Teyze'nin yanına gelip belindeki pembe havluları alıyor. Mihrabım Diyerek'i söyleyerek çıkıyor odadan. Benim içimdeki kuğunun başı eğiliyor. Fizik tedavi sırasında bile beni üzme bu milletin boynunun borcuydu tabii.

Neyse ki Zuhal Teyze sessizliği bozdu. Yüz üstü yattığı sedyeden kafasını yavaşça kaldırdı, kaplumbağa gibi. Bana seslendi, “Geçmiş olsun, ilk gününüz galiba...” Cümle gelişinden belliydi. Devamında merak dolu birkaç soru daha gelecekti. Öyle de oldu. Zuhal Teyze'nin gelininin kapı kollarına ıslak elleriyle dokunduğu bilgisinden Bursa'daki zeytinliklerinin değerlendirildiği ihtimaline kadar her şeyi biliyordum. Bazı insanlar, anlatmak için dünyaya gelmiştir. Onlarla diyaloga giremezsiniz. Anlamazlar. Ama anlatırlar. Zuhal Teyze de öyleydi. Sanki elinde az ışık saçan bir fener vardı ve Zuhal Teyze, çocukluğundan başlayarak bütün tarihi olayların üstüne o feneri tutuyor ve hikâyesini en ince ayrıntılarına kadar anlatıyordu.

Nasıl olduysa, elindeki feneri aniden bana doğru yöneltti ve hayatımın neon ışıklarıyla yanıp sönen sorusunu, üç kişilik mutlu hastane yuvamızda bana yöneltti: “Evli misin sen kızım?” Sol omzum sızladı. Başıma gelecekleri biliyordum. Başıma öne eğdim. “Yok,” dedim “değilim teyzecim.” Zuhal Teyze'nin karşısındaki Hanife Teyze bana doğru döndü. “Neden evlenmedin ki bu saate kadar, güzel de kızsın?” diye Zuhal Teyze'nin bana yönelttiği fener ışığına bir mum daha yaktı.

Odada bir sessizlik vardı. Niye evlenmemiştim ulan ben? Yirmilerimin sonuna geliyordum. Çoktan döllemeliydim. Haniydi benim biyolojik saatim? Neredeydi “ben doğuracağım” diye bas bas bağırان hormonlarımız? Hiç olmamışlardı sanki. Odada bir cenaze evi sessizliği vardı artık. Şen hastane yuvamız, yerini şüphe dolu soru işaretlerine bırakmıştı. Kesin bir arızam olduğunu düşünüyorlardı. Haklılardı tabii. Bu saate kadar kimsenin nikahına geçmediysem, vardı bir arazım elbette. Tedirgindim. Bütün ışıklar beni gösteriyordu. Karar vermiştim.

Evlenecektim. Bu soruların muhatabı ben olmayacaktım. Yerimi bekar kızlara bırakacaktım. Şimdi onlar düşünsündü.

**Yaşam,
sana sunulan
bir şey değildir.
Genel olarak onu
zorla söküp alırsın.
Hakkındır. Bunu
bilecek kadar
zekiydim ama
çalışmıyordum.**

Sebahat Hemşire içeri girdi. Tam derin bir nefes aldım. Konu dağılacaktı. “Şurası ağrıyor,” dedim boynun kısmımı göstererek. Beş dakika önce omzuma yüklediği buz kalıbını alıp yanımdaki masaya koydu. “Aman evlensin de n'apsın, gözünü yumdu mu aldatılsın mı?” Göğsümdeki elektrikli bantlardan birini söktü Sebahat Hemşire. “Ah,” dedim “acıdı.” Elindeki pembe havluyla çıplak ve kırık omzumu bastırarak sildi. “Geçer,” dedi.

Harbiden de geçti. Odadan çıktı Sebahat Hemşire. Birkaç saniye öyle durdum. Önümde uzanan iki bacak ve hemen arkalarında bir küçük dağ gibi uzanan iki teyze poposunun arkasında iki hayat uzanıyordu. Bir kadının hayatı, genel olarak, kendisinden bir veya birkaç nesil önce doğmuş olan bir başka kadının kendisine vadettiği hayatı katletmesiyle geçiyordu. Yaşam, sana sunulan bir şey değildir. Genel olarak onu zorla söküp alırsın. Hakkındır. Bunu bilecek kadar zekiydim ama çalışmıyordum.

Odadan çıktım. Şiir okuyan Emine Hemşire, Sebahat Hemşire ile konuşuyordu. Beyaz terliklerinin arkasından çıkan topuğundaki çorap erimişti. Dikkatim oraya kaçmıştı nedense. Yarınki randevum için imza filan atıyordum. Emine Hemşire şiir okumuyordu. Şöyle diyordu Sebahat Hemşire'ye “Yok ya ne affedicem. Dedim ki eve gelirsın ama yatak odama giremezsin. Dün nerde yattıysan, orada uyu.” Dedim ya Emine Hemşire şiir okumuyordu. Çünkü bazı duygular, o kadar ağır basar ki dümdüz bir cümleden daha fazlası anlatmaz. Biri omzunuzu bastırır, “Acıyor” dersiniz. O kadar. Dev acıların şiiri yoktur. Kısacası buna “Nah!” diyoruz.

Sonra asansöre binmişim. Sonra zemin kata basmışım. Sonra hepsinin sesi o katta, yukarıda kalmış. Tuhafmış. Omzum kırılmış. Kırılmış tabii. Ben bir binek hayvanıymışım, kendimi taşıyacaktım. Zormuş. ❀

CÜNEYT ARKIN'I NASIL ÖLDÜREMEDİM

1976 yılı... 11 yaşımdayım. Henüz daha Belgrad sırtlarından denize bağlanan akarsular ve dereler yok edilmemiş... Mahallenin Laz uşaklarıyla analarımızın patiskadan diktği donlarla İstinye deresinde hem yüzüyoruz hem de peynir tenekelerinin dibini delip elek yaparak balık avlıyoruz. Sonra da tuttuğumuz balıkları dere kenarında sopaya dizip ateşte kızartıp mideye indiriyoruz. Haliyle evde öğle yemekleri için kendini parçalayan analarımız avuçlarını yalıyor.

Gene bir gün bu ziyafetin öncesi derede avdayız... Mahalleden Ayı Polatkan, nam-ı diğer Kotkafa avazı çıktığı kadar bize doğru bağırarak koşuyor.

'Cüneeeeeyt Aaaaarkııııı.... Cüneeeeeyt Arkııııı oğluuuuummm.'

Bütün çocuklar derenin içinde donup kalıyoruz.

'Olum ne bakıyorsunuz salak salak! Vallahi de billahi de Cüneyt Arkin burda! Cemil Bey'in ormanında film çekiyor oğlum.

Biz Kotkafa Ayı'nın yüzüne mal mal baktıkça o da anlatmaya devam ediyordu. Çok şaşkındık. Çok heyecanlıydık. Mallığımızın sebebi bu!

'Bizim yıkık köşk yok mu, hah işte orda, yanında bir de sarışın karı var. Kurt köpekleri de var! Ne bakıyorsunuz aval aval. Hadi koşun gidiyoruz!'

Ve işte İstinye deresinin tam ortasına kahramanımız Malkoçoğlu düşüyor!

Don atlet on dört, on beş çocuk dereden fırladığımız gibi 'Allah Allah' nidaları atarak Cemil Bey'in ormanına daldık.

Yerli kabilesinden fırlamış piçler gibi Cüneyt Arkin'a gittik, yapıştık!

Adamın o anda sette film çekmesi bizim umurumuzda mıydı, değildi tabii.

Tek amacımız vardı, o da Malkoçoğlu'ndan imzalı fotoğraf! Evet tek amacımız buydu.

Biz Cüneyt Arkin'a yapışmış, 'Ağbi bi imza noluuuur, ağbi bokunu yiyim bi imza ver ağbiiii' diye yalvarırken, o babacan bir sesle, 'Tamam çocuklar, bir dakika yavaş olun, sakın olun, tamam çocuklar... Susun!' der demez sustuk!

Susmak ne kelime, donmuş kalmış, aptala bağlamıştık deredeki gibi gene!

Bir Cüneyt Arkin'a bir de birbirimizin suratına baktığımızı hiç unutmuyorum. N'oluyordu lan, kaç defa Cüneyt Arkin izlemiştik televizyonda, bir gariplik vardı!

Aynı yüz, aynı vücut!...Ama ses! Ses onun sesi değildi! Bizim izlediğimiz ses bu ses değildi, N'oluyordu oğluuum!

Biz aptal aptal ona bakarken, durumu çözmeye çalışırken o konuşmaya devam ediyordu.

'Size söz, çekimim bitsin, sessizce beklerseniz hepinize benden imzalı foto! Söz mü, ses çıkarmak yok, hadi gidin şu setin dışındaki taburelerde oturun beni bekleyin!'

İnanamadım! Oğlum ses onun değil, söylediğine bırak kulak vermeyi, inanmak bile imkansız!

Ama tip aynı Cüneyt Arkin dedik, inandık, dediği yere gittik, başladık beklemeye. Kimimiz taburelere kimimiz çimlere yayılmışız.

Uzaktan da kesiyoruz onu: Yanında iki kurt köpeği, bir sarışın abla...Ablanın adını hatırlayamıyoruz ama eminiz filmlerinde

oynayan o abla olduğuna. Görür görmez tanıyoruz, orası ayrı.

Harala gürele bir şeyler oluyor... Birileri durmadan bağırıp çağırıyor. Sıcak da tepemizde afedersin ebemizi...Aylardan dut ayı...

Cüneyt Ağbi, sarışın ablayı belinden tutuyor, kendine doğru çekiyor, dudaklarına yapışıyor, uuuuuu uuuuuu öpüyor.

Gözümü bir açıyorum. Sidikli dahil herkes horul horul çimlerde uyuyor...

Kalkıp etrafıma bakayım diyorum, Cüneyt Ağbiyi kesmeye devam edeyim diyorum... O da ne! Etrafta ne set var, ne filmciler, ne de Malkoçoğlu... Ulen nasıl uyduysak, ne rüyalar gördüysek...

'Sidikli kalk amuna koduum, Biz yarak gibi uyurken, gitmiş herkes.'

Sinirimi Sidikli'den çıkarmaya yelteniyorum, suç hepimizin deyip okkalı küfürle geçiştiriyorum.

On beşimiz birden Cüneyt Ağbiye yardıra yardıra mahalleye geri dönerken ben gruptan ayrılıp denize girmeye gidiyorum.

Konservatuardan yeni mezun olmuşum ve ilk başrolümü oynuyorum, hem de Cüneyt Arkin'la. Yani hayatımın travmasını yaratan adamla.

Cemil Bey ormanındaki zulama doğru yokuş aşağı inmeye başlıyorum. Karadut ağaçları yolda, canım çekiyor, külotuma varıncaya kadar soyunup dut ağacına çıkıyorum. Hem dut yiyorum hem de kendimi boyuyorum. Kızılderililere hayranım o yıllar tabii. Bütün kovboy filmlerinden Kızılderilileri tutuyorum. Kovboyculuk oynadığımızda Kızılderili ben oluyorum. Çüküm dahil her yanıma kırmızıya boyadıktan sonra ağaçtan inip onlar gibi bağırarak koşarak sahile iniyorum. İstinye iskelesinin üstünden denize fırlatıyorum kendimi. Biz yüzmezdik denizde, yılanırdık!

Denizden çıkıyorum. Dut lekeli donumu giyip zulama geri dönüyorum.

Yedi yaşından beri vardı bu zulam. Benden başka kimse bilmezdi. Kaçar kaçar gelirdim.Yeniköy'e İstinye iskelesinin yanından bir yokuş çıkar. Tam paralelinde İstinye'ye inen yol vardır.Virajlı kısmında gidiş geliş yününe bakan yola paralel bir kayalık tepe, en az on beş metre. Cemil Bey ormanına bakan, geliş gidiş arabalarını net gören bir zula. Çallığın içine gizlediğim kaçak sigaralar, midye pişirmek için altı kesilmiş peynir tenekesi, odun, kuru dallar her zaman hazır dururdu. Eğer bakkaldan bira da çaldıysam o zulada geçecekti vakit kaçınılmaz olarak.

O gün de denizden çıkıp bir sigara içmelik zulaya vardım. Bir yandan kaçak sigaramı tellendiriyorum, diğer yandan da yolu kesiyorum.Arabalar vızır vızır. O yıllar yabancı arabalara takığım. Devrim arabalarını bilecek yaşta olmadığımdan öfkemi yabancı arabalardan çıkarma derdindeyim.

Yolda beyaz bir Mecedes belirdi. 75-76 model.Viraja yaklaşıyor. Gayet sakince, her zaman yaptığım gibi, granit bir kayayı elime alıp gelişigüzel fırlatıyorum Mercedes'e.

Şu yaşımdan baktığımda yaptıklarımla islahevlerinden zor yırtmışım diyorum. Düşündükçe de en derinlerde yer alan baba öfkem dışarıya alabildiğine şiddet kusuyor. Baba dendiğinde hala yalnızlığım gelir aklıma! Barışığım bu durumla derim ama...

O granite noldu peki?

Olabilecek en kötü şey oldu tabii.

Taş beyaz Mercedes'i darmaduman etti bıraktı. Küçücük sandığım taş, arabanın ön camından girdi, sürücü önce sol yaptı, ters yöne düştü, karşıdan gelen arabaya çarpmamak için sağ yaptı, hakimiyetini kaybetti, gümmmm diye gitti sağdaki (iyi ki!) yılların çınar ağacına bodozlama daldı!

Tepkim kısa ve özdü, 'Hassssskitiir!'

O an basıp kaçmak istedim, ama içim içimi yiyor; acaba ölen kalan var mı diye heyecan ve korku içindeyim.

Ne kadar vakit geçti hatırlamıyorum, arabanın şoför kapısı yavaşça açıldı, içinden kan revan bir halde Cüneyt Arkin çıktı!

İşte asıl siktiri o zaman çektiğimi hatırlıyorum.

'Malkaçoğlu buuuu, yarağı yedin oğlum' dedim ve olduğum yerde çallara sindim.

Trafik altüst olmuştu. Daha fazla orada durursam beni bulacaklarını düşünüp toplukladım hemen olay mahalinden.

İstinye Devlet Hastanesi'nden ambulansın sesini duyduğumda evin önüne varmışım bile. Bir baktım ki altıma sılmışım korkudan! Kimseye görünmeden eve nasıl girdim, nasıl banyoya attım kendimi hatırlamıyorum.

Renk vermemeye gayret gösterdim yemekte. Hemen odama geçip korkudan yorganın altına attım kendimi. Kesin beni gördüler ve birazdan kapı çalacak diye düşünüyordum.

Annem klandı tabii, yediğim boku çakozlamıştı sanki. Tanıyordu o melek yüzlü şeytanını diye düşünürken kendimi bir ovanın ortasında don atlet buldum.

Uzaktan tozların arasından bir atlı olanca hızıyla bana yaklaşıyordu...Yaklaşınca anladım tozların ardındakinin Malkaçoğlu olduğunu. Kılıcını kılıfından çıkardı ve bana doğru tüm şiddetiyle sallıyordu.

Malkoçoğlu durmadan bağırıyordu, 'Demek o sensin haaaa,' diyerek.

Hızlıca ne yapmam gerektiğini düşünüyorum, o anda tam boynumun yanından Malkoçoğlu'nun kılıcı geçiyor; zor kurtarıyorum canımı.

Hemen atın ayaklarının arasında cevvalce diğer tarafa geçmeyi başarıyorum. Malkoçoğlu bu, yılların usta savaşı. Kılıcını bir o yana bir bu yana sallıyor; beni küçük küçük demeden doğrayacak belli.

Ayaklarının altından sıvışmaya çalışıyorum. Nafile...

Atın ayaklarının arasından bir kez daha geçeyim derken, tökezleyip yere yuvarlanıyorum. Malkoçoğlu atı sakınleştiriyor, ustalıkla atından iniyor, kılıcını boğazıma saplayacakken duruyor.

'Demek sensin haaa o taşı atan' diyor.

Yalvarıyorum...

'Ağbi yemin ederim bir daha yapmayacağım. Malkoç ağbi noluuuur, bokunu yiyeyim öldürme beni.Arabanın içinde senin olduğunu bilsem o taşı atar mıyım? Senin olduğunu bilmiyordum, vallahi bilmiyordum, ağbiiii' diye bağırarak sırlıslıklam olmuş bir vaziyette yataкта buluyorum kendimi.

Önüne baktım, malum... Tabi ki işemiştım!

Aradan on beş yıl geçiyor nerdeyse bu olayın ardından...

Sene 1990... İki Başlı Dev diye filmde oynayacağım. Başrolü Cüneyt Arkin'la paylaştığım öğrendiğim an, istem dışı aşağıya bakıyorum! Bende bu durum bir yara nerdeyse! 'Hay amuna koyayım, gene aynı kabus hortladı' diyorum.

N'apıp edip bu yaradan kurtulmalıyım diye düşünüyorum. Yüzleşme zamanının geldiğini hissediyorum.

Yönetmen Orhan, senarist Nuray 'ağbi', arkadaşım Serdar Akar yardımcı yönetmen, dekor ve kostümde de Yavuz Fazlıoğlu var. O dönem sesli filmler çok az çekilirdi, hatta tek kelimesi için bile stüdyoya tekrar gidilirdi. O yüzden özel filmlerden bir tanesidir İki Başlı Dev. Neyse...

Konservatuardan yeni mezun olmuşum ve ilk başrolümü oynuyorum, hem de Cüneyt Arkın'la. Yani hayatımın travmasını yaratan adamla.

Kör, faşist bir işadamını ve aynı zamanda da babamı oynuyor Cüneyt Ağbi. Set eve uzak olduğundan, set olarak kullanılan kırk odalı bir av köşkünde kalıyoruz biz de; Serdar, ben ve Yavuz aynı odadayız.

Set güzel başlıyor. Okumalar, provalar... Derken çekim başlıyor. Sahnelerin çoğunda Cüneyt Ağbiyle aynı sahnelerimiz.

İlk dakikadan itibaren yarrak gibi davranıyor bana Cüneyt Ağbi.

On gün geçiyor, baba oğul oynuyoruz, ağzından tek laf çıkmıyor. Gelene gidene fırça kayıyor. Sürekli sinirli, asabi ve sağ ayak mütemadiyen titremede.

Diyorum kesin o çocuğun ben olduğumu yıllar geçse de unutmuyor, hatırlıyor, intikamı kötü olacak.

İlk hamlenin ondan gelmesini beklesem de bir ihtimal kuruntu yapıyorum diyerek, götümü yırtmaya devam ediyorum diyalog kurabilmek için Cüneyt Ağbiyle. Ama olmuyor!

Şunlar hakikaten yaşandı mesela...

'Günaydın' diyorum, 'O senin günaydının, ne biliyorsun benimki karanlık,' diyor. 'Çay kahve?' diye soruyorum, 'Senden kahve mi istedik' diyor. 'Ağbi senaryoya birlikte bir baksak mı?' diyorum, 'İşine bak sen!' diyor.

Ne bok yiyeceğimi bilemiyordum. Ama bir yolunu bulmalıydım. İlk başrolümde film ve karakter uçuruma sürükleniyordu.

Kayfayı sıyrıp yanına giderek, 'Ağbi bak, sadece faşist bir babayı oynuyorsun, bana faşist gibi davranmana gerek yok,' diyeceğim, geçmişteki suçum yüzüme tokat gibi çarpıyor!

Tüm yaşananları Serdar'a anlatıyorum, 'Takma kafana nereden hatırlayacak, işine bak sen' diyor.

Olacak gibi değil, bir gün canıma tak etti, bastım gittim soyunma odasına, hisimla daldım! Cüneyt Ağbi koltuğunda oturmuş, sigarasını içiyor. Selam sabah hala yok. Karşısına dikilip daldım mevzuza.

'Ağbi, sene 1976, sen altında beyaz Mercedes, Yeniköy yokuşundan çıkıyorsun. Sonra birden kendini yaşlı çınar ağacına önden dalmış buluyorsun. Elinde bir taş, kafan gözün patlamış, kan revan içindesin. Arabalar yanında duruyor, her yer feryat figan, ambulanslar...'

Malkoçoğlu ben anlattıkça göz bebekleri büyüyor,

gözleri yerlerinden fırlayacak oluyor, tüm detayıyla olayı anlatınca.

Dayanamıyorum... 'İşte o taşı sana ben attım Ağbi, ben attım' diyorum.

Ne kadar sessizlik oldu bilmiyorum. Ben devam ediyorum, ona söz ve dayak hakkını toptan teslim etmeden... Kabusumla yüzleşmeliyim diye düşünüyorum çünkü.

'Yan koltuktan sarışın bir abla indirdiler, baygın haldeydi. Onun da kafası gözü kan revan içindeydi Ağbi...'

Malkoçoğlu dinliyordu sadece, mimiklerini okuyamıyordum. Hiç renk vermiyordu.

'Sen o gün bugündür benim kabusumsun Ağbi, senin yüzünden kaç kez altıma işedim ben biliyor musun? Kadere bak ki burada karşıma çıktın, bu sette de kabusum olmaya devam ettin' diyorum. Susuyor...

'Ağbi farkında mısın, baba oğul oynuyoruz, kaç gün geçti bana yarak gibi davranıyorsun! Ne yapacaksan yap artık, öldürecekse öldür ama bir renk ver n'olur,' diyorum. Susuyor...

'Ben ne kadar gelsem, sen o kadar kaçıyorsun,' diyorum. Susuyor.

'Ağbi bak, benim delirmeye müsait bir yanımla var, 11 yaşında Cüneyt Arkın'a kaza geçirttim, şimdi 24'ümdeyim, düşün neler yaparım bak' diye artık sapıyorum... Susuyor hâlâ, susuyor...

'Cezamı kes Ağbi, yalvarırım,' diyorum...

Oturduğu koltuktan yavaşça kalkıyor, gözlerimin içine bakarak, aramızdaki bir metrelik alanı yavaş adımlarla katediyor. Başlıyor bağırıma...

'Vay piiiç, demek o sensin haaaa,' diyor. Susuyorum.

'Bana o kazayı yaptırtan sen misin lan' diyor. Susuyorum.

'Bir de karşıma geçmiş, pabuç kadar dilinle bana yaptıklarını mı anlatıyorsun,' diyor. Susuyorum.

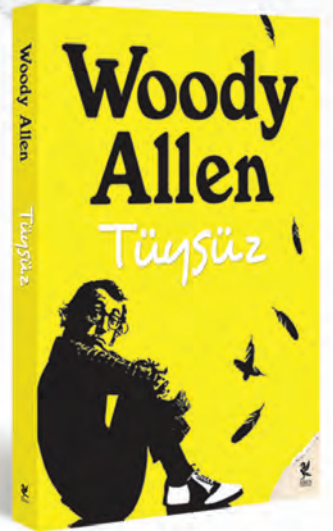
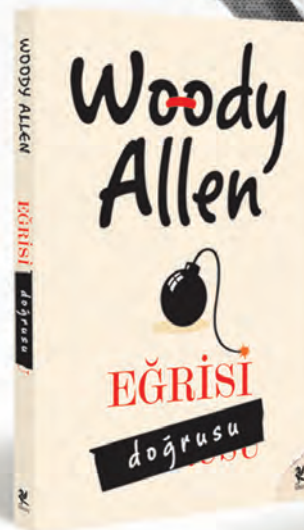
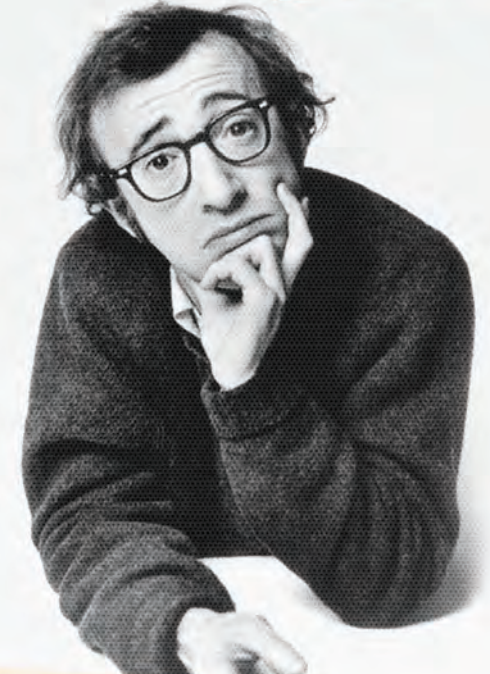
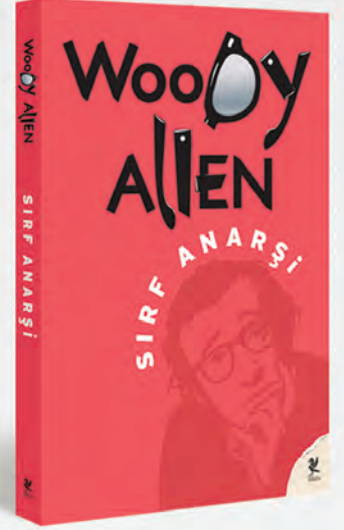
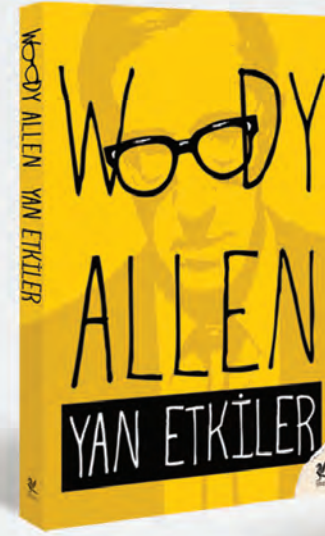
Birden elini havaya kaldırıyor... Ne olacaksa olsun diyorum artık. Ayacağım yerden kesiliyor. Gözümü bir açıyorum, Sımsıkı sarılmış bana. Derin bir nefes alıyorum... Öyle böyle değil.

'Git ordan bana bir sade kahve getir bakayım' diyor. Tir tir titriyorum. Topuklayıp kahvesini getiriyorum.

'Ah be oğlum, öldürecektin bizi az kalsın,' diyor. 'Eee Ağbi sen de bize imzalı fotoğraf sözü verdin, ama tutmadan ağtın sözünü, ben de intikamımı aldım,' diyorum...

Kabusumdan kurtuluyorum o an. Önüme bakıyorum, kendi kendime gülümsüyorum. Kimse anlamıyor. 🌟

Trajedi beklemiyordunuz herhalde!

Woody Allen Tüm Kitaplarıyla Siren'de!

www.sirenyayinlari.com | sireninsesi.blogspot.com

"THE QUEEN" VE "PHILOMENA" NIN OSCAR® ADAYI YÖNETMENİNDEN

"THE THEORY OF EVERYTHING" İN YAPIMCILARINDAN

ŞAMPIYON KAHRAMAN EFSANE SAHTEKAR

BEN FOSTER CHRIS O'DOWD DUSTIN HOFFMAN

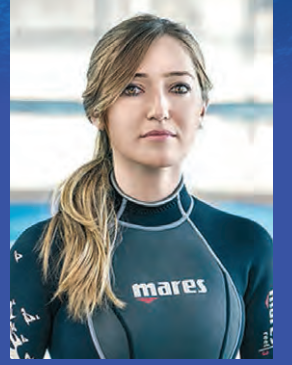
SON EFSANE THE PROGRAM

TARİHİN EN BÜYÜK SKANDALI

25 ARALIK'TA SİNEMALARDA

Suyun altındaki dünyada hayatta kalmak için neler yapmak gerekiyor? Serbest dalışçı ŞAHİKA ERCÜMEN anlattı.

SERBEST DALIŞ

Su altında uzun süre nefes tutulduğu için sığ su bayılması dediğimiz oksijenin azlığına bağlı baygınlıklar olabilir. Fakat hava ile temas edildiğinde genellikle sporcu kendine gelir.

Serbest dalışta tüplü dalışta olduğu gibi vurgun yeme yoktur.

Bu spor ne kadar ferdi bir spor olarak görünse de, arkasında koca bir takım dolayısıyla güvenlik ekibi var. Özellikle acil durumda müdahale edecek güvenlik ekibi çok önemli.

Bana suyun altında eşlik eden tüplü güvenlik dalgıçları, yüzeye yakın karşılayacak serbest dalgıçlar, organizasyon ekibi, görüntüleme ekibi, resmi hakemler gibi yaklaşık 30 kişiden oluşan bir ekibimiz var.

Her zaman A, B, C, D diye devam eden birçok senaryo planlıyoruz. Bunlar olduğu takdirde risk sifıra yakın oluyor.

Kendime ait 91 metrelik dünya rekorunu geliştirecekken bir çok dalgıçın başına gelen, sığ su bayılması yaşadım.

Sporun içinde böyle talihsizlikler olabilir, derin dalışta benim başıma ilk kez böyle bir şey geldi. 100 metreye çok rahat bir iniş yaptım ve yukarıya çıkarken yüzeye son 5 metre kala baygınlık geçirdim. Adeta kısa bir rüyaya daldım.

Fakat güvenlik ekibimiz çok tecrübeli. Anında müdahale edildi ve su yüzeyine birkaç saniye içerisinde çıkartıldım. Nefes almam sağlandı.

Dalış eğitimleri başlangıçtan ileri seviyeye doğru devam ediyor. Resmi kurumlardan ve yetkili dalış okullarından bu eğitimler alınmalı.

Ne kadar profesyonel olunursa olunsun asla yalnız dalınmamalı.

Korkular insanı kısırlaştırır, üretkenliğini ve keşiflerini baltalar, başarılı olmaktan alıkoyar. Ben korkularımla yüzleşmeyi ve güvenlik kuralları çerçevesinde onlarla dalga geçmeyi seviyorum.

Ayşegül Dinçkök'ün kitabında yazmış olduğu gibi, korkularımdan korkmuyorum. 🌟

KİBİR

“Hybris” kelimesini çalıştığım yazılım sektöründe bir firma adı olarak duydum yıllar önce. Bilmesem bile mantık yürütebilirdim, salak değildim ya. Hibrit (melez) kelimesinin kökeninde bulunan Latince bir sözcük olduğunu düşünmüştüm. Çok kültürlülüğü, farklı genlerden, farklı geçmişlerden gelmeyi anlattığına kanaat getirip, bir gün kullanmak üzere güzel kelimeler heybesine atmıştım. Hybris ile işim, o an için bitmişti.

Sonra bir gün, antik Yunan dönemini anlatan bir metinde çıktı karşıma. Hatırlamıyorum neydi. Ama tam olarak çok seslilikten bahseder gibi değildi. Açtım, hybris yazılım şirketinin web sitesine baktım. Beyaz yakalıyım ya, reflekslerim oraya götürdü. Şirketin web sitesinde anlamı yazmıyordu. Sadece şuna benzer bir İngilizce cümle vardı. “Kendimizi çok da ciddiye almamaya çalışırız.” Bir yazılım şirketinin dijital, data, dönüşüm, bağlantı, kurumsal gibi sözcüklerle dolu “Biz Kimiz?” sayfası için çok ama çok çarpıcı bir sözdü, kendini pek de ciddiye almamak. Bir hinlik olduğunu anladım. Kafayı hızla taktım. Hybris kelimesini biraz daha didiklemeğe başladım. Ve hybris’in kibir demek olduğunu bulmak çok da vaktimi almadı. Birkaç Google araması diyeyim.

Daha doğrusu, binbir çeşidi olan kibirin en aşağılık biçimlerinden birisine antik Yunan medeniyetinde hybris adı verilmişti. Gerçeklerden korkacak kadar kendisine güvenmek. Dünyaya üstünlükle bakmak. Sadece kendisini değil ait olduğu grubu tehlikeye atabilmek. Ürperdim. Kibirden zaten, korkardım. Beklemediğim yerde karşıma çıktı. Ter bastı. Yazılım işiyle uğraşıyordum ben. Telaşa düştüm. Çok da bilmem ama korku içinde mitoloji okumaya başladım. Kimi kaynaklara göre kibir, babası karanlık annesi saygısızlık olan kötü bir çocuktur. Kibir, viraneye dönmüş yıkık şehirlere benzetiliyordu mitolojide. Kontrol edilemez hırslar, kalpten dışarı taşan

arzular, kazanma isteği dönüp dolaşıp kibri yaratıyordu. Her duygunun dizginlenemez hali korkunç biçimde kibirde bulaşıyordu. Tüm zehirlerin, kanalizasyonların aktığı leş bir bataklık gibiydi kibir. Çok eskiden beri biliniyordu. Lanetlenmişti. Binlerce yıl, binlerce savaş, milyarlarca insan geçmişti antik Yunan’ın üzerinden.

Kibir yerin yedi kat dibine gömülmüş olmalıydı. İnsanlık olarak, her türlü rezilliği taşısak da kibri taşımamış olmalıydık 2000’li yılların kusursuz aydınlığına. Ferahlar gibi oldum. Kimse kibri getirmemişti günümüze. Veba gibi tarihe karışmıştı.

Sonra bir sabah, bir plazada asansör beklerken... Metrobüsten farkı olmayan bir tıklımışlıkla itildiğimiz asansör. Metrobüse akbil ile biniliyor, plaza asansörüne şirketin yaka kartıyla. Doğru pozisyonu almazsan metrobüs kapısı önüne denk gelmez. Yığının dışında kalırsın. Binemezsin. Plaza asansörü de öyle. Kimin önce geldiğinin hiçbir önemi yok. Acımak yok, vicdan yok. Kaba kuvvet var. Strateji var. Savaş var. Bir adım öne at ve gir içeri. Yukarı gidecek asansörde yer yoksa, gocunma iki kat aşağı in.

Tıpkı metrobüste bir boş yer bulmak umuduyla bir durak geri gittiğin gibi. Tüm hikâye, her detayıyla aynı. Taa ki içeri girip, otomatik kapı kapanana kadar. Metrobüste, batan gemiden aynı filikayla kurtulanların zaruri kader arkadaşılığıyla davranılırken; plaza asansöründe herkesin tek derdi vardır. Gözünü diğerlerinin gözünden kaçırmak. Hiç kimseye bakmamak, görmemek. En üstte, en farklı, en dokunulmaz olmak. Akbili olmadığı için metrobüse binemeyen, yüzbin yaşındaki kibir; sinsi bir hareketle plazaya sızmıştır. Kibir beyaz yakalının, antik Yunan’dan bugüne taşıdığı en ağır hastalığıdır.

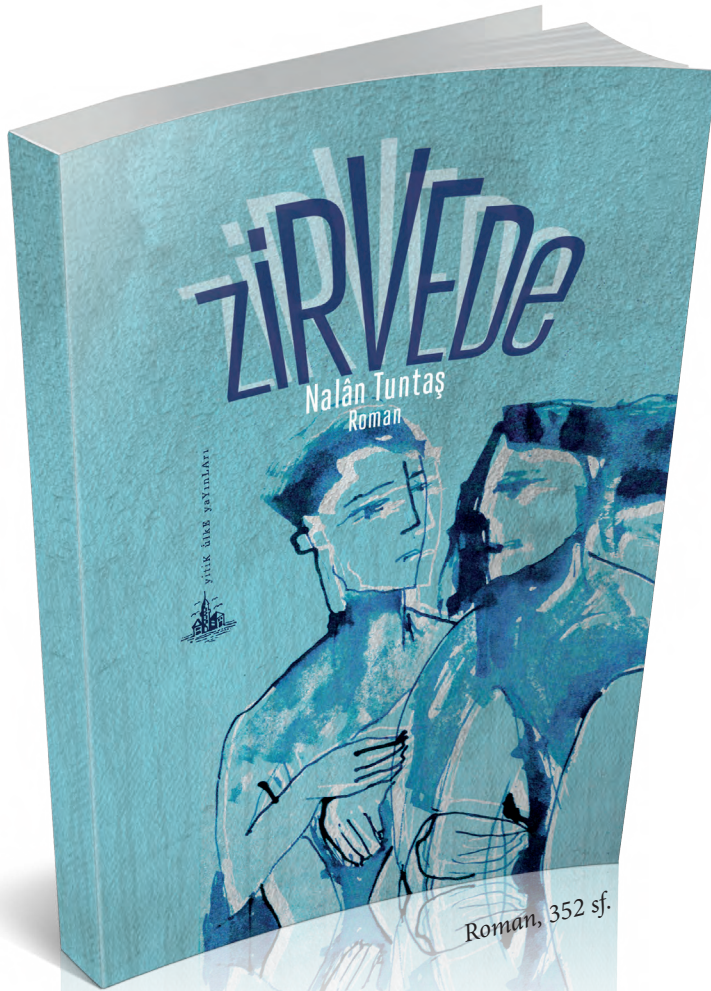
Beyaz yakalılar kibirlidir. En doğruyu onlar bilir. En

zekidir. En hayalperest. En başarılı. En güzel odur, en yakışıklıdır. Değilse kuaförü onu anlamamıştır, istediği gibi yapamamıştır saçını. Tezgâhtar yanlış gömlek vermiştir. Garson üzerine yağ damlatmıştır. Taksici sigara içmiş, üstüne koku sindirmiştir. Asansör havasızdır, klima fazla ısığa ayarlanmıştır, değilse hava soğuktur. Masa kirlidir, sandalye sallanıyordur, bilgisayar yavaş, klavye bozuk, yazıcı eskidir. Çay bayattır, kahve kötüdür, süt ekşi, su tuhaftır. Dünyanın ekseni bile 23 derece 27 dakika eğiktir. Ama o düzgündür. Kusursuzdur. Her şeyi bilmekte ve görmektedir. Başka hiç kimseye ihtiyaç duymaz. Çünkü kusursuz bir donanımdadır. En üstün sürümdür. İnsanlığın varması gereken ideal noktadır. Her koşulda en iyisini hak etmektedir. Üstün birikimiyle çevresini de aydınlatabilir, dileyen herkese dünyanın sırlarını öğretebilir. Bilir ve belletir. Akıl verir. Doğruları gösterir. Çözer ha çözer. Ekonomiyi çözer, trafiği açar. Suriye’yi kışkırtan dış güçleri, savaşı ve barışı, iç ve dış politikayı, kapitalizmi ve sosyalizmi, Uruguay ve Paraguay’ı, Avrupa ve Amerika’yı, gökleri ve denizleri, Kürtleri, Ermenileri, Alevileri çok iyi bilir. Çok iyi bilen adamla dalga geçerken de çok iyi bilmeye devam eder. Çok iyi bildiğini ispat için Kürt arkadaş bile edinir icabında. Kürtler o çok iyi bildiği için onunla arkadaş olmaya can atar. Ermeni bir mezeci tanıdır, babasının işyerinde Alevi birisi olduğunu bile duymuştur. Geniş gönüllüdür. Ufkunu onlara açmaya dahi razıdır, yeter ki at gözlüğünü çıkarabilsinler. O elbette eğilip ötekiler ile göz göze gelmeyecektir. Ötekiler bilgi ve görgülerini yukarıya taşımakla mükelleftir. Doğrular beyaz yakalının etrafında kümelenmiştir. Asansördeki yegane doğru odur. Diğerleri ona uyum sağlamalıdır. Doğrusundan geri adım atmaz, “İsterlerse faşist desinler.” o bildiğini söyleyecektir.

Yarışlarla terbiye edilmiş bir dönemin çocukları, kendisiyle gurur duymak ile başkasına böbürlenmek arasındaki farkı bilmemektedir. Bilgi olmadığını kabul edemeyecek kadar kibirlidir. Kibirli olduğunu reddedecek kadar saplanmış kibir sapağına. Kopmuştur gerçeklerden. Gururun masumiyeti binlerce yıl geride kalmıştır artık. Karanlık ruhlu hybris, ele geçirmiştir bünyesini. Kibre saplanmış, dünyayı da kendi yanına çekmeye çalışmaktadır. Biliyorum ve güçlüyüm kibri, bilinen tüm savaşların ve cinayetlerin sebebidir. 🌟

“Kibir beyaz yakalının, antik Yunan’dan bugüne taşıdığı en ağır hastalığıdır.”

yeryüzünde düşler kurmaya
devam ediyoruz...

Zirvede

Nalân Tuntaş

A cılar içinde geçen çocukluk yıllarından sonra gerçek aşkı bulduğu yanılgısıyla kendisini erkeğinin güvenli kolları arasına bırakan Zeynep, çok geçmeden aradığının bu olmadığını fark eder. İşte o zaman aşkın ne olduğunu sorgulamaya başlar ve kendini derin bir hesaplaşmanın içinde bulur.

* * *

Belki de, yüzyıl önceki sevgilerdi gerçek olan; kadınla erkeğin birbirine ulaşamadığı, göz göze gelmenin bile yettiği, iki üç sözcüğün destanlara bedel olduğu, bir dokunuşun cayır cayır yaktığı... İşte buydu aşk, gerisi yalandı.

Ağır ağır geçen zaman birden hızlanıp elinden kaçmaya başlamıştı. Onun ardından koşarken yorulmuştu Zeynep. Nereye koşuyordu? Geleceğe mi? Bu muydu özlemle beklediği gelecek? Deneyimlerden geçse, sınanıp sınıandıkça, sakınıp sakındıkça sıkışıp kalmış, özgürlük alanının gitgide daraldığını gün geçtikçe daha çok hisseder olmuştu. Önce Turgut, sonra Turgut'un evi, işyeri, onun seçtiği yaşam ve en sonunda bu oda, bu kapan...

Yazarın yayınevimizce yayımlanan diğer kitapları:

Arşipel'in Çocukları // Zor Yıllar // Cahide

yitiK ülke yaYınLArı

yitikulke.com • facebook.com/yitikulkekitap • twitter.com/yitikulkeyayin

genel dağıtım

Şef'in Seçimi

TUNCA

"Bir ülkede sık sık
dinden ve tanrıdan
bahsediliyorsa
ya malınıza ya da
canınıza kasıt vardır."
Mao Zedong

MAO

İsimsiz, 100x70cm, Kâğıt üzeri kurşun kalem, Desire, 2014...
1959'da Pekin'de verilen Çin Halk Cumhuriyeti'nin 10.Yıl kutlamaları
ziyafetinde kutsal üçlü; Mao, Kruşçev ve Ho Çi Minh

C he Guevara annesi Clia'ya yazdığı bir mektupta, yeni doğmuş kızı Hildita'nın çekik gözlerini ve tombul yanaklarını Mao Zedong'a benzetip mutluluğunu dile getirir. Ortalama bir Çinli vatandaşın, ortalama gündelik kalori alımı 1500'ü pek de geçemezken, Mao döneminin afili bir gurmesi olarak o yanakları çok da kolay şişirmedi diyebiliriz. Zira başkente 600 kilometre uzaklıktaki Wuhan nehrinden özel bir çeşit balık, özel bir hizmetli tarafından, özel naylon poşetler içinde kendisi için özel olarak trenle getiriliyordu, netekim demiryolu komünist işiydi ta o zamandan. Dahası düşmanlarını kıvraklıkla yenebilsin diye zekâsını arttırmaya, özel yetiştirilmiş domuzlardan kavurmalar yapıyordu Mao için, hatta bu kavurmanın tarifi restoranlarda kullanılmak üzere resmi olarak da yayınlanmıştı. Fakat en iyi durumdaki bölgelerde bile vatandaşın aylık et tüketiminin yarım kiloyu bulamamasından hülâsa, ülke Büyük Kıtık zamanı birbirini yemeye başladığında, Mao da yurttaşlarıyla dayanışmak için et yemeyeceğini açıklamıştı. Nedense özellikle de bu dönemde ilgi duyduğu et zengini Avrupa mutfağının danasından tavuğuna aş kazanının yelpazesini iyice genişletmiştir. İşte "Devrim bir akşam yemeği partisi değildir..." diye bize devrimi masal anlatır gibi anlatmak isteyen -fakat kabul edelim güzel yiyen- Mao'nun en sevdiği bol yağlı domuz göbeğinden kavurma tarifi.

Domuz Kavurma

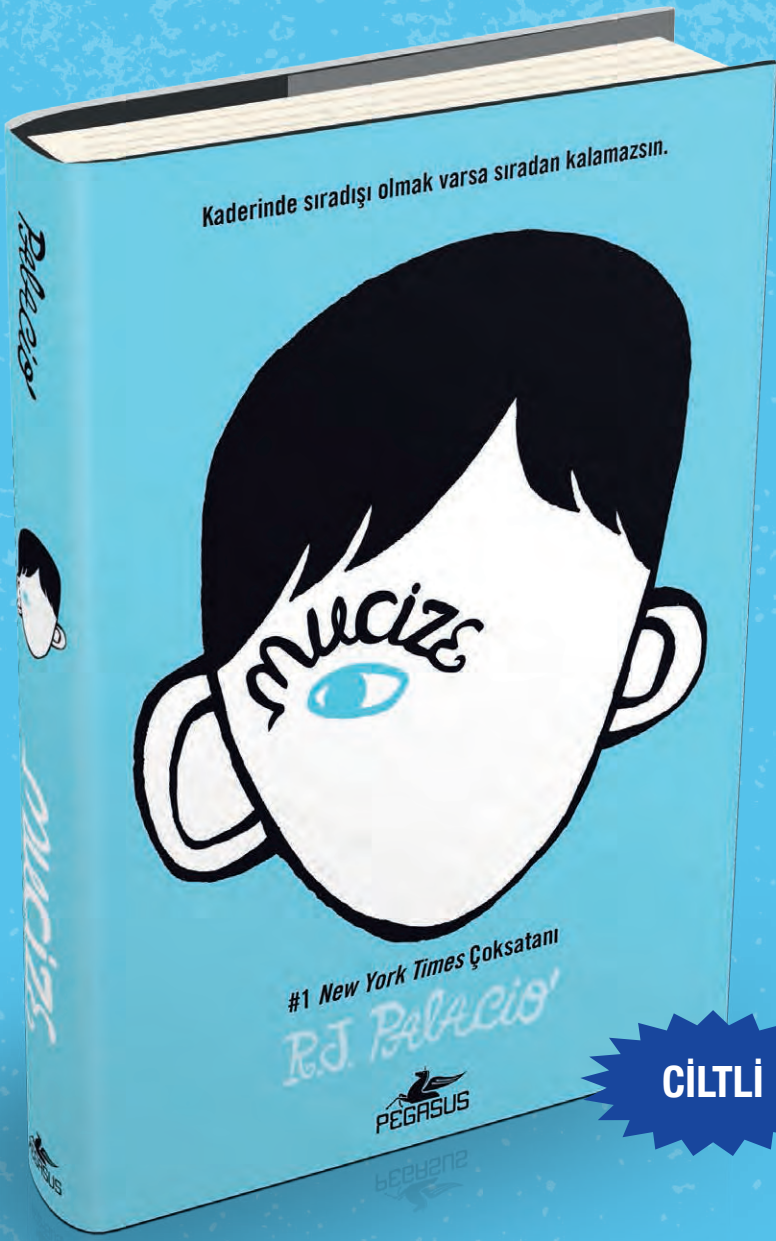
300 gr domuz göbeği,
isteğe göre derili
1 yemek kaşığı fıstık yağı
1 yemek kaşığı beyaz şeker
1 yemek kaşığı pirinç şarabı
1 yıldız anason
2 kurutulmuş acı kırmızı biber
1 küçük çubuk tarçın
taze zencefil, kabuklu ve
dilimlenmiş
taze soğan
soya sosu
şeker
tuz ve karabiber

Domuz göbeğini kaynar suya atın ve 3-4 dakika kısık ateşte kısmi olarak pişene kadar kaynatın. Tencereden çıkarın ve tutulabilecek kadar soğuduğunda yenilebilecek parçalar büyüklüğünde kesin. Kısık ateşte bir wok tavada yağ ve beyaz şekeri şeker eriyene kadar ısıtın. Daha sonra ateşi artırın ve şeker karamel kıvamına gelene kadar karıştırın. Domuz etini ekleyin ve üstüne şarabı dökün. Eti kaplayacak kadar su, zencefil, anason, acı biber ve tarçını ekleyin. Kaynadıktan sonra ateşi kısın, 40-50 dakika pişirin. Pişme zamanının sonuna doğru sosu azaltmak için ateşi artırın ve tat vermek için soya sosu, tuz, karabiber ve biraz şeker ekleyin. Servis etmeden önce taze soğanın yeşil kısımlarını ekleyin. 🌿

İsimsiz, 8x11,5 cm, Fine art kâğıt üzerine dijital baskı, Desire, 2014...

Domuz Kavurma: Mao'nun sahibinin sesi midesinin bir favorisi

Bir kitabı çocuğu
kapağına yüzüne
bakarak
değerlendirmeyin.

"Mucize aslında...
tam bir mucize.
Kendinize bir iyilik
yapın ve bu kitabı
okuyun; hayatınızı
iyileştirecek."

Nicholas Sparks,
New York Times
çoksatan yazarı

#1 New York Times çoksatanı
USA Today çoksatanı
Indie çoksatanı
Publishers Weekly çoksatanı
E.B. White Read Aloud Ödülü
Christopher Ödülü

TIME, Tüm Zamanların En İyi 100 Gençlik Kitabı

Parents, Yılın En İyi 10 Kitabı

Shelf Awareness, En İyi 10 Kitap

Publishers Weekly, Yılın En İyi Kitabı

School Library Journal, Yılın En İyi Kitabı

Kirkus Reviews, Yılın En İyi Kitabı

CİLTLİ

İki uyumsuz insan... Sıradışı bir aşk ♥

New York Times Book
Review 2013'ün En İyi
Gençlik Kitabı

Publishers Weekly 2013'ün
En İyi Gençlik Kitabı
Ödülü

2014 Michael L. Printz
Gençlik Edebiyatı
Onur Ödülü

ABD National Public Radio
2013'ün En İyi Kitabı

"Eleanor & Park, genç
olup bir kıza âşık olmanın
ötesinde, genç olup bir
kitaba âşık olma hissini
de hatırlattı bana."

John Green,
Aynı Yıldızın Altında'nın
yazarı

Kirkus Reviews
2013'ün
En İyi Gençlik
Kitabı

Boston Globe-Horn
Book 2013'ün
En İyi Kitabı Ödülü

eleanor

park

twitter.com/pegasusyayinevi

facebook.com/pegasusyayinlari

instagram.com/pegasusyayinlari

PEGASUS

www.pegasusyayinlari.com

SELÇUK AYDEMİR, AHMET KURAL, MURAT CEMCİR...

Yolları nasıl kesişti, ne zaman dost oldular, aradan geçen bunca zaman içinde film ve dizi çekmek dışında neler yaptılar? İşte anlattıkları...

PARAYLA SATIN ALINAMAYACAK ŞEYLER VAR

Selçuk Aydemir: 2007'de askerden döndüm. Öncesinde bu işlere hiç bulaşmamıştım. Yalnızca Burak'la (Aksak) kısa film çekiyorduk. Bir yerden başlamak lazım, dedim. Evdekiler; 'çalış, para getir' demeye başlamışlardı. Burak'la beraber "Kurbanlık" diye bir film yaptık. Filmi Sinan Çetin'e çekecektik. Çektik çekmesine de, yıllar geçti hala daha paramızı alamadık. O gün Murat Cemicir de oraya senaryo satmaya gelmiş. O zamanlar senaristlik yapıyor.

Ahmet Kural: Senaryo simsarı yani... (Gülüyor)

Selçuk Aydemir: Bir arkadaş da filme geleceğim diye söz vermişti ama ne olduysa sattı bizi. Cemicir "O rolü ben oynarım" dedi. Ama Cemicir o zamanlar 105 kilo, kulakta garip küpeler, saçlar bir acayip, çok garip bir tip yani. Ve ben fakir bir adam rolü için Cemicir'i oynatacağım. Dedim ki, 'mümkün değil! İstemiyorum bu adamı!' Fakir görünmek bir yana zengin görüntüsü var adamda. Ben 'istemiyorum' deyince arkadaş ar yapmış; gitmiş kostümü bulmuş, Alibeyköy'de bir kahveye oturmuş -filmin orada çekileceğini biliyor- Aksanı da çalışmış, okuma provasına geldi. Ben dedim ki, 'Sadi'yi oynatalım'. Kıl oldum Cemicir'e çünkü. Sadi de o sırada asker, oynayamıyor. Dediler ki, 'bir okumasını görelim'. Tam istemiyorum deyip dışarı çıkacağım anda Cemicir bir başladı senaryoyu okumaya... Önce 'yok ya ilk repliği öyle atmıştır, zaten çok komik replik' falan dedim, inanmak istemedim. İki, üç, dört derken biz göbeği tuta tuta gülmeye başladık. Garip bir durumla karşı karşıyaydık. Ben hemen gittim dedim ki, 'kardeşim sen ne kadar iyi bir oyuncusun!' Çünkü yetenek karşısında yelkenleri salıyorsun. Zaten o filmde akılda kalan tek şey de Murat Cemicir. Öyle bir rol oynadı ki, o rol için TRT bize geldi, "Ramazan Güzeldir"i böyle yaptık.

YAPABİLECEĞİN BİR ŞEY VARSA GÖRELİM
Ahmet Kural: Murat'la "Bir Bulut Olsam" dizisinde rol alırken tanışmıştık. Ramazan Güzeldir'in başrolünde Murat oynuyordu. Bir bölümde beni istediler. O dönem "Gazi" dizisindeki oynuyordum. Murat, Selçuk'a demiş ki, 'Gazi'yi oynatalım' Selçuk da 'Gazi kim la?' demiş. "Çocuk çok iyi" falan demiş Murat.

Selçuk Aydemir: O sıralar Ahmet'in adını Gazi sanıyorum. 'Soy ismi ne?' dedim 'Kural' dedi. Google'da Gazi Kural diye arattım, bir şey çıkmıyor. Onlar tanıyor ama bana kimse söylemiyor. O zamanlar Miroğlu gibi bir şey Ahmet Kural, benim haberim yok sadece. Sonra çıktı

geldi bir şekilde...

Ahmet Kural: İlk sahnem Selahattin Taşdöğen'leydi. 'Ne yapayım?' diye sordum.

Selçuk Aydemir: Bir oyuncu 'ne yapayım?' dediği anda ister istemez gaza geliyorsun. 'Ne yapabilirsin ki?' dedim. 'Sen ne yapacağımı söyle, gerisine bakalım' dedi. O kadar emin kendinden. Adamı tanımadığım için ego da yapmıyorum, o da beni tanımadığı için ego yapmıyor. Sokakta karşılaşmış iki yabancı gibiyiz...

Ahmet Kural: O güne kadar alışmışız. Yönetmenler hep 'Şunu yap, bunu yap' diyorlar ve yaptığımız, yapacağımız her şey senaryoda belli...

Selçuk Aydemir: 'Yapabileceğin bir şey varsa görelim' dedim. 'Senaryoyu yazan da benim, gerekirse değiştiririz problem değil' dedim.

Ahmet Kural: Selçuk o gün 'Yapabileceğin bir şey varsa görelim' dedi ve şu an buradayız. Murat için de aynı şekilde. Selçuk başlangıçta ikimizi de hiç istemedi aslında. (Gülüyor) Hiç istemedi. Yani tevafuk denen durum burada ortaya çıkıyor... Ve biz bunu sonradan anladık yani. Özellikle de son iki senedir...

BAZI İNSANLAR KENDİ KARDEŞLERİNİ KENDİLERİ SEÇERLER

Selçuk Aydemir: Bence bizi belirleyen ve aramızdaki bağı kuvvetlendiren şey birbirimize olan davranışlarımız oldu. Akrabalık böyle bir şeydir: bazılarıyla kan bağı vardır, kan bağı olan akrabalarına ömür boyu mahkumsundur. Bir de bazı insanlar, bazı başka insanları akrabaları kadar severler. Bazı insanlar kardeşlerini kendileri seçerler. Bizimki de böyle oldu. Ben herhalde kendi kardeşlerimi Ahmet'ten ya da Murat'tan daha fazla sevemem. Son iki - üç yılımız, birbirimize iş için birlikte olmadığımızı ispatlamakla geçti. Bu adamları görmemek, onlarla sette çalışmıyor olmak problem benim için. Kaç kere sahnesi yokken sete çağırdım Ahmet'i de Murat'ı da. Birinin sahnesi yokken diğeri mutlaka geliyor. İkisinin de sahnesi yoksa ikisi de sete geliyor. Yatın uyuyun lan. (Gülüyor) Onlar ilk günden beri diyor ki, 'biz her şeyden önce insanız ve birbirimizi seviyoruz' Ben de diyorum ki, 'hayır arkadaşım, biz sizinle arkadaş olmayacağız, profesyonel bir ilişkimiz var' İnatla diretiyorum; profesyonel olmak lazım, yönetmen oyuncu ilişkisi, şu bu diye. Bir yerden sonra tamam diyorsun ister istemez. Çünkü adamlar günde üç defa ispatlıyorlar

seninle yalnızca iş için birlikte olmadıklarını. Bir yerden sonra mantık işlemiyor. Bunun iş arkadaşlığıyla alakası yok diyorsun. Anladım ki yarın bütün bu işler bitse, gerekirse kuruyemişçi açar, yine bir arada olur, birlikte esnaflık yaparız.

Murat Cemicir: 'Kuruyemişçi açar'ı niye bana bakarak söyledin? (Gülüyor)

Selçuk Aydemir: Kuruyemiş deyince kafamda sen canlandın, nedenini bilmiyorum. Ahmet de dondurma tezgahına geçer. (Gülüyor)

Ahmet Kural: Bizim şöyle bir şansımız da var; kim olursan ol gidip senaristle ya da yönetmenle muhatap olamazsın. Olsan bile dünyasına giremezsin. Biz ise Selçuk'un ne yazdığını biliyoruz, ne oynatacağını, bizden ne istediğini de biliyoruz. Çünkü her an beraberiz.

BUSE YAPIM

Ahmet Kural: Ramazan Güzeldir bittikten sonra, o sıra ayağım kırılmıştı, "Üsküdar'a Giderken" dizisini çekeceklerdi. Ben katılamadım. "Elde Var Hayat" dizisini girdim TRT'de. Benim iş iki sezon devam etti. Murat ise TRT'de "Küstüm Çiçeği" diye bir iş daha yaptı, ondan sonra da "İşler Güçler" için bir araya geldik.

Murat Cemicir: Ramazan Güzeldir'den sonra ben ayrı iş yaptım, Ahmet ayrı iş yaptı.

Selçuk Aydemir: O arada ben ayrı iş yapmıyorum. Ben bu adamlar olmadan yapmıyorum. İş sağlama alıyorum.

Murat Cemicir: O arada Selçuk da THY'de mühendislik yapıyor.

Selçuk Aydemir: Ramazan Güzeldir'i çektik, yapımcımız bile yok, Burak'la beraber girdik bu işe, yapım şirketimiz de yok. Trenle on saatte Ankara'ya gittik. Paramız da yok. Görüşmeye girdik, adamlar 'yapım şirketinin adı ne?' dedi. Boş boş baktım... Burak Selçuk... Ne olabilir diye düşündüm. 'BUSE yazın' dedim, o an salladım. Tabi öyle bir yapım şirketi yok. Hemen bir yapım şirketi açtık. Dizi bittiği gün şöyle bir şey çıktı: bizim ciddi bir miktar borcumuz var. Parayı söylemeyeyim ama ciddi bir miltar. Para kazanacağız diye girdik, yazdık, yönettik, kurgusunu yaptık, yapımı bizzat ve iş bittiğinde borç var. Baktım yapacak bir şey yok, elde bir altın bilezik var onu bozdurayım diyerek THY'ye girdim. Uçak mühendisi olarak işe başlayıp kredi çektim. O kadar para vermediler tabi. Ben de çalışan arkadaşlarımın adına kredi çektim, Sonra borçları ödemeye başladım. Bir yandan mühendislik yapıyorum, akşamları da tanıtım filmi çekiyorum. Aygaz'a git iş güvenliği filmi çek, Türk Telekom'a git başka bir film çek, geceleri de çektiğim filmleri kurguluyorum. Krediye

**Trenle on saatte
Ankara'ya gittik.
Paramız da yok.
Görüşmeye girdik,
adamlar 'yapım şirketinin
adı ne?' dedi.
Boş boş
baktım.**

ödedikten sonra tamam dedim, artık film çekmeye devam edebilirim. İşte o arada Murat'la Ahmet başka işlere girdiler.

GÖZÜNDE O ATEŞİ GÖREMIYORUM CEMCİR

Murat Cemicir: Beraber çalışıyoruz, çok güzel zaman geçirip eğleniyoruz. Ayrı işe gidiyorum, '20 saat niye çalışıyoruz?' diye kendi kendime soruyorum. Hiç unutmuyorum; Bir Bulut Olsam'ı çekerken bir yönetmenimiz vardı, 39 saat uykusuz çalışmışız, bir sonraki günün sabahı bana baktı ve 'gözünde o ateşi göremiyorum Cemicir' dedi. 39 saat çalışmışız, gözümde ne ateşi göreceksin, ateş dediğin alnımda yavrum be! Selçuk'a döndüm: aga, dedim, 'ne yap yap bizi bu dünyadan kurtar!'

Selçuk Aydemir: Pavyon patronu misali...(Gülüyor) Tanıtım filmleri çekiyorum dedim ya o ara, borçları kapattıktan sonra elimde 30 bin lira kadar para kaldı. Dedim ki bir araba alayım.

Ahmet Kural: Araba alsaydın sıçıydık...

Selçuk Aydemir: Arkadaşları çağırdım, dedim ki 'bu kadar para var, otomatik vites olsun, son model olsun' Tabi, dediler, 'hatta kalan parayla bir de villa alırsın sana' Meğer arabalar pahalıymış. Ben de otuz bin lirayı çok büyük para zannediyordum. Öyle değilmiş. E ne yapacağız bu parayı? 'Bir şey çek' dediler. Ben de gidip Çalgı Çengi'yi yazdım.

Murat Cemicir: Bir gecede yazdığını bize hemen söylemiyor.

Selçuk Aydemir: Bu olmamış diye bir daha yazdırırlar o zaman... Çalgı Çengi çok düşük parayla çekildi... Görüntü yönetmeninin kaynanasının evi, uygulayıcı yapımcı arkadaşın bir arkadaşının bilgisayarısının deposu...

Ahmet Kural: Kömürlük...

Selçuk Aydemir: Bir emlakçıdan iki günlüğü 100 liraya kömürlük kiraladık. Adam çok korktu. Kötü bir film çekiyoruz zannetti. Hatta çekime geldi, gözümle göreceğim dedi. Biz hala işin eğlencesindeydik tabi. Filmi evde kurguladım. I+I ev var. Evde çalışıyoruz. Bilgisayar var Pentium 4. Güzel bir bilgisayar. İlk önce tv filmi mi dizi mi bilmiyorduk. Bir şey çekelim de bakarız dedik. O sırada işte bir gösterim yapalım eşe dosta dedik. Babamın eskiden çalıştığı, benim de mısır sattığım bir sinema vardı Bakırköy'de: Renk Sineması. Sonra düğün salonu olmuş. Bir perde koyup burada yapalım dedik. Kendi cebimizden gala yaptık, doğum günümde pastayı kestik.

Ahmet Kural: Bir de filmin kaba kurgusu gelmiş, iyi mi!

Selçuk Aydemir: Aynen, kaba kurgu bir de... Arkada benim ses var: 'Fooşş, kapı çalar' diye bağırıyorum. Filmi izliyoruz, arkada yönetmenin sesi var. İnsanlar çok sevdi o versiyonu. O gün orada Cem Yılmaz'ın kuzeni de varmış: Öner. Filmi izliyor ve seviyor. 'Bir kopya var mı, ben Cem abime izletiyim' diyor. Sonra

Cem Yılmaz filmi beğeniyor, 'Gel bir konuşalım' diyor. 'Ne yapalım film için?' diye soruyor. 'Bilmiyorum ki, film mi bir kere?' dedim. Benim kafamdaki Çalgı Çengi dizi gibiydi. 'Nasıl yaparız?' dedi. Abi bilmem falan dedim. Vizyon mizyon dedi. Abi, dedim süper olur. Dedim 'şu kadar borcum var, bunları öde, film sizin olsun.' Kısacası beş kuruş almadım ben Çalgı Çengi'den. Filme para bile harcamışım hatta. Filmi vizyona sokalım yeter, dedik. Film vizyona girdi, aldığım zevki milyon dolarlar kazansam alamazdım herhalde.. Arabayı durdurup Çalgı Çengi'nin bilbordunun altında fotoğraf çekti miştik. İçimizde acayip bir heyecan. Capitol'de sinemaya gittim, filme yer bulamadım. Otuz kişilik salonmuş. Ondan yer yokmuş. Gittik bir tane kırık sandalye bulduk. Arka tarafta dayanağı da yok, dayanamıyorum. Orada izledik Çalgı Çengi'yi...

BU NE SAYGISIZLIKTIR, BU NE TERBİYESİZLİKTİR!

Ahmet Kural: Ben filme Ataşehir'de kız arkadaşım ile gittim. Başrol oynamışım ya, kızı hava atacağım anasını satayım. Gişedeki kıza 'Nasıl bu filme ilgi? diye sordum. Arkasındaki afişte de ben duruyordum. 'Hiç kimse gelmiyor bu filme' dedi. Bana bakıyor ama tanımıyor. Girdik içeri, iki kişi var. Dedim bu ne saygısızlıktır, bu ne terbiyesizliktir! Bir türlü yediremedim. Kız var yanımda. Salondan çıktım. 'Paramı alabilir miyim?' dedim. 'Zaten benim cebime de girmiyor, Böyle bir sözleşme de yapmadım!' dedim. Gişeci, 'ne diyorsunuz beyefendi?' dedi. 'Arkana bak' dedim. "Aaa, Murat Cemicir" dedi. Bana Murat Cemicir dedi. Filmin afişinde benim fotoğrafımın üstünde Murat Cemicir yazıyor çünkü! Ankara'ya gidip Çalgı Çengi'nin her seansından sonra sinemanın kapısında bekledik. Acaba gülüyorlar mı diye insanları gözlemledik.. Sonra her kapıda artmaya başladı kalabalık. En son bir teyze bize dönüp 'aaa o salaklar!' dedi. Filmde izlerken o kadar gıcık olmuş ki bize...Ve biz çok sevindik bizi tanıdı diye.

Murat Cemicir: 'Bunun dışları gerçekmiş' dedi bana.

Selçuk Aydemir: Kim demişti sana ya? 'Oğlum senin ağzına kim sığmış?' demişti ya biri. 'Oğlum bu dışlar böyle olamaz' demişti. Yani halkın çocuğu olmak da kolay bir şey değil. Böyle böyle bedel ödüyorsun yani, çok ağır bir durum.

Murat Cemicir: Mesela bir tane adam geldi, baktı yüzüme, 'abi suratını sikiyim' dedi. Filmde böyle bir diyalog var ya, bir şey de diyemiyorsun.

Selçuk Aydemir: Murat'ı gören insanlar sürekli şöyle diyor: "abi yar.k var yen mi?"

ARTIK KAVGAYA BİLE BERABER GİRİYORUZ

Selçuk Aydemir: Biz 'ne zaman olduk' demeyiz de, 'ne zaman mahvolduk?' deriz. Kafamda hep 'acaba olacak mı? Beğendirebilecek miyim?' korkusu var. Her seferinde bir satır daha yazabilecek miyim diye çok korkuyorum mesela... O heyecan her zaman içimde.

Murat Cemicir: İlk set günü geldi mi heyecandan uyuyamıyorum mesela. O kadar iş yaptık, ilk set günü taş çatlasa 1-2 saat uyuyabiliyorum. Olacak mı olmayacak mı diye düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum.

Selçuk Aydemir: Aynı otel odasında aynı karın ağrısıyla birbirimize baktığımızı bilirim ben. Setten bir gün önce, Ben kafamdakinin söylüyorum, Ahmet cebindekini söylüyor; Murat cebindekini söylüyor. Sabaha kadar sahneyi konuşmaktan uyuyamıyoruz. Dostluğumuz öyle bir hal aldı ki, artık kavgaya bile beraber giriyoruz. Bir sürü ortak hayalimiz var. Seyircinin hiç beklemediği güzel işler yapmak için bu sene durma kararı aldık mesela. Bu sene bir dizi yapabiliriz ya da bir film çekebiliriz, çünkü çalışmadığımız zaman kurtlanan adamlarız biz.

Murat Cemicir: Altı yıl aralıksız çalıştık. Geçen sene dedim ki, 'çalışmayalım, az bekleyelim.' Dünyayı görelim, dedik. Tatile gittik Ahmet'le. Döndük, birbirimize girdik.

Selçuk Aydemir: Kavgaya ettik. Sinirden birbirimizi bıçaklayacağız. Herkes birbirine bağırıyor. Bağırana bağırıyor diye, bağırana 'bana bağırıyor' diye üzülüyor, ağlıyor. Salak salak şeyler yaşıyoruz. (Gülüyor)

Murat Cemicir: Biri vardı yanımda, 'Ya s.kerim sizi ama! Nasıl bir ilişkiniz var lan sizin?' diye diye çekti gitti...

SATIN ALAMAZSIN

Murat Cemicir: Parayla satın alınamayacak şeyler var hayatta. Ertem Eğilmez'in yapımcısı, Kartal Tibet'in yönetmeni, Yavuz Turgul'un senaristi olduğu; Türkan Şoray, Şener Şen ve Bulut Aras'ın başrolünde oynadığı "Sultan" filmi var. Biri 'ben yazayım' demiş, 'sen yönetmen ol, öbürü de şunu yapsın'. Sadık Şendil yüz elli tane senaryo yazmış mesela. İhsan Yüce, Ertem Eğilmez gibi 4 – 5 Adam Türk sinemasını var etmiş.

Selçuk Aydemir: Bu adamlar para için mi yapmış bunları? Para için yapsaydı yüz elli senaryo yaazr mıydı adam? Açık açık "ben sinema olmadan yaşayamam" diyor. Ben de mühendisim, güzel bir hayatım var ama öyle olmuyor. Kurtlanıyorsun, güzel bir şey yapmam lazım diyorsun. Bir oyuncu arkadaş, 'annem fragmanı izlemiş çok beğenmiş, senin için dua ediyor' dedi. Bunu nasıl satın alabilirsin?

Murat Cemicir: Geçen yıl köye gittim, amcam Niksar'da köyde yaşıyor. Doktora gitmiş. Soyadını duyunca "sen Murat'ın neyi oluyorsun" demişler. Amcasıyım, demiş. Sonra bir ihtimam göstermişler, "nasıl mutlu oldum" diyor. Sonra arkadaşlarına sormuş, "bizim oğlan ne yapıyor?" diye, "komedyen olmuş" demişler. "Seviyor musunuz?" diye sormuş kahvede, 'çok güzel filmler yapıyorlar, aile filmleri, senin de izleyebileceğin filmler' demişler. Filmlerimi amcam izletmişler. Diyor ki; 'her zaman aileyle izlenecek filmler yap Murat' İşte bunu da satın alamazsın.

Ahmet Kural: Murat Çakmak diye bir abim var. Birkaç genç beni çekeştiriyor, tanımıyorlar ama; yalnızca filmlerden ve

dizilerden biliyorlar. Bizde farklı bir sevme şekli vardır; onlar da durmadan giydireyorlar. Bizim Murat abi de bir güzel pataklıyor onları. İşte bunu da satın alamazsın.

Selçuk Aydemir: Bir gün Cemcir'le tartıştık, o gün annesi aramış. Annesi beni sorunca Cemcir de soğuk konuşmuş. Annesi de "ne mırın kırın ediyosun oğlum, aptal aptal şeyler yapmayın, kaç sene geçti." demiş. Bozduğumuz zaman araya annesi giriyor. Çok büyük bir lütuf.

Ahmet Kural: Aramızın bozulduğunu görüp de "ulan iyi oldu size" denmesindense, "niye bunların arası böyle oldu?" denmesini istiyoruz.

Murat Cemcir: Bu duyguyu seyircide yaratırsak bundan daha değerli bir şey yok.

Selçuk Aydemir: Bir insan birine 'Kardeşim' diyorsa, o insanı değiştirmeye çalışmaz.

Murat Cemcir geç kalkar mesela. Bunun için kavga mı edelim? Bunu sorun etmiyoruz, bunu hesaplayarak program yapıyoruz.

Ahmet Kural: Biraz da beni anlatırsanız...

Selçuk Aydemir: Ahmet Kural'a da dokuzda set koyarsın, yedide sette görürsün mesela. Adamın da böyle bir huyu var. O ilk çayı içecek mutlaka.

Murat Cemcir: Ben geç kalınmayacak tek iş günü geç kaldım. Otelde, üçüncü katta yatıyorum, lobide sahne çekiyoruz. İki saat geç kalır mı insan? Asistan aramış, 88 cevapsız çağrı var. Uyanamamışım. Herkes gergin. O gün de anam babam, beni görmek için Tokat'tan Sivas'a gelmiş. Dedim 'Selçuk bak', 'dibine kadar haklısınız da, anamın babamın yanında beni ezmeyin yahu' Bunu bir yönetmene söyleyemezsin. Ben annem, babam için üzülüyorum. Geç kalmışsam bu aşağıda konuşulmuştur yani. Duymamışlardır inşallah diyorum.

Selçuk Aydemir: Biz de Cemcir uyuyakaldı, bunu dert eder diye üzülüyoruz. Annesi, babası var; morali bozulursa yüzü düşer...

Murat Cemcir: Bu mesleği seçmemin sebebi geç kalmak. Ama adamların ikisi de erken kalkıyor. Saat sekize set koyuyorlar.

Ahmet Kural: Adam bana doğum günü partisi düzenliyor, partiye geç kalıyor. Pastayı kesmek için onu bekliyoruz.

KAFA DENGİ ADAM YOK SELÇUK

Murat Cemcir: Komedyenlikte 'şaka vermek' diye bir şey var. Ben ne komedyen olmayı hayal ettim, ne de ufkumda böyle bir şey vardı. Bu adam yazdı ve 'sen oynayabilirsin' dedi. Dizi yazmaya başladığım dönemlerde komedyenlerle ilgili hurafeler duyuyorum. Birbirlerine şaka veriyorlar, 'benim şakamdı, benim şakamdı' diye kavga ediyormuş insanlar. Benim şimdi aklıma bir şaka geliyor, hemen 'böyle bir şey olsa ya' diyip Selçuk'u, Ahmet'i arıyorum. Onlar beni arayıp 'böyle böyle yapsana' diyor.

Selçuk Aydemir: Bir kere Cemcir'i karavanda kendi kendine konuşurken buldum. Dinledim bir müddet. Sonra dedim ki: 'Cemcir, kendi kendine konuşuyon ya kardeşim, sebep?' 'Kafa dengi adam yok Selçuk' dedi. Sonra yazdım ben bunu, Cemcir okudu ve dedi ki; 'oğlum bu espri çok komikmiş ya!' 'Oğlum, sen yaptın ya bu espriyi' dedim. 'Sen bunları hep not mu ediyon?' dedi. 'Bu bizim eklemek paramız olum' dedim. Tabii ki not edeceğim.

MUTSUZUM, İSTİFA ETMEK İSTİYORUM
Selçuk Aydemir: Mühendisliği bırakmayıp

yönetmenliğe başlamasam ne olurdu bilmiyorum. Hayallerimin peşinden gitme kararını aldığımda, bunu anneme, babama bile söyleyemedim. Bir akşam uyandırdım karımı, konuyu açacağım ama lafa bir türlü giremiyorum. En sonunda 'Ben iş yerimde mutsuzum, istifa etmek istiyorum' dedim. 'Bir buçuk sene niye bekledin? İstifa etsene, aç mı kalacağız? Bildiğini yap' dedi. Ondan cesaret aldım. Yoksa çok mutsuz olacaktım ve mutsuzluğumu herkesten önce karım bilecekti. Mutsuz bir iş hayatım olduğu için mutsuz bir ailem olacaktı. Mutluluğu başka şeylerde aramak zorunda olacaktım. Şu an ise hayatımdaki en zararlı şey nargile. Mutluluğun bedeli gelecekte hayat standartları yüksek bir hayat yaşamamak da olabilir, ama umurumda değil.

Murat Cemcir: Benim dört teyzem var, biriyle konuşurken "Muratçıgım, biz sana hayatın boyunca bu işten bir şey olmayacak, sabit bir iş bul dedik, iyi ki bizi dinlememişsin." dedi. Ki bir ara çok dinler gibi olmuştum ailemi. Babam da hep ısrar ederdi, 'oğlum boş ver bu işlerden bir şey olmayacak' derdi. Otuz iki yaşındaydım. Çalgı Çengi'yi çekmemiştik, Ramazan Güzelidir'i çekmek üzereydik. 'Son defa bir deneyeyim, olmazsa memurluk yapmaya bakarım' dedim. Geçen sene babam anneme "o kadar karşı çıktım, iyi ki beni dinlememiş, iyi ki sen de dinlememesine izin vermişsin. Onur duyuyorum Murat'ı televizyonda gördüğüm zaman." demiş. Bir evladın duyduğu en büyük gurur babasının böyle düşünmesidir.

Selçuk Aydemir: Ben istifa ettiğimde babam uzun bir süre durumu kabullenemedi. THY'deki sabit telefonumu aramış, arkadaşım 'Selçuk istifa etti' demiş. Babamsa benden duymak istiyor istifa ettiğimi. En sonunda beni karşısına aldı, bak, dedi, 'ben bu işi yapabileceğine adım gibi eminim. Bir şeye üzülüyorum, sen de bir tek buna üzül' Nedir? dedim. "Bir uçak mühendisinin hakkını yedin lan!" dedi. 'Çok isteyen bir adam vardı belki, girecekti, sen girdin onun yerine. Eşek sıpası! Madem sinemacı olmayı istiyordun baştan bunu okusaydın ya!' dedi. 'O çocuğu bul ve hakkını helal ettir bari' diye ekledi.

AMCAM KANALDA YÖNETİCİ DEĞİL TESİSATÇI

Murat Cemcir: Bir de bu mücadeleleri verirken hep şunu duyuyoruz: 'Bir kanalda tanıdığın olacak, bir dayın ya da bir amcan olacak' Bizim kimsemiz yok, Allah nasip etti oldu. Çok güzel güzel dostluklar kurduk, ne olduysa dostluğumuz sayesinde oldu.

Selçuk Aydemir: İyi ki benim bir amcam var ve iyi ki bir kanalda yönetici değil de tesisatçıymış. Ben iyi ki tesisatçı kalfalığına yükselene dek yanında çalışmışım. Amcamın adı Metin. Ahmet'e de benziyor, yakışıklı biri. Amcamın bir ortağı vardı, onların hikayesini yazmakla ödüllendirildim ben.

Ahmet Kural: Babam polis, eniştem denizci, dayım havacı, dedem kasap, amcam mimar. Çocukken hepsine baktım: asker olamam, disiplinsizlikten atılırım. Polis olamam, eşimi çocuğumu sürekli gezdiremem. Mimarlığa zaten yeteneneğim yok. Bu bir kumardı; ya batacaktık ya çıkacaktık. Biraz da hayatın hakkında soru sormak getiriyor seni buraya. Aslına bakarsan geleceğini göremediğim tek işi yapıyorum şu anda.

ERDAL TOSUN, FERHAN ŞENSOY, ZEKİ DEMİRKUBUZ

Selçuk Aydemir: Mühendislik yaptığım dönemler... Erdal Tosun'u bilirsiniz, öz abim kadar severim. Haftada

Fotoğraflar: Emrah Gültekin

bir beni THY'den alıp "Daha ne kadar yapacaksın bu işi?" diye dürtüyordu. Bir buçuk sene de böyle devam etti bu. Benden niye vazgeçmediğini bilmiyorum. Ben benden elli kere vazgeçtim be abi sen neden hiç vazgeçmedin. Hayatımı değiştiren adamdır bakın vurguluyorum "adamdır" Öz abim olsa bu kadar sevemezdim eminim... Ve Ferhan Şensoy. Benim 'yazmam lazım' demem, Ferhan Şensoy'un okuduğum ilk kitabının ilk sayfasıyla başladı. Trendeydim ve 'benim yazmam lazım' dedim. Çocukluk anılarımı yazmaya başladım. "Mahalleden Arkadaşlar" bu kadar dizi, film yaptıktan sonra yazılmış bir şey değil. O kitabı okumaya başladığımda yazılmış bir şeydi. Sadece birleştirdim ve kitabı çıktı. Düğün Dernek'te Ferhan Abiyle çalışmak istiyordum. Sonra İşler Güçler'de birlikte çalışma ihtimali doğunca, dedim ki, 'ben hiçbir şekilde Ferhan Abiye bunu teklif edemem.' Çünkü ben onu ne yaparsa beğeniyorum, 'bundan daha iyisi olamaz' diyorum. Rol alacağını söyledikten sonra sonra bana bir gün verdi. 'Çarşamba günü gel, oturalım konuşalım rolle ilgili' dedi. Ben sahneyi yazıp göndermiştim çünkü. Dedi ki, 'geç gelen hesabı öder.' Çarşamba günü settedydik. Araba bulamadım, Ahmet'in arabasını aldım. Justin Bieber gelmiş, acayip bir trafik var. Arayacağım Ferhan abiye ama korkuyorum. Hesabı ödemek umurumda değil ama ya kızsarsa? Aradım en sonunda, 'abi ben yoldayım, bir konser var, trafik yüzünden biraz gecikeceğim' dedim. 'Ben görüşmelere geç kalmam, hele seninle olan görüşmelere hiç geç kalmam. Ölüyorum şimdi vicdan azabından' diye ekledim. 'Bugün Çarşamba mı? Çarşamba değil ki, Perşembe' dedi. 'Yok be abim bugün Çarşamba' dedim. 'Selçuk, bugün benim için çok Perşembe' dedi. Yoldayım, varmak üzereyim, taş çatlasa on dakika kalmış. 'Ee abi?' dedim. 'Sen Cuma günü gel' dedi. 'Abi Cuma geleyim de, sana göre Cuma mı bana göre Cuma mı? Senin için Cuma ne zaman abi?' dedim, 'Oğlum yarın Cuma' dedi. Perşembe'ydi halbuki. 'Tamam abi' dedim, 'Cuma, dediğin saatten bir saat önce oradayım.' Gittim, bir şeyler anlatıyor, 'şöyle olacak, böyle olacak' diye. Ferhan abi, dedim, 'bir şey soracağım, beni mi deniyon? Sen bana bugün Cuma değil, Perşembe desen, ben yine geleceğim. Gerekirse bu bölümü çekmeyip burada bekleyeceğim. Ne istiyorsan yapacağım, ne kadar istekli olduğumu anla... Kendi sahnesini kendi yazdı, kendi istediği yerde çekildi. Çektiğim tüm sahnelerden daha güzel bir sahnedir bu. Bana unutulmaz bir hediyedir.

Murat Cemcir: Zeki Demirkubuz da öyle. Çok değerli bir sinemacı ve çok sevdiğimiz bir abimiz. Sen onu dizi filmde oynatamazsın. Ama adam hiç ego yapmadan "olur mu öyle şey" dedi ve geldi, İşler Güçler'in final bölümünde oynadı.

Selçuk Aydemir: Zeki abiyle oturduğumuzda şöyle bir şey oldu, bizi anlatmaya başladı. İşler Güçler'i takip etmiş. Ağzım açık kaldı. Ne kadar önemli bir iş yaptığımı anladığım kişi Zeki Demirkubuz'dur. Ondan bunları duymak... 'Yaptığın işi çok beğeniyorum' dediği gece uyuyamadığımı bilirim. Ayrıca çok eğlenceli bir adam. Zeki abi şu an bir komedi çekse aç kalırız. İnşallah Ahmet'le Murat'ı oynatır da, ben de onların kazandığı parayı yerim. Zeki abi bu mesleği bana dar eder... 🌟

Bodrum'un henüz serinlik çökmüş kıyılarından birinde, yeşile boyanmış bir mandalina bahçesinin ortasında 5 kişilik bir aile. Ufku belirsiz denize bakıyor. Denizin ölü ayakakabılar taşıdığı günlerde bir çaresizliği bölüşüyoruz. Artık kira ödeyecek tek kuruşları kalmadı, deniz onların tek alternatifi. Benim payıma düşen, bu hikayeyi yazmak...

15 LİRA HAYAT KURTARIR MI

Aksaray'ı Fatih'e bağlayan yolların kokusu, çay, tütün. Yıllardır arşınladığım bu sokaklarda kadınlara pek aralanmayan kahvelere alışkın bir sakinlikte yürürken, eskiden önünden geçip gittiğim yolda duruyorum. Tuzlu yoğurt almaya gelirdim buraya, henüz savaştan önce. Savaştan sonra giderek değişip her köşeden Arapça yükselen bu sokaklarda ben görmeyeli bir şey daha değişmiş. Yıllardır alışveriş yaptığım dükkanın önünde kesilmiş portakal gibi duran şişme yelekler. Alıcı değil de meraklı olduğum her halimden belli, sorduğum fiyat pazarlıksız o yüzden: 15 lira.

Horhor'a kıvrılırken, tek bir ışığın bile görünmediği kapkaranlık bir gecede 15 liralık bir yelek bir hayatı taşır mı sorusu aklımda.

Mültecilerin izini sürmeye başlayalı yıllar oldu. Ama insan her seferinde yeni bir şey öğreniyor. Kitaplarını geride bıraktığı için ağlayan birinin acısını mesela. Halep'in ortasında sattığı gömleğin aynısı Küçükpazar'da görünce yutkunan birini. Hiç yüzme bilmeyip denize girmeye de korktuğu için karada kulaç atmanın nasıl olduğunu düşünen başkasını... İnsanların arkalarında bıraktıkları ne varsa, dikene dönüşürmüş.

Ahmed de dikenleriyle Bodrum'a kadar gelip

bir mandalina ağacının altına sığınanlardan. Jandarmalarla yaşadıkları sayısız kovalamacalardan birinde ailesiyle yorgun düşmüş, burada dinleniyor.

Hiç konuşmayan, sadece duyduklarını başıyla inşallah diyerek onaylayan bir babası, ara sıra çocuklarının saçlarını düzelterken bir karısı, yere düşen mandalinaları toplayıp kenara dizen beş yaşında bir kızı ve ablasını izleyen bir oğlu var.

Hikayelerinin hiçbir özelliği yok.

Halep'te yaşıyorlarmış, savaş çıkınca bir süre daha yaşamışlar. Evlerinin üstüne bomba gelmiş, bir süre daha. Ahmed'in kardeşi ölmüş, bir süre daha. Ahmed'in büyük kızı ölmüş, bir süre daha. Sonra evleri oturulamayacak hale gelince, çarşıdaki dükkanları kapanınca yola çıkmışlar.

Ellerindeki parayla Antep'e geldiklerinde, 6 aylık mülteci kampı hayatı başlamış. Nice sonra, şehre çıkmalarına izin verilmiş, 1200 liraya tuttıkları eve 4 bin lira depozito

ödedikleri gün evi onlara kiralayanın ev sahibi değil de kiracı olduğunu anlamışlar. Depozito da kira da yanmış. Farenin kemirdiği bir çuvalla gezermiş gibi, her gün bir lira bir lira daha kaybederek, deniz karşısında umutsuz kaldıkları bugüne varmışlar.

Bodrum çare mi? Değil elbette, uçsuz bucaksız bir

Tek bir ışığın bile görünmediği kapkaranlık bir gecede 15 liralık bir yelek bir hayatı taşır mı sorusu aklımda.

denizi bir kere, sonra bir kere, sonra bir kere daha geçmek zorundalar. Peki niye buradalar?

"Biz Türkiye'de bilmiyoruz ne yapalım" diyor Ahmed. Kaçak işçi olarak 5 liraya mı çalışalım? Ki yapmadıkları iş değil. Bütün yazı Burdur'da inşaat işçisi olarak geçirmiş. Oradan oraya kovulalım mı? O da vakayı adiyse. Türkiye'de olmayan ne var Avrupa'da?

Burada biraz duralım. İnsan cevapsız sorular karşısında dinlenmeli.

"Bilmiyorum" diyor Ahmed. Orada da bir mülteci kampından diğerine sürüklenmek, çocuklarını unutacakları bir ülkenin anılarıyla büyümek, kendinden başka herkesin çöplüğü olmak dışında ne yapabilir ki?

"Zillet zillet vallahi zillet" diyor. Halep'te umutla işlerin düzelmesini, çarşının eski mağmur günlerine dönmelerini beklemiş, her geçen gün dibe çöktükçe azalan umutlarıyla beraber ne yapacaklarını da unutmuşlar. Eskiden yıl yıl biriken planlar artık saatlik olmuş; "Bir saat daha mandalina bahçesinde kalabilirsek, hava kararır, gece de burada kalırız."

O yüzden çok değil haftalar önce kıyıya vuran Aylan da denizin üstünde kesilmiş portakal gibi yüzen can kurtaran yelekleri de gözünü korkutmuyor. Bir kere korksa, orada çöküp kalacak, ne kendisini ne ailesini yaşatacak azmi sonsuza kadar yitirecek gibi.

Bodrum'un henüz serinlik çökmüş kıyılarında artık aylarca kimsenin yüzüne bile bakmayacağı evlerde parasıyla başlarını sokabilecekleri tek bir yer bulamamışlar. Dükkanlara parasıyla bile giremeyip kapıdan söylüyorlar isteklerini. Parklar da bile arkalarından gelen biri ıslak mendille bankı silmesin, onlara vebalıymış gibi davranmasın diye banklara oturmayıp ellerinde bir karton, gözlerden en irak yeri seçiyorlar.

Üç gün sonunda, bahçelerin içindeki bir barakada Ahmed'in ailesine ev bulundu. Bu haberi vermek için gidenler, aileden geriye kalan bir kartonla karşılaştı. Halep'ten Ahmed'in kardeşiyle beraber ancak gelebilen annesi, Antep'te kalp krizi geçirip ölmüş. Babası bu haberi kaldıramamış. Aile toplanıp başka bir umutsuzluğun peşine düşmüş.

Gözlerden en irak yerde ölenler, bir gün kıyıya vurunca dehşetle bakıyoruz; "Bu çocuk ölürken biz niye hiçbir şey yapamadık" diye. Ahmed'se gülüyor bu dehşete, "Belki böylesi daha iyi olmuştur" diyerek. 🌸

PİS TUVALETE...
TAM OTURMADAN S.C.MAYA
ÇALIŞAN HER 100 HİJYENİK
37'SİNİN S.CARKEN
MENİSKÜS OLDUĞUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?

EVĐEN ÇIKMADAN KAKANIZI YAPIN DİZİNİZDEN OLMAYIN!

BSKANLIĞI TC KAKA İSTELER DAİRE

1000 ŞİSMANIN ATLET ÇIKARMAK İÇİN KULLANDIĞI ENERJİNİN 1 HESTE ÜRETİLEN ENERJİYE DENK OLDUĞUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?

YA ATLET GİYMEYİN YA ŞİŞMAN OLMAYIN !!!

DERNEĞİ TC TOMBULER MAEİN PEŞİNDE

ÜLKEMİZE GELEN TURİSTLERİN %67'SİNİN SANDALET MERAKI YÜZÜNDEN ÜLKELERİNE ZATÜRE DÖNDÜĞÜNÜ BİLİYOR MUYDUNUZ?

SEVGİLİ TURİSTLER GÜNEŞİ GÖRÜP GAZA GELMEDEN ÖNCE BİR DAHA BÜŞÜNÜN!!

ÜRLÜĞÜ TC İŞALE MÜADEL

BEŞ LİRALIK ÖZNUR

Kimsenin umursamadığı küçük dertlerim var, mesela dışarda kahvaltı edemiyorum, kahvaltımı evde hazırlayıp ofise getirmek zorundayım. Patronumun verdiği yemek parası hem öğlen yemeğime, hem sabah kahvaltıma yetmiyor. O yüzden sabahın kör karanlığında kalkıp askeriye kantincisi gibi tost basıyorum soğuk mutfakta.

Ben yaşayabilmek için üzerime düşen tasarruf tedbirlerinin peşinde koştururken, hanım da kalkmış oluyor, ufaklığı hazırlıyor anneme götürmem için. İpek dünyaya geldikten sonra her işimi kendim yapar oldum, artık mümkün değil bir şey istemek eşimden, çünkü o da bütün gün çalışıyor bir de üstüne sorumlulukları arttı. Ben de bu sorumluluklardan kendime düşen payı aldım tabii ki. Örnek vereyim; mesela çok güzel seviyorum kızımı, sevmeye konusunda sonuna kadar ortağım eşime, çocuğumu asla sevgisiz bırakmıyorum, varolan tüm sevgimi veriyorum, daha ne olsun? Sevgiyle büyütülmüş çocuklar ileride mutlu insan olmaz mı, insanın en önemli ihtiyacı sevgi. Benden daha kim, ne bekleyebilir? Bana ne zaten, ne beklerlerse beklesinler hiçbirisini de yapmam, annesi yapsın, doğurmasaydı!

İşte tüm bu hengamenin arasında bazı sabahlar o kadar uyuklu oluyorum ki o halde tost yapmaya üşendiğimden, mecburen işe giderken yoldan bir şeyler almak zorunda kalıyorum. Genelde Karaköy'deki katli otoparkın altındaki şarküteriden sandviç alıyorum. Her zaman aynı, kepek ekmeğinin arasına zeytin ezmesi, dil peyniri, mortadella salam, mortadella yoksa macar salamı. Değişmez. İki üç aya kadar yedi liraydı fiyatı, sonra zam geldi sekiz lira oldu.

O gün de yine hep yaptırdığım sandviçin aynısını yaptırdım, elimde de on lira var, kasaya ödeme yaparken sıradaki müşteriler beklemesin diye hazırlamıştım. Avucumun içindeki kağıt parayı ince bir rulo yapmış sıkıyordum kendine güveni olmayan akıl hastaları gibi tedirgin tedirgin. Sıram geldi, "Günaydın, borcum ne kadar?" dedim, kız "On üç lira" dedi, lan nasıl on üç lira, bir anda o kadar zam gelebilir mi kızı kırık bir sandviçe? Daha yeni zam gelmişken hem de... "Of şimdi bi sürü insan bekliyor, itiraz etsem kimbilir olay nerelere gidecek sabah sabah" diye göze almadım hiç o tantanayı, başka da para yoktu yanımda, cüzdandan mahçup mahçup kredi kartını çıkarıp ödedim parayı.

Fakat bu pasif, çürümüş bir limonun içindeki kahverengi lekelerle benzeyen, hiçbir zaman sevedemediğim, kendimden tiksindiren ruh halimin acısı işe gidince çıktı, bütün gün içim içimi yedi, "Az para değil ki beş lira, neredeyse kahvaltı paran, bedava mı veriyorlar sana o parayı" diye düşündüm durdum. Sonunda şöyle bir çözüm geldi aklıma, aldığım kasa fişini atmamıştım, ertesi sabah oraya gidip aynı sandviçten yaptırarak, eğer farklı fiyat söylerlerse de itiraz edecektim duruma.

Sabah oldu, kahvaltı hazırlamadım, çünkü kararımı vermiştim, bugün hesaplaşma günüydü, vazgeçmemiştim. Yine aynı sandviçi yaptıracağım kendime ve kasadaki kız bu sefer "sekiz lira" derse "o zaman benden dün niye fazla para aldınız?" diye elimdeki fişi buruşturup, bir yandan da sesimi haklılığın verdiği

edepsizlikle oktav oktav yükselterek, gözüne sokacaktım onun.

Girdim sandviç kuyruğuna, her zamankinden söyledim yine, kasaya gittim, "Borcum nedir?" diye sordum, o sırada kasadaki kızın gömleğine iliştilmiş isim etiketi gözüme çarptı, "Öznur" yazıyordu plastik kartın üzerine enine yapıştırılmış kağıtta. Yani Nur özü, konsantre Nur, ama yüzü ismine isyan edercesine narsuzluktan kırılıyordu.

İnsanın çocuğu olunca empati yeteneği de geliyor, Öznur'a bakarken kendi kızımı düşündüm, ne kadar da umutluydum onun geleceğinden, aynı Öznur'un annesiyle babasının ondan umutlu olması gibi. İpek'le ilgili hayaller kurardım hep "İleride ne yapacak, mesleği ne olacak acaba?" diye, sanki Öznur'un annesi babası kızlarıyla ilgili hiç güzel ve mutluluk dolu hayal kuruyorlardı, ama Öznur sabahın o saatinde bir şarküterinin kasasında olabilecek en mutsuz ve perişan şekilde, annesinin ve babasının ve dahi teyzelerinin halalarının, üçüncü dereceden kuzenlerinin onunla ilgili bütün umutlarını, hayallerini, ezercesine, yıkarcasına, parçalarcasına, üstüne oturup terbiyesizce sırcasına, kasa kuyruğunda bekleyen müşterilerin çalıştığı işletmeye ne kadar borçları olduğunu söyleyerek, -muhtemelen- asgari ücret karşılığında hayatını sürdürmeye çalışıyordu.

"Sekiz lira" dedi Öznur. Emin olmak için bir daha "Pardon?" diyerek sordum. İçin için on üç lira demesini istiyordum çünkü uğraşmak istemiyordum bir gece önceden özenlice yaptığım tüm hesap sorma planlarına rağmen. Yine "Sekiz lira" dedi Öznur. Demek beş lirami çalmışlardı, ben o beş lira için her gün Kadıköy'den Karaköy'e vapurla geçiyordum, ben o beş lira için, sabahın karanlığında ailemden ayrılıp işe geliyordum, ben o beş lira için ciğeri beş para etmeyecek insanlarla muhatap oluyordum, beş lira küçük gibi gözüken büyük bir paraydı benim için. Kızım için, hakkımı aramak için, vicdanım için, bugüne kadar öğrendiğim insana, insanlığa ait iyi olan, güzel olan ne varsa hepsi için beş lirami geri almalıydım.

Ama almadım...

On lira elimde hazırды her zamanki gibi, ses çıkarmadan Öznur'a verdim, iki lirami uzattı, iyi günler diledim ve dükkandan çıktım. Çünkü beş lirayı istesem Öznur çok üzülecekti, isteyemedim. Çünkü bu dünyada benim hakkımı kim yerse yesin, onu anlamaya çalışıp bir şekilde onu haklı çıkarmaya programlanmışım ben çocukluğumdan beri, bunu aşamıyordum, hiçbir zaman da aşamayacaktım. Çünkü Öznur'a yazıktı, bana değildi. Çünkü Öznur ekmeğinin peşindeydi, ben değildim. Çünkü Öznur kasiyerdi, ben İngiltere Kraliyet Ailesi mensubuydum.

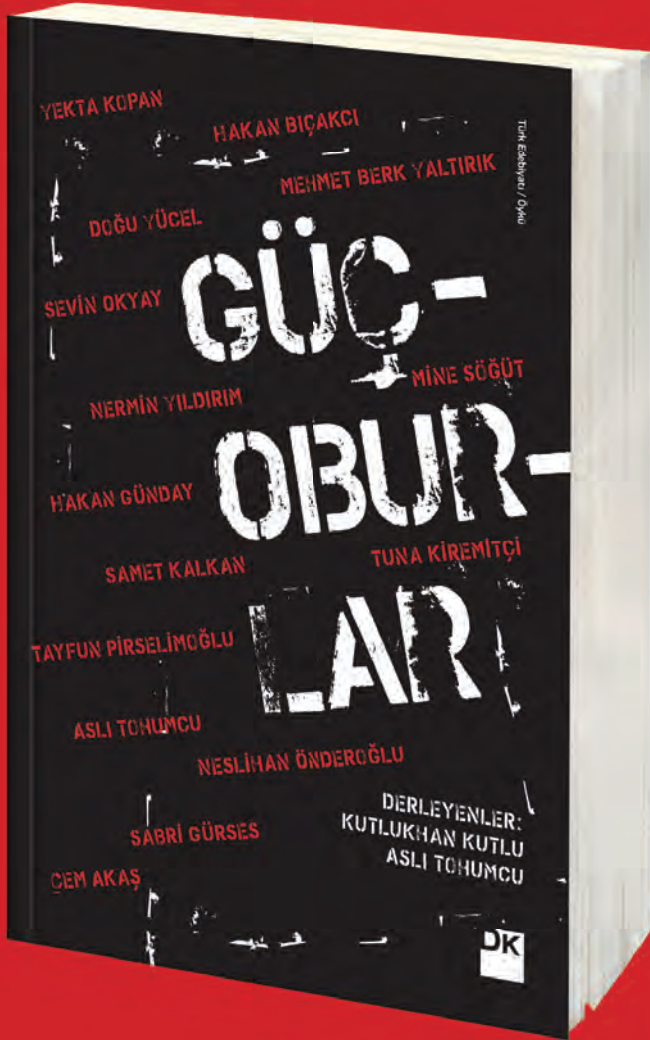
Elimi paltomun cebine soktum, on liramin üstü olan iki tane madeni lira elime geldi, onlarla oynarken "Beş lira çok da büyük para değil ya" diye düşündüm. En azından Öznur'u mutsuz etmemiştim. Benim mutlu olmamın kimsenin umrunda olmasını da düşünmemeye çalıştım.

Beş liralık düşünmedim. ✱

GÜÇOBURLAR... TAHAKKÜM ARZUSUNUN, DESPOTLUĞUN VE DİKTATÖRLÜĞÜN FARKLI ÇEHRELERİ...

15 YAZARDAN 15 ÖYKÜ...

“... kitleleri kendi suretinde biçimlendirmeye, kendi hamuruyla yoğurmaya çalışan kişi, tarih içinde farklı çehrelere sahip olsa da, nihayetinde hep aynı pozunu veriyor, benzer hasletler sergiliyor. İşte bu kitap, o farklı çehreleri ve benzer hasletleri, farklı bakış açılarından resmetmeye yönelik bir çabanın ürünü.”

DK
DOĞAN
KİTAP

KERİM ALTINBAŞAK

GÜZEL SOKAK İSİMLERİ

“...çünkü hikayeler
paylaşmaya değer ve sokak,
hikayenin gizli öznesidir.”

Balık Tutan Şaşı Kedi Sokağı

Paris'in 5. arondismanında ellerinizi birine, ayaklarınızı da diğer duvarına dayayarak havada asılı durabileceğiniz bir sokak bulunur. Paris'in en dar sokağı, genişliği 1,80 metre. Adı “Rue de Chat-qui Pêche” yani “Balık Tutan Kedi Sokağı”. 1540 yılında oluşan bu sokağın adını bir zamanlar bu sokakta yaşayan gizemli bir simyacı ve onun balık tutan kedisinden aldığı rivayet edilir. Fakat Gümüşlük'te bulunan “Balık Tutan Şaşı Kedi Sokağı”nın bu sokakla isim benzerliği dışında bir ilgisi yok. Daracık merdivenleri rıhtıma çıkan bu şirin sokağın, Sait Faik'in “Bir Kıyının Dört Hikayesi”nde geçen, balıkçı çocukları tarafından denize atılan fakat her defasında ağzında balıkla geri dönen kedi hikayesine mi feyiz verdiği, yoksa adını bu hikayeden mi aldığı ihtilaf konusu. Bodrum halkı arasında daha yaygın olan rivayete göre ise şaşı bir kedi her gün merdivenli sokağı iner ve deniz kıyısında bir taşın üstünde beklermiş. Günbatımını izler gibi görünen kedi ani bir pati darbesiyle kıyıda eyleşen balıklardan biri kapıp gidermiş. Sokağa bu ismi koyan Fransız turistin de, o dönemler Gümüşlük'te yaşayan “Dalida” adlı şarkıcı olduğu söylenir. Evet Alain Delon'la birlikte “Paroles”i söyleyen Dalida'nın ta kendisi.

Çoban Aldatan Sokağı

Ne eşi ne dostu ne de bir düşmanı... Çobanı aldatan bir kuş. Ötüşü ısığa benzediğinden birinin sizi çağırdığını sanmanıza yol açan, geceleri avlanıp gündüzleri uyuyan, en sevdiği yiyecek “gece keleş” olan bir kuş. Bu adı almasının hikayesi ise biraz trajik: Çobanaldatan kuşu, yavrularını yememesi karşılığında kurtla anlaşır. Yaralı bir kuşmuş gibi davranarak çobanı peşinden sürükler. Çobanı sürüden yeteri kadar uzaklaştırdıktan sonra yavrularının yanına döner, kurt da sürüye dalar. Çoban sürünün başına döndüğünde gördüğü manzara karşısında perişan olur. Küçük bir kuşun peşinden gidip sürüyü kurda telef ettirdiğini köyde kimseye anlatamayacağı için intihar eder. İnsanı yanına yaklaştırdığı halde ele düşmeyen bu kuşu Karacaoğlan bir şiirinde şöyle anmış: “Dünya bir çobanaldatan, çok uğraştım tutamadım”

Müşküle Sokağı

Müşküle her ne kadar “zor, çetin” anlamına gelen “müşkül” kelimesini çağırırsa da, bağ bozumuna yakın zamanda yetişen kalın kabuklu ve iri bir üzüm cinsinin adı. Bana ise bunlardan çok, muhtarı protesto etmek için ihtiyar heyetine köyün 4 delisini seçen Bursa'nın Müşküle Köyü Halkını hatırlatır. Köyün bu protestosu zamanında epey ses getirmiş, bir arap kanalında “Bizim Arap dünyasında bu küçük köydeki kadar bile demokrasi yok” şeklinde haberler yapılmıştı. 🌿

LEŞ GİBİ İNSAN KOKTU

Tam olarak hatırlayamıyorum ama sanırım bir dört senesi var. Eylül sonralıydı temiz, güzel, güneşli bunalmayan bir Akdeniz akşamı. Sabahdan gelen lüks yolcu gemisinden bir sürü İngiliz, İrlanda ve İskoçya vatandaşı çarşıya inmiş alışveriş yapıyordu Alanya'da.

Ben de dükkânın önünde oturmuş, geleni geçeni izliyor tabir-i caiz ise vakit geçirmek için lak lak yaparak kozalak muhabbeti çeviriyorduk. Yaklaşık altmış yaşlarında bir kadın geldi ve vitrine bakmaya başladı. Sattığımız rock/metal ve custom bike aksesuar ve t-shirtler bu kadının yaşına uygun değildi ama belki torununa, oğluna, kızına hediye de alabilir düşüncesi ile gittim yanına. Kısa boylu, oldukça minyon bir kadın işte. Üflesen uçacak. Sırtı bana dönüktü, o ana kadar yüzünü görmemiştim. Kibar bir biçimde "Merhaba! Yardımcı olabilir miyim?" diye sordum. Kafasını bir çevirdi, göz göze geldik. Birden irkildim ve istemsizce iki adım geri çekildim. Kadın umursamadı, belli ki böyle tepkilere alışık. Ağır bir İrlanda aksanı ile gülümseyerek "sakin ol genç adam" diye mırıldandı. Yüzünün neredeyse yarısı yoktu. Artık nasıl bir kaza geçirmişse sağ yanak tarafı neredeyse hiç yoktu. Sıcak olmasına rağmen üzerinde bir hırka vardı, gözüm boynuna kaydı. Orada da sanki jilet ile kesilmiş gibi izler... Ya büyük bir kaza geçirmişti ya da işkence görmüş bir hâli vardı. Yutkundum ve kendimi toplamaya çalıştım. Sakin bir ses tonu ile ben de gülümseye çalışarak "buyrun" dedim ve teyze dükkâna girerken sanki mideme bir yumruk yemiş gibi sersemlemiştim o yaraları gördüğümde.

Neyse... Teyze içeri girdi ve yaşının da verdiği yavaş hareketler ile kazak, t-shirtler'i falan incelemeye başladı. Terledi biraz, ona sormadan bir bardak su doldurup uzattım. Suyu aldı ve gülümseyerek teşekkür etti. Yüzüne bakamıyordum. Derin bir nefes aldı "sizde üzerinde panter deseni olan eşyalar var mı?" diye sordu. Yaklaşık on tane model vardı. Kaplan, panter, kurt, aslan ve kartal gibi vahşi hayvanların olduğu t-shirtler'i serdim önüne.

Kadın büyük bir sevinç ile baktı modellere. Mırıldandı "muhteşem yaratıklar. Asi, özgür ve asil" başımı salladım "evet, ne dağlardan ne gökyüzünden ne de ormanlardan vazgeçmeyecek kadar asiller"... Kadın, fiyat sordu. Sonra panter ve kaplan modellerinin hepsinden kendi bedenine göre olanlarından istedi.

Ben de satın aldığı ürünleri sararken sordum "İrlandalı mısınız?" yüzüne baktı, başını salladı "evet, Dublin". Dayanamadım, matrak ve meşhur bir İrlanda tekerlemesi var "Dublin is big city... all girl has big titty!" teyze ile birlikte söyledik ve o da ben de kahkahalar ile bitirdik tekerlemeyi.

Parasını ödedi ve tam çıkarken "sizin bitkisel çaylarınız meşhurmuş, biraz almak istiyorum, hangisini tavsiye edersin" diye sordu. Çay sevmediğimi ama isterse deneyebileceğini söyleyerek karşıdaki çay ocağına götürdüm ve oralet, elma çayı falan gösterdim. Teyze baktı kokladı falan "ama en güzeli de budur?" diyerek adaçayını gösterdim. Kokladı, baktı adaçayı yaprağına "tadı nasıl" bir sandalye çektim ve bir tane ismarlamak istediğimi söyledim. Teyze ile oturduk çay ocağının masasına. Poşetten bir siyah panter resmi olan t-shirt'i çıkararak baktı ve kendi kendine konuştu "En çok bu hoşuma gitti. Çok eski bir dostuma benziyor" ve uzaklara baktı başını kaldırıp. Adaçayı ve benim kahvem geldi, teyze sakın hareketler ile bir yudum aldı ve bana baktı "harika bir tadı var"... Başımı salladım. Teyze tekrar başını çevirdi ve kara panterin resmine daldı gitti.

Sormak istiyorum çekiniyorum. Suratı, boynu nasıl bu

hale geldi. Ayıp olacak sanki kadına "nasıl böyle bir ucubeye döndün, ne oldu sana?" der gibi en sonunda dayanamadım "neden bu kadar çok seviyorsunuz panterleri?" diye sordum. Yüzüme bile bakmadan mırıldandı. Güzel yaratıklar ve iyi avcılar. Başını çevirdi ve hayatım boyunca unutamayacağım o cümleyi söyledi gözlerimin içine bakarak "Ama beni ellerinden kaçırdılar"... Derin bir iç çekti ve bir yudum daha aldı adaçayından. "Nasıl yani?" diye mırıldandım.

Teyze ayağa kalktı. Üzerindeki yeleği çıkardı. Omuzları, sırtı her tarafı neredeyse lime lime olmuş uzun zaman önce. Kolunda çok garip bir iz vardı. Yüzüme baktı "bu yaralar bir panterin hatırası"... Sesim titredi "Nasıl yani? Bir panter mi saldırdı?". Başını salladı ve elindeki t-shirti açarak resmi gösterdi "evet aynı bunun gibi bir panter!" yutkundum. Teyze yanıma oturdu ve anlatmaya başladı.

İrlandalı'yım, babası gibi doktor olmak istemiş. Senelerce okumuş, çalışmış ve diplomasını aldıktan sonra eğitimini tamamlayarak doktor olmuş ve mesleğine başlamış. O sırada dünyada felaketler, iç savaşlar falan. Genç doktor mutluymuş, kendisine göre bir hayat kurmuş, tek hayali olan mesleğine kavuşmuş. O yıllarda büyük kuraklık var Afrika'da. Aynı zamanda Asya da seller ile uğraşıyor. Bir gün televizyonda görüntüleri görmüş. Kıtık ve kuraklıktan, bakımsızlık ve doktorsuzluktan ölen çocukları... Çok etkilenmiş, daha sonra bir adam sevmiş evlenmişler fakat bir sene sonra hiçbir zaman çocuk sahibi olamayacağını öğrenmiş genç kadın. Kocasını da bunu terk etmiş. Bir süre tutunmaya çalışmış hayata, olmamış. Kocasını yakın bir arkadaşı ile tekrar evlenmiş. Kırılan gururunu taşıyamamış genç doktor, hastaneden istifa ederek bir yardım kuruluşuna katılmış.

Afet, iç savaş, kıtlık... yani yardıma muhtaç yoksul ülkelere gitmeye başlamış. Kuzey Amerika, Ortadoğu, Uzak Doğu... aklınıza neresi gelirse. Deprem mi oldu? Sel mi var? Bir felaket mi var? Bunlar atılıyorlar gidiyorlar ve ellerinden geldikçe can kurtarıyorlar.

Teyze anladıkça anlattı. Sri Lanka'da panter saldırmış bir ormanda, bu yaralar kalmış. Sonra Kamboçya'da bir yılan sokmuş. Haiti'de bir eşek çifte atmış, kalçası kırılmış. Birçok defa ölümlerden dönmüş. Gülümseyerek anlattı. Ben de başımı salladım. "yapacak bir şey yok" dedi o sakın ve insana huzur veren ses tonu ile. "En çok da pantere üzüldüm, vurmak zorunda kaldılar" dedi hüznü bir ses tonu ile. "Ama seni neredeyse öldürecek!" dedim, kadın gülümsedi. "Onun suçu değil. Beyni ve duyguları ile değil, içgüdüleri ile saldırır hayvan. Ya karnı açtı ya da yakınlarında yavruları vardı, bu onun

suçu değil" dedi, başımı salladım. Film gibi hayat hatta daha da ötesi. Teyze hüznü ile baktı yüzüme, utanarak "yedi defa tecavüze uğradım Nijerya'da, Hindistan'da, Kenya'da ve birkaç ülkede"... Teyze bu lafı söyleyeceğine yerden bir taş alıp kafama vursa ancak bu kadar şaşırdım. "Nasıl ya?"... Gayet normalmiş gibi anlattı. O kadar sakın o kadar olağan bir olaymış gibi anlattı ki...

"İlk tecavüz Hindistan'da oldu. Bir köye gitmiştik. Küçük bir kız sıtma olmuştu. En yakın hastane, doktor kilometrelerce uzakta. Bir erkek doktor arkadaşım ile gittik haber aldığımızda. Son anda yetiştik. Kız daha dört yaşında bile değildi. İlk tedavisini yaptık. Abisi ve babası, birkaç kız kardeşi, babaannesi vs. epey kalabalık bir evdi. Kızı kurtardık. O gece sabaha kadar başında durmak zorunda kaldık. İlk gece hasta küçük kızın abisi ve babası tecavüz etti, arkadaşım bahçede bir yerde uyurken. Zaten görüyorsun, ufak tefek bir kadını, gücüm yetmedi. İşleri bitince çekip gittiler. O gece kimseye bir şey söyleyemedim, sonra ertesi gün

de kızı bırakamadık. Arkadaşıma yanımda kalmasını söyledim. Baba ve oğul tekrar geldi tecavüz etmeye ama cesaret edemediler. Evet genç adam bunun gibi onlarca olay yaşadım. Belki de bu yüzden, beni parçalasalar bile hayvanları daha çok sevdim bu dünyada."

Yutkundum, insanlığımdan, erkekliğimden utandım. Teyze devam etti..."Sonra Nijerya'da tecavüze uğradım. Hiçbir zaman tek olmadı tecavüzler,

kimi zaman dört kişi bile oldukları oldu. Bir defasında Meksika'da hem tecavüze uğradım hem de dövüldüm, kolumu kırmışlardı"... Diyecek bir şey de bulamadım. "Vazgeçmeyi düşünmedin mi?" diye sorduğumda o korkunç cevabı verdi; "Aldım. Bir taraftan can kurtarıırken bir taraftan canımı yakmalarına." En son bizim Kocaeli depremine de gelmiş teyze. "Peki şimdi nasılsın?" diye sorabildim. Ayağa kalktı poşeti aldı yüzüme baktı acı acı. "Kurtardığım, yeniden can verdiğim hayatlar kaldı aklımda. Bana sorsalar, bir seçimin olsa. Yine aynı mesleği yine aynı şekilde yapardım eminim. Artık yaşlandım, yoruldum. Birçok hastalığım var. Tecavüzlerden sonra bel soğukluğu, frengi bile oldum..." Sonra burnunu çekti ve gökyüzüne baktı. "Olsun,

her şeye rağmen güzel bir hayat yaşadım ben. Ne kadar daha yaşarım bilmem ama ben kızgın ya da küskün değilim. Hoşçakal genç adam. Çay için teşekkürler".

Teyze topallayarak giderken bakakaldım ardından. Leş gibi, bok gibi insan koktu birden bu gezegen. İrin koktu, nankörlük ve alçaklık koktu. 🐾

Bok gibi insan koktu bu gezegen. İrin koktu, nankörlük ve alçaklık koktu.

ŞİİRLERLE YALNIZLIK

Yalnızlık
paylaşılmaz
Paylaşılsa yalnızlık
olmaz...

ÖZDEMİR ASAF

Gözyaşlarım bitse
tesbih tanelerim vardı
Tesbih tanelerim bitse
gözyaşlarım...
Saydım, insanın
doksan dokuz tane
yalnızlığı vardı...

DİDEM MADAK

Bilmezler yalnız yaşamayanlar,
Nasıl korku verir sessizlik insana;
İnsan nasıl konuşur kendisiyle;
Nasıl koşar aynalara...

ORHAN VELİ

Yalnız atlar yıkılır düzlerde
suya özlemlerinden
Bir ben miyim
yalnızlığa yenilen,
sen, sen, sen...

GÜLTEN AKIN

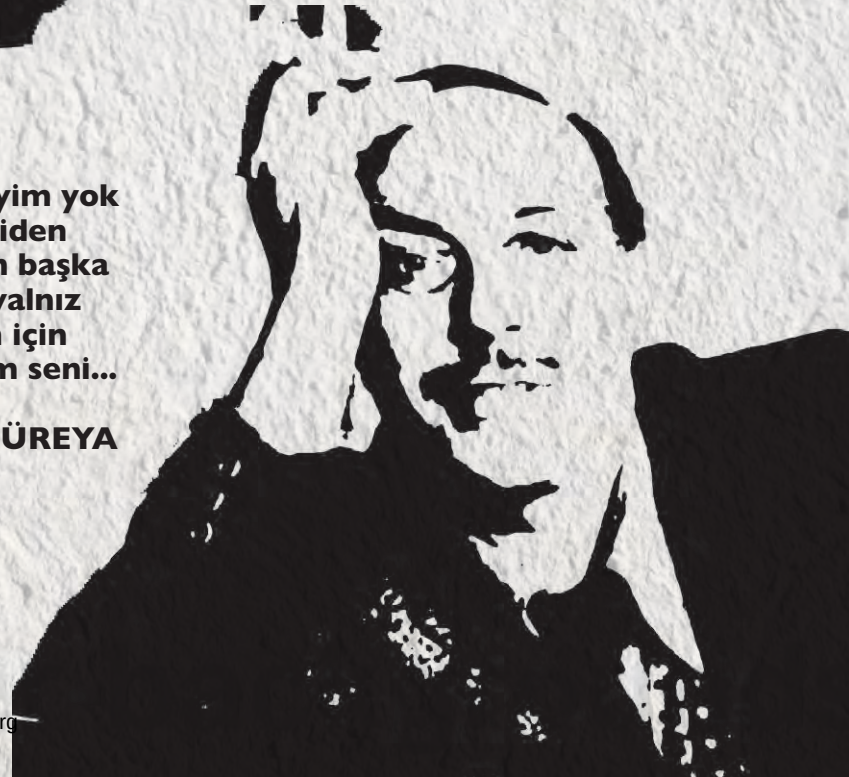
Hiçbir şeyim yok
akıp giden
sokaktan başka
keşke yalnız
bunun için
sevseydim seni...

CEMAL SÜREYA

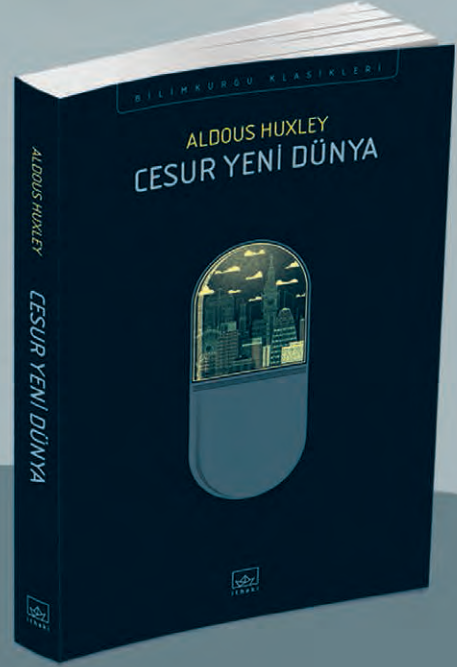
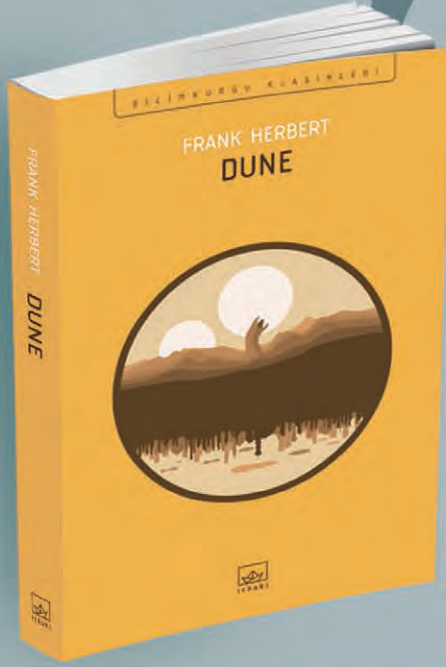
Bir kişi bile değilim
yalnızlıktan...

EDİP CANSEVER

B İ L İ M K U R G U K L A S İ K L E R İ

İSTİKBAL GÖKLERDEDİR!

Kurgu, bilime yol göstermeye devam ediyor. İsviçre'deki bilim adamları daima bir adım geride.

Teleskoplar uzayı gözleyedursun, belki de şu an birileri dünyaya mikroskopla bakmakta.

Küçük dünyamızın büyük yapıtları, klasikler ve yeni isimler, dün olduğu gibi bugün de İthaki'de okurları bekliyor.

Bilimkurgu dizimiz yepyeni kapakları ve tasarımıyla yörüngede.

Kulaklarımızda Clarke'ın uyarısıyla geleceğe dönüş başlıyor:

"Yeterince ilerlemiş bir teknoloji, büyüden ayırt edilemez."

DOST ELİ DEĞERSE E'YOLUR YARA (2. BÖLÜM)

Bugün görüş günü. Sabah erkenden cezaevinin önüne geliyoruz. Upuzun bir kuyruk var. Bekliyoruz. Yüksek duvarların ardından türkü söyleyerek halay çeken mahkumların sesleri geliyor. Her görüş günü duyuyoruz. İstiyorlar ki biz onların içeride çok iyi zaman geçirdiklerini düşünelim. İstiyorlar ki biz içeride onların hep böyle keyifli olduklarını düşünelim. İstiyorlar ki biz içeridekilerin hep böyle eğlendiklerini düşünelim. İstiyorlar ki biz, içerisinin hiç de korkulacak bir yer olmadığını düşünelim. Öyle olduğuna inanıyorlar çünkü. Yürekten inanıyorlar. Yürekten inandın mı, kimse dokunamaz inandığına.

Büyük dış kapı açılıyor. İnsanlar yavaş yavaş cezaevi bahçesine girmeye başlıyor. Sıra o kadar uzun ki, biz yarım saat sonra kapiya gelebiliyoruz. Kimliklerimize bakıyor jandarma. Üstümüzü arıyor. Didik didik arıyor. Apış aralarına kadar sokuyor elini. Yüzümüze bakmıyor. Ya biz insan değiliz ya onlar. İki insan arasında böyle bir şey yaşanmaz çünkü. Yaşanamaz. Bir insan ancak bir duvara, bir demire ya da bir boşluğa böyle duygusuz bakabilir. Hiçbir canlıya böyle bakmaz. Bakamaz. Telefonlar, saatler, cüzdanlar, kemerler, bozuk paralar alınıyor teker teker. Tecrübeli olanların üstünden pek fazla bir şey çıkmıyor.

Yirmi metre sonra binanın kapısına geliyoruz. Tek tek alıyorlar içeri. Gardiyan üstümüzü arıyor. Didik didik arıyor. Jandarmanın aramasından memnun değilmiş gibi arıyor. Az önce bizi jandarma aramamış gibi arıyor. Daha ayrıntılı arıyor. Elini, apış aramıza doğru pantolonun içine sokup karnımızdan belimize, belimizden karnımıza tur atarak arıyor. Kadınların saçlarının bağını açtırıyor. Ellerini saçlarının arasında gezdiriyor. Herkes bir yandan pantolonunu tutuyor düşmesin diye, bir yandan saçını başını topluyor. Başka hiçbir yerde insanlar böyle birbirine utanmadan, böyle samimi bakamaz. Kimse kimsenin ayıbını aramıyor, herkes birbirini anlıyor. Herkes birbirine güç vermek için bakıyor. Herkes birbirine “Bu da gelir, bu da geçer” der gibi bakıyor. Hayatın bazı anları vardır, seni aşağılamak için her tür şey yapan kişinin aslında kendisi yerin dibindedir. Seni aşağılamaya çalıştığı şey seni yüceltir. Düşüncesi kendinden yola çıkar onun. Kendisine yapılıncı utanacağını düşündüğü, aşağılandığını düşündüğü şeyleri sana yapar. Ama yapmak istediğini başaramaz. Yaptığıyla kendinin aşağılık biri olduğunu tesciller. Bu yüzdendir, o insanlar hep nefret doludur. Nefretleri yüzlerinden okunur.

Üstümüzü başımızı toplayarak koridora geçiyoruz. Uzun bir koridorda önce sağa, sonra sola dönüyoruz görüş kabinlerine varmak için. Görüş kabinlerinin hemen önünde parmaklıklı bir kapı daha çıkıyor önümüze. Gardiyanlar yine bekliyor. Başka gardiyanlar... Yine arama...

On yedi yaşındayım. Benim aklım ermezdi cezaevine. Ne olur, ne biter anlamazdım. Öğrendim. İki yılda öğrendim. Yaşar Ağbim o Beyaz Toros’la götürüldükten sonra uzun süre haber alamadık. Ailesinin gezmediği, sormadığı yer kalmadı. Karakol emniyete, emniyet jandarmaya, sonra jandarma emniyete, sonra yeniden emniyet jandarmaya havale etti. Yaşar ağbimin annesi her geçen gün biraz daha hastalandı. Babası gün gün yaşlandı. Annem, babam, ağbim, “Boşuna bekleme... Ölmüş bile olabilir,” dediler. Ben dolsuz, ağbisiz kaldım...

Sonra bir gün bir mektup geldi cezaevinden, Yaşar ağbim yaşıyordu. Evde bir bayram havası. İnsan, evladı cezaevinde diye sevinir mi? Lokum bile dağıttılar. Ağbim, cezaevine gitmemi istemedi başta ama ben annemle babamı ikna ettim. İlk gittiğimde çok heyecanlıydım. Bir de çok korktum. Tek bir soru sorabildim o gün, “Size burada kötü davranıyorlar mı?” Gülümsedi, “Biz burada olanlar yine şanslıyız. O Beyaz Toroslarla götürülenlerin çoğu evine dönemedi,” dedi.

Görüş kabininde bekliyorum. Yaşar ağbim geliyor. Gülümsüyor. Zayıflamış. Yine de ne güzel gülüyor. Üç yıldır devam ediyor davası. Duruşmalarına da gidiyorum. Ağbim kızıyor. Kızdığıyla kalıyor. Heyecanım Yaşar ağbimi göreceğimden değil, çocuk görüşü olduğundan. On sekiz yaşını doldurmayanlar karşı tarafa, mahkumların yanına geçebiliyor. Heyecandan elim ayağım titriyor. Çocuk görüşü ayda bir oluyor. Yaşar ağbiyle yeni konuşmaya başlamıştık ki gardiyan geliyor. “Gidecek misin diğer tarafa?” Başımı sallıyorum. Arama sürecini atlatarak mahkumların yanına geçiyorum. Sımsıkı sarılıyorum Yaşar ağbime. Sessizce, “ağbi, sana sigara getirdim,” diyorum. Şaşıyor. “Nasıl getirdin?” Gülüyorum, “Sakat bacağıma dokunmuyorlar. Orada sakladım.” Gülüyor. Çıkarıp veriyorum paketi. Hemen bir tane yakıyor. “Ağbi, neden bu kadar zayıfladın?” Saçımı karıştırıyor. “Açlık grevindeyiz.” “Açlık grevi mi?” “Açlık grevi. Bazı arkadaşlar ölüm orucuna başladı.” Korktum. “Sen?” “Taleplerimiz yerine getirilmezse ben de başlayacağım.” (...) “Burası bildiğin gibi değil. Bütün haklarımız gasp ediliyor. Neyse boş ver şimdi bunları? Derslerin nasıl?” Yutkunuyorum, “İyi.” “Matematik?” “İyi.” “Aferin.” “Ağbi... Ben seni çok seviyorum.” “Niye öyle dedin ki sen şimdi?” “Ağbi sen ölme... Bir kere senin için öldü dediler... Bir daha... Demesinler...”

Yaşar ağbimin annesi her gün ağlıyor. Ölüm orucu devam ediyor. Televizyonda bir bakan, adaletten sorumlu bakan, “Kantinden stokladıkları bisküvileri yiyorlar,” diyor. “Aç kalmıyorlar,” diyor.

“Yaşar ağbi, sen bisküvi yemiyor musun?” “Ne bisküvisi?” “Kantinden stoklamışsınız” Gülüyor. “Bence ye. Boş ver, onlara yemiyorum de ama ye.” Susuyor. “Niye yemiyorsunuz?” “Boş ver.” “Sen de ağbim gibi bana çocuk muamelesi yapma!” Gülümsedi. “Tamam, kızma. Bedenimizi tutsak ettikleri gibi, düşüncülerimizi de tutsak etmeye çalışıyorlar. Biz de izin vermiyoruz. Şimdilik bu kadarını bil yeter.” Bana geçti gülümsemeye. “Ne oldu?” diye sordu. “Düşünceyi tutamazsın ki. Nasıl tutsak edecekler? Bence siz kazanırsınız.” Geri aldı gülümsemeyi.

Onu, parmaklıklar ardında en son o gülümsemeye gördüm. Bir daha götürmediler ziyaretine. Çok istedim ama götürmediler. Yaşar ağbimin annesiyle babası yalnız gidiyorlar. Sonra Yaşar ağbimin babasıyla babam gizli gizli konuşuyor. Onlar konuşurken annemle, Yaşar ağbimin annesi sessizce ağlıyor.

Bir süre sonra haberler sadece ölüm haberleri vermeye başladı. İnsanlar öldü... Bakan, “Yiyorlar” dedi.

Günler bıçak yarasıyla döndü aylara. Baktığım her yerde acı gördüm. Sigaraya başladım. Annemden, babamdan, ağbimden gizleyerek içtim. Bir gün ağbim erken geldi işten. Annemle babam Yaşar Ağbimin annesinin yanına çıkmıştı. Uzun süredir hastaydı Yaşar ağbimin annesi. Ağbim odaya girince ders çalışıyor numarasıyla defterime kapandım. Yanıma oturdu. Bir süre konuşmadan durdu. “Sigaram bitti,” dedi. Aldırmadım. “Bakkal da kapanmış,” dedi. Aldırmadım. “Versene bir tane,” dedi. Bir şey demeden baktım. Gözlerinden samimiyet akıyordu. Çantamdan paketi çıkarıp uzattım. Bir sigara aldı, bir tane de bana uzattı. “İl,” dedim. “Hatırım için,” dedi. Ağbim ilk defa böyle güzel bakıyordu. Aldım bir tane. Önce kendi sigarasını yaktı, sonra benim sigaramı yaktı. Derin bir nefes çekti. Sigarayı ağzından çekmeden daha derin bir nefes çekti. Sadece bakıyordum. “Yaşar... Yarın eve gelecek.” Gözlerim açıldı birden. “Sana söyleyemedik.” Ayağa fırladım, kolumdan tuttu. Bakışları öyle derindi ki, oturdum. “Yaşar... Çok hasta.” Hiçbir şey anlamadan baktım. Sigaramın külü yere düştü. “Ölüm orucundaydı ya bunlar... Sonra bazı yazarlar, türkücüler şey yaptı... İşte aracı oldu. Ölüm oruçları bitti ama...” Sesi titredi ağbimin. “Ağbi?” “Sigaradan...” dedi. “Ya işte bazıları gibi Yaşar da hastalanmış... Hastanede falan yatmış... Sonra da... Cumhurbaşkanı affetmiş... Çok hastaymış...” Sigaralarımız bitti. Ağbim kalktı. “Sigara içeceğin zaman bana söyle, tuvalette içme.”

Yaşar Ağbimi tekerlekli sandalyeyle getirdiler. Yaşar ağbi gelmeden, “yürüyemiyor,” dedi babam. “Bir de dili peltek. Gözleri az görüyor,” dedi. Yaşar ağbim, yürüyemiyor, türkü söyleyemiyor, kitap okuyamıyor. Yaşar ağbim, o Beyaz Toros’a sapasağlam bindi, muhtar da gördü! “Sizin yanınızda sağ salım aldılar, sağ salım dönmek istiyorum,” dedi. Muhtar, “Niye sağ salım gelmeyecekmişsin?” dedi. Hepimiz duyduk.

Yaşar ağbim tekerlekli sandalyeyle geldi. Kapının önünde karşıladı. Eve girmek istemedi. Uzun zamandır ilk defa dışarıdaydı. Peltek diliyle, “Beni biraz gezdirin,” dedi. “Ben götürürüm,” dedim. Bir an şüpheyle baktılar ama ne kadar kararlı olduğumu görünce ses çıkarmadılar. Ayağım seke seke sürdüm tekerlekli sandalyeyi. Sokak sokak. Konuşmadan. Sonra yemyeşil bir parka geldik. “Burada dur,” dedi. Durdum. Derin bir nefes aldı. Hava soğumaya yüz tutmuştu artık. “Ağbi,” dedim çekinerek, “ne olur üzülme.” Gülümsedi. “Üzülüyorum. Neden üzüleyim ki? Bak, senin dediğin oldu biz kazandık, düşüncelerimizi tutsak edemediler.” Bana geçti gülümsemeye. “Hastanede yoldaşlarımla birbirimize söz verdik, ilk kim dışarı çıkarsa uzun bir yürüyüş yapacak, sonra da çimlere uzanıp herkesin yerine gökyüzüne bakacak,” dedi. Elini uzattı, benim yardımımıla çimlere uzandı. Yanını gösterdi, ben de uzandım. Gökyüzüne bakmaya başladık. Yanımda bir kıpırdama oldu, dönüp baktım ağbim. Sessizce yanıma uzandı. Yaşar ağbimin annesi de Yaşar ağbimin yanına uzandı. Merak edip arkamızdan gelmişler. Belki de inanamadılar bir ayağın iki insanı bu kadar uzağa götürebileceğine... Aldırmadım... “Yaşar ağbi,” dedim, “Ne zaman istersen söyle, ben seni gezdiririm. Sana kitap da okurum. Senin kadar olmasa da saz çalmayı öğrendim, türkü de söylerim.” Ağbim gülümsedi. Yaşar ağbimin annesi, “Güzel söylüyor valla,” dedi. Yaşar ağbi gülümseyerek bana baktı, elimi tuttu, “Biz güzel insanlarız,” dedi. Gülümsedim, “Çok,” dedim. 🌸

ZÜCCACIYE

-Yedek Ruh-

25

"Bir tabak makarna görsem o an iki kilo alıyorum" diyor kadın, karşısındaki arkadaşına.

26

Bazı durumlarda araya girmemek, araya girmenin en sorumlu biçimidir.

27

Bir insanın, tanıdığınız birinin, hayatınızda eksikliğini duymamanız, onun bir süredir fazlalığının ağır bastığı anlamına gelir.

28

Bir ışık yaktım, kimse görmedi sandım.
Biri gördü belki, görmedi sandım istedi.

29

Yedek ruh yorgun.

30

Hayatlarını, 5'ken 6 olmaya değil, 55 gözükmeye adanmışlar.

31

Makinam yanımda değildi; olsaydı bile çekemezdim, sanırım çekemeyecektim önümden hızla geçen fotoğrafı: Aynı şirketin bir kamyoneti ve bir minibüsü arızalanmış ve aynı çekiciye yüklenmiş götürülüyor. Buraya kadar özel bir tuhafılık yok belki, iki aracın üstünde şirketin savlı sloganı görünmese: "Elbette yapabiliriz" yazılmış şöför kaplarına, kimse ironinin kapının arkasında pusuya yattığını fark etmemiş.

32

Amiriyle telefonda konuşurken ayağa kalkıp kravatını düzelterle ayaklarını masaya uzatanın asıl, özde kişilikleri bunlar değildir - olmayabilir.

33

Ölmüş bir insanın ardından, yakınları açısından, içlerini sızlatan kişisel eşyaların başında ayakkabıları gelir. Ondan boşalmışlardır artık, boşlukları çekip gitmiş olanın yarattığı boşluğu simgeler bir bakıma. Beni, buna karşılık, ölenin gözlükleri kederlendirir daha çok. Arkasında bıraktığı penceresi.

34

Kimi kitapları okurken, okuma durumunda kalmışsam, sürece "silecek"ler eşlik etsin geçiyor gönlümden: Her sayfanın üstüne, tıpkı araba camlarında sileceğin yaradığı işe yarayacak minik bir silecek tutturmak, sık sık onu çalıştırmak: Hiç değilse aynı beyhûde ızdırabı benden sonra bir okuru daha çekmesin o nüshanın. Kitap ayracını benimsedi yayıncılar, belki sileceğe de el atılır ileride.

35

Elif Shafak türü yazarların edebiyatçı sayılma çabaları, Michael Jackson'ın beyaz olma çabasını çağırıştırıyor. Bu olamayacağını olma saplantısını geniş izlerle alışıyor, taçlandırıyor: Onlar da olamayacakları şeyleri (zengin, güçlü, ünlü) arzulayan insanlar. Birinin "başarı"sı, olamayacağın pekâlâ olabileceği sanrısının diri tutulmasını sağlıyor.

36

İnsan dilediği kadar başka zamanlar üstünde çalışsın, kendi zamanında yaşamaktan başka çare bulamaz.

GENÇLERE DAİR DOĞRU BİLİNER YANLIŞLAR

Yeni bir kuşak yetişiyor, yeni düşüncelerden, yeni ülkelerden etkilenen bu ciddiye sahibi kuşak yeni fikirleri heyecanla karşılıyor. Kimi zaman bu eğitilmiş neslin insanlık, misafirperverlik ve nazik bir mizah anlayışı gibi eski zamanlara ait kimi değerlerden yoksun kalacağından endişe ediyorum. (James Joyce, 1914)

Benim gibi 40'lı yaşlarını geçirenler bilirler; bizim zamanımızda tivitir mivitir yoktu. Şöyle bir ağzımızın tadıyla CAPS yapamadık; ama çok mühim bir mizah aracımız vardı: Grafiti. Renkli, esprili bu duvar yazılarının kitapları bile basıldı. İşte o analog günlerin en sık müracaat ettiğimiz grafiti klişelerinden biri şuydu: "Beni bir sen anladın, sen de yanlış anladın!"

Anlamamak normaldir. Anlamış gibi yapmak ise fena. –Mış gibi yapanlar için, etiketlemek, kategorize etmek, ayırtırmak bir nevi ata sporudur. İşbu sebeple, bizimki gibi toplumlarda, bir konu azıcık popüler olmaya görsün 1 makale okuyan uzman, 2 makale okuyan bilirkişi, 3 makale okuyan ise guru olur. Hâl böyle olunca da, paradigmalara krallığını ilan eder, bir milyon tane doğru bilinen yanlış birbiri ardına eklenir; çok mühim bulduğum jenerasyon meselesi de bu anlam erozyonundan payına düşeni alır. Bir nesli adlandırmayı sanırsınız, yanırlırsınız. Hâlbuki yaptığımız, önyargıları tespih yapıp sallamaktır.

Bir milyon tane doğru bilinen yanlış dedim ya, biraz abartmış olabilirim. Milyon değilse de bir kaç yüz tane sıralayabiliriz. Ama ben sizin için en sevdiğim 5 tanesini seçtim; buyurun buradan okuyun:

1. Bu gençler de hiç sadık değil canım!

Ne zaman kendim gibi orta yaşlılara, gençlerle ilgili düşüncelerini sorsam ilk sırada bu gelir: "Sadakatten payını almamış bu nesil! Çabuk vazgeçiyor; sebat etmiyor." İşin garibi bu sene Universum tarafından Türkiye'de 40.000'in üzerinde gençle yapılan araştırmada gençlerden kendilerini tanımlamaları istendiğinde ilk kullandıkları sıfat (hem de % 73 oranında) ne oldu biliyor musunuz: "Sadık". Yoksa sadakati yeniden tanımlamak gerekiyor olmasın? Bu gençler onlara dayatılana değil de, kendi düşlerine, beklentilerine, inandıklarına ve sevdiklerine sadık olmasınlar sakın!

2. Biraz da saygısızlar mı ne?

"Herkesi sevmek zorunda değilsin ama özellikle senden büyüklere, (ki bu sadece yaşı değil, mevki, finansal durum ve benzeri tüm apoletleri kapsar) saygı duymak zorundasın" motivasyonu büyüdülen (uyutulan mı demeliydim yoksa) bir nesil olduğumuzdan, gençlere "saygısız" etiketini yapıştırmakta pek de gecikmiyoruz. Aslında bugünün genci saygı söz konusu olduğunda da statükonun tiralayabildiği meydan okuyor; "sevmediğime, inanmadığıma saygı duymamı bekleme" diyor satır aralarında. Hem, kim bilir, belki de bizim nesil bugünün gençlerine kıyasla daha saygılı falan değildi. Belki ev taksitlerimiz falan çoktu da bizden daha kıdemlilere başkaldıracak (bir diğer deyişle "saygısızlık" yapacak) imkanımız yoktu; olamaz mı? Bizim nesil, büyüdüğü dünyanın şartları gereği, fena halde "homo economicus" (ekonomik insan) hâlini almadı mı? Bana sorarsanız bugünün gençleri daha ziyade "homo socius"; yani birbirlerine ekonomik verilerle değil, ilgiyle bağlanan

toplumsal insanlar. Hiç "homo economicus"un saygıdan anladığı ile "homo socius" un anladığı bir olur mu?

3. Apolitik bir gençlik yetişti mirim! Biz eskiden...

70'lerde Süleyman Demirel'in "Benzin vardı da, biz mi içtik?" retorisine atfen, ben de şöyle bir soru sormak isterim: Gençleri dahil eden politik sistemler kurdunuz da onlar mı gelmedi? Gençler, içi geçmiş siyasi partiler kanunumuzda sadece bir "kol" unsuru olarak yer alıyor. Hani ilkokullardaki işe yaramaz eğitsel kollar misali; çevre ve temizlik kolu gibi bir oluşum yani... Türkiye'nin yaş ortalaması 30. Yeni meclisimizin yaş ortalaması 50. Genç vekil oranı % 1,6. Ve gençler apolitik, öyle mi? Gençler apolitik falan değil; sizin politikalarınız sığ ve sıkıcı...

4. Asosyal bu gençler; kafalarını ekrandan kaldırmıyorlar!

Bu yılın baharında PEW'un yaptığı bir araştırmada 34 OECD ülkesinin vatandaşlarına "hayat nasıl?" sorusu soruluyor ve ülkelerin iyilik hâli ölçümleniyor. Genç ülkemiz sıfırın altında bir skor çekiyor ve sondan birinci sıraya yerleşiyor. (Sonuncuyu öğrenelim de moral bulalım diyenler varsa, söyleyeyim: Meksika.) Aynı araştırma 18-30 yaş arası Türkiyeli gencin % 60'ının ülkenin gidişatından mutlu olmadığını ortaya koyuyor. (Yaş ilerledikçe memnuniyet artıyor; örneğin 50 yaş üzerinin % 55'i gidişattan memnun.) Bir ülkenin iyilik hâlini yansıtan en iyi ölçek sokaktır. Sokaklar, meydanlar, parklar, bahçeler, kampüsler düşünce ve ifade özgürlüğüne ne denli olanak tanır, o ülkenin gençleri kendilerini sadece dijital platformlarda ifade etmeye çalışmaz. Penetrasyon oranlarına bakıldığında Facebook'ta Avrupa, Twitter'da dünya birincisi oluşumuzu yenilikçi ve yaratıcı düşünceye olan merakımızla açıklayamayız. İnanmazsanız demokrasinin beşiği sayılan ülkelerdeki sosyal medya kullanım oranlarına bakın; ne kadar düşük olduğunu göreceksiniz. (Hazır bakmışken, bir de Orta Doğu'yu inceleyin derim; gençlerin ne denli dijital olduklarına şaşırabilirsiniz!) Demem o ki, asosyal falan değil bu gençler; bilakis sosyalleşebildikleri en önemli mecra dijital platformlar. Bu arada zaman zaman klavyenin başından kalkmaz dediklerimizin, Türkiye'yi klavyenin başından kaldırmaya güçlerinin yettiğini de görmüşlüğümüz var!

5. Hem bu jenerasyon dediğiniz şey de Amerikan icadı! Amerikan kaşığı ile Türk şeyi yenir mi canım?

İşte içlerinde en bayıldığım bu sevgili okur! Jenerasyon sistemi ve söylemi bugünkü hâlini 1970'lerde William Strauss ve Neil Howe isimli iki Amerikalı uzmanın çalışmaları ile almış olsa da, Strauss ve Howe hemen tüm çalışmalarında doğulu bir düşünür selam çıkarlar: 14. yüzyılda Tunus'ta yaşamış ve modern sosyolojinin babası sayılan İbni Haldun batıda yapısallaşan kuşak araştırmalarının ilham kaynağıdır. Jenerasyon çalışmalarının kökleri Sam Amca'nın ülkesinde deşildir yani. Işık doğudan yükselir: İbni Haldun'un eseri Mukaddime'yi okuyan, "Tavırlar Kuramı"na şöyle bir göz gezdiren, ne demek istediğini anlayacaktır. O zaman çatlasın mı paradigmalara? 🌟

SANA DEĞİL, KENDİME BU KÜSMELERİM

201

Başına bir iş gelmesin, diye kalbimizi, sakladığımız yerde unuttuk. Hasarsız ve mutsuzuz. Aferin bize!

202

Dümdüz yolda yürürken, ayağımız bir şeye takılır hani. Dönüp, ayağımızı acıtan şey nedir, diye bakarız önce. Bilmek, acıdan daha mühimdir bazen.

203

İstisnâsız hepimiz, her yerde misâfiriz. Sanırım evvelâ bunu kabul etmek lâzım. (En güvendiğimiz kalp dâhil!)

204

Zamanı, eylemi, düşünceyi... Ötelemek, ne güzel bir kelime. Üstelik kaçmak gibi ürkütücü değil; mesâfe koymak gibi bencil, bir o kadar da hak!

205

Tekrârı mümkün değilse; hatırlamak anca yoruyor be iki gözüm.

206

Geçmişin sâhibi olabilirim. Oysa geleceğin sadece esiriyim.

207

Ne zaman kalabalık misâfir gelse; mutfaktaki salatasız sofraya yollanan çocuklar gibiyim hâlâ.

Hani o, gözden ilk çıkarılan!

208

"Senin canın sağ olsun!" Kabul, kırgınlık da var ama anlayan için müthiş bir iltifat. "Başkası olsa...ama sen...anla işte!" der gibi.

209

Sana değil, kendime bu küsmelerim.

210

Aslına sâdık, sanılandan muaf; geçip gidiyorum bu dünyâdan.

Şehri Güzel Sanatlar Fakültesi Öğrencileriyle Buluşturuyoruz

www.dogustasanatabiyer.com

Tüm **Güzel Sanatlar Fakültesi** öğrencilerine kendilerini ve sanatlarını ifade edebilmeleri için, eserlerini **Doğuş Grubu** lokasyonlarında sergileme imkanı tanıyarak, gönüllü bir sanat hareketi başlatıyoruz.
Bu harekette sanatı herhangi bir şekilde değerlendirmiyor, tartışmıyor; sadece **sanata bi yer** veriyoruz.

GİTAR

Gitarı Bülent ve Ercüment Ortaçgil kardeşler sayesinde tanıdım. Hayli geç olduğunu söyleyebilirim. Elazığ'da yaşadığım dönemde yerel sazlar çalıyordum. Cümbüş, bağlama, Süryani cümbüşü gibi enstrümanlarla ilişkim vardı. Fakat radyodan duyuyorduk tabii. Merak da ediyordum doğrusu. Ortaçgil'in babası ile babam çocukluk arkadaşlarıydı. Gitarı dedemi ziyaret için İstanbul'a geldiğim bir yaz tatilinde Bülentlerin evinde gördüm. Bülent ve Ercüment o gitarla bana bir şeyler çaldılar. Ben de elime aldım, gitarı hissettim. İlk tanışma böyle oldu diyebilirim. O günlerde gitar ruhuma işledi.

İlk kez bir gitar görüşüm biraz daha eskiye dayanır. Henüz on yaşında vardım ya da yoktum. Elazığ'da beyaz eşya satan bir dükkanda dikiş makinesinin üzerine bir gitar asmışlardı. Akustik Bulgar gitarı. Bir süre dükkanın önüne gidip seyretmiştim. O gitarı alabilmek için anneme biraz yalvardım. O da biraz para bulup bir şekilde aldı. Bağlama ve cümbüş çaldığım için telli enstrümanlara kulak yatkinliğim vardı. Gitar gelince bir de baktım ki rezalet bir sesi var. Enstrümanı tanımıyorum ama belli ki iyi bir gitar değil. Anneme 'Bu çok kötü bir müzik aleti, ben bunu çalamam' dedim. Bir anda ailenin şımarık çocuğu oldum. 'Hiçbir şeyi beğenmiyorsun' diye kızdılar. Gitarla tanışma hikayemiz biraz tuhaf olmuştu. Daha sonra o gitarı geri verdik. 'Bir enstrüman böyle olmamalı' dediğimi hatırlıyorum.

Telli sazlara her zaman yakındım. Gitarla düşünmenin daha kolay olduğunu fark ettiğimde daha fazla yakınlaştım. Bir de içimde armoni merakı vardı. Çocukluk yıllarımda armoni duymaktan haz alıyordum. Hele ki bir de o armoniyi kendin çalıyorsan iyice coşuyorsun. Armoni aşkı beni gitara gitgide daha sıkı bağladı.

Gitara 19 yaşında başladım fakat o yıllara kadar elimden bazı gitarlar geçti. Gitara kesin olarak başladığımda o güne kadar yaptığım her şeyi bıraktım ve ona yöneldim. O yıllarda yurtdışındaydım. İki yıl kadar her gün sekiz on saat gitarla çalışarak berbat bir dönem geçirdim. Aileden uzak, arkadaşlardan kopuk, asosyal bir hayat yaşadım. O dönem tamamen gitara konsantreydim. Hatta bileklerim hasta oldu gitar çalmaktan. Beş yıllık bir programı geç kalmışlık paniğiyle iki yıla indirmek gibi bir gaffette bulundum.

Almanya'da olduğum dönemde klasik gitar çalışırken kafamdan Türk müziği makamları geçiyordu fakat gitar buna pek izin vermiyordu. Keman, cümbüş gibi perdesiz enstrümanlara alışık olduğum için perdelerini çıkarıp çalmayı denedim. 1976 yılıydı. Aslında bizim havaları çalarım diye yapmıştım. Çocukken oyuncaklarımızı da kendimiz yapıyorduk.

O günlerden gelen bir alışkanlık. Beni Köy Enstitüsü mezunu hocalar okuttu. Her şeyi kendimiz yapmak zorundaydık. Müzik aletlerimi de kendim yapıyordum, tasarlıyordum. Perdesiz gitarı da yeni bir enstrüman olsun diye yapmadım, ihtiyaçtan ortaya çıktı. Daha sonradan öğrendim böyle bir şey olmadığını. Başıma dert açmışım haberim yok. Türkiye'ye geldiğimde konservatuvarda enstrüman yapım dersleri alıyordum. Orada da birkaç perdesiz gitar yaptım ama hocalarım pek hoşnut olmamışlardı. Kendi kendime çalarken bir iki kayıta çalmam teklif edildi. Tüm hikaye oradan başladı.

Bir kırık gitarım var, hep onunla çalarım. O gitarı neredeyse tüm albümlerimde çaldım. 70 - 80 yıllık bir İspanyol gitarı. 1990 yılında Amerika'ya bir festival için gitmiştim. New York'ta havalimanında üzerine bagaj düştü ve kırıldı. Çok üzülmüştüm. Havaalanından çıkmadan tamir ettim. Kırık haliyle hâlâ duruyor. Sesi biraz azaldı fakat orta sesleri yükseldi. Sevdiğim bir tını çıktı ortaya tesadüfen. Musibetten güzellik doğdu anlayacağın. O günkü teller bile hâlâ üzerinde olabilir. Tellerini bile değiştirmedim. Perde olmadığı için tel kolay aşınmıyor. Ben dokunarak çalarım gitarı, teller uzun süre gitarımın üzerinde kalır. Tel satıcıları beni pek sevmezler.

1991'de sekiz telli perdesiz elektrik gitar yaptım. Türkiye'ye döndükten sonra bir grupta çalıyordum. Konser sırasında son şarkıyı solist arkadaşın tonundan değil de bir üst telden çaldım. Dört ses daha dik... Orkestra dağıldı, söyleyen arkadaş kuş gibi ötüyordu. Aksi gibi çok güzel bir konserin sonunda bis için çağırılmışken o hatayı yaptım. O konserde birçok enstrüman çaldım. Sanırım o yüzden kafam karıştı. Neyse ki konserin sonuydu da alkışların arasında kaynadı gitti. Konserden sonra arkadaşlar kötü kötü baktılar bana.

Enstrümanı çalmaya başlamakla iş bitmez. Çalışmayı hiçbir zaman bırakmamak gerekiyor. Çalışmayı bıraktığın an enstrüman seni mat eder. Tembelliği affetmez. Gitarı elime aldığımda hâlâ yaptığım bazı alıştırmalar var. Evde olduğum zaman mutlaka gitarıma dokunurum.

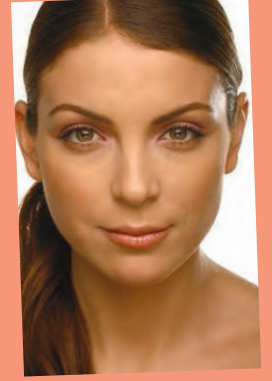
Müzik aletleri araçtır. Müziği tasarladığında gereken enstrümanı içine koyarsın. Her enstrümanın da kendine göre bir ifade gücü vardır. Gitar, 20. yüzyılın en önemli müzik aletlerinden biri. Dünya müzisyenlerini etkilemiş bir enstrüman. İfade gücü oldukça yüksek. Çok lirik de olabiliyor, çok vahşi de, çok komik de... 🌟

Henüz on yaşında vardım ya da yoktum. Elazığ'da beyaz eşya satan bir dükkanda dikiş makinesinin üzerine bir gitar asmışlardı. Akustik Bulgar gitarı.

YAŞADIKÇA ANLADIM

ÖZGE ÖZBERK

- 'Bir kapı kapanırsa bir kapı açılır'daki o kapının çalınmadan açılmayacağını...
- Çocuk filmine gidip çocukların da filmde uyuyabileceğini...
- Anneliğin yeryüzünde yanına yaklaşabilen gelmiş geçmiş bir tarifi olmadığını...
- Bize anlatılan tecrübelerin asla işe yaramadığını, kendimiz tecrübe etmeden anlayamayacağımızı...
- Kazık yemenin insanı güçlendirdiğini değil, arkadaşlarımızı ayıklamada işe yaradığını **yaşadıkça anladım.**

İLHAN ŞEŞEN

- Çalışmanın hiçbir zararı olmadığını...
- Babamın, neden "ağzında lokma varken konuşma" dediğini...
- Aşkın da bitebildiğini...
- İnsanın, yalnızken yaptıklarıyla varolduğunu...
- Hatıraların iyisinin de kötüsünün de kötü, üstelik iyisinin daha kötü olduğunu **yaşadıkça anladım.**

AKASYA ASLITÜRKMEN

- Her dostun dosdoğru dost olmadığını...
- Haklı olmanın mutlu olmaya yetmeyebileceğini...
- Sen vazgeçemedikçe hiçbir şey için geç olmadığını...
- Ancak sen değişirsen dünyanın da değişeceğini...
- İyi veya kötü yaptığın her şeyin bir gün mutlaka döneceğini...
- Hiçbir şeyin görüldüğü gibi olmadığını **yaşadıkça anladım.**

NEDİM SABAN

- Özlemenin yaşlandıkça, özlenmenin yaşamını kaybettikten sonra oluştuğunu...
- Radyonun televizyondan, daktilonun bilgisayardan, dikiş makinesinin playstation'dan daha güzel olduğunu...
- Pasajda alışveriş yapmanın, defter kaplamanın, sokakta tavla oynamanın, boş arsada maç yapmanın keyfinin 21. Yüzyıl'da hiç yaşanmayacağını...
- Dünyadaki bütün kitapları okumak için zamanım olmadığını, dünyadaki bütün filmleri izlemeye vaktimin kalmadığını, ben yeni bir film izlerken, o anda onlarca yeni film daha çevrildiğini...
- Eurovision'da Turkey'nin 0 puan aldığı günlerdeki sinirimin aslında saçma olduğunu, Halk Jürisi'ne kızmaktansa, daha iyi şarkı yapmak gerektiğini...
- Bir futbol cahili olarak, penaltının iyi ya da kötü bir şey olup olmadığına karar verebilmek için, önce takım tutmak gerektiğini...
- Kellerin aslında daha sık kuaföre gittiklerini, saçlı olanların dağınık bırakma lüksü olduğu için kuaföre gerek duymayacaklarını **yaşadıkça anladım.**

BAYRAK

Annem Belkis anlatıyor*

Yıl 1922
İstanbul'da, Çapa Muallim Mektebi mahpushane gibi.
Gazete okumak yasak.
Radyo o zamanlar yok tabii.
Biz dünyada olup bitenlerden bihaberken Birinci Dünya Savaşı bitmiş.
Kurtuluş Savaşı'nın da sona erdiğini, Osmanlı İmparatorluğu'nun çöktüğünü, işgal ordularının 1922'de İstanbul'dan çıkmasını, biz ancak Refet Paşa'nın şehre girişiyle farkına vardık.
Paşa, bizim için bütün bu yaşananların, başarıların, ıstırapların simgesiydi.
Onu karşılamak için her tarafta bayraklar asılmıştı. Müzik hocamız Süreyya Bey bize marşlar öğretmişti. Bir tanesi "Çok yaşa ey kahrman ordu çok yaşa" diye başlıyordu.
Nihayet karşılama günü geldi.
Hepimiz, elimizde küçük küçük bayraklar, tabur olduk ve şarkı söyleye söyleye Çapa'dan Beyazıt Meydanı'na kadar geldik. Bana da bu kurtuluş gününde bayrak taşıma vazifesini vermişlerdi.
Sınıfın önünde gayet büyük bir bayrağı taşıyordum. Üstümde siyah bir elbise. Sevincim, heyecanım o kadar had safhadaydı ki bayrağın sopası elbisemi parçalamış, okula dönüp üzerimden çıkarıncaya kadar farkına varmamıştım.

Yunan ve Türk bayrakları

Yıl 1957.
Amerika'da New Hampshire eyaletinin başkenti Concord'da yaşıyoruz.
Şehir merkezinde yılda bir Yunanistan'ın Osmanlı'dan kurtuluşu adına göndere Yunan bayrağı çekiliyor. İstiklal madalyası hamili babam dayanmadı.
Vali'yle konuştum.
Eyalet meclisinden karar çıktı.
29 Ekim'lerde Türk bayrağını asmaya başladılar.

Oruç ve bayrak

Çocukluğumun önemli bir kısmı Amerika'da geçti.
Oralı oldum.
Gün geldi, geç ergenlik yıllarımda köklerimi aradım.
Otomobilimin arka sağ ve sol taraftaki askı yerlerinde kağıttan iki küçük Türk bayrağı asılı.
Ramazan'da sevgilime sordum "Öpüşmek caiz midir? diye.
Oruç tuttuğumu da hatırlıyorum.
Bir iki gün sürdü.

Ya özgürlük ya ölüm

Vietnam savaşı'yla birlikte Concord'da yaşayanların hatırı sayılır kısmı bahçelerine direk dikip yılın 365 günü gönderde kalan bayrak astılar.
Otomobil plakalarında yazılı "Manzaralı New Hampshire" sloganını "Ya Özgürlük ya Ölüm"le değiştirdiler.
Vietnam savaşından bu yana, (zaten

Amerika ne zaman dünyanın bir yerinde savaşıyor ki?) bayrak adeti yaygınlaşarak sürüyor. Geçen gün benzincinin 26 gönderinden dalgalanan 26 bayrak saydım.
Bosto metrosunun Harvard durağında üç bayrak var.
Devletler halklarına şiddeti arttırınca protestolarda kendi bayrakları yakılır oldu.
Madem Amerika'da var, bizde niçin olmasın diyen ülkeler bayrak ifratında.
Bir çok ülkenin bayrağı, şapka, t-shirt, iç çamaşırı.
Bayrak eşliğinde "beni satın al" reklamları.

Devlet şiddeti

Devlet şiddeti arttıkça Bayrakları yakılır oldu protestolarda. Günümüzde tersi.
Bayrak sallıyorlar devlet saldırınca

Bayrak sallayan akıl hastanesine

Yıl 1968.
Çekoslovakya.
Dubçek iktidarında güler yüzlü sosyalizm hareketi.
Sovyetler askerlerini seferber etti.
Tanklarını yolladı. Prag sokaklarında katliam.
Pusulasını Moskova'ya çevirmiş Türk solu Sovyet işgalinden yana,
Zulüme sessiz kaldı.
Halk nezdinde itibarını yitirdi.
Bağımsız sosyalizm'den yana Türkiye İşçi Partisi lideri Mehmet Ali Aybar'ı afazoz etti.
Meclise girebilen tek sosyalist partisi bölündü.
Aynı yıl Moskova.
Dört üniversiteli genç.
Ellerinde, posta pulu büyüklüğünde Çekoslovakya bayrakları.
Kızıl Meydan'da yakalanıp akıl hastanesine tıkıldılar.
Psikiyatristlerin teşhisi: Başına geleceğini bile bile eylem yapan ancak deli olabilir.

Uzayda bayrak nasıl dalgalanır?

Amerika ay fethinde.
Nasıl anlaşılacak?
Yetmedi dünyanın dört yanında üslerine diktikleri bayrak.
Ay'a da diktiler.
Rüzgâr yok. Nasıl dalgalanacak?
Uzaya hazırlıklı gelmişler.
Yaşlı erkeklerin mutluluk çubuğundan esinlenircesine yanlamasına çubuklar geçirmişler beze.
Bayrak her daim dik.
Bugün:
Uzay istasyonunda Astronotlar, kozmonotlar, çaykonotlar Bayrak yarışında Hepsininki ayrı.

Bayrağın şaşırtıcı olanı

Yıl 1968.
Polonya çalkalanıyor.
Proletarya diktatörlüğüne soyunan komünist partisi iktidarı sallanıyor.
Solidarite adlı sendika seferber.
İşçiler kızıl burjuvaziye karşı.
Devlet, halka karşı şiddet kullanma hakkını kullandı.
Sıkı yönetim ilan etti.
Sendikayı kapattı.
İşçilere, öğrencilere saldırdı.
Paris'teydim.
Polonyalı işçilerle dayanışma yürüyüşüne uzun yıllar Varşova'da yaşadık sonra Fransa'ya iltica eden arkadaşım Mehmet ve annesi Münevver hanım ile katıldım.
Onlarca örgüt. Onbinlerce insan.
Sloganlar. Flamalar.
Saatler süren yürüyüş
Concorde Meydanı'nda dağıldı.
Öylesine aralarına katıldığımız grupla kaldık.
Ellerinde kocaman simsiyah bayrakları.
Meğer anarşistlerin de bayrağı varmış.

Türkiye'de bayrak enflasyonu

Cumhuriyet kurulduğunda hükümet bağımsızlığa hazırlıksız.
Hazırlıksız ve bayraksız.
İthal ediyorlar.
Çocukluğumda fazla bayrak yoktu.
Bayram günlerinde asılırdı.
Cuntalar meşruiyetlerini bayrağa sığınmakla aradı.
Sivil rejimler Cumhuriyet'ten uzaklaştıkça bayrakların boyu büyüdü.
Türkiye baştan aşağı bayrak olma yolunda.
(Şimdi Çin'den mi ithal ediyorlar bilmiyorum.)

Bizans fatihlerinin ay yıldızı

Bayraklarla simgelerini savaştıranlar, Kendilerini masallarıyla aldatırlar.
Dört nala gelip Kısırak başı gibi uzandıklarında Türkler Anadolu'ya,
Rum topraklarında tanışırlar Bizans sikkelerinin Ay yıldızıyla.

Bayraksız trenler

Türkiye'ye gelenler şaşkın.
Burası Amerika mı?
Marmara sularında Amerikan bayrakları dalgalanmakta.
Teknelerinin kışına Delaware bandırasını takanlar, Vergi ödemiyorlar Ankara'ya.

Rüşvet peşinde deniz polisi, "Sandalının bayrağı yok!" deyip Yolumu kesmişti ada sularında.
Merak ediyorum İç denizlerde bayrak taşırken tekneler Neden bayraksız bırakılıyor Sınırlar aşan trenler?

Kimlikli tabutlar

Ben olmak yetmiyor
Günün insanı
Kimlikler giyiniyor.
Öldüğünde?
Alışmıştık
İslam yeşili,
Türk kırmızısı
Bayraklarla Sarılıp sarmalanlara.

Nasıl da yakıştırmışlar!
Yatıyordu cami avlusunda.
Yeşile konmuş
Beşiktaş kartallı
Tabutunda

Ne dersiniz?
Eli kulağında mı
Ölümlerimizin,
Cenaze kaldıran
Şirket bayraklarına sarılı
Tabutlarla kaldırılması?

Sen misin bu bayrağı asan?

Yıllardır duruyordu dolapta.
Babamın cenazesini sardıkları bayrağı
Bir 30 Ağustos bayramında Evdekiler asmışlar balkona.
Akşama fotoğraf
Düştü elektronik postama.
Sevgili komşum uyarmış
Babamın bayrağını
Bana yakıştıramamış.

Aynı balkona
Başka bir bayrak asmışım
Masallar diyarından...
Ağzından alevler fışkırın
Kırmızı mı kırmızı bir ejderha.
Evin önünde düdüğünü çaldı bekçi
Bayrağı indireceksin dedi
Sabah ölüm haberini aldığımız
Galler Prenses Diana anısına
Astıgımı dinlemedi.

15 Kasım, 2015

Televizyon ekranında
Boston Patriots- New York Giants maçı.
Saha uçtan uca Amerikan bayrağıyla kaplı.
Kamera, tekerlekli sandalyalı savaş gazisine odaklandı.
Başçavus 70,000 kişiye milli marşı okuyor.
Stadın üstünden savaş uçakları geçiyor.
Paris katliamı sonrası Amerika'da savaş havası. 🇺🇸

Türkiye onu “Troll Yarışmacı” olarak tanıdı. Sayısız yarışmaya katıldı, birçok kez kılık değiştirdi, Katıldığı evlilik programındaki hareketleriyle dikkatleri üzerine çekti. Peki ama asıl amacı neydi? Neden “Troll” olmayı seçmişti? Türkiye’nin merak ettiği adam KORCAN CİNEMRE’yle konuştuk...

TROLLÜK

Troll hiç kimsedir. Onun kişiliği ve kimliği yoktur. Asla sabit bir karaktere bürünmez. Yerine göre tesisatçı da olur, operacı da... Bunları rahatlıkla söyleyebiliyorum; çünkü geçmişe dönüp baktığımda “Bu adam ben değilim” diyorum. Yarattığım her karakteri o programdan sonra öldürdüm. Gerçekten çok farklı geliyor. Bu işi yaparken kendim değilim. Tek bir vücudun içine birkaç adamın hayatını sığdırmış gibiyim.

Trolllüğü başlangıçta hobi olarak yapıyordum ama Türkiye beni gaza getirdi. Artık profesyonel bir trollüm. Bu işi mutlu olduğum için yapıyorum; çünkü trollük eğlenmek için bir araçtır. Farklı bir komedi türüdür. Sağ gösterip sol vurmaktır. Önce yem atarsın, karşıdaki oltaya gelirse ikinci lafın onu trollemek olur. Bu kadar basit.

Ünlü olmak gibi bir amacım asla olmadı. Eğer öyle bir şey olsaydı en çok izlenen programlara katılırdım. Ciddi yarışmalar daha az izleniyor ama en çok onları trollemekten keyif alıyorum. Benim amacım en ciddi ortamda bile kendi lafımı söyleyebilme. İzdivaç programındaki hareketlerimle kısa sürede tanındım. Ünlü olmanın bu işin doğasında olduğunu biliyordum. Sevdiğim bir laf var: “Herkes bir gün 15 dakikalığına meşhur olacak.” Benimki biraz uzun sürdü sadece. Şimdiden etkileri azalmaya başladı bile. Artık işimin daha zor olduğunu biliyorum; ama n’olursa olsun trollüğe devam edeceğim...

Bugüne kadar hiçbir trollük girişimim kötü sonuçlanmadı. Hepsinden bir şekilde geri dönüş aldım. Yeri geldi imajımla, yeri geldi laflarımla insanları trollemeyi başardım. Bazı programları trolleyemediğimi söylüyorlar, bu tamamen montajla alakalı. Bu konudaki tek bir istisnam var; aşk. Aşk olunca trolleyemiyorum. Aşk, bir şekilde yeteneklerimi köreltiyor. Bu yüzden artık aşık olmamaya karar verdim. Nasıl olacaksa artık...

Herkes troll olamaz. Trollük hem zeka işidir hem de kuralları vardır. İyi bir troll en komik lafında bile gülmez. Komik olduğunu bilir ama çaktırmaz. Bu işi civılaşmadan yapmak lazım. İnsanlar saldırırken bozuntuya vermemek lazım. Bozuntuya verdiğiniz anladıkları anda

daha fazla üstünüze gelirler. Her şeye rağmen sakın kalmak çok önemli.

Trollük yaparken karşınızdakinin kalbini kırmamalısınız. Dalga geçmekle trollemek arasında ince bir çizgi var. İnsanlar bunu ayırt edemiyor. İşin sanat kısmı da burada işte. Bir insanın kalbi kırılıyorsa; orada trollük değil dalga vardır. Çünkü trollükte bir kişi değil herkes eğlenir. İnce eleyip sık dokumak lazım.

Her defasında aynı adam olmak kimseyi güldürmez. Bu yüzden her programa farklı bir imajla çıkmayı tercih ediyorum. Trollerken yapılanlar bir tür durum komedisi aslında. Üstünüzdeki elbise, saçınız ve sakalınız çok önemli. Rolünüze iyi hazırlanırsanız bu işe bir sıfır önde başlarsınız. “Kelime Oyunu” programında smokin gömleğine kravat taktım mesela. Eminim ki “Ne alaka” demiştir birçok kişi. İlk çıktığım programda ise keçi sakallı ve gözlüklü bir ODTÜ öğrencisiydim. Vapurda sohbet programına müzik öğretmeni olarak katıldım.

Onca kural ve kavram bir yana, Korcan Cinemre’yi troll yapan şey hayatın gerçekleridir. En başta amaç eğlence demiştim, bitirirken de sebebini söyleyeyim: Bu dünyanın tadını çıkarabilmek lazım. Ben de bunun için troll olmayı seçtim. Sonuçta bu hayat bir gün bitecek ve vücudumuz toprağa karışacak. İşte o zaman her şey için çok geç olabilir. En fazla ne kadar yaşayacağız. 30 sene daha mı? Ömrümüzün en güzel kısmı neredeyse bitti, geri kalan kısmı daha mı güzel olacak sanki. Mesela bir daha hiçbir zaman bugünkü kadar hızlı koşamayacağız ya da bir daha hiçbir zaman bugünkü kadar hızlı düşüneyeceğiz. Bu yüzden yaşadığımız zamanın tadını çıkarmak lazım. 🌱

ondan kurtulmak için sürgünlere gitmeye razıyım

Atilla İlhan'ın “KAPTAN” şiirinden

Birhan Keskin'in “ENSTRÜMENTAL” şiirinden

Ejderha Dövmeli Kız TEKRAR ARAMIZDA!

Dünya örümceğin
avucunun içinde.
Millennium serisinin
dördüncü kitabıyla
bir efsaneyi yeniden
diriltişine tanık olun!

twitter.com/pegasusyayinevi

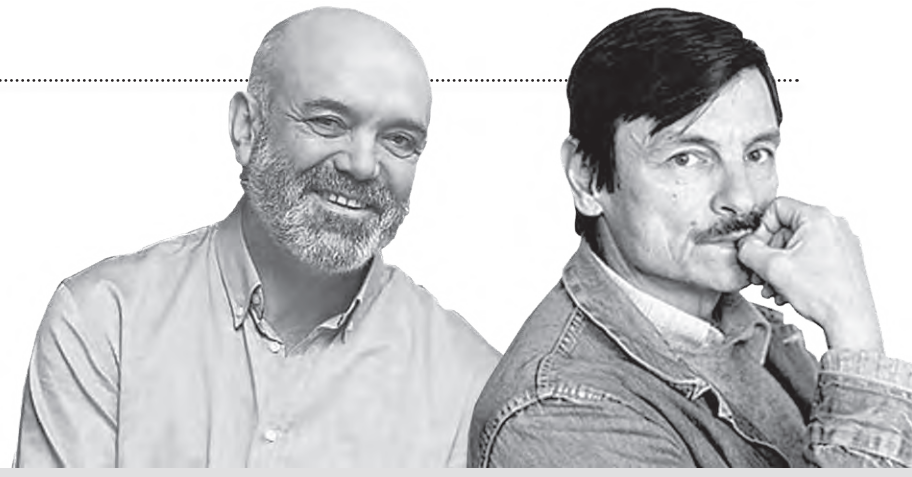
facebook.com/pegasusyayinlari

instagram.com/pegasusyayinlari

www.pegasusyayinlari.com

ANDREY TARKOVSKİ İLE GEÇ KALMIŞ BİR RÖPORTAJ

25 Şubat 1980 Kazan, Gençlik Merkezi

Hava buz gibi. İnsanın içi titriyor. Üzerimde, geçen hafta uçaktan iner inmez Moskova'dan aldığım kalın ve kürklü bir mont var. Yine de titremekten kendimi alamıyorum. Dün Moskova'daydım. Şimdi de 800 kilometrelik tren yolculuğundan sonra bu güzel kentteyim işte. Kazan'dayım...

Burası bir Gençlik Merkezi'nin yatakhane. Tarkovski'nin karısı Larissa ile kalmakta olduğu 533 no'lu odanın kapısında. Larissa bir süredir hasta ve burada Dr. Murşarapov'un tedavisinde. Galiba iki ay daha sürecek tedavisi ve Andrey'in de onunla kalmasını istediğini, bu yüzden yanına çağırıldığını biliyorum.

Titrememin soğuktan mı yoksa heyecandandan mı olduğunu karıştırıyorum bir an. Derin bir nefes alıp, çalışıyorum kapıyı. Nasıl bir duyguyla söylendiğini bilmem mümkün olmadığı bir "Gir!" sesi geliyor içerden. Yavaşça açıyorum kapıyı.

Odaya girdiğimde bir divanın ucuna oturmuş düşünceli bir tavırla pencere tarafından dışarıya bakıyordu. Üzerinde eski bir kazak... Keskin ve kemikli yüzü, sınıksız kapalıymış gibi duran ince dudakları ve alnının üzerine yavaşça dağılmış kumral saçlarıyla karşımda oturan adam Andrey Tarkovski. Ülkesindeki yöneticilerin, yaptığı filmlerden çok hazzetmeseler de en son çektiği filme kendi sinema tarihlerinin en büyük desteğini vermekten çekinmedikleri, şimdiden efsane olmuş Andrey Tarkovski...

Uzun zamandır röportaj teklifimin olumlu sonuçlanmasından duyduğum memnuniyet ve heyecanla bir süre odanın kapısında dikildim. Sorularım hazırda ama yine de şöyle bir geçirdim içimden...

"Oturun lütfen!" dedi yerinden hafifçe kıpırdanarak. Sonra, eskiden beri tanıyorum ve bir süredir de sohbet ediyormuşuz gibi gülümseyerek devam etti konuşmasına,

"Daha önce de, Maşa'yla birlikte, 12 Aralık'ta gelmişim buraya. Üç günlüğüne..."

Bir süre daldı sonra; o günleri anımsamaya çalışıyor gibiydi.

"Çok seviyorum bu kenti. Filmlerim gösterildi. Yedi konuşma yaptım. Salonda yığınla insan vardı" dedi kendi kendine konuşur gibi.

"Projeksiyon çok kötüydü ama" dedi tatsız bir ifadeyle.

Bir süre sustuk karşılıklı. Bu arada divanın hemen yanındaki ahşap masanın kenarındaki sandalyelerden birini çekerek, çoktan oturmuşum. Röportajlarındaki gerilimli ve karşındakini sorgulayan tarzından eser yoktu. "Bu iyi!" diye geçirdim içimden. Yüzü aydınlanarak döndü birden ve konuşmasına devam etti:

"Projeksiyon kötü ama ilgi müthişti!"

Bir an, sanki orada olmamın onu çok fazla ilgilendirdiğini düşündüm.

Bence sinema, yeni bir evren yaratmanın, gizli hakikatleri keşfetsinler diye başkalarına da gösterdiğimiz büyüleyici bir dünya yaratmanın özgün bir yolu.

"Sorularınız hazırsa, başlayalım!" dedi sonra.

Evet, artık başlayabilirdim.

"İlk sorum sinemayla ilgili..." dedim, sonra kızdım kendime, girizgahı aptalca bularak. Neyle ilgili olacaktı ki zaten!

"Sizce sinema niçin bu kadar güçlü bir sanat? Nereden alıyor bu gücü?"

"Sinema çok güçlü, doğru söylüyorsunuz" dedi, hemen. Sonra da devam etti:

"Diğer sanat formlarının aksine, sinema zamanın akışını yakalayıp tutabiliyor çünkü. Onu durdurabiliyor, neredeyse sonsuza dek ona sahip olabiliyor. Kelimenin tam anlamıyla zamana damgasını vuran tek sanat dalı. Düşünebiliyor musunuz, aynı film makarasını sonsuz kere izlemek mümkün. Bu yüzden bir zaman matrisi gibi. Evet, evet bu yüzden sinemanın, zamanın heykeltıraşı olduğunu söyleyebilirim."

Konuşmanın hemen başında ökseye tutulmuş bir güvercine dönmüş, hayranlıkla anlattıklarını dinliyordum.

"Ne dersiniz?" dedi, dikkatlice yüzüme bakarak.

Koşulsuzca salladım kafamı.

"Bence sinema, yeni bir evren yaratmanın, gizli hakikatleri keşfetsinler diye başkalarına da gösterdiğimiz büyüleyici bir dünya yaratmanın özgün bir yolu. Evet, kesinlikle böyle..." diye bitirdi cevabını.

"Ama, film yaparken 'insanları memnun etmeyi düşünmediğinizi' ya da 'bunun dikkat ettiğiniz en son şey olduğunu' söylüyorsunuz. Gerçekten, sinemada izleyicinin fikri sizi hiç mi ilgilendirmiyor? Eğer, öyleyse filmlerinizi kimin için yapıyorsunuz?"

Bir süre sustuktan sonra; doğru ifadeyi bulmuş olacak ki genizden gelen, parlak etkileyici bir ses tonuyla konuşmaya başladı. Sesi aceleci ve inanç doluydu.

"Benim işim halkı kendime çekmek, benimle ilgilenilmesini sağlamak değil ki! Böyle olsa eğer, bu onların zekasına değer vermediğim anlamına gelirdi. Halkın budalalardan oluştuğunu sanmıyorum. Ama, sık sık da şu gerçeği düşünüyorum; bütün vaat ettiğim sadece bir sanat eseri olsaydı eğer, hiçbir yapımcı beş kuruş bile harcamazdı. Her halukarda, herkes tarafından anlaşılmalı temel önemde görmüyorum. Sinema bir sanat formuysa eğer; (burada biraz durup tekrar bakıyor ve onaylayıcı bir mimik arıyor sanki yüzümde. Yavaşça eğiyorum kafamı) böyle olabileceğinde sanırım hepimiz hemfikiriz. Başyapıtların tüketim mali olmadığını, hem yaratıcılığın hem de içinden çıktıkları kültürün bakış açısından bir dönemin ideallerini ifade eden zirve noktaları olduğunu unutmamalıyız."

"Belki tam burada sevdiğiniz ve başyapıtlar ürettiğini düşündüğünüz yönetmenleri sormalıyım? Ne dersiniz?"

"Film yönetmek, Olimpos tanrılarına özgü bir serinkanlılığa meyletmektir. Bu yüzden, Bresson'dan çok hoşlandığımı söyleyebilirim. Ama en çok Dovjenko'yu severim. Biraz daha uzun yaşasaymış, başka birçok ilginç şey yapabilirmiş bana kalırsa. Sevdiğim birkaç yönetmen daha var, ama sıralamaları şimdilik değişiyor: Dovjenko, Bunuel, Kurosawa, Antoninoni, Bergman, hepsi bu kadar. Ve tabii Vigo, çünkü günümüz Fransız sinemasının babası. Ne kadar yağmalandığını görmek rahatsız edici, ama sahip olduğu her şeyi çalmadılar daha!"

"Oyunculuk ve oyuncularla ilgili bir sorum var şimdi de... Birçok oyuncu filmlerinizde rol almak istiyor. Birçoğu için bu en büyük düşlerden birisi bu. Oyuncu sizin için ne ifade ediyor? Ondan tam olarak ne bekliyorsunuz?"

"Oyuncunun tek görevi yaşamak ve yönetmene güvenmektir. Çünkü o, filmi oluşturacak parçaları bilemez. Yönetmen, onun varlığından filmin konusunu en açık şekilde ifade eden anları seçer. Bu yüzden oyuncu, kendine engel çıkartmamalı, eşsiz, hatta neredeyse Tanrısal olan özgürlüğünü abartmamalıdır."

"Sette onlardan ne beklersiniz, ya da şöyle sorayım: Neye zorlarsınız onları?"

"Oyuncularına hiçbir zaman belli bir rol anlayışını zorlamaya kalkmam ve onlara olabildiğince özgürlük tanımaya hazırım,

yeter ki çekim çalışmalarından önce temel tasarımdan bağımsız davranabileceklerini bana ispatlamış olsunlar...”

“Bu söylediklerinizden, nasıl bir oyuncu yetlediğinizi anlamalıyım?”

Divana biraz daha yaslandı, bir süre düşündü ve belki sert olacağını bilse de söylemekten vazgeçmeyeceği anlaşılan bir vücut diliyle konuşmaya devam etti:

“Geleneksel Stanislavski eğitiminden geçmiş her oyuncu için sorulması zorunlu addedilen, bana ise son derece saçma gelen “neden, niçin ve hangi temel düşünceye dayanarak” sorularını sormaya kalkmayan oyuncularla yeğlerim. Bütün film boyunca kendilerini yapılan filmin bağlamından kopararak kendi rollerinin yönetmenliğini yapmaya kalkışanları profesyonel bulmuyorum. Benim için bir oyuncunun profesyonel olması için ona anlatılan oyun kurallarından herhangi birine hızla, en doğal haliyle ve her şeyden önce görünür bir çaba harcamadan uyabilmesi gerekir. Her doğaçlama duruma kendiliğinden ve bireysel olarak tepki gösterebilmelidir. Ben, yalnızca böyle oyuncularla çalışmayı seviyorum. Diğerleriyle çalışmayı anlamsız buluyorum, nasıl olsa onlar yalnızca az çok basitleştirilmiş “genellemeleri” oynarlar. Belki de iki guruba ayırabiliriz tüm oyuncuları: Senaryonun dramatik olarak kurduğu bir sahneyi oynayanlar ile oyunculuklarıyla karakterin ruhunu canlandıranlar. Doğrusunu söylemek gerekirse yazılması imkansız olduğu için yazılmamış rolleri oynayanlar. İşte benim ideal oyuncularım bunlardır...”

“Hep sormayı düşündüğüm bir soru var, unutmadan onu sormak isterim. Bildiğim kadarıyla siyah-beyaz filmi daha çok tercih ediyorsunuz. Sizce, onu renkli filme üstün kılan nedir?”

“Siyah-beyaz filmler gerçekliğin özünü daha iyi temsil ederler. İçkin anlamı daha iyi ifade ederler. Renkli filmlerde öyle olmuyor ama. Renkli sinemanın daha sıradan, daha vulgar olduğunu söyleyebilirim. Sinema estetik açıdan kötü bir dönemden geçiyor. Rengi, çıkmaz bir sokağa benzetiyorum. Siyah-beyazın avantajı ifade gücünün son derece yüksek olması ve seyircinin dikkatini dağıtmamasıdır. Bugün renkli

film tümüyle ticari bir fenomen haline gelmiştir. Sinemada renk yoluyla yeni bir görme biçimi yaratılmaya çalışılan bir dönemden geçildi, ama bir yere varılamadı. Sinema, çok parlak, cilalı bir hale geldi; bu da benim bu koltukta seyretmekte olduğum filmin, öbür köşede, başka bir koltukta oturan bir insanın gözünde hayli farklı bir hale büründüğü anlamına geliyor.”

“Bir de, senaryo ile ilgili düşüncelerinizi merak ediyorum doğrusu. Ya da şöyle sorabilirim: Sinema ve edebiyatın ilişkisine dair ne söyleyebilirsiniz? Sizce nedir senaryo?”

“Hemen baştan söyleyeyim: Senaryo benim için hiçbir zaman özel bir edebi değer taşımaz. Asla! Bir senaryo ne kadar filmselse, edebi başarı sağlama umudu o kadar azdır. Bu yönüyle pek çok tiyatro oyunundan farklı bir konuma sahiptir. Ayrıca, bugüne kadar gerçek bir edebi düzeye ulaşmış bir film senaryosuna hiç rastlanmamıştır. Bir senaryo, edebi bir eserin bütün güzelliğini ve büyüsunü taşıyorsa, o zaman düzyazı olarak kalmaya devam etsin. Ancak eğer biz, bu eserin her şeye karşın, gelecek filmimizin edebi temelini oluşturmasını istiyorsak, o zaman önce bu metni bir senaryoya dönüştürmek gerekir, yani filmin çekilebilmesini sağlayacak gerçek bir temele”.

Yazan-çizen biri olarak, senaryo konusunda söylediklerinden hayal kırıklığı yaşadığımı fark etse de ısrarla ve dozunu artırarak sürdürdü edebiyat eleştirisini:

“Bir senaryo başından itibaren filmin ayrıntılı bir proje tanımlaması ise, yani tek içerdiği şey, neyin nasıl çekileceği ise, o zaman da elimizde tuttuğumuz şey, yapacağımız filmin bir tür tutanağından başka bir şey değildir ve edebiyatla uzaktan yakından hiç bir ilgisi yoktur.”

Burada biraz durup, hınzırca gülümsedi:

“Kusursuz edebi bir biçim almış bir senaryonun tek işe yaradığı yer, yapımı yapıcağınız fimin kârli bir yatırım olduğuna ikna etme aşamasındadır, sadece o kadar!”

Epeyce sızıyordu içim. Enikonu senarist kimliğime darbe indirilmiş gibi geliyordu söyledikleri. Belki onu biraz rahatsız edecek bir soruyla intikamımı alabilirdim:

“Modernizmle ilgili olarak nerede duruyorsunuz peki?”

Birden, yüzüne hafif bir karanlık çöktü. Bir süre başını eğip, cevabına uygun metaforu arar gibi durdu öylece. İçimde, biraz önceki eleştirinin tatlı bir intikam!

Dertlenir gibi konuştu sonra:

“Bir ayağı bir teknenin kenarında, bir ayağı da başka bir teknenin kenarında olan bir adam gibi duruyorum. Teknelerden biri dümdüz ileri gidiyor, öbürü de sağa dönüyor. Yavaş yavaş suya düşmekte olduğumu anlıyorum. İnsanlık şimdi tam bu durumda. İnsan kendi kendini kandırdığını anlamazsa, geleceğinin çok karanlık olacağını düşünüyorum.”

“Sanatın buradaki yeri ve rolü nedir o zaman?”

“Sanat, insana manevi bir varlık olduğunu, sonunda geri döneceği sonsuz genişlikte bir ruhun bir parçası olduğunu hatırlatmak için var olması gereken bir şey. Bu sorularla ilgileniyorsa, kendine bu soruları soruyorsa manen kurtulmuş demektir zaten... Sanatçı insanların fikirlerini toplar ve yoğurur. İnsanların sesidir.”

“Sanatçının sorumluluğunu soracaktım zaten. Ama, cevabını verdiniz sanki?”

Daha söyleyecekleri varmış belli ki; beni hiç duymamış gibi devam etti konuşmasına:

“İnsanlar Tanrı’ya benzer yaratılmıştır. İçimizde sanatsal bir tohum taşıyorsak eğer-herkes doğuştan bu tohumu taşıy-yeteneğimizi heba etmemeliyiz. Onu kendi malımız gibi görmeye hakkımız yok. Sanatçının önüne sürülen taleplerin bilincinde kalmak istiyorsak, bunu unutmamız gerekiyor. Belki dışardan bakınca bu bir çatışma olarak görünüyor, sanatçı ile halk arasında bir çatışma. Zevkler, çıkarlar, istekler ne olursa olsun, hiç kimseyi ve hiçbir şeyi dikkate almadan hizmet etmemiz gerekiyor. Çünkü neden burada olduğumuzu unutmazsak, bu büyük ölçüde zıtlık olmaktan çıkacaktır, çünkü sanatçı insanların sesidir; kendisi bunu kuvvetle reddetse dahi.”

“Kendinizi bu konularla ilgili, fazlasıyla görevli hissediyorsunuz, ne dersiniz, yanılıyor muyum?”

“Evet, her birimizin içinde olan o özgün insanlık ve ebedilik üzerinde düşünmeyi ve teşvik etmeyi görevim sayıyorum. Ne yazık ki bu sonsuzluk ve öz, insanın kendi yazgısını kendi elinde tutmasına karşın sık sık görmezden geliniyor. Birtakım aldatıcı idealler peşinde koşulması yeğleniyor. Ancak gene de, geride insanın varlığını inşa ettiği ufacak bir kırntı kalıyor: Sevme yeteneği. İşte bu kırntı insan ruhunda, hayatını belirleyecek bir yer işgal edebilir, varlığına anlam katabilir.”

“Sorun ne o zaman? İnsanlığın sorunu ne?”

“Yeterince olgun değiliz. İnsanoğlunun tarihi incelemesi gerekiyor. Tarihten öğrendiğimiz bir şey varsa, o da bize hiçbir şey öğretmediğidir. Çok karamsar bir noktaya varıyoruz. İnsanoğlu hatalarını defalarca tekrarlıyor. Korkunç... Başka bir muamma! Tarihin daha yüksek bir düzeye geçmesi için çok önemli bir manevi seferberliğe girmemiz gerektiğine inanıyorum... En önemli şey bilgilenme özgürlüğü. İnsanoğlu sınırlanmadan bilgi edinmeli. Tek olumlu araç bu. Sınırsız gerçek, özgürlüğün başlangıç noktasıdır...”

Birkaç sorum daha vardı ama, nedense tüm sorularımın cevabını almış gibi hissediyordum. Akşam, dışardaki kar beyazlığını griye çevirmiş, odanın açık perdelerinden içeriye kurşuni gölgeleriyle çökmüştü. Odanın içindeki tuhaf sessizlik, kapının yavaşça açılıp içeriye birinin girmesiyle son buldu. Gelen Larissa’ydı. Andrey’e, Dr. Murşarapov’un onları beklediğini söylerken, bana da nazikçe röportajın artık bitmek zorunda olduğunu hatırlatıyordu. Kayıt cihazımı ve defterlerimi toparlarken, Tarkovski birden ayağa kalkarak meçhul bir yere cevap vermiş gibi konuşmaya başladı:

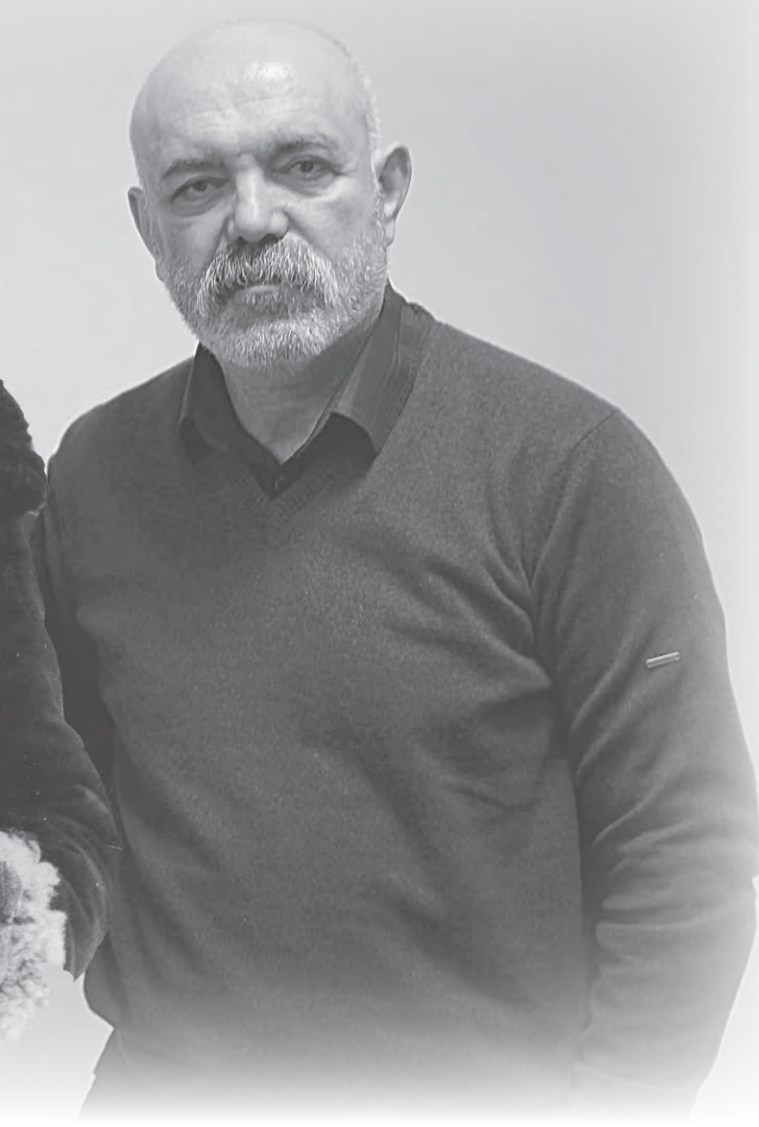
“Benden hesap, yalan söyledimde sorulsun. Sinema sanatının bariz otantikliğini istismar ederek, yani bu sanatın en inandırıcı etkileme biçimlerinin yardımıyla gerçekliğe yakınlık iddiasını ortaya atıp aslında herhangi bir amaçla bunu sapırtmaya yeltenirsem, işte o zaman benden hesap sorulsun!”

“Tamam!” dedim yavaşça, “Çok teşekkür ederim, her şey için...”

Öne doğru kararlı bir biçimde uzattığı ince, kemikli elini kuvvetlice sıktım.

Sonra, yavaşça çıktım dışarıya... Hava iyice kararmıştı. Kazan’dan Moskova’ya gidecek tren için çok fazla vaktim yoktu. Karların içinden istasyona doğru yürümeye başladım...

***Benim için, bir yönetmen olmanın ötesinde düşünür ve felsefeci olan Tarkovski’yle, yaşarken karşılaşma şansım olsaydı eğer, bu soruları sorardım. Ama, hiç olmazsa cevaplarını, ‘Mühürlenmiş Zaman’, ‘Şiirsel Sinema’ (J. Gianvito), ‘Zaman Zaman İçinde’ kitaplarından ve yayımlanmış diğer söyleşilerinden biliyordum. Onları alıntılararak, pekala bir kurmacaya yerleştirebilirdim. Öyle yaptım ben de! ***

A'MÂK-I HAYÂL*

“Bu kitabı, hakikat sırrına ermiş vicdanlar, naif konuları seven insanlar zevkle okuyabilirler... Okuyucularıma sunduğum bu hikâyeler (Acaba hikâye mi?) düşüncesine mazhar olursa kendimizi bahtiyar sayarız. Çünkü bu hikâyeye rağbet, hakikatlere eğilim gösterme manasını taşıyacaktır.” Kitabın başında böyle seslenir okura Ahmet Hilmi. Aynaya sırrını veren bir usta gibi müşfik ve alçakgönüllüdür. Okur sayfayı çevirince hikâyelerle karşılaşır. Artık sözcükler hakikatin yansımasıdır.

FİLİBELİ AHMET HİLMİ

1865 yılında Bulgaristan'ın Filibe şehrinde doğar. Bu yüzden doğduğu yerin ismiyle anılır. Daha sonra şehbender (konsolos) olan babasının işi dolayısıyla İzmir'e taşınırlar. Eğitimini İstanbul'da Galatasaray Lisesi'nde tamamlar. Düyun-ı Umûmiyye'de çalışmaya başlar. Jön Türkler'le münasebetinden dolayı 1901'de Fizan'a sürgüne gönderilir. Burada tasavvufla ilgilenmeye başlar. II. Meşrutiyet'in ilanı ile İstanbul'a döner. 1914'e kadar, kendi kurduğu matbaasında İttihat-ı İslam, Hikmet ve Coşkun Kalender isminde üç haftalık dergi ve onlarca kitap yayımlar. Aynı zamanda Darülfünun'da felsefe dersleri verir. Hiçbir gruba bağı yoktur. Doğru bildiği şeyi söylemekten çekinmez. Yalnız ve cesurdur. Yeri gelir padişahı, yeri gelir İttihat Terakki'yi eleştirir. İttihat ve Terakki'ye yönelttiği eleştiriler yüzünden matbaası kapatılır, Bursa'ya sürgüne gönderilir. Sürgünden dönünce yine rahat durmaz, Hikmet isimli gazeteyi yeniden çıkarır. Fakat ne gazetenin ne de kendisinin ömrü çok uzun sürer. Ekim 1914 yılında zehirlenerek öldürülür. Kimin yaptığı bilinmez.

RACİ'NİN HATIRALARI

1910 yılında yazdığı A'mâk-ı Hayâl kitabının ilk bölümü böyle başlar. Raci dindar bir ailede büyümüş, iyi bir tahsil görmüş, inancı kuvvetli bir gençtir. Fakat kafası karışık bir haldedir. Şüphe edilen ejderha bütün bedenini sarmış, yaşamın amacını, dünyanın sırrını, hayatın anlamını merak etmektedir. Bir gün evinin yakınındaki mezarlıkta Aynalı Baba adında bir meczup kılıklı bir adamla karşılaşır. Aynalı Baba ona bir kahve yapar, ney üfler. Raci her ney üflendiğinde bir hayal âlemine dalar. Rüyalarında Buda'dan Zerdüş'te, Aristo'dan Platon'a kadar birçok şahsiyetle karşılaşır, Kaf Dağı'ndan Cabül'sa'ya kadar birçok yerde bulunur. Kitabın ilk bölümü bu rüyaları, ikinci bölümü gerçek hayatı kapsar. Belki de bu yüzden ikinci bölümün ismi Manisa Tımarhanesi'dir.

AYNALI BABA

Raci, Aynalı Baba'nın söylediği felsefi sözler karşısında şaşkınlığını gizleyemez. Saygıyla elini öpmek ister. Aynalı Baba elini vermez ve söyler der; “El öpmek mi? Niçin? İstersen konuşalım. Fakat konuşmaktan ne çıkar ki! Kim bilir şimdiye kadar kaç merkep yükü kitap okudun. Fakat bunlardan ne anladın? Hiç değil mi? İnsanlar neyi bilirler? Zevk ve bencilliklerinin arzuladığı sanatsal birtakım şeyleri... Fakat hak ve hakikat

hususunda ne bilirler? Hiç! Akıl yoluyla hakı bulmak mümkündür. Fakat bilmek, anlamak mümkün mü? Ne konuşalım? Harfleri bir araya getirerek hikmet bilinebilir mi?”

SARAY'A ALDANMA

Raci bir rüyasında Hindistan'a gider. Buda'yla birlikte Yokluk Tepesi'ne doğru yola çıkarlar. Yolda görkemli, mükemmel güzellikte bir sarayla karşılaşırlar. Raci cenneti kışkıracak bir bahçenin, güzellikler güzel cariyelerin, bin bir türlü yiyeceğin bulunduğu Saray'dan tam içeri girecekken Buda onu uyarır. “Bu saray insanların ayağını kaydıran yerdir. Bu saray imtihan yeridir. İlerisinde Yokluk Tepesi vardır. Fakat buradaki gösteriş ve gönül alıcı şeylere kapılanlar, keder dolu olan cehennem çukuruna düşerler. Burada kalan arzu ve isteğe, hırs ve emele esirdir. Akıllı ol, aldanma!”

HÜRMÜZ İLE EHRİMEN

Kitabın en sarsıcı bölümü iyiliği simgeleyen tanrı Hürmüz ile kötülüğü simgeleyen tanrı Ehrimen'in savaşının anlatıldığı “Temaşe Bayramı” bölümüdür. Raci bu sefer rüyasında kendini Hürmüz'ün taraftarları arasında bulur. Amaçları Ehrimen'in taraftarlarıyla çarpışmak ve onları yenmektir. Cenk meydanının bir tarafından iyiler, diğer yanda kötüler dizilir. Bir süre sonra gökyüzünden insanın hayal edebileceği bütün güzellikleri kendinde toplamış Nur Perisi iner. Ortalarında, havada asılı duran tahta oturur. Elindeki bir tarafı karanlık bir tarafı aydınlık olan bir küre tutmaktadır. Hürmüz'ün taraftarları ile Ehrimen'in taraftarları cenge başlarlar. Her iki taraftan da onlarca kişi ölür. Sonra Ehrimen, o güne kadar yenilmemiş bir savaşçıyı meydana çıkarır. Adı Nifak'tır. Kös ve dümbelekler eşliğinde cenk başlar ve Nifak önüne gelen herkesi öldürür. Fakat tam bu sırada Hürmüz'ün en gözde kullarından ve en çok sevdiklerinden Muhabbet adlı bir savaşçı meydana çıkar. Ve kimsenin alt edemediği Nifak'ı yener. Hürmüz'ün taraftarları sevinç naraları atarken, Ehrimen meydana bir başka savaşçısını sürer. Herkes korku içinde donar kalır. Çok uzun boylu, heybetli, dev gibi birisidir. Elinde insan kafası büyüklüğünde bir gürz vardır. Adı Gazap'tır. Meydana çıkar çıkmaz Muhabbet'i gürzüyle yere serer, kalbini göğsünden çıkarıp Ehrimen'in önüne atar. Bu dehşet verici manzara karşısında Raci'nin ve diğerlerinin içi kan ağlarken, Ehrimen taraftarları sevinçten uçarlar. Gece olunca

Nicolas Bruno

Raci'nin yanındaki rehber yarın Gazap'ın karşısına Hikmet adından bir pehlivanın çıkacağını söyler. Yenerse bir tek o yener, der. Raci Hikmet pehlivanın kim olduğunu sorar. Rehberi hiç beklemediği bir yanıt verir. “Sensin” Raci şaşkınlığını atlattıktan sonra Gazap'ın karşısına çıkar. Gazap'ı alt etmeyi başarır. Herkes sevinç içindeyken ilerden beyaz bir file binmiş, yüzü peçeli bir pehlivanın ortaya çıkmasıyla Ehrimen'in yüzünde hınzırca bir gülümseme belirir. Hürmüz ise son derece üzgündür. “Ey benim gücümü inkâr eden gafiller!” diye bağırır beyaz filin üzerinde pehlivan. “İyi bilin ki ben pehlivanlar pehlivanı, yiğitler yiğidi Nefs-i Emmare'yim.” Hikmet var gücüyle saldırır, tam kılıcını Nefs-i Emmare'nin göğsüne saplayacakken, Nefs-i Emmare yüzündeki peçeyi kaldırır. Hikmet'in donar kalır. Hayal bile edilemeyecek bir güzellik gözlerini ruhunu kamaştırır. Nefs-i Emmare Hikmet'i yakalar, Ehrimen'e götürür. Ayaklarına atar. Nur Perisi'nin elindeki küre git gide karanlığa teslim olmaya başlar. Kötülük her tarafı ele geçirmektedir. Ehrimen kahkahalar atarak gülmekte, Hürmüz'ün gözlerinden yaşlar dökülmektedir. Birden uzaktan ilahi okuyan bir ses duyulur. Herkes sesin geldiği yöne döner. Bir ejderha üzerinde güzellik timsali birisi gelir. Başında mücevherlerle dolu bir taç. Üzerinde yeşil renkli ipek bir elbise vardır. Herkes içi ürpererek ilahisini dinlemektedir. “Ben o kimseyim ki, yiğitler arasında bir benzerim yoktur / Ben o kimseyim ki, benim adalet terazimde herkes eşittir / Cihan padişahları ve fukaralar benim nezdimde birdir / Ben Aşk'ım, güç ve kuvvetimden evren titrer” İsmi Aşk olan cengâver kalabalığa yaklaştıkça Nur Perisi'nin elindeki küre aydınlanmaya başlar. Meydanın ortasına geldiğinde küre tamamen aydınlığa kavuşur. Nefs-i Emmare'ye yaklaşır, “Ey Nefs-i Emmare!” Bana da karşı gelecek misin?” der. Nefs-i Emmare, bir an dahi tereddüt etmeden, büyük bir saygı ile Aşk'ın önünde diz çökerek, “Sen herkesin olduğu gibi benim de efendim, velinimetimsin. İşte acziyetimi ilan ederek sana secde ediyorum...” der. Filibeli Ahmet Hilmi, anlattığı hikâyelerle sözcüklerin ardına bir sırrı gizler. ❀

cui bono

Cui Bono. Bu iki küçük Latince sözcüğün karşılığı 'ne amaçla' veya (sanki quo bono imiş gibi) 'neye yarar' şeklinde verilmiştir. Oysaki bu sözcüğün gerçek anlamı 'kimin yararına'dır. Cui, kime; bono, yarar sağlar anlamına gelir. Tam anlamıyla hukuksal bir tabir olup, bir işi yapan kişinin o işin yapılması veya tamamlanmasından yarar sağlayacak kişi olma olasılığının fazla olduğu, şu anda sözünü etmekte olduğumuz duruma benzer vakalara uygulanır."

Bu sözleri Edgar Allan Poe "O adam sensin" öyküsünde söylemektedir. Ama arka tarafında Mösyö C. Auguste Dupin'in analitik zekasının etkisi vardır. Poe'nin; zeki, az konuşan, çok hayallere dalan, verileri iyi analiz edip, neden-sonuç ilişkisi içinde bulanıklık yaratan etkenleri tasfiye eden ve Arthur Conan Doyle'nin zehir hafiyesi Sherlock Holmes'den önce doğmuş bir karakterdir.

Karakterin çözümleyici dehası "Morgue Sokağı Cinayeti", "Marie Roget'in Esrarı" ve "Çalınan Mektup" hikâyelerinde ortaya çıkar ve olayları etkileyici bir biçimde çözer. Ve aynı zamanda bize ilk "medya okuryazarlığının" çarpıcı bir örneğini sunar.

Poe ile aynı dönemde yaşamış olan Herman Melville'in (Onu Moby Dick romanı ile biliriz ekseriyetle) 1857'de yayımlanan "Sağlam Adam – Bir maskeli geçit" kitabına geçelim. Sağlam adam, bizim dilimizdeki gibi "güvenilir adam" anlamına değil, o dönemin suç terminolojisi içinde "dolandırıcı" anlamına gelmektedir. Melville'de, Mississippi Nehri'ne ilerleyen bir İstimbot'ta dönen numaraları ele alır. Ama burada kimin dolandırıcı, kimin kurban olduğu nehrin bulanık suları gibi birbirine karışmıştır. Hak verilenler haksız, haksız görülenler haklı olabilir. Maharet; bu komplike durumda ikna edicilik vasfını korumak için gerekli dili kullanmadaki isticrarıdır. Kurosawa'nın Rashamon'u gibidir, dinlediğiniz açığa göre gerçek değişir. Buradaki durumu çözmek için de kullanmamız gereken kelime "Cui Bono"dur. Ama bu ilk başta belli olmaz. İdrak etmek ve verileri toplamak için bazen zamana ihtiyaç vardır.

Poe "İnsan dolandıran bir hayvandır ve insandan başka dolandıran hiçbir hayvan yoktur." der. Bu dolandırmayı basit suç tanımından çıkartıp kitlesel dolandırma-kandırma doğrultusunda açabiliriz - ki en çok maruz kaldığımız ama fark etmediğimiz durum budur. Siyasete maruz kalma, vaatler, sunulan korkular, kurtuluş reçetesi vb... Şimdiye kadar söylenen ve gerçekleşen siyasi vaatler listesindeki orana bakarsak üst perdeden ne kadar güzel ve sürekli bir şekilde "sağlam adamlar" tarafından dolandırıldığımızı görürüz.

Bu topraklara,

"İnsanlar tapınıyorlar. Birbirlerine, paralara, altınlara, sana ve yiyeceklerine ve de üne. Sonra da dönüp Yüce Rabbe taptıklarını söylüyorlar."

İstanbul'a dönelim. Osmanlının ilk hafiyesi ve suç vakanüvisti olan Nasrullah Çelebi'nin yazdıklarına. (Yazıları kaybolmuş veya kaybedilmiştir. Notları Nasrullah Çelebinin yazmalarını okuyan ve aktaran Osmanlının en aykırı tarihçisi ve söylenti yayıcısı Ömer Ağa mahlasıyla bilinen Takiyeddin Paşa'nın kaleminden okuyoruz. Ne kadarı değiştirildi ne kadarı aynı kaldı, orası muamma. – Bkz. OT Dergi, Ocak 2015)

"Ramazan ayında teraviden sonra insanlar meşrebine göre kahveye giderdi. Afyonkeşler, Tiryakiler çarşısındaki kahveye, kopuklar; yüzük, tuğra, barbut oynayabileceği sur dibine, Satranç, dama oynayan, oturmasını kalkmasını bilen kibar ve zarifler, Beyazıt, Sahaflar çarşısının oraya, tütün ve enfiye tiryakileri Mercan'a, Esrarkeş ve meczuplar da Tahtakale, tophane ve Silivrikapı yakınlarındaki kahvelere giderlerdi. Bir de kitap okunan kahveler vardı. Kahveci tarafından sahaflardan kira ile (Kan Kalesi, Hamzaname, Battal Gazi vb.) kitaplar tedarik edilir, kahveye gelenler içinde okuması olan bir müşteri bunlardan birini okuyup, diğerleri dinlerdi. Kahveci kitap okuyan müşteriden para almaz ona isteğine göre çay kahve bazen de şerbet ikram ederdi.

Kış aylarına denk düşen ramazan ayının ilk gününde (tarih düşülmemiş ama 1850 civarı olma ihtimali yüksek) Cibalikapı'daki izbe kahvede teraviden sonra gelen gençten bir adam, kahveci tezgâhının yanında duran kitaplara göz attıktan sonra bir tanesini aldı. Okuma yazma bilen çok az olduğu için hangi kitabı aldığını kahveci de müşterileri de bilemedi. Zaten ilk defa gelmişti kitaplar oraya. Kapı girişindeki tabureye oturdu, kahveci çırağı iki yanına yağ mumlarını getirdi, fitillerini kesip ışığı güçlendirildi. Kahveci çay gönderdi. Adam bir yudum aldıktan sonra kitabın kapağını açıp okumaya başladı.

"Dedi ki: Bağışlayan ve yargılayan Rab'ın adıyla. Bilesiniz ki, ahiret işleri cahillerin anladığı gibi değildir. Çünkü o âlem görünen âleme benzemez. Cühela ise ruhlar âlemine giremez."

Kahvede oturanlar iyice sessizleşip okuyan adama kulak verdiler. Adam yavaş ve etkili bir şekilde okuyordu. Sanki okunana her kelimenin dinleyenlerin zihnine iyice yerleşmesi için zaman tanıyor. Sahur vakti gelince adam kitabı bıraktı ve çıktı. Ertesi akşam yine aynı vakitte gelip kitabı aldı ve kaldığı yerden okumaya başladı. Dinleyenler de hemen hemen aynı kişilerdi. Bu böyle 28. güne kadar geldi. O akşam müdavimler yerini almış genç adamın etkileyici sesinden etkileyici kitabı dinlemeyi bekliyorlardı. Ama adam gelmedi. Bayramın ikinci günü işkence görmüş cesedi, Haliç'te tavşan adası kenarında bulundu."

Bu olayın peşine düşen Nasrullah Çelebi sorup soruşturarak adamın gittiği kahveyi buldu. Kahveci, sessiz ve efendi biri olduğunu, ramazan başından beri de her akşam gelip kitap okuduğunu söyledi. Kahvecinin sahaftan aldığı kitaplara baktı. Hangisini okuduğunu sordu, gösterdi kahveci.

Kitap Hamzaname idi. Kahvedeki müdavimlere kitaptan akılda kalan cümleleri sordu. Her biri bir başka cümle söyledi ama bunlar kitabı okumuş olan Çelebi'ye göre kitapta olan cümleler değildi. Söylenenleri yazdı ve Sahaflara gitti. İçinde bu kelimeler geçen kitap var mı diye tek tek sormaya başladı. Bir cevap bulamayınca ilmine güvendiği, Davut Paşa Cami müezzini Gelenbevi zade Nafiz efendiye gitti. Meramını anlattı ve notlarını okudu. Nafiz efendinin yüzü değişti... Sağına soluna baktı, sanki gözetleyen, dinleyen biri olmasın diye. Sonra usulca "Bu kitap Varidat'tır. Yasaklıdır. Bulunduran, yayan için ölüm fermanı vardır. Bu mevzuyu deşme, eninde sonunda o genç gibi deşilen sen olursun." dedi ve abdest almak için şadırvana doğru yürüdü. (Varidat Osmanlının son anına dek yasaklı kalmıştır)

Nasrullah Çelebi'nin bu konuyla ilgili kapanış notları şunlardır: "O genç eline aldığı kitabı değil de, onu okur gibi Varidat'ı ezberinden söylemiş, bunu anlayan bir kişi de'a ihbar etmiş, başka bağlantıları var mı diye izlemişler, bağlantıları bulamayınca da konuşturmak için işkence sonra da infaz etmişler. Katleyleyen:

Cui Bono'nun cevabı çok net yukarıdaki olayda.

Hayatın akışı içinde, (iş gücü, sosyal ilişkiler vb.) "Kimin yararına"nın cevabı yaratılan yanılsamayla çoğunlukla "benim yararına" olabilir. Yani "her şey yolunda ve istediğim gibi"dir. Lakin bizim için yolunda giden – öyle görünen- şeyler aslında çukurumuzu kazmaktadır. David Ruelle'nin "Rastlantı ve Kaos" kitabından alıntıyla bakalım:

"...Günlük hayatta patronunuz, arkadaşınız ya da ülkenizi yönetenlerin sizi yönlendirmeye çalıştığını sık sık görürsünüz. Size önerdikleri oyun, seçeneklerden birinin kesinlikle daha parlak görüldüğü bir seçimdir. Bu seçenekte karar kıldığınız zaman karşınıza yeni bir oyun çıkar ve böylelikle kısa bir süre sonra akılcı seçimlerinizin sizi aslında hiçbir zaman istememiş olduğunuz bir yere getirdiğini görür ve tuzağa düştüğünüzü anlırsınız.

Bu noktaya gelmemek için yapacağınız şey arada bir beklenmedik biçimde davranmaktır. En çekici görünen seçeneklerden uzak durduğunuz zaman kaybettığınız şeylerin karşılığında daha özgür olabilirsiniz.

Doğal olarak hedefiniz sadece beklenmedik biçimde davranmak değil, bunu belli bir olasılık stratejisine uygun olarak yapmaktır."

Yani "Cui Bono" sorusunu her olayda ısrarla sormak ve sonucu analitik olarak değerlendirmek...

İsmi zikrettiğimiz Varidat'tan bir cümle: "İnsanlar tapınıyorlar. Birbirlerine, paralara, altınlara, sana ve yiyeceklerine ve de üne. Sonra da dönüp Yüce Rabbe taptıklarını söylüyorlar."

Çok tanıdık değil mi? Bu ikiyüzlülüğü de analitik olarak değerlendirelim mi?

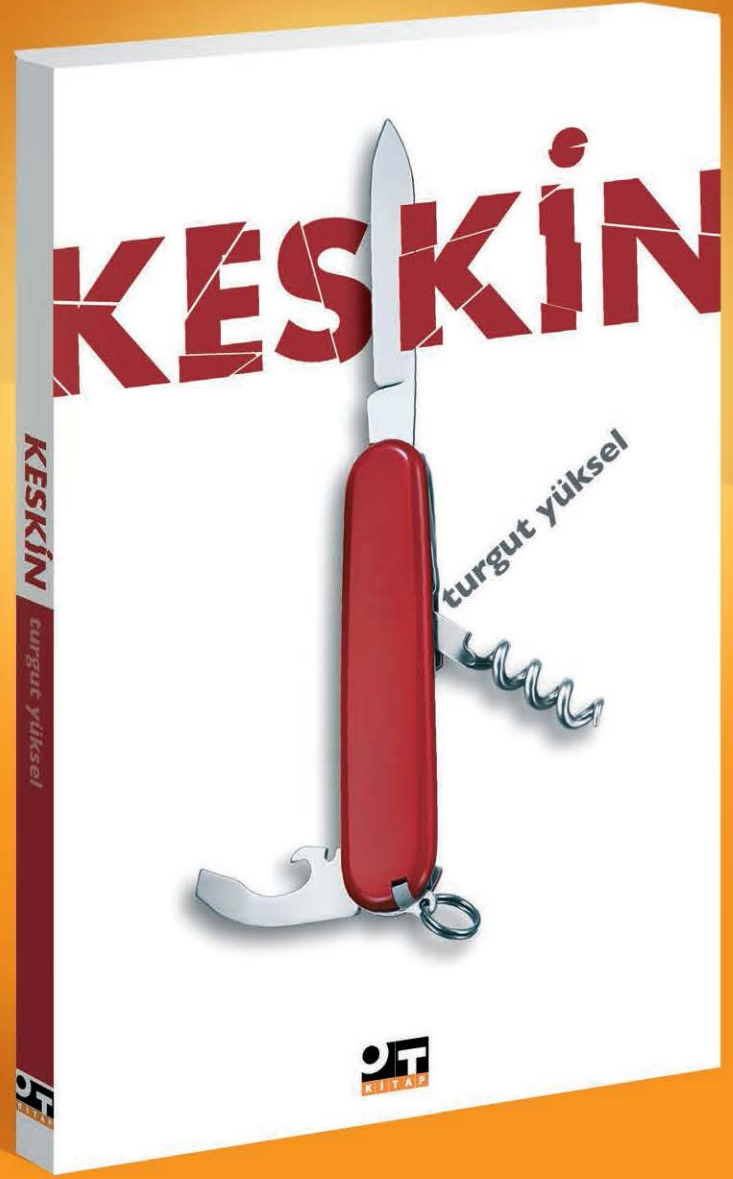
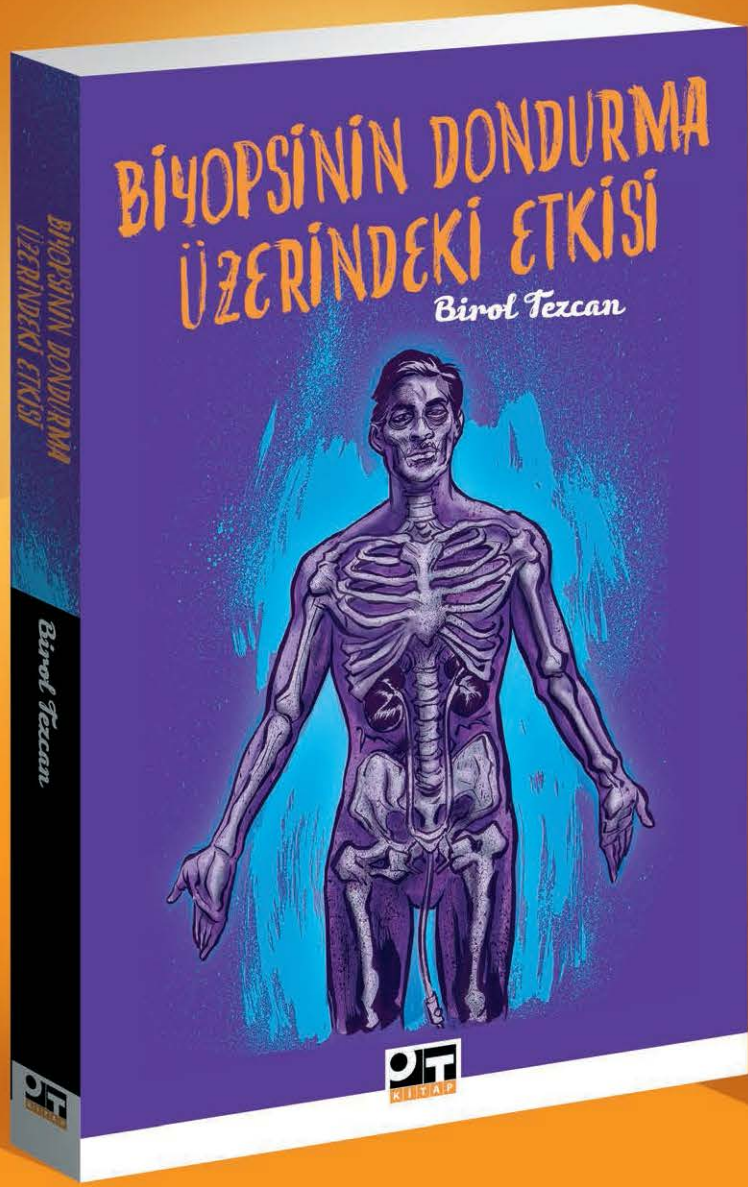
"Kimin Yararına?"

OT KİTAP BAŞLIYOR!

"maksat okumak olsun"

BİROL TEZCAN ve TURGUT YÜKSEL'den
öyküler

www.otkitap.com

otdergi.com

[instagram.com/dergiot](https://www.instagram.com/dergiot)

twitter.com/otdergi

[facebook.com/otdergi](https://www.facebook.com/otdergi)

SEVİYORUM

Kalabalıklar önünde konuşmayı seviyorum.

Bilmediğim şehirlerde başıboş dolaşmayı seviyorum.

Güleryüzlü insanları ve pozitif düşünenleri seviyorum.

Evde olmayı seviyorum.

Uyumayı seviyorum.

Köpeğimi seviyorum.

Saçımı sakalımı uzatmayı seviyorum.

Önyargılara ve genel geçer kurallara meydan okuyanları seviyorum.

SEVMİYORUM

Telefonda konuşmayı sevmiyorum.

Kendini çok önemli ve vazgeçilmez sanan insanları sevmiyorum.

Tribüne oynayanları, güçlü olana yaranmaya çalışanları sevmiyorum.

Yumurtanın beyazını, pilavın lapasını sevmiyorum.

Kışı ve kapalı havaları sevmiyorum.

Hayvan sevmeyenleri sevmiyorum.

Takım elbise giymeyi ve tıraş olmayı sevmiyorum.

Silahları sevmiyorum.

Yasakları sevmiyorum.

WAITING FOR GODOT

(Ya da Deus Ex Machina iptal beyler Serkan A'bi vinç bozuk dedi.)

'Anlamıyorum ulan' dedi
Eli kolu da birine benziyordu ama diyemiyorum kime
Toprak mayın kokuyor
Pencereler kırık devlet rengi kırık
(Alacalı renktir anlatırım başka şiiire)
Patavatsız bir kodeksin içerisinde bizi
kanserojen öge bellemişler
Yetişin!
Yıldızları hap diye yutan temelli ateistler!
E200, Lityum, Kodein vesaire neyse
İşimle düşümü benden ayrı bellemiş mücahitler!
Baktın mı diyalektler uzuyor,
Peşi sıra çocuktan sen
Her şey ne acayip karışıyor birbirine
Kısmen benim hep benim!
Saçma sapan bir yerdeyim.
Birini bekliyorum ulan!!
Dedi...
(Kaşı bir kalktı ki havaya aaa.. aynı biri!
Ama çıkaramıyorum vallahi kimdi.)
Bu hayatta yalnızlığa çözüm bulacak birini bekliyorum!
Aymazlığa karşı duracak düşük yüzdeli dilimi
bekliyorum!
Yazzarkenn bile tekkliyorum;
Anlamıyorum ulan!
Dedi...
(Biraz da sarhoş oldu. Aklında binlerce ideoloji
Sağını solunu bilse tarif verecek belki de.)
Ay'ı bozdunuz ses etmedik!
Ortasında başı bozuk bir bayrak!
Sokağın müziği de devletin tüzüğüde
(Gerildi gerildi)
ROCK!!
"Yaşsa be babacım ne ala kafiye!"
(Övüyorum onu ki üzülmesin diye.)

Fethederken haricini atmosferde bir oyuk!
Tanrısallık başka meseledir!!
(De.. Tanrısallık nere Samatya nere be moruk.)
Diyorum ben.
Yani içimden.
O;
Ben, Ölümü bekliyorum ulan!!
Dedi.
Büyük büyük bahçelerde ararken kaybettiğim
yönümü bekliyorum!
Saklambaç oynarken göremediğim önümü bekliyorum!
Diyorum yani, diğerim o,
Diyor ki!
(Buralar karışık, anlatıcam. Çok içti çok.)
"Aklın ermeyen her "izm" i aynı metaforla kaynat!
En insanı arıyor niteliksiz olan insan
Toprak yine toprak!
Foucault yine Foucault!
Bana önermesi duru hayat olan bir çocuk masalı anlat!
Elmaya elma diyemediğin o psikoloji o edebiyat
Seni insanlıktan alıp kaçırın işte bu neşriyat
Bakıyorsun
Fiziğe baş kaldırıyor aynı insan ve türevi hayvanat!
BEN!
Baş kaldırmanın da fiziksel bir aktivite
olduğu unutulunca...
(Yani galiba diyor ki bunlar bize
koşullandırılmış malumat)
Yaratılmamış bir zaman ve duruma kendimi ekliyorum!
Vasat bir komedide yazılmış sonucu bekliyorum!
Viskimi de rakımı da erkenden içmişim!
(Belli.)
Bir kaç olgu toplanmışız,
Eklerken birden tekkliyorum!
Anlamak için burada olanlar oldu!

CAN BONOMO

(Beni diyor.)
Zaman Zaman.
Biliriz ki zamandır en çok harcanan.
Ansiklopediler, kitaplar hatmetti alimler
"Şuan" in denginde olan.
Nietzsche tamam,
Kant tamam.
(Hepsine kucak dolusu bin selam)
Asıl mesele o değil ulan!
Ben önemi bekliyorum!
Dedi.
Çocukken cebimden harcadığım dönemi bekliyorum.
Daha da küçüksem,
İlime kan verdiğem,
Hayat sigortalamadıysa beni otomatik olarak.
Ölüm raporunda anemi bekliyorum.
Sonra belki o kızı aldırırm yanına.
Bir de aynalı "Deus ex Machina"
Öyle bekliyorum ulan...
Dedi.
(Öyle de bekledi.)

PARANOYA PANAYIRI

İş toplantısı için 3 günlüğüne geldiğim Kopenhag'daki son akşamımdı. Toplantılar sona ermişti. Klişe sunumlar yapılmış, manasız raporlar paylaşılmış, çirkin imzalar atılmıştı. Kötü İngilizceler havalarda uçuşmuştu. Uçağım sabahın erken saatlerindeydi. Gri valizim otel odasında, İstanbul'a dönmeye hazırdı. Ellerim cebimde şehirde dolanıyordum. Hava buz gibiydi ve yeni yeni kararıyordu. Meydandaki bira kokulu, halka açık rock konserini geçip yürümeye devam ettim. Trafığe kapalı yaya yoluna girince kulaklıklarımı takıp müziğin sesini açtım. Röyksopp'un melankolik elektronik şarkılarından biri. Az kuzeydeki Norveç'ten melodiler.

Yürüyüşüm amaçsız bir hal almaya başlıyordu ki, ilerdeki rengârenk ışıkları gördüm. Orta yerinde kocaman bir dönme dolabın ağır ağır döndüğü... Panayır kurulmuştu. Lunaparkın biraz daha kapsamlısı denecek bir yerdi. Giriş ücretsizdi. Girdim. Kulaklıkları çıkardım. İçersi kalabalıktı. Aileler, arkadaş grupları, çiftler... Tek başına gezinen bir tek bendim. İçimden hiçbir eğlence aracına atlayıp birtakım mekanik maceralara yelken açmak gelmiyordu. Yalnız olunca manasız geliyordu dönme dolapta dönüp durmak, çarpışan araba üstünde sağa sola savrulmak, kamikazenin ucunda bir göğe uçup bir yere çakılmak. İçerde gezinmeye devam ettim. Kafalarından büyük, şeker pembesi pamuk helvaları hipnotize olmuş gibi yiyen çocukların, Özgürlük Heykeli gibi kaskatı durmuş selfie çeken gençlerin, yüzlerine düşen renkli ışıklarla birlikte sarmaş dolaş gezinen sevgililerin arasında.

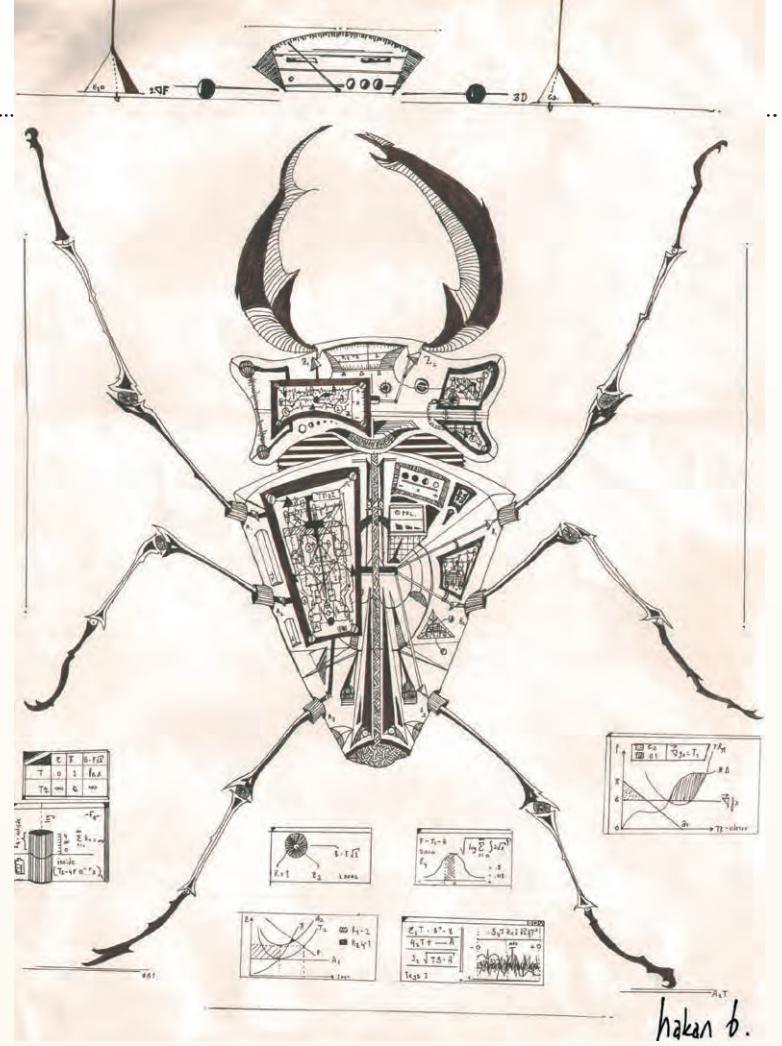
Bazı eğlenceler göz korkutan cinstendi. Metal topun içinde havaya fırlatılmak gibi. Dehşet dolu bir tebessümle göğe fırlatılmayı bekleyen birbirinden sarışın iki kızın etrafını saran kalabalığın içinden geçtim. Ortaçağda işkence izlemek için meydana toplanan halk yığını sabırsızlığıyla, sadistçe bir zevk içinde nefeslerini tutmuş bekliyorlardı. Yürümeye devam ettim. Araçların kimini çocuksu, kimini manasız, kimini de korkutucu bulduğum için hiçbirine yanaşmadım. Yiyecek içecek bir şey almak da gelmedi içimden. Gözlerini mesaisinin sonuna dikmiş somurtkan bir güvenlik görevlisi gibi, çocuk yuvasının bahçesine sızmış bir sapık gibi geziniyordum eğlenen insanların arasında.

Gelmişken en azından bir eğlenceye katılayım diye düşündüm. Sembolik de olsa. İçimden gelmese de. Tam bu sırada korku tüneli çıktı karşıma. Eski moda, naif bir yapı. İki kişilik demir arabaların soldaki mağara ağzından girip sağdakinden çıktığı tünellerden. Diğer eğlencelerin önünde çeşitli uzunluklarda kuyruklar birikmişken, korku tünelinin başı boştu. Bir an için çalışmıyor mu diye düşündüm ama üzerindeki canavar kabartılarına vuran mor ışıkları etrafa korku salma telaşıyla

yanıp sönüyordu. Kısa bir tereddütten sonra bilet alıp taksi durağında bekler gibi duran sarı metal araçlara yürüdüm. Bilet alırken gözüme çarpan uyarı yazıları sinirlerimi bozmuştu. "Kalp hastalarının, panikatac rahatsızlığı olanların, hamilelerin girmesi son derece tehlikelidir." Gereksiz Avrupalı titizliği diye gülüp geçilecek uyarılardı ama germeyi başarmışlardı beni. İçime tuhaf bir korku düşmüştü. Kurt maskeli görevli aracın arka tarafında, yüzünde muzip bir gülümsemeyle bekliyordu. Kırmızı yağmurluğumla, Kırmızı Başlıklı Kız gibi kalmıştım karşısında. Araca bindim. Aklıma rahmetli babaannem geldi. Masaldaki "büyükanne" anneanne miydi, babaanne mi? Konuyu değiştirme, korkacak bir şey yok. Görevli emniyet demirini kucağıma indirdi. Araç, tünelin karanlığına doğru hareket etti. Haydi hayırlısı.

Boşa gerilmişim. İçerisi korku temalı bir müsamereydi. Uyduruk maskeler takılmış vitrin mankenleri, hareket repertuarı epey dar pelüş tarantulalar, pavyon ışıklarıyla aydınlatılan kuru kafalar, tabutlarını saran örümcek ağları arasından ağır ağır doğrulan romatizmalı cesetler, duvardan sallanan yarasa müsveddeleri, kafalarına karikatürize baltalar saplanmış zombi çeşitleri ve saçma sapan ses efektleri... En yeni projelerle dolu koskoca panayırın en kitch, en demode, en sefil eğlencesini bulmayı başarmıştım. Tam benlik bir seyahat finali yapmıştım. Sabır dolu bir gülümsemeyle beni korkutma sırasına girmiş münasebetsiz ve rüküş ucubelerin mekanik hareketlerine bakarak çıkmayı bekledim.

İlerde ışık göründü. Tünel sakinlerini ardımda bırakarak metal arabamla dışarı çıktım. Demir güvenlik açıldı. Arabadan indim. Görevli yerinde yoktu. Tuhaf bir sessizlik... Panayır alanına çıktığımda boğazım süratle kurudu. Şakaklarım zonklamaya, kulaklarım çınlamaya başladı. Bir tek ben vardım. İki dakika önce burayı dolduran yüzlerce insan yok olmuştu. Işıl ışıl yanıp sönen rengârenk eğlence düzeneklerinin arasında yapayalnızdım. Yüzlerce insan burayı bu kadar çabuk boşaltmış olamazdı. Boşa dönen dönme dolapların arasında koşar adım panayırın çıkışına yöneldim. Ayağımın altında ezilen küçük beyaz taşların sesinden başka ses yoktu alanda. Çıkışı bulamıyordum. Sakin olmam lazımdı. Boğazımda biriken dehşetli çığlıkları bastıra bastıra yürüdüm. Hiçbir yerde hiç kimse yoktu. Işıklar deli gibi yanıp sönmeye, makineler delirtici bir sessizlik içinde kendi kendine çalışmaya devam

ediyordu. Kopenhag'da benden başka kimse yoktu sanki. Hatta Danimarka'da. Belki de İskandinavya'da. Belki de Dünya'da. Panik beni ele geçirmiş olacak, inlemeye benzer tuhaf sesler çıkararak koşmaya başladım. Tam bu sırada yandaki kulübenin kapısı açıldı. İki güleç yüz. Birini elinde sallanan kurt maskesinden tanıdım. Beni tünelde arabaya bindiren görevli. Sendeleyerek durdum.

Kurt maskesini çıkarmış tilki suratlı görevli muzip bir ifadeyle sırtıyordu. Yanındaki daha oturaklı bir tipti. İngilizce bilip bilmediğimi sordu kusursuz bir İngiliz aksanıyla. Bildiğimi söyledim. Elini uzattı. Ben de buz kesmiş elimi uzattım ona. Tanıştık. Az önce tecrübe etme şansına eriştiğim ödüllü korku tüneli projesinin mucidiymiş. Kendini tanıttıktan sonra "Dilerseniz gerçek panayır alanına dönelim, size içecek bir şeyler ısmarlayıp projemizi anlatalım" dedi.

Duvarı küçük bir kapı vardı. Kapıyı açıp arkasına geçtik. Kalabalık panayır alanındaydık yine. Tünele girdikten sonra kulağımdan silinen insan gürültüsü yeniden etraftaydı. Elim ayağım titriyordu. İlerdeki büyük masalardan birine geçtik. Masadaki diğer insanlarla tanıştım. Yine mi toplantı?

Anlatılanları dinleyip önümdeki yeşil Heineken şişesini yarıladıktan sonra gülmeye başladım. Bilhassa uyduruk tasarlanmış meğer korku tüneli. Korku, kurbanı içeride değil dışarıda bekliyormuş çünkü. Tünelin diğer ucundan çıktığında. Panayır alanının yanına kurulan plastikten yapılmış simetrik panayıra çıkıldığında. Benim durumum yine iyiymiş. Diğer insanların tepkilerini duyunca onlarla birlikte kahkahalar atmaya başladım. Koşarak tünele geri kaçan bile olmuş. Benim tepkimin yer aldığı DVD'yi hediye ettiler. Teşekkür edip biramı bitirdim, müsaade istedim.

Ayağa kalkınca panayır ışıkları gözümü aldı. Ancak içinde değil dışındaydım alanın. Bir rüyadan uyanır gibi içine daldığım düşüncelerden kafamı kaldırdım. Panayır kurulmuştu. Lunaparkın biraz daha kapsamlısı denecek bir yerdi. İçersi kalabalıktı. Giriş ücretsizdi. Girmedim. ✨

"Tek başına mutlu olmak, kullanılacak bir şeydir."

A. Camus

ISLIKLAR

Öldü,
Barışın, dostluğun,
kardeşliğin kurbanları.
Öldürdünüz,
Yarınların sabahını...
Güneşe açılan eller,
Gül pembesinden
karanlığa dönen yüzler,
Öldürdünüz her şeyi...
Ormanları kesenler,
Doğmamış çocuklara
kefen biçenler,
Kan бүрүдү,
Orhan Kemal'in
"Arkadaş Islıkları"nı.
Melodisi vardı ıslıkların, arkadaş...
Kim, nasıl yaptı,
Nasıl kanlı bıçaklı olduk?
Kim, nasıl soktu,
Bu kini içimize,
Kim nasıl?
Biz böyle mi doğduk
Kardeş değil miydik, arkadaş...
Hep beraber sileceğiz elbet,
Kan kuruyacak, dınecek öfke.
Yeniden söyleyeceğiz,
Orhan Kemal'in
"Arkadaş Islıkları"nı

KEDİ, YAĞMUR, CAN SIKINTISI
VE BAĞZI ŞEYLER

Neyin ne zaman nerden geleceği hiç belli olmuyor.
Kitaplardan ya da büyüklerimden öğrenmedim bunu.
Bizzat yaşayarak öğrendim. Hem de bir kediden!

Birdenbire canım sıkıldı bugün. Her zamanki can sıkıntısından farklı bir sıkıntıydı. Artık alıştığım standart sıkıntı gibi de değildi, herhangi bir şeyden dolayı ortaya çıkan bir sıkıntı da değildi. Her zamanki gibi bir günde, sıradan bir saatte, her zaman yaptığım şeyleri yaparken sıkılıverdi içim. Yağmur olmasaydı kendimi eve atıp yorgana gömülür; bacaklarımı karnıma kadar çekip geçmesini beklerdim. Ama yağmur yağıyordu. Son dersten sonra kendime okuldan çıkıyormuş süsü vererek ön kapısından çıktım bahçenin, arka kapısından geri girdim. Kimselere görünmeden arka taraftaki çam ağaçlarının altında nispeten kuru bir yer bulup ceketimi serdim ve oturdum. Sıkıntı hiç azalmadı. Telefon etmek istedim, cesaret edemedim. Tekrar kendime döndüm. Bacaklarımı uzatmaya yeltendim ama belli bir alanın dışına çıkınca fena ıslanıyorlardı, kuru alana çekmek zorunda kaldım. Sonra bu duruma da canım sıkıldı, ıslanırsa ıslansın diyerek boylu boyunca uzattım. Bu biraz iyi geldi. Tekrar telefonu elime aldım. Lııhh!.. Yine koydum cebime. Bir süre neredeyse hiçbir şey düşünmedim, bir süre sonra da bir süre hiçbir şey düşünmediğimi fark edip bunun üzerine düşünmeye başladım. Etrafta tek insan yoktu ve o an hayatımdaki tek güzel şey bu olabilirdi. Bir süre de buna sevinerek oyalandım. Ne güzel etrafımda hiç kimse yok... Derken onu gördüm...

Ne zaman geldiğini anlamamıştım. Ama duruşuna bakılırsa en az beş dakikadır orada gibiydi. Yaklaşık yedi sekiz metre ötemde, başka bir çam ağacının kuytusunda sessizce ve saygıyla (evet evet saygıyla, doğru kelime bu) beni seyrediyordu. Tüyleri ıslak, son derece çirkin, zayıf, kara bir kedi. Gözlerini hafiften kısmış öylece beni izliyordu. Ben de ona diktim gözlerimi. Kedilerden hiç hoşlanmadığım göz önüne alınırsa tedirgin olmam, tedirgin olmasam da çok ciddiye almamam, kendiliğinden gitmesini beklemem gerekiyordu normalde. Fakat o kadar dikkatli bakıyordu ki bana kayıtsız kalamadım. Birkaç dakika karşılıklı öylece durduk. Sanki o uzaktan beni tartıyordu, ben de nasıl davranmam gerektiğine karar vermeye çalışıyordum. Sonra küçük adımlarla yanıma doğru yaklaşmaya başladı. Beş metre... Üç metre... Bir metre... Yok artık. Kucağıma falan gelmeye kalkmasın sakın dedim içimden, bu kadarına da hazır değildim. Hâlâ durmamıştı ama... Bana ait kuru bölgenin içine kadar girdi ve diz kapağımın hizasına yakın bir yerde birden bire durup yere çöktü. Çok şükür... İki adım daha atsa yüz seviyeme kadar gelecekti ve o zaman soğukkanlılığımı korumam imkânsızdı. Hiç istifimi bozmadım. Bir süre seri boyun hareketleriyle, konumundan emin olmak için herhalde, sağa sola bakındı. Sonra tekrar gözlerini gözlerime çevirerek sabitledi. Sıkıntımı falan unutup kendime şaşmaya başladım. Dediğim gibi kedilerden hiç hoşlanmam ve bir kedinin bana bu kadar sokulmasına normal şartlarda asla izin vermem. Fakat o an ilginç bir şekilde ne kolumu oynatabildim ne ağızımdan kötü bir söz çıktı. Sadece baktım ben de ona... Bir süre de o

pozisyonda bakiştık. Epey bir bakiştık anlayacağınız. Bir beş dakika kadar sonra zarif bir hamleyle kafasını önce dizlerimin üzerine koydu, sonra kendi ekseninde yarım daireye benzer bir iki hareket yapıp durdu ve sol tarafında karar kıldı. Manzara aşağı yukarı şöyleydi; Sırtım ağaca yaslı, bacaklarımı uzatmış durumdayım, vücudumun yarısı ciddi yağmur alıyor ve kafasını diz kapağımın hemen üzerine yaslamış bana bakan bir kedi var... Üstelik bundan rahatsız olmuyorum, neredeyse hoşuma bile gidecek bu durum, hatta abartıp kendimi iyi hissetmeye başladığımı bile söyleyebilirim. Ve prensiplerime aykırı olmasa elimle başını bile okşayabilirim kedinin...

O an fark ettim. Benim kedilerle sorunum yokmuş meğer. Benim herkesle sorunum varmış aslında. Nefes alan her şeyle. Kediler en sabırsız canlılar olduğundan ben de bütün tepkimi onlara gösteriyormuşum. O an fark ettim.

Çünkü o kedi bana sabretti, zaman ayırdı, acele etmedi, herhangi bir şey beklemedi, acıklı hareketlerle ilgimi çekmeye kalkmadı. Üşüdüğü de aç olduğu da belliydi ama bunlarla ilgili hiçbir şey hissettirmedim. Muhtemelen onu istemediğimi belli etsem beni anlayışla karşılayıp uzaklaşırdı yanımdan. O benim ne yapacağımı bilemediğimi anladı ve bana zaman tanıdı. Ön yargıyla yaklaşmadı, niye pis pis bakıyor bu adam bana demedi. Abartılı jest ve mimiklerle sevgi gösterisi yapmamı da istemedi. Sadece baktı, doğru zamanı bekledi ve usulca sokuldu, kuş tüyü gibi, sessiz, zarif ve rahatsız etmeden.

Sonra bir şey olmadı... On dakika kadar bunları düşündüm ve sonra teşekkür ettim. İşte bundan sonrası çok garip. İster inanın inanmayın, sanki bu anı bekliyormuş gibi, ben "teşekkür ederim kedici" der demez inceden miyavladı, kafasını sağlı sollu sürüttü dizlerime ve sonra geldiği kadar zarif ve nazik bir şekilde kalktı ve bir kez bile arkasına bakmadan merdivenlere doğru gidip kayboldu.

Yıllardır sevmediğimi söylediğim, araya hep mesafe koyduğum, kedigillerden bir kedi insanlarla neden anlaşamadığını, neden yanlarında hep canımın sıkıldığını anlamamı sağladı birdenbire. Sevinssem mi üzülsem mi bilemedim. Sonra yağmur dindi. Kalktım yerimden. Ön bahçeye çıkıp sağa sola baktım kediye görebilir miyim diye. Göremedim. Gerçi görsem ne yapacaktım tam emin değilim. Ama muhtemelen şöyle bir şey yapacaktım Sessizce gözlerine bakıp, fısıldayarak "tekrar teşekkür ederim kedici" diyecektim. Bağırma gerek yoktu, sesimi duymasına da gerek yoktu, diğer insanlardan da kedilerden de farklıydı o. Beni anlaması için duyması gerekmezdi. Ben bakardım, o anlardı. Ama yoktu. Eve geldim. Yorgana gömüldüm. Yine canım sıkıldı. Sonra kalktım ve bunları yazmaya başladım...

Sonuna kadar okudunuz mu bilmiyorum. Çok da önemli değil zaten. Atlayarak okuyanlar hikâyemin burasına geldiklerinde şunu bilsinler yeter. Ben bugün bir kediden, neden bir türlü mutlu olamadığımı ve canımın hep sıkın olduğunu öğrendim? Ve ona bir de buradan teşekkür etmek istedim. Teşekkürler kedici..."

NİKAHINA BENİ ÇAĞIR SEVDİĞİM İSTERSEN ÇALGICIN OLURUM SENİN

-A lo Memed günaydın!
-Günaydın Mustafa Abi.
-Naber nerdesin?
-İyi abi taksimdeyim. Sen nasılsın?
-Yav ben dükkân tuttum bi tane. Çay ocağı açıyorum. Bana bir tabela yazman gerek!
-İyi süper, hayırlı olsun da ben pek anlamam ki tabeladan falan.
-Nası anlamazsın! Okulunda okuyon bi de anlamam diyon!
-Ya ben akşam düğünde çalacam geç kalırım abi. Nerdesin ki sen?
-Sazını da al gel tabelayı yazar, burdan gidersin düğününe. Küçükpazar'dayım, hamamım yanında hemen.
-....?
-İsmarladığım biralar boğazına dursun! Yardıma ihtiyacım var, gel yaz şunu!
- İyi tamam gelirim.

Sırtımda cümbüş yola koyuldum. Yol boyu eski tabelalar aradı gözlerim. Şöyle güzel iki renk, iki fırçayla, iki saatte halledebileceğim retro bi tasarım kuruyorum aklımda. Basit ve güzel olması gerek. Akşam düğünde de çalacağım yorulmamalıyım ve geç kalmamalıyım. Mustafa Abi okumayı, müziği, muhabbeti, rakıyı ve antika eski eşyaları sever. Güzel sanatlarda okuduğumu da biliyor. Değişik bir şey istiyor olabilir. Bir kitapta ya da dergide gördüğü bir şey mi yaptıracak acaba? Yap-işlet-batır yöntemiyle, geçmişinde kahvehane, birahane, büfe, mantar çiftliği, lokanta gibi çeşitli işyeri enkazları bırakmış olsa da sevimli ve enerjisi yüksek bir adam Mustafa Abi. Enkaza dönüşme sırası çay ocağında galiba dedim içimden, ardından sırtıttım. Daha sonraları belgeselini televizyonda göreceğim, İstanbul'un bekar cennetine varmıştım. Sokakta yürürken etrafımda anadolu'dan gelmiş mevsimlik işçiler, dilenciler, ortadoğu veya asyalı zannettiğimler, seyyar satıcılar, ucuz lokantalar, çeyrek ekmek alabileceğiniz fırınlar, yıkılacakmış gibi duran eski püskü oteller ve önünde kuyruk oluşmuş ganyan bayii görüyordum. İki katlı, sıralı eski dükkânlardan birinin önünde durdum. Burasıydı. Onaltı metrekaareye, içinde çay tezgahı, üç alçak masa ve etrafında hasır tabureler yerleştirilmiş şirin bir çay ocağı. Tavana yakın asılmış bir TV bile var. Beni görünce sevindi Mustafa abi. İçerden gel gel yaptı. Kapıdan girince beni hemen büyük bir müzisyen olarak tanıttı içerde oturan müşterilerine. Şakayı da sevir Mustafa Abi. Hemen bir çay doldurup oturttu beni hasır tabureye. İki yaşlı amcanın arasında oturmuş çayımı karıştırırken;

-Ben de müzisyenim! dedi yaşlı amcalardan biri.

-Aaa! ne güzelmiş, ne çalışıyorsun amca?
-Bestekârım ben.
- O daha güzelmiş. Herkes çalar ama beste zor iş.

-.....

Elindeki at yarışı bültenine döndü. Biraz öfke hissettim sesinde.

-İyiymiş Mustafa Abi yerin!
-Üst katı da var.
-Süpermiş, bakalım mı yukarıya da?
-Önce şu tabelayı hallet de çayını bitirip!
- He ya ne yapcaz, nasıl yapcaz, ne tarz istiyorsun, ben gelirken yolda retro bişeyler düşünüyü....
-İşte bunları yapıştırarak yapacaksın! Ben aldım bu harfleri. Yan sokakta satılıyormuş.
-Abi bunu sen de yapıştırırın. Çıkartma harf bunlar! Bana gerek yokmuş.
-Sanatçının yaptığı gibi olmaz! Ehehehe! Sen güzel yazarsın.
-İyi peki... ver bakalım.. ne yazcaz?
-Konya Çay Evi
-.....!
-Konyalı değil miyiz oğlum biz?
-....!

Yaptım! Güzel oldu. Yazının altına "since" yazıp tarih de atalım istedi ama harfler yetersiz kaldı. Sonra yazarım ben onu dedim. Karşı tekelden ikişer bira alıp üst kata çıktık. Mutfak tezgahı, tuvalet, banyo falan var üst katta. Yeni yapılmış, az kullanılmış üstelik.

"İyiymiş burası!" dedim.

-Bir yatak atsan kalınır bile burada. Resmen stüdyo daire! Bu arada sen nerde kalıyon? Okul ne oldu? Kaç senedir okuyon, bitir artık şunu!
-Bi arkadaşın yanında emanet kalıyorum şimdilik. Okul da sıkı çalışmam iki ay sonra bitecek. Mezuniyet projesi yapıyorum. Sonra askere gidecem. Eski evden çıkardılar biliyorsun.
-Eee sen kal o zaman burda işte! Şimdi kaldığın yere

Bu kız benim eski sevgilimdi. İki kere göz göze geldik. Ne hissedeceğimi bilemeden ikram edilen içkilere yüklendim.

rahatsızlık ve para vermektense takıl burda. Karakolun arka sokağında spot ev eşyacılar var. Oradan bi yatak atarız yarın.
-Olur mu ki?
-Olur valla! Bana yardım edersin hem boş zamanlarında.
-Olur diyorsan tamam abi zaten para yok, bana uyar.

Biraları bitirip aşağı indik. Amcalar bıraktığımız gibiler. Gözleri bir yarış bülteninde bir televizyonda hep. Yarış zamanında yarışlar izleniyor. Kalan ara zamanlarda, kayan altyazıları ekranın yarısını kaplayan arabesk müzik kanalları açık sürekli.

-Bir de kahve içelim öyle git! dedi Mustafa Abi. Eli zaten cezveye uzanmıştı. O esnada kapıdan uzun boylu, zayıf, gözlüklü, ellili yaşlarda olduğunu tahmin ettiğim, giyim tarzı bu semtin sakinlerine göre fazla yeni ve temiz, takım elbiseli, bond çantalı birisi girdi.
-Selamünaleyküm hemşerim. Konya çay eviymiş burası. Ben de Konyalıyım. Bi hemşeri çayı içebilir miyim?

Mustafa abi bana bakarak:

-Gördün mü bak Memed! Dakika bir gol bir! İki haftadır tabelayı yazamamıştık. Tabela şart! Adama döndü:
-Gel hemşerim otur. Biz kahve yapıyorduk, boşver çayı. Kahve iç!
-Kahve daha iyi olur. Mali müşavirim ben! Aksaray'da bürom var. Zaman zaman buradan geçerim. Tabelayı görünce girmek istedim.

Bestekâr, mali müşavir ve ben oturuyoruz. Bestekâr amcanın dikkati televizyondaydı. Mustafa Abi, müşavir abiye sordu;

-Kimlerdensin Konyadan? Kimleri tanırırsın?
-Recep benim ismim. Lalebahçeliyim. Uzun zaman oldu ayrılalı memleketten ama gençlik yıllarım orda geçti. Hasan vardı bi lisede falan; sonradan milletvekili falan olmuş diye duydum. Biz Sarı Hasan derdik. Onu tanırım. Soyadı neydi unuttum. O zamanlar fırtınalı yıllardı. Siyasi ortam vardı. Ben de baya aktiftim sol hareketin içinde. Mustafa'yı tanırım bir de. Konyanın en meşhur devrimcisi o zamanlar. Sonra cezaevine girdi o seksende. Bir daha da görmedim. En aktifimiz oydu ama. Bizden birkaç yaş da büyüktü. Hep onu dinlerdik. Evinde falan kalırdık. O zamanlar herkeste bir okuma sorgulama merakı vardı. Kızlı erkekli toplaşıp teorik kitaplar okur tartışırdık. Genelde de Mustafa'dan akıl alır danışırdık. Şimdi nerede okuyan falan!
-Bu Mustafa dediğin Aşkanlı mı?
-Hah işte o! Abisi falan var, Murat. O da solcu!
-Bu beste benim! Vallahi yeminle bu beste benim!

Yandaki bestekâr amca omzumu dürterek heyecanla bağıırıyordu. Televizyonda Ümit Besen'in "Nikah Masası" şarkısı çalıyordu. Ben Mustafa Abi'yle göz göze gelmişim. Donuk şekilde birbirimize bakıyorduk. Müşavir, Mustafa Abi'ye Mustafa Abi'yi anlatıyordu. Mustafa Abi bozuntuya vermeden sormaya devam etti.

-Abisi nerde peki Mustafa'nın?
-Ümit'in bana en büyük kazığıdır bu hayattaki!

Türkiye'nin kimliklerinin peşinde Bir uzun yolculuk

-Vurdular abisini sonra.
-Benim şarkımla Ümit zengin oldu.
Ben hâlâ Kasımpaşa'da kiradayım.
-Ben abisinin cenazesine gitmiştim.
Sen orda mıydın?
-Hayatta kimseye güvenmeyeceksin!
Ümit'i şimdi gören adam zanneder.
Bestemi çaldı! Bu beste benim!
-Evet Mustafa'yı ben teselli ettim cenaze
boyunca. Oradaydım.

İki ayrı farklı diyalog arasında cereyanda kalmıştım. Bestekar kimseyi dinlemeden konuşuyordu. Yukarda bira içip aşağı indiğimizden beri konuşmamıştım. Cümbüşümü alıp yine konuşmadan dışarı çıktım. Ne ilginç adamlar var deyip, çalacağım düğüne doğru yol aldım. Yolda telefon yine çaldı. Antalya'dan eski çalıştığım müzik grubuydu arayan. Bir festival ve iki düğün işi almışlar beni de çağırıyorlardı. Gelirim, çalarım dedim. Üç gün sürecek bir iş. Git gel yolla dört gün. Okulu birkaç gün asabilirdim. Ertesi günü artık yeni evim dediğim çay ocağına gittim. Mustafa Abi'ye müşaviri sordum. Tanımıyormuş. Senden sonra çıktı dedi. Ama dediklerinin hepsi doğruymuş. Bana beni anlatıyorsun, Mustafa benim de dememiş. Sadece çok ilginç dedi. Bestekâr nerde dedim. Her gün onbirbuçukta geliyormuş. Akşam Antalya'ya işe gideceğimi söyledim, yatak işini halledelim dedim. Yakındaki spotçudan alıp, yukarı çıkarıp kurduk. Ben bi koşu neversimleri de aldım geldim. Yukardaki yaşam alanım hazır. Ev işini halletmenin hazzıyla oturmuş çayımı içerken müşavir yine sokaktan geçiyordu. Bestekâr, Mustafa Abi ve ben diğer müşterilerle birlikte tam kadro içerdeydik. Gülümseyip selam verdim. Bu seferki takım elbise açık renkliydi. Geçip gitti. Kül tablaları yatan yarış kuponlarıyla dolmuş, akşam olmuştu. Bikaç bira içelim öyle git dedi Mustafa Abi. Otobüs saatine daha var. Ben cevap vermeden, müşavir kapıda belirdi. Yalnız değildi.

-Nişanlımla beraber geçiyorduk.
-Biz de kapatıp bira içmeye gidiyorduk yan taraftaki birahaneye. Çay kalmadı.
-Biz de katılalım biraya o zaman. Hem nişanlımla da tanışsınız.

İkinci birayı içip, yoğun makyajlı kadın, müşavir ve Mustafa Abi'ye allahaismarladık deyip kalktım oradan. Konya muhabbeti de sıkılmıştı. Festival ve ilk düğünü çalıp, yorgun ve sıkılmış halde son düğünde sahneyi aldık. Bu iş bitince gece geç saatte İstanbul'a dönecektim. Düğünde gelini görünce bestekâr abi geldi aklıma. Bu kız benim eski sevgilimdi. İki kere göz göze geldik. Ne hissedeceğimi bilemeden ikram edilen içkilere yüklendim. Sanki bir senaryoda gibiydim. Bir oyunun içinde. İyi kötü sahneyi bitirdik. Sarhoş kafa otogardan otobüse atlayıp, yol boyunca yaşadığım bu olayı düşünüp durdum. Eski hatıralar geldi geçti aklımdan. Uyuyamadım. Otobüsten sabah inmiş saat onbuçuk gibi çay ocağına, daha doğrusu hiç yatmadığım yeni evime vardım. Aklımda sadece yeni yatağımda güzel bir uyku çekmek vardı. İçki, sahne, yaşadığım şey beni yormuştu. Hemen yukarı çıktım. Bir sürprizle karşılaştım. Yatağımda biri vardı. Eğilip baktım. Müşavirdi. Aşağıya inip Mustafa Abi'nin yüzüne baktım.

-Yatacak yeri yokmuş. O kadın da kötü kadınmış.

Hiçbir şey demeden oturdum. Saate baktım. Onbirbuçuğu geçmişti. Bestekâr da gelmemişti. Telefonu aldım...

-Alo Erkan! Evde misin abi? Geliyorum. 🌸

Nebil Özgentürk, Can Dündar ve Coşkun Aral, Türkiye'nin yaşayan ve solan renklerinin peşine düştü. Bir belgesel+kitapla yolculuklarını kayda aldılar. Biz-Kültür Yolcuları ortaya çıktı.

Can Dündar

"Biz diye bir şey var mı gerçekten? Yeni, demokratik, özgürlükçü bir biz kurabilir miyiz?"

Nebil Özgentürk

"Bu topraklarda konuşulan dillerin, yakılan ağıtların, çekilen acıların sesine kulak verdik..."

Coşkun Aral

"Dünyanın neresinde olursa olsun 'öteki' ile duygudaş olmanın mutluluğunu hissettim..."

10 Bölümlük Belgesel+Kitap
Tüm Kitapçılarda

CEZA O MU BU MU NİÇİN?

Yeraltı mı, yeryüzü mü? Niçin?

-Yeraltı.Yeryüzüne çıkabilmek için, önce yeraltını yaşamalı.

Rhytm mi, poem mi? Niçin?

-İkisi de birbirini tamamlayan unsurlar. Poem için rhytm gerek.

Peace mi, fuck mı? Niçin?

-Yerine göre peace, yerine göre fuck.

Bloody mi, Ceza mı? Niçin?

-Ceza. Çünkü evrimimin tamamlanmış hâli.

Rap bir amaç mıdır, araç mı? Niçin?

-Rap, gerçekleştirebileceğim birçok şey için araç, benim için ise bir amaçtır.

Dar paça mı, bol paça mı? Niçin?

-Bu sıralar daha çok dar paça.

Old school mu, new school mu? Niçin?

-Şu anda "old school" dediklerimiz 90'larda "new school"du. O nedenle bence hep "new school".

Denemek mi, yanılmak mı? Niçin?

-Yanılmayı anlayabilmek için denemek.

Ayrırmalı mı, kayırmalı mı? Niçin?

-Belli şeyleri ayırmalı, kimseyi de kayırmamalı.

Kalem mi, kağıt mı? Niçin?

-Kalem varsa istediğimiz yere karalarız.

Bilek mi, yürek mi? Niçin?

-Yürek yoksa bilek pek bir işe yaramaz.

Hakikat fikirde midir, zikirde mi? Niçin?

-Hakikat kesinlikle fikirdedir. Zikir, hakikati görmemizi sağlar.

Türkçe rap mi, Gangsta rap mi? Niçin?

-İkisinin yeri de ayrı. O nedenle sadece rap.

Biggie mi, Tupac mı? Niçin?

-Biggie. Çünkü ben her zaman east ve New York dinleyen bir rapçiydim. 90'larda da tarzım

Fotoğraf:Arif Ülkü

New York'tu.Tupac çok saygı duyduğum rapçilerden biri.Yeri ayrıdır. Ama ben duygu, fikir ve tarz olarak doğuya daha yakındım.

Üstat olmak mı, ünlü olmak mı? Niçin?

-Yaptığınız işte iyiyse, üstat olursunuz. Üstat olursanız, ünlü olmak kaçınılmazdır. Ki bu kötü anlama gelmez hiçbir zaman.

Freestyle mi, battle rap mi? Niçin?

-İkisi birbirini çok iyi tamamlar. Freestyleda battle vardır. Ayırmak pek doğru olmaz.

Dolunay mı, hilal mi? Niçin?

-Dolunayda gecenin rengi etkilidir. Ayın bana verdiği etkiye inanırım.

Teknik mi önemli, taktik mi? Niçin?

-Ne müzikte, ne sporda, ne sanatta, ne de hayatta teknik bilmeden taktik kurmanız imkân yok.

"Suspus" mu, "Yerli Plaka" mı? Niçin?

-"Suspus" en iyi albümüm. Manevi değeri de çok fazla. Uzun bir aradan sonra sevenlerimle buluştum.

İtikat mı, itimat mı? Niçin?

-İnsanın inandığı, güvendiğidir aslında. Bu yüzden güvenmek önemlidir.

Yaşam bir arayış mıdır, bekleyiş mi? Niçin?

-Yaşam, öğrenmek ya da öğrenmek arzusudur. Öğrenmek, arayış ve bekleyiş gibi kalıpların dışına çıkar. Her şeyi kapsayabilir. Sınırsızdır.

Dağlar mı, okyanuslar mı? Niçin?

-Okyanuslar daha gizemli, ilham verici. Onlar üzerine yazılmış birçok sözüm var. Üstten görünen yüzü dışında bilmediğimiz, keşfedemediğimiz başka yüzleri var.

Müzik düşünceye mi dayalı olmalı, eğlenceye mi? Niçin?

-Müzik hem düşünceye hem eğlenceye dayalı olmalı. Pozitif bir etki yaratacaksa duygulara da dokunmalı.

Sözcüklerde hiza mı var, nizam mı? Niçin?

-Bir nizam sağlamak için sözcüklerin hepsini hizaya sokuyorum. Hiza ve nizam olmayan şeyleri de sözlerimde eleştiriyorum. ✨

"Bir kere aklından geçsem
bir daha yalnızlık nedir
bilmez kalbim"

TARIK TUFAN

Şanzelize Düğün Salonu

Tarık Tufan'dan
"hayat bu, her şey olur"
diyen bir roman!

"biz kitaba inanıyoruz"

/profilkitap

/profilkitap

AĞRI

Su altındayım. İstanbul'un dörtte biri üzerimden geçiyor. Pervane seslerini ayırmama imkân yok. Sene 2005. Galata Köprüsü'nün altında dalış yapıyoruz. Sirkeci tramvay hattı, Fındıklı'ya bağlanacak. Köprü, geceleri tersane geçişleri için kaldırılıyor. Bu yüzden de elektrik hattının suyun altından birleştirilmesi gerek. İhaleyi de benim yeni işe başladığım yer almış. Okuldan yeni mezunum. Staj bitmiş. Ufak ufak sanayi dalgıcı oluyorum. Hevesliyim her şeye. Yanımda da bir abim var, adı Erhan. O alaylı. İlk bir uyuz oldu bana; okullu ayağı falan. İki güne bendeki ameleliği görünce bir sevdi. Sonra da ilk tersane biramızda ahabap olduk.

Haliç'in iki yakasının ortasına kablo döşeyeceğiz. Büyük bir afet olmazsa ya da bir mega proje falan gelmezse yıllarca da sistem öyle kalacak. İstanbul'a eser bırakıyoruz. Benim kafa öyle basıyor o zaman. Erhan Abi de sadece ay başını düşünüyor. Hoş, bende altı ay sonra o kafaya geliyorum.

Köprü ayaklarının dibine ilk önce beton dökacağız. Uzun ince bir kaldırım gibi. Sonra da o kaldırımın üzerine dübellerle iskele yapacağız. Son olarak da kablolar kelepçe ile döşenecek. İş kolay gibi. Haliç'in dibiyse bok gibi. Altın boynuz için tüm ganimet efsaneleri gerçektir sanırım çünkü dip yapısı silme çamur, hem de kalın bir tabaka çamur. Bir şeyin çürümesine imkân yok, havayla temas olmadığı için. Bozulmadan duruyordur yılların kalıntıları. Eskilerin mega projeleri falan. Neyse...

Dedik iş bir haftada biter. Tekneyi getirdik Kumkapı'dan, şimdiki Turyol iskelesinin oraya koyduk. Geceleri de teknede uyuyacağız.

İlk gün keşif var. Çömezler için bulunmaz nimet. Atladım suya. Ocak 2005, bıçak batır gibi su can yakıyor. Öyle şekilli elbise alacak para yok. El yordamı ile ölçüp biçiyorum. En dip kırk iki metre. Çamuru biraz eşelesen kırk beş olur gibi. Tepemdeki sesler hiç bitmiyor. Zar zor kendi nefes sesimi duyuyorum. Pervaneler ve İstanbul hiç durmuyor. Biz de bok varmış gibi biraz daha hareket etsin diye çalışıyoruz.

Çıkıyorum sudan. Zangır zangır titrerken, geçen tekneler bizi izliyor. Erhan Abi, çayı getiriyor içinde bir tık kanyak. Tekel var o zaman hâlâ. Biraz sonra da sarıyor hortumu boynuna. Ben geçiyorum kompresörün başına. Kaptan yine uyuyor. O gürültüde; kompresör var, tekneler var, arabalar var, var oğlu var. Gecenin mükemmel üçlüsünün ertesi gün kalıntıları başının ağrısında kaptanın. Tevfik Abi 51 yaşında. Karısından başka övdüğü tek şey akşam menüsü. Evin marka beyaz şarap, fruko gazoz ve de kabak çekirdeği. Her gün seferde de olsa, bir şişe gömüp, uyuyup gidiyor. Karısını anlatıyor doyasıya. Gözleri parlayarak, durmadan. Erken göçmüş Nurten Yenge, bir trafik kazasından çıkamamış. Bizim kaptan da karaya çıkmak istememiş bir daha. Kaptan köşkünde, telsizin yanında asılı bir fotoğraf var. Nurten Abla ile Tevfik Kaptan, İzmir fuarında, Emel Sayın konserinde. İkisi de Marmara'da salınıyor şimdi.

Erhan Abi suda. İncecik kıyafeti ile dalıyor. Adam da üşüme diye bir şey yok. Deddiği vakitte çıktı, istifini hiç bozmadan elimden çayı aldı, oturduk. Benim dalış sırası için vaktimi beklemek lazımdı. Kırk iki metre derin. Bir

dahaki dalış için biraz nefes almam lazım.

İkimiz güverteye çıkmış duruyoruz. Erhan Abi her dalış sonrası karnının sağ tarafını sırtına doğru ovuyor. Sürekli. Bir maraz ama, dalış ile ilgili mi diye sorsam, hemen okullu ukela oluyorum. Sürekli onu kesiyorum. Çözerim belki diyorum. Erhan Abi de elinde çayı, Harem tarafını kesiyor sürekli.

Böyle üç gün geçti. İş kolayladı. Haliç ve yolcuları üzerimizden akmaya devam etti. Erhan Abi'de gözünü Harem'den hiç ayırmadı. Bazen acil malzeme gerekiyordu. Perşembe Pazarı'na git gel yapıyorum. Bir de Sarkis abi var, krom ustası. Erhan Abi'nin de sıkı abisi, sonradan öğrendim. Zaten bizim sanayi piyasası göt kadar. Ben de eskiden beri biliyorum. Okuldayken, kaynak yapmayı öğrenmeye onun yanına gelirdim. Malzeme seferlerinde ona da uğruyordum arada.

İş teslim etmeye iki gün kala, Sarkis Abi de gideceğimizi duyunca; akşama Akın Balık'a davet etti bizi. İki gün kala, iki duble içelim diye. Ufak botla tekneye geri döndüm. Erhan Abi güvertede, yine sırtı dönük. Öyle Harem'i kesiyor. Eli de, artık eminim; ciğerlerini sakınlemeye çalışıyor.

"Akşama rakı var" dedim. Sakince kafa salladı. Malzemeleri taktık. Benim hortum ağzımda. Döşeyeceğimiz kablolardan biri de belimdeki ağırlık kemerinde, atladım. Tam suya dalacağım, küpeşteden yanaştı. "Hanım" dedi, "Biraderle kaçtı, Harem'den." Bir şey diyemeden boşalttım nefesimi.

Kırk iki metreye kırk iki saatte indim sanki. İşe başladım. Ulan bitecek kablo işi biraz sonra, biliyorum. Çıkacağım yukarı, ne diyeceğim adama. Ya da benden sonra nasıl yollayacağım suyun altına, bu kafasıyla. Üstelik kırk metre suyun narkozu da var.

Çıktım. Güverte'de çay yok, sek kanyak var. Erhan Abi, dalmaktan vazgeçmiş. Yarına erteledik. "Hadi" dedi, "Bizim huysuzun rakısını içelim."

At gibi kokuyoruz. Dedik böyle olmaz, mekâna yazık. Akın Balık da, etrafı da bu kadar ünlü mekan değil o zaman ama biz perişanız. Haliç suyunun kokusu üzerimizde. Mekân da o zaman delikanlı gibi salaş yer, öyle çakma taklitler yok. Bir rahatız fakat rakının bir makamı var. Güvertede buz gibi suyu tuttuk birbirimize gülerek. Ben Erhan Abi'ye baktım bir an, zorlama neşesi olduğunu anladım. Belli yani o masaya niye gittiğimiz. Anlar ya insan, âlim olmaya gerek yok. Adam rakıyı ciğerine çekecek. Sıktık çakma parfümleri, çıktık yola. Kaptanımız çoktan kendi menüsünü hazırlamıştı, kaldı

hanımının yanında; bir Emel Sayın eksik. Ben aldım kürekleri. İki dakikalık yolda vakit gün batımı; bizim bot, oldu mu sana sadabad kayığı. Bir o zaman samimi sırtttık birbirimize.

Masa sakın. Süzme yoğurt, zeytin bir de dolma. Herkesin sevdiği var, fazlası yok. Yeni başladık daha. Erhan Abi yine karşıya bakan tarafı seçti masada. Ben Sarkis abiyi zorladım, bir aransın diye. Sarkis Abi yekten girdi.

"İstanbul" dedi, artık adam olmaz.

Ben konu farklı falan derken.

"Ne ulan?" dedi, "İnsanı delirtiyor, iştmiyor musun?"

"Ondan dalalım dedik abi zaten de, yapamadık. Hanımı unuttuk."

Erhan Abi nasıl tonladıysa devamını hiç sormadık. Sarkis Abi, bir yeltendi sonra durdu. Erhan ile ortak bir arkadaşını aradı, konuşurken de uzaklaştı yanımızdan.

Sarkis Abi ile Erhan bir dönem beraber gemide çalışmışlar. O gün aranan da yine aynı yazıhane. Bir ay içinde yolladık Erhan Abi'yi. Karısının kaçtığı yerin yanından; Haydarpaşa'dan 'uzak yol' gemiye. Hâlâ da gemilerde benim bildiğim.

Sene 2015. İstanbul'un bin tane yeni mega projesi var, bok varmış gibi. Haliç de hâlâ bok gibi. Sarkis Abi emekli etti kendini. Burgazada'dan çıkmıyor bile, ben gidiyorum arada yanına. Erhan Abi ile de dört yıl oldu görüşemeyeli. En son Libya'ya git gel yapıyorlardı.

Ben ufaktan sinema işlerine bulaşmışım. Belgesel falan gidiyor bir şekilde. Vapurdayım. Harem ile Haydarpaşa'nın ortasında, Ro-ro gemilerinin yanaştığı limanda bir tane hacizli gemi var. Böyle yatık duruyor, yaralı gibi. Adı 'Ağrı-I'. Öyle Galata Köprüsü'nü ve Haliç'i izliyor.

Ben de açıyorum not defterini, başlıyorum yazmaya. Sene 2005... ✿

ESİRLER, ESİRCİLER

İstanbul'da esircilik ve esir ticareti Bizans döneminde kurumsallaşmıştı. Bu dönemde daha çok Yukarı Nil bölgesi ve Çad'dan zenci köleler getirilirdi. Osmanlı döneminde ise bu ticaret daha çok Habeşistan'dan gelen kölelerle yapılmaya başlandı. Bu yerlerden alınan köleler, ya gemiye binmeden önce ülkelerinde veya uzun süren deniz yolculuğu sırasında gemide hadım edilirdi. Bu işle daha çok Hristiyan ve Yahudi sünnetçiler ilgilenir, köleler hadım şekline göre isimlendirilirdi.

Osmanlı döneminde esir pazarında satılan köleler daha çok Irak, Suriye, Sırbistan, Bulgaristan, Romanya, Yunan adaları ve Avusturya'dan getirilir, bu köleler ya satın alınarak ya da kaçırılarak veya savaş esiri olarak elde edilirdi. Esir pazarlarında Kırım yoluyla gelen Çerkez ve Gürcü kızlar da satılırdı. "Üsera sefinesi" denen esir gemilerinin yanında şehre kara veya denizyoluyla da kaçak köle sokulur, bunlar Bedesten civarındaki pazarlar yerine şehrin dış mahallelerindeki evlerde, diğerlerine nazaran daha ucuza satılırdı. Bu kaçak kölelerin şehre girdiği zamanlarda piyasada ani fiyat düşüşleri yaşanır, devlet dükkân önlerinde köle satışı yapılmasını engellemeye uğraşırdı. Şehirde yaşanan salgınların nedenlerinden biri de bu kaçak kölelerdi.

İstanbul'da esir ticaretinin merkezi, Bizans döneminden beri Eski Bedesten ile Yeni Bedesten'di. Eski Bedesten'de cariyeler, Yeni Bedesten'de erkek köleler satılırdı. Nuruosmaniye Camii ile Çemberlitaş arasında, Tavukpazarı'nda kurulu olan Esir Hanı diğer önemli merkezlerden biriydi. 28 Temmuz 1609 yılındaki bir emirle inşa edilen iki katlı, 300 odalı Esir Hanı, esir satışının rahatça yapılabilmesi için geniş iç mekânlı bir bina olarak tasarlanmıştı. 17. yüzyılın başından itibaren esir ticaretinin merkezi konumunda olan Esir Hanı 1847 yılında yıktırıldı. İnciyan, çevresinde kahvehanelerin dizili olduğu Esir Hanı'nın bir kervansarayına benzediğini söyler. Kadın esirler odalarda, erkek esirlerse ortadaki meydanda satılırdı. Esir tüccarları güzel kızları esir pazarında satmak yerine evlerinde tutarlar, onlara şarkıcılık, oyunculuk vb şeyler öğrettikten sonra el altından satarlardı.

Eski ve Yeni Bedesten ile Esir Hanı dışında Fatih, Tophane, Üsküdar ve Kocamustafapaşa'da da esir pazarları vardı. Esirler genellikle açık artırma yöntemiyle satılır, alışverişin pazarlık yöntemiyle yapıldığı da olurdu. Sergilenen esirlerin fiyatı yeteneklerine, özelliklerine göre değişirdi. Esirlerde ilk aranan özellik gençlik ve güzellikti. Kadın esirin saz çalması, ev işlerine yatkın olması, dil bilmesi fiyatını artırıyordu. Erkek esirlerde aranan özellikler ise demircilik, denizcilik, saraçlık, hayvan bakıcılığı gibi işlerden anlamasıydı. Esirciler fiyat artırmak, müşterinin gözüne daha güzel görünmesini sağlamak amacıyla esirlerin yüzlerine alık, kızılık sürer, saçlarını yağlar, yürüyüş ve kıyırma öğretir, uysal gözükmeleleri konusunda telkinde bulunurlardı. Müşteri esiri dilediği gibi kontrol etme hakkına sahipti. Bir dişin eksikliği bile esirin fiyatını düşürebilirdi. Düztabanlık özellikle uğursuzluk sebebi sayılır, kel, kısa boyun ve bacaklı esirler pek

rağbet görmezdi. Müşteri esirin dişlerine bakabilir, yürütebilir, vücudunda dilediği yeri kontrol edebilir, son bir kontrol için ebe veya hekime başvurabilir, beğendiği esiri bir pey akçası karşılığında eve götürüp uykusunda deneyebilirdi. Pey akçası vererek esiri evde deneme çoğunlukla fuhuş için kullanılırdı.

Gayrimüslimlerin esircilik yapmaları ve esir almaları yasak olmasına rağmen, esircilik işinde başı çekenler Müslüman gözüken dönme Yahudilerdi.

İstanbul'da esir ticareti pek çok amaca yönelikti. Afrika kökenliler haremağası ve bacı, cariyeler ise halayık ve odalık olarak kullanılıyordu. Bunun dışında esirci denen ve aldıkları esirleri kendi evlerinde eğittikten sonra satanlar veya pey akçası vererek dul cariyeleri birkaç günlüğüne bekârlara, Levantenlere, askerlere kiralayanlar da vardı. Bu işe bulaşanlar arasında Esir Hanı'nda ya da esir pazarlarında çalışan esir tellalları da vardı. Yönetim birçok ferman ve fetva yayınlarak bu geleneği ağır cezalar ve yasaklarla önlemeye çalışıyordu.

Esirciliğin en parlak dönemi II. Murad'ın saltanat yıllarıydı (1574-1595). Bu dönemde parası olan herkes erkek köle veya cariye edinme hevesindeydi. Esir ticareti birtakım yolsuzluklara bu tarihten sonra bulaşmaya başladı. 1640 yılına ait bir narh defterinde İstanbul'da kadınlı erkekli 100'den fazla esircinin bulunduğu, bunların bir kısmının kaçak çalıştığı, hileli işlere bulaştıkları belirtilmiştir. Aynı tarihlerde yaşamış olan Evliya Çelebi ise abartılı bir rakamla esircilerin sayısını 2.000 olarak verir.

Esir ticaretine ilişkin son düzenleme 1826 yılında çıkarılan İhtisap Nizamnamesi'ydı. Buna göre Esir Hanı ve esir pazarlarında hür çocuk satılamayacak, kaçak köle bulundurulmayacak, emanet bırakılan köleler için nafaka bedeli alınmayacak, satışlarda tellaliye bedelinin beşte biri ihtisap ağasına ödenecekti.

Sultan Abdülmecid 1846 yılında yayınlanan bir fermanla esir ticaretini yasakladı. Ancak bu karara rağmen esir alım satımı Tophane'deki Karabaş Mahallesi'nde, Fatih'te, İmrahor'da ve şehrin kenar mahallelerinde 1908 yılına kadar devam etti. 🐾

MAKSAT MUHABBET OLSUN

İSTANBUL OT CADDEBOSTAN

ARALIK 2015 Sayı: 34 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - İmtiyaz Sahibi ve Yayıncı: MEDU YAYINCILIK
TİC. LTD. ŞTİ. Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Nurhak Kaya
editor@otdergi.com - bilgi@otdergi.com - reklam@otdergi.com
www.otdergi.com

Adres: Bereketzade Mah. Banker Sok. No: 6 A-B Beyoğlu İSTANBUL
Tel: (0212) 232 33 09

Baskı: Uygun Basım, Merkez Mah. Çınar Cad. Kavak Sok. No:34
Yenibosna-Bahçelievler İSTANBUL Tel: (0212) 451 60 90

Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22 - ISSN: 1308-450X

OT'ta yayımlanan tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazılı, basılı ve görsel yayın organında ve sanal ortamda kullanılamaz.

Médicis Ödülü Hakan Günday'ın

Hakan Günday DAHA adlı romanıyla
dünyanın en prestijli edebiyat ödülleri
arasında kabul edilen Médicis Ödülü'ne
layık görüldü.

Değerli yazarımızı tebrik ediyoruz...

Yabancı Roman Dalında
Médicis Ödülü

“Unutmak, derin bir mezar kazıp içini doldurduktan sonra kapatmak ve üzerine işaret koymamaktır. O noktada daha serin bakabiliriz aşkın yüzüne, doğru. Benim için aşkı konu etmenin çekiciliği belki de, her şey bittikten ve bütün ödeşmeler yaşandıktan sonra geriye kalan şeyin ne olduğunu somut olarak görme isteğidir. Kesinlikle bir şey kalmalıdır geriye o ateşten, bıçak yarası ya da bir avuç kül olsa bile. Bir mektup, bir an, sevecen bir bakış ya da hırçınlıkla sarf edilmiş bir sözcük. Biraz kar kokusu, biraz dal ucu. Özlem, biraz öfke ya da kızgınlık. Zor ama dostluk ve kesinlikle geçip gitmişlik duygusunun verdiği o güzel kayıtsızlık. Ama bir iz kalmalıdır, nasıl olursa olsun. Çünkü en güzel şey gerçekten yaşanmış bir aşkı sonra da sarsıcı anlarıyla anımsayabilmektir. Aşkın en büyük zenginliği budur.”

